

**UCHWAŁA NR LVI/433/2023
RADY GMINY PYSZNICA**

z dnia 30 czerwca 2023 r.

**w sprawie uchwalenia VII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Pysznica**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 12 ust. 1 w związku z art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 977) **Rada Gminy Pysznica**

uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwała się VII zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pysznica, uchwalonego uchwałą Nr XXXI/275/2002 Rady Gminy Pysznica z dnia 29 sierpnia 2002 r. z późn. zm.

§ 2. Załącznikami do niniejszej uchwały są:

- 1) Załącznik nr 1 - jednolity tekst Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pysznica;
- 2) Załącznik Nr 2 - jednolity rysunek w skali 1: 10 000 pn. "Kierunki i zasady polityki przestrzennej - Struktura funkcjonalno-przestrzenna";
- 3) Załącznik Nr 3 - jednolity rysunek w skali 1: 10 000 pn. "Kierunki i zasady polityki przestrzennej - Infrastruktura techniczna";
- 4) Załącznik Nr 4 - w skali 1: 10 000 pn. "Uwarunkowania przestrzenne";
- 5) Załącznik Nr 5 - dane przestrzenne aktu.

§ 3. Zmiana Studium (...) dotyczy obszaru w zasięgu i zakresie określonym w załącznikach wymienionych w § 2.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pysznica.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Krzysztof Skrzypek

R A D A G M I N Y P Y S Z N I C A

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY PYSZNICA**

**Załącznik Nr I
do Uchwały Nr XXXI/275/02
Rady Gminy w Pysznicy
z dnia 29 sierpnia 2002r.**

PYSZNICA 2002 ROK

**Załącznik Nr I
do uchwały Nr XXI/127/2012
Rady Gminy Pysznica
z dnia 10 sierpnia 2012 r.**

UJEDNOLICONY TEKST

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY PYSZNICA**

PYSZNICA 2012 ROK

Załącznik Nr I
do uchwały Nr VI/19/2015
Rady Gminy Pysznica
z dnia 25 lutego 2015 r.

UJEDNOLICONY TEKST

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY PYSZNICA**

PYSZNICA 2015 ROK

*ustalenia II zmiany studium wyróżniono w tekście ** []
a także na rysunku studium w oznaczeniach*

Załącznik Nr I
do uchwały Nr XXXV/199/2017
Rady Gminy Pysznica
z dnia 20 września 2017 r.

UJEDNOLICONY TEKST

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY PYSZNICA**

PYSZNICA 2017 ROK

*ustalenia III zmiany studium wyróżniono w tekście *** []
a także na rysunku studium w oznaczeniach*

Załącznik Nr 1
do uchwały XXXIX/277/2021
Rady Gminy Pysznica
z dnia 15 grudnia 2021 r.

JEDNOLITY TEKST

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY PYSZNICA**

PYSZNICA 2021 ROK

*ustalenia IV zmiany studium wyróżniono w tekście ^{IV}[]
a także na rysunku studium w oznaczeniach*

Załącznik Nr 1
do uchwały
Rady Gminy Pysznica
z dnia

JEDNOLITY TEKST

STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY PYSZNICA

PYSZNICA 2022 ROK

ustalenia VII zmiany studium wyróżniono w tekście
czcionką koloru pomarańczowego
a także na rysunku studium linią przerywaną koloru
różowego

Zespół autorski:

mgr Władysław Gurdak Główny projektant upr. urb. Nr 1094/90	Wprowadzenie Powiązania funkcjonalno – przestrzenne gminy Cele i kierunki rozwoju Polityka realizacji przedsięwzięć publicznych
mgr inż. arch. Marta Pieróg	Ochrona dziedzictwa kulturowego
mgr Jan Rakuś	Polityka rozwoju w sferze społeczno – gospodarczej
Anna Matyka	Wartości środowiska przyrodniczego
mgr inż. Aniela Grądziel	Problematyka zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej
inż. Maria Mróz	Kierunki i zasady rozwoju systemów transportowych
mgr inż. Jan Sadecki mgr inż. Janina Wiącek	Kierunki i zasady rozwoju systemów infrastruktury technicznej
tech. Alicja Furdyna tech. Jolanta Kocoń tech. Jacek Morawski tech. Maria Rzepka tech. Elżbieta Skalska tech. Robert Sudol	Opracowanie graficzne, techniczne, skład, redakcja komputerowa

Spis treści:

UCHWAŁA	12
Tekst Uchwały Nr XXXI/241/2002 Rady Gminy w Pysznicy z dnia 29 sierpnia 2002 r.	13
Tekst Uchwały Nr XXI/127/2012 Rady Gminy w Pysznicy z dnia 10 sierpnia 2012r.	14
INFORMACJE WPROWADZAJĄCE	15
Uwagi ogólne	16
Podstawa prawna i zakres opracowania	17
Metoda sporządzania studium	17
1. Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z usytuowania gminy w obszarze administracyjnym, przyrodniczym i społeczno-gospodarczym	20
2. Stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego	21
2.1. Położenie geograficzne i morfologia terenu	21
2.2. Budowa geologiczna	21
2.3. Zasoby surowcowe i ich eksploatacja	22
2.4. Klimat	22
2.5. Środowisko wodne	23
2.5.1. Wody powierzchniowe	23
2.5.2. Wody podziemne	25
2.6. Środowisko atmosferyczne	26
2.7. Gleby – stan zanieczyszczenia	27
2.8. Promieniowanie elektromagnetyczne	28
2.9. Klimat akustyczny	28
2.10. Ogólna ocena stanu środowiska	29
2.11. Walory krajobrazowe	29
2.12. Środowisko biotyczne, system powiązań ekologicznych	29
2.13. Istniejące formy prawnej ochrony przyrody	32
2.14. Zagrożenia środowiskowe	33
2.15. Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego	34
2.15.1. Uwarunkowania ochronne wynikające z przepisów i norm prawa lokalnego	34
2.15.2. Uwarunkowania ochronne obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, stanowiących naturalny system powiązań przyrodniczych	34
2.15.3. Uwarunkowania wynikające z zagrożeń naturalnych	34
2.15.4. Uwarunkowania wynikające z antropogennych przeobrażeń i zagrożeń środowiska	34
3. Uwarunkowania kulturowe	35
3.1. Rys historyczny	35
3.2. Dawne układy komunikacyjne	36
3.3. Własność szlachecka i kościelna.	38
3.4. Własność królewska.	38
3.5. Stanowiska archeologiczne	40
3.6. Architektura i budownictwo	43
3.6.1. Architektura sakralna – kościoły	43
3.6.2. Kaplice i kapliczki	44
3.6.3. Zespoły rezydencjonalne i folwarczne	48
3.6.4. Budownictwo	48
3.6.5. Cmentarze i mogiły	50
4. Uwarunkowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej	53
4.1. Gospodarka rolna	53
4.2. Struktura użytków rolnych	54
4.3. Produkcja roślinna	55
4.4. Produkcja zwierzęca	55
4.5. Struktura agrarna	56
4.6. Formy władania ziemią	57
4.7. Uwarunkowania wynikające ze stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej	57
4.8. Uwarunkowania wynikające z własności gruntów	58

5. Uwarunkowania wynikające z jakości życia mieszkańców	59
5.1. Demografia	59
5.1.1. Liczba ludności, struktura płci, gęstość zaludnienia	59
5.1.2. Struktura wieku	60
5.1.3. Ruch naturalny ludności	61
5.1.4. Migracje	61
5.1.5. Zatrudnienie	61
5.1.6. Problemy bezrobocia	62
5.2. Zasoby mieszkaniowe gminy	63
5.3. Stan infrastruktury socjalnej	64
5.3.1. Oświata	64
5.3.2. Usługi kultury	66
5.3.3. Ochrona zdrowia i opieka społeczna	67
5.3.4. Usługi handlu, gastronomii i rzemiosła	68
5.3.5. Sport i rekreacja	69
5.4. Podmioty gospodarcze działające na obszarze gminy	70
6. Uwarunkowania wynikające z funkcjonowania systemu transportowego	72
6.1. Komunikacja drogowa	72
6.1.1. Układ komunikacyjny gminy	72
6.1.2. Obciążenie ruchem zewnętrznym drogi wojewódzkiej	73
6.1.3. Ocena funkcjonowania układu drogowego	74
6.1.4. Komunikacja zbiorowa	75
6.1.5. Komunikacja indywidualna	75
6.1.6. Obsługa motoryzacji	76
6.1.7. Drogi transportu rolniczego	77
6.2. Komunikacja kolejowa	77
6.2.1. Linia normalnotorowa Stalowa wola Południe – Zwierzyniec	77
7. Uwarunkowania wynikające z wyposażenia i obsługi uzbrojenia technicznego	78
7.1. Elektroenergetyka	78
7.2. Telekomunikacja	82
7.2.1. Telefonnia stacjonarna	82
7.2.2. Telefonnia komórkowa	85
7.3. Zaopatrzenie w gaz	86
7.4. Zaopatrzenie w wodę	86
7.5. Gospodarka ściekowa	89
7.6. Gospodarka odpadami	90
7.7. Regulacja stosunków wodnych	92
8. Uwarunkowania wynikające z potrzeby ochrony ludności przed zagrożeniami żywiołowymi	95
8.1. Zagrożenia żywiołowe i katastrofalne	95
8.1.1. Zagrożenia pożarowe	95
8.1.2. Zagrożenia chemiczne	95
8.1.3. Skażenia promieniotwórcze	95
9. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych	96
10. Diagnoza stanu i uwarunkowania dotyczące terenów objętych zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pysznica uchwalonego uchwałą Nr XXI/127/2012 z dnia 10 sierpnia 2012 r.	98
10.1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu oraz stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	100
10.2. Stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony	101
10.3. Stan środowiska przyrodniczego	101
10.3.1. Zasoby i elementy środowiska przyrodniczego	101
10.3.2. Zasoby przyrody prawnie chronione	106
10.3.3. Jakość środowiska	107
10.4. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	110
10.5. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	111
10.6. Warunki i jakość życia mieszkańców	111

10.7. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	112
10.8. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy	113
10.9. Stan prawny gruntów	114
10.10. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	114
10.11. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych	114
10.12. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych	114
10.13. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych	115
10.14. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	115
10.15. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych	116
10a. DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO	117
1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu.	117
2. Stan ład przestrzennego i wymogów jego ochrony	117
3. Stan środowiska przyrodniczego, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.	117
4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.	120
5. Warunki i jakość życia mieszkańców.	120
6. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	120
7. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.	120
8. Stan prawny gruntów.	120
9. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.	121
10. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.	121
11. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.	121
12. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.	121
13. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.	121
14. Zadania wynikające z realizacji ponadlokalnych celów publicznych.	121
15. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.	121
16. Uwarunkowania rozwoju.	122
10b. DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO	123
1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu.	123
2. Stan ład przestrzennego i wymogów jego ochrony	123
3. Stan środowiska przyrodniczego, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.	123
4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.	126
5. Warunki i jakość życia mieszkańców.	127
6. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	127
7. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy, uwzględniające w szczególności:	127
8. Stan prawny gruntów.	128
9. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.	128
10. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.	129
11. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.	129
12. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.	129
13. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.	129
14. Zadania wynikające z realizacji ponadlokalnych celów publicznych.	129
15. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.	129
16. Sposób realizacji wymogów, wynikający z uwzględnienia ład przestrzennego i zrównoważonego rozwoju.	130
17. Uwarunkowania rozwoju.	131
^{IV}[10c. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW - W ZAKRESIE OBSZARÓW OBJĘTYCH IV ZMIANĄ STUDIUM UIKPZ MIASTA PYSZNICA	132
1. Analiza dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu	132
2. Stan ład przestrzennego i wymogi jego ochrony	132
3. Diagnoza, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy.	132

4.	<i>Stan środowiska przyrodniczego, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego</i>	133
5.	<i>Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej</i>	134
6.	<i>Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenie przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych</i>	134
7.	<i>Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia, oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem.</i>	135
8.	<i>Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia</i>	135
9.	<i>Potrzeby i możliwości rozwoju gminy</i>	135
10.	<i>Stan prawny gruntów.</i>	136
11.	<i>Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych</i>	137
12.	<i>Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.</i>	137
13.	<i>Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla</i>	137
14.	<i>Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych</i>	137
15.	<i>Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami</i>	137
16.	<i>Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych</i>	137
17.	<i>Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej</i>	138
18.	<i>Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do obszarów objętych IV zmianą Studium.</i>	138
11.	Podstawowe problemy gminy i szanse ich rozwiązania	139
12.	Cele rozwoju gminy	142
13.	Kierunki rozwoju i przekształceń struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy	143
14.	Kierunki rozwoju i polityka w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego	147
14.1.	Ochrona wód powierzchniowych	147
14.2.	Ochrona wód podziemnych	147
14.3.	Ochrona powietrza atmosferycznego	148
14.4.	Ochrona i wykorzystanie zasobów naturalnych, ochrona powierzchni ziemi	148
14.5.	Ochrona gruntów rolnych i leśnych	149
14.6.	Obiekty i obszary chronione i proponowane do ochrony na podstawie ustawy o ochronie przyrody	149
14.7.	Ochrona klimatu akustycznego	154
14.8.	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	154
14.9.	Ochrona przed zagrożeniem powodziowym	154
15.	Polityka w zakresie ochrony środowiska kulturowego	156
15.1.	Waloryzacja i ochrona zabytkowego krajobrazu kulturowego	156
15.2.	Stanowiska archeologiczne	158
15.3.	Układy urbanistyczne wraz z zabytkową zabudową, figurami, i pomnikami	159
15.4.	Punkty i ciągi widokowe	159
16.	Polityka i kierunki rozwoju w odniesieniu do rolniczej przestrzeni produkcyjnej	161
17.	Polityka rozwoju społeczno-gospodarczego	164
17.1.	Prognoza rozwoju demograficznego	164
17.1.1.	Liczba ludności, gęstość zaludnienia	164
17.1.2.	Struktura wieku	164
17.2.	Prognoza zmian jakości życia mieszkańców	165
17.2.1.	System obsługi ludności gminy	165
17.3.	Prognoza rynku pracy	166
17.4.	Rozwój budownictwa mieszkaniowego	167
17.4.1.	Rozwój mieszkalnictwa	167
17.4.2.	Polityka mieszkaniowa	168
18.	Polityka rozwoju systemu transportowego	169
18.1.	Komunikacja drogowa	169

18.1.1. Układ komunikacyjny docelowy	169
18.1.2. Drogi krajowe	169
18.1.3. Droga wojewódzka	169
18.1.4. Drogi powiatowe	170
18.1.5. Drogi gminne	170
18.1.6. Drogi transportu rolniczego	171
18.1.7. Potrzeby parkingowe na obszarze gminy	172
18.1.8. Bezpieczeństwo ruchu	172
18.1.9. Ścieżki i trasy rowerowe	173
18.2. Komunikacja kolejowa	174
19. Polityka rozwoju systemów infrastruktury technicznej	176
19.1. Elektroenergetyka	176
19.2. Telekomunikacja	178
19.3. Zaopatrzenie w gaz	178
19.4. Zaopatrzenie w wodę	178
19.5. Gospodarka ściekowa	179
19.6. Gospodarka odpadami	180
19.7. Regulacja stosunków wodnych	181
20. Polityka w zakresie ochrony ludności przed zagrożeniami żywiołowymi	183
20.1. Zagrożenia żywiołowe i katastrofalne	183
20.2. Aspekty obrony cywilnej	184
21. Polityka realizacji przedsięwzięć publicznych gminy	185
21.1. Gospodarowanie mieniem komunalnym	185
21.2. Realizacja przedsięwzięć publicznych	187
21.3. Promocja gminy	188
21.4. Polityka lokalizacyjna	189
21.5. Określenie obszarów, dla których sporządzenie planów miejscowych jest obowiązkowe	190
22. Standardy urbanistyczne	192
22.1. Mieszkalnictwo	192
22.2. Usługi	193
22.3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenów usług sportu i rekreacji (US)	193
22.4. Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenów działalności produkcyjnej (P)	193
22.5. Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenów działalności produkcyjnej – eksploatacji piasku (PE)	194
22.6. Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenów leśnych (ZL)	194
22.7. Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenów objętych II zmianą studium.	194
22.8. Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenów objętych III zmianą studium.	196
[22.9. Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenu objętego IV zmianą studium.	197
23. Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pysznica uchwalonej uchwałą Nr XXI/127/2012 z dnia 10 sierpnia 2012 r.	189
24. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ II ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PYSZNICA	193
25. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ III ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PYSZNICA	195
26. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ IV ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PYSZNICA	197
27. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ VII ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PYSZNICA	198

UCHWAŁA

Uchwała Nr XXXI/241/2002
Rady Gminy Pysznica
z dnia 29 sierpnia 2002 roku

w sprawie:

uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pysznica

Na podstawie art. 18, ust. 2, pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – (tekst jednolity Dz. U. Nr 142, poz. 1591 z 12.10.2001 r. z późniejszymi zmianami) oraz art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym – tekst jednolity (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 – z późniejszymi zmianami) Rada Gminy Pysznica uchwała co następuje:

§ 1

Uchwała Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pysznica jako akt kierownictwa wewnętrznego określający politykę przestrzenną gminy.

§ 2

Studium stanowić będzie dokument ułatwiający przygotowanie lub podejmowanie decyzji przez Zarząd Gminy w odniesieniu do lokalnych przedsięwzięć dla realizacji celów publicznych, działalności wymagającej ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenów na obszarach nie objętych planami miejscowymi, a także dokumentem, na podstawie którego następować będzie koordynacja działań związanych z zagospodarowaniem terenów na obszarze gminy.

§ 3

Zobowiązuje się Zarząd Gminy do realizacji polityki przestrzennej na obszarze gminy w oparciu o kierunki i zasady przyjęte w „Studium”.

§ 4

Integralną część uchwały stanowią:

Załącznik Nr I

zawierający część opisową polityki rozwoju i kierunków zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy.

Załącznik Nr II

zawierający część rysunkową:

plansza Nr 1. Kierunki i zasady polityki przestrzennej. Struktura funkcjonalno–przestrzenna 1:10 000.

plansza Nr 2. Kierunki i zasady polityki przestrzennej – Infrastruktura techniczna 1:10 000.

§ 5

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Gminy Pysznica.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Uchwała Nr XXI/127/2012
Rady Gminy Pysznica
z dnia 10 sierpnia 2012r.

w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pysznica

Na podstawie art. 18, ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Nr 142 z 2001r. poz. 1591 z późniejszymi zmianami), oraz art. 3 ust. 1 i art. 12 ust. 1 w związku z art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2012r. poz. 647),

Rada Gminy Pysznica uchwala, co następuje:

§ 1

1. Uchwala się zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pysznica, uchwalonego uchwałą Nr XXXI/275/02 Rady Gminy Pysznica z dnia 29 sierpnia 2002 roku, zwaną dalej zmianą studium.
2. Zakres zmiany studium obejmuje wskazanie terenów:
 - zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oznaczonych symbolami od 1MN do 116MN,
 - usług publicznych, komercyjnych oznaczonych symbolami od 1U do 9U,
 - usług sportu i rekreacji oznaczonych symbolami od 1US do 4US,
 - działalności produkcyjnej oznaczonych symbolami od 1P do 3P,
 - działalności produkcyjnej – eksploatacja piasku oznaczony symbolem 1PE,
 - leśnych oznaczonych symbolami od 1ZL do 51ZL,położonych w miejscowościach Pysznica i Jastkowice.

§ 2

1. Integralną częścią zmiany studium są załączniki do niniejszej uchwały:
 - 1) załącznik Nr I - część tekstowa – ujednolicony tekst Studium zawierający uwarunkowania oraz kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Pysznica,
 - 2) załącznik Nr II – część graficzna zawierająca:
 - a) planszę Nr 1 – Kierunki polityki przestrzennej - Struktura funkcjonalno – przestrzenna w skali 1:10 000,
 - b) planszę Nr 2 - Kierunki polityki przestrzennej – Infrastruktura techniczna w skali 1:10 000,
 - c) planszę Nr 3 - Uwarunkowania przestrzenne w skali 1:10 000.
2. Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag złożonych do projektu zmiany studium stanowi załącznik Nr III do niniejszej uchwały.
3. Wprowadzone zmiany oznaczono:
 - 1) w części tekstowej Studium czerwoną czcionką w kolorze czerwonym,
 - 2) w części graficznej zgodnie z zamieszczonymi oznaczeniami.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pysznica.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WPROWADZENIE

Uwagi ogólne

Studium, jak wynika bezpośrednio z przepisów ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, a pośrednio z innych ustaw związanych z planowaniem przestrzennym oraz regulacji prawnych dotyczących kompetencji samorządów, jest osią lokalnego systemu planowania. Stwierdzenie to opiera się na następujących przesłankach:

Studium jest jedynym dokumentem planistycznym sporządzanym dla obszaru całej gminy. Jest najważniejszym dokumentem określającym kierunki polityki przestrzennej prowadzonej przez samorząd. W odróżnieniu od strategii rozwoju społeczno – gospodarczego jest dokumentem z mocy ustawy obowiązkowo sporządzanym przez każdą gminę, podczas gdy decyzja o sporządzaniu strategii podejmowana jest dobrowolnie, przez zainteresowane gminy. Przedmiotem studium są dwojakiego rodzaju treści:

treści związane ze stanem istniejącym, czyli diagnoza aktualnej sytuacji gminy i uwarunkowań jej rozwoju, dająca rozpoznanie obiektywnych okoliczności rozwoju zgodnie z wymaganiami art. 6 ust. 4 (UZP);

treści określające kierunki rozwoju przestrzennego i zasady polityki przestrzennej, a więc podstawowe reguły działania w przestrzeni przyjęte przez samorząd, zgodnie z art. 6 ust. 5 ustawy.

Potrzeba powiązania kierunków zagospodarowania przestrzennego z ogólnymi celami rozwoju gminy wymaga poszukiwania związków rozwoju przestrzennego z podstawami rozwoju społeczno – gospodarczego gminy, a zatem wymusza konieczność osadzenia rozwiązań przestrzennych w realiach społeczno – ekonomicznych.

Do opracowanych planów miejscowych oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydawanych bez planu miejscowego, studium powinno być najważniejszym punktem odniesienia i źródłem informacji koordynacyjnych. Nie chodzi tu tylko o formalną spójność tych dokumentów, ale o racjonalną zgodność działań i konsekwencję w realizacji obranych kierunków rozwoju przestrzennego, ustalanych na etapie studium w oparciu o diagnozę uwarunkowań i sprecyzowane cele rozwoju gminy.

Studium jest dokumentem, który zawiera m.in. bardzo szeroki zestaw informacji na temat środowiska gminy, jej społeczności i gospodarki. Władze gminy, chcąc opracować i przedstawić mieszkańcom koncepcję rozwoju przestrzennego gminy (bądź jej zmiany) muszą dysponować rzetelną bazą informacyjną uzasadniającą przyjęte rozwiązania. Temu służy część analityczna studium i zgromadzony zasób informacji, który po uporządkowaniu winien być systematycznie uaktualniany i wzbogacany, tak aby potem mógł być każdorazowo wykorzystywany nie tylko dla realizacji polityki przestrzennej, ale także dla promocji rozwoju gminy, sporządzania programów gospodarczych i inwestycyjnych, oraz opracowania ofert ukierunkowanych na potencjalnych inwestorów.

Część informacyjna studium jest zatem dobrą podstawą do budowy gminnego systemu informacji przestrzennej, który w procesie zarządzania gminą w warunkach gospodarki rynkowej okazuje się nieodzowny.

Reasumując: podstawowymi zadaniami studium są:

- Rozpoznanie aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów, związanych z jej rozwojem;
- Sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej gminy, w tym zasad ochrony interesu publicznego;
- Stworzenie podstawy do koordynacji planów miejscowych i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydawanych bez planów;
- Promocja rozwoju gminy.

Podstawa prawna i zakres opracowania

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2012r. poz. 647).
- Uchwała Nr XXVI/242/01 z dnia 23 listopada 2001 r. Rady Gminy Pysznica o przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pysznica.
- Zasięg opracowania „Studium” obejmuje teren o powierzchni 148,0 km² w aktualnych granicach administracyjnych gminy Pysznica.
- Uchwała Nr X/67/2007 z dnia 31 października 2007 r. Rady Gminy Pysznica o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pysznica.
- Zasięg opracowania zmiany studium obejmuje teren miejscowości Pysznica i Jastkowice o powierzchni ok. 29,4 km²
- Uchwała Nr XXXVI/210/2013 z dnia 29 listopada 2013 r. Rady Gminy Pysznica o przystąpieniu do sporządzenia II zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pysznica.
- Uchwała Nr XIII/72/2015 z dnia 9 listopada 2015 r. Rady Gminy Pysznica o przystąpieniu do sporządzenia III zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pysznica.
- Uchwała Nr XXIII/149/2020 z dnia 30 września 2020 r. Rady Gminy Pysznica o przystąpieniu do sporządzenia IV zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pysznica.
- Uchwała Nr XXXVIII/258/2021 Rady Gminy Pysznica z dnia 24 listopada 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia VII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pysznica.

Metoda sporządzania studium

Metoda opracowania „Studium” wyłania się z założonego efektu końcowego. Istnieje szereg warunków, jakie muszą zostać spełnione, aby opracowane studium było dokumentem odpowiadającym wymaganiom ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, spełniało wymienione powyżej zadania a także odzwierciedlało specyfikę obszaru gminy.

Najważniejsze z tych warunków to:

wola polityczna władz samorządowych do sporządzenia dokumentu ukazującego społeczeństwu koncepcję rozwoju przestrzennego gminy i sposoby jej realizacji – w tym źródła finansowania oraz warunki organizacyjne umożliwiające niezbędne działania;

dostępny zasób informacji o gminie i jej zewnętrznym otoczeniu pozwalający na wiarygodne określenie uwarunkowań rozwoju;

funkcjonowanie lokalnego systemu planowania rozwoju gminy umożliwiające przenoszenie treści studium do innych dokumentów planistycznych o charakterze operacyjnym (programy) i regulacyjnym (plany miejscowe).

Dla zapewnienia sprawnego przebiegu prac oraz uzyskania pożądanych efektów merytorycznych, niezbędnym było nawiązanie ścisłej współpracy zespołu autorskiego z przedstawicielami samorządu lokalnego, któremu na bieżąco prezentowano wyniki opracowania według zakończonych faz.

Ocenie poddano:

jakość bazy informacyjnej;

kompleksowość występujących uwarunkowań;
hierarchizację występujących problemów przestrzennych;

kierunki długofalowej polityki przestrzennej.

Ostateczny wynik prac projektowych zawarty jest w części:

- graficznej zawierającej rysunki:
 - Plansza Nr 1.
Struktura powiązań zewnętrznych 1:50 000.
 - Plansza Nr 2.
Uwarunkowania przestrzenne 1:10 000.
 - Plansza Nr 3.
Kierunki i zasady polityki przestrzennej. Struktura funkcjonalno-przestrzenna 1:10 000.
 - Plansza Nr 4.
Kierunki i zasady polityki przestrzennej - infrastruktura techniczna 1:10 000.
- opisowej zawierającej charakterystykę stanu istniejącego, uwarunkowań rozwoju oraz polityki i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

UWARUNKOWANIA REALIZACJI CELÓW ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY

1. Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z usytuowania gminy w obszarze administracyjnym, przyrodniczym i społeczno-gospodarczym

Gmina Pysznica należy do większych obszarowo gmin województwa podkarpackiego, usytuowana w prawobrzeżnej części doliny dolnego Sanu. Administracyjnie gmina wchodzi w skład powiatu stalowowolskiego.

Najbliższym ośrodkiem o funkcji powiatowej jest sąsiadująca z gminą Stalowa Wola. Wzmacnia to rangę Pysznicy jako ośrodka gminnego pełniącego funkcję administracyjną, usługową, kulturalną na rzecz pozostałych wsi wchodzących w skład gminy, a także jako zaplecze robotnicze i sypialniane dla pobliskich zakładów pracy na terenie Stalowej Woli. W układzie komunikacji regionalnej obszar gminy oparty jest na przebiegających przez jej teren:

drodze wojewódzkiej Nr 855 relacji Stalowa Wola – Olbięcin;

linii kolejowej normalnotorowej Stalowa Wola Południe – Zwierzyniec.

Według planu zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego obszar gminy obejmują 2 strefy polityki przestrzennej:

Strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Dominującym sektorem gospodarki rolnej jest gospodarka indywidualna. Gospodarka ta cechuje się dużym rozdrobnieniem. Gospodarstwa spełniają bardziej funkcję socjalną niż ekonomiczną. Nie oznacza to jednak, że takie gospodarstwa winny zniknąć. Niezbędne jest jednak powstanie znaczącej liczbie grupy gospodarstw większych, wyspecjalizowanych w różnych gałęziach produkcji, zdolnych do zastosowania nowych technologii, wprowadzania postępu.

Strefa – obszar systemu ekologicznego, prawnie chronionego, w skład którego wchodzi lasy, doliny rzeczne, Park Krajobrazowy „Lasy Janowskie” wraz z otuliną.

Tereny te wykorzystywane są w dużej mierze dla celów turystyczno-rekreacyjnych o charakterze ponadgminnym.

W układzie sieci osadniczej gmina została zaliczona jako ośrodek obsługi lokalnej (siedziba gminy):

„Ośrodkiem obsługi lokalnej jest miejscowość Pysznica o umiarkowanych tendencjach rozwojowych, będąca siedzibą władz samorządowych oraz jednostek obsługi mieszkańców poziomu I w zakresie usług oświaty, ochrony zdrowia, poczty i telekomunikacji, obrotu pieniężnego, policji i straży pożarnej”.

2. Stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego

2.1. Położenie geograficzne i morfologia terenu

Według podziału fizyczno–geograficznego J. Kondrackiego (1977) gmina Pysznica położona jest w północno–wschodniej części makroregionu Kotliny Sandomierskiej, gdzie wydzielono dwie jednostki niższego rzędu tj. mezoregion Równiny Biłgorajskiej i Doliny Dolnego Sanu.

Równina Biłgorajska rozciąga się w centralnej i wschodniej części gminy. Jest to obszar płaski, monotonny, spadki w jego obrębie nie przekraczają 10%. Jego wyniesienie nad poziom morza waha się w granicach 157,0–182,0 m n.p.m. Obszar równiny rozcięty jest słabo zaznaczającymi się w morfologii terenu dolinami nieckowatymi. Największą z nich stanowi kręta i stosunkowo rozległa, o przebiegu równoleżnikowym dolina rzeki Bukowej. Dno doliny jest wcięte na głębokość 3–5 m w stosunku do otaczających je terenów, szerokość jej wynosi od 500–1300 m.

Dolina Dolnego Sanu obejmuje zachodnią i południową część gminy. Jest to duża i głęboka rynna wypełniona osadami piaszczysto–mułkowymi o miąższości do 30 m. W te utwory jest wcięte obecne koryto rzeki San. Terasy rzeki sięgają od 8–20 m nad koryto. Wyróżnić tu można terasę zalewową o rzędnej terenu 154–156 m n.p.m. oraz terasę nadzalewową położoną powyżej podanych rzędnych. W obrębie terasy zalewowej zachowały się liczne starorzecza, w których okresowo stagnuje woda. Terasa położona wyżej rzędnej 156 m n.p.m. posiada morfologię zatartą eolicznie.

2.2. Budowa geologiczna

Pod względem geologicznym teren gminy położony jest w obrębie dużej jednostki geologicznej Polski – Zapadliska Przedkarpackiego. Jest to rozległe obniżenie tektoniczne wypełnione trzeciorzędowymi osadami miocenu morskiego, zalegającymi na utworach starszych. Zapadlisko powstało w końcowej fazie fałdowania geosynkliny karpackiej. Obszar gminy usytuowany jest w północnej części Zapadliska, a utwory je wypełniające wykształcone są w głębokomorskiej facji ilów i iłolupków. Ostatnim ogniwem utworów trzeciorzędowych są iły krakowieckie, zalegające bezpośrednio pod nakładem utworów czwartorzędowych (plejstocenских i holocenских) na głębokości od 8–30 m p.p.t.

Osady plejstocenские reprezentowane są przez:

- osady akumulacji lodowcowej wykształcone w postaci glin zwałowych, występujące w postaci płatów o niewielkich powierzchniach w obrębie Płaskowyżu Biłgorajskiego, o miąższości od 4 do 15 m;
- osady akumulacji wodno–lodowcowej wykształcone w postaci piasków z domieszkami głazów skandynawskich, żwirów i żwirów zaglinionych o miąższości wahającej się w granicach od 5 do 15 m. Przestrzennie zalegają one w postaci dużych płatów, głównie w rejonie Równiny Biłgorajskiej;
- osady akumulacji rzecznej związane z dolinami rzek San i Bukowa, wykształcone w spągu w postaci żwirów o miąższości od 3 do 10 m, przykryte piaskami o zróżnicowanym uziarnieniu o miąższości dochodzącej do kilkunastu metrów, największy w obrębie terasy nadzalewowej.

Osady rzeczne holocenu budują stropowe partie podłoża w obrębie den dolin rzecznych, a także terasy zalewowej. Miąższość tych osadów jest niewielka i nie przekracza 2–4 m. Są to przeważnie piaski drobne lub średnie oraz mady i namuły organiczne.

2.3. Zasoby surowcowe i ich eksploatacja

Na terenie gminy nie stwierdzono występowania złóż surowców z grupy podstawowych. Powszechnie występują kopaliny pospolite. Są to przydatne dla celów budowlanych i drogowych piaski i żwiry wodno-lodowcowe, piaski rzeczne występujące praktycznie na terenie całej gminy, surowce ilaste ceramiki budowlanej oraz torfy. Udokumentowano w kategoriach bilansowych A+B+C₁ celem wydobycia dwa złoża piasków w miejscowości Pysznica, złoża surowca ilastego w Brandwicy oraz torfów w Studzieńcu. Eksploatacja tych złóż prowadzona jest na mocy wydanych decyzji koncesyjnych i utworzonych terenów i obszarów górniczych:

- Teren Górniczy Pysznica – Zawół o powierzchni 1,06 ha – eksploatacja piasków;
- Teren Górniczy Pysznica – Cholewińska o powierzchni 1,40 ha – eksploatacja piasków;
- Teren Górniczy Brandwica – Śpiewak o powierzchni 1,05 ha – eksploatacja gliny;
- Teren Górniczy Studzieniec – Kata o powierzchni 2,32 ha – eksploatacja torfów do celów ogrodnich.

Na terenie miejscowości Studzieniec, Jastkowice i Kłyżów w obrębie torfowisk zostały wstępnie rozpoznane złoża torfów niskich o łącznych zasobach szacunkowych określonych na około 1850 tysięcy ton. Torfy w zależności od własności fizykochemicznych mogą być stosowane w rolnictwie i ogrodnictwie jako nawóz organiczny i środek poprawiający strukturę gleby. Dawne zastosowanie torfów jako środka opałowego w chwili obecnej ma znaczenie marginalne. Na terenie gminy aktualnie nie stwierdza się terenów wymagających rekultywacji. Miejsca dawnej eksploatacji (żwirownia w Pysznicy) oraz wydobycia punktowego piasków („dzika” eksploatacja) uległy naturalnej sukcesji.

2.4. Klimat

Na podstawie klasyfikacji opracowanej przez W. Okołowicza w Narodowym Atlasie Polski teren gminy należy do tzw. Podkarpackiego Regionu Klimatycznego i Krainy Sandomierskiej. Są to obszary o dużych wpływach klimatu kontynentalnego, który wyraża się w większych rocznych amplitudach temperatury powietrza, wydłużonych okresach upalnego lata i dość długimi mroźnymi zimami.

Warunki klimatu lokalnego

Teren gminy ze względu na położenie, rzeźbę, zalesienie, przeważnie płytkie występowanie wód gruntowych ma niekorzystne warunki klimatu lokalnego. Są to obszary o dużej wilgotności względnej przygruntowej warstwy powietrza, ze względu na zalesienie, słabe przewietrzanie a lokalnie słabe nasłonecznienie. Najkorzystniejsze warunki klimatu lokalnego występują w rejonach wyżej położonych o głębszym zaleganiu wód gruntowych (poniżej 2,0 m p.p.t.). Mniej korzystne warunki posiadają tereny okresowo podmokłe, w związku z tym okresowo nadmiernie zawilgocone i zimne.

Niekorzystne warunki występują w obniżeniach dolinnych. Są to obszary podmokłe i zawilgocone, narażone na stagnację zimnego i wilgotnego powietrza. Specyficzny mikroklimat występuje w obrębie kompleksów leśnych. Są to obszary zacienione, otrzymujące minimalne ilości bezpośredniego promienia słonecznego. Posiadają niższe, średnie dobowe temperatury. Wilgotności powietrza są zawsze duże. Lasy odznaczają się dużym procentem cisz i wydłużonym okresem zalegania mgieł i pokrywy śnieżnej.

2.5. Środowisko wodne

2.5.1. Wody powierzchniowe

Teren gminy posiada dobrze rozwiniętą sieć rzeczną, nie występuje tu deficyt wód powierzchniowych. Obszar gminy odwadniany jest przez rzekę San (ciek II rzędu) oraz jego prawobrzeżne dopływy Bukową i Łukawicę. Sieć wodną uzupełniają potok Dębowiec, Gilówka (dopływ Bukowej) oraz szereg bezimiennych cieków i rowów melioracyjnych. Rzeką San stanowiąca częściowo zachodnią granicę gminy płynie w korycie o szerokości 70 – 250 m, wciętym przeciętnie na głębokość 2–5 m. San posiada obwałowanie, sięgające na terenie gminy od północy do miejscowości Sudół. Rzeką Bukowa przepływająca przez centralną część gminy ze wschodu na zachód jest małym ciekim. Wcina się na głębokość od 1 do 3 m, szerokość koryta wynosi maksymalnie 10 m.

W okresie wysokich stanów wód (roztopy wiosenne, nasilenie opadów letnich) wody rzek nie występują poza obręb koryta. Jak wynika z operatu przeciwpowodziowego naprawdopodobieństwo wystąpienia powodzi w warunkach katastrofalnych (zasięg wód stuletnich) narażone są tereny najniżej położone w dolinie rzeki San z miejscowościami Chłopska Wola, część Jastkowic, Sudół, przysiółek Isep i w dolinie Bukowej część przysiółka Moskałe, Kuziory, Kolonii Zarzecze.

W czasie ostatnich powodzi katastrofalnych w 1997 r. i 2001 r. podtopione zostały tereny obniżen o wysokim poziomie wód gruntowych w miejscowościach Jastkowie i Chłopska Wola.

Jakość wód powierzchniowych

Wody powierzchniowe płynące są dziś najbardziej zanieczyszczonym elementem środowiska w Polsce, co jest następstwem nieracjonalnej gospodarki zasobami oraz odprowadzenia nadmiernej ilości ścieków przemysłowych i komunalnych o niedostatecznym stopniu oczyszczenia. Istotnym czynnikiem degradującym wody powierzchniowe są zanieczyszczenia obszarowe pochodzące ze spływów powierzchniowych (głównie w czasie występowania obfitych opadów i topnienia pokrywy śnieżnej), wprowadzających do wód zanieczyszczenia pochodzące z gospodarki rolnej (nawozy, środki ochrony roślin) oraz zanieczyszczenia bakteriologiczne będące rezultatem stosowania praktyki nadrzędności zaopatrzenia ludności w wodę z wodociągów w stosunku do uporządkowania gospodarki ściekowej.

Sytuacja taka, dotyczy terenu gminy, gdzie blisko 100% gospodarstw jest zwodociągowana przy braku zbiorczego systemu odbioru i oczyszczania ścieków. Gospodarka ściekowa organizowana jest we własnym zakresie (zbiorniki bezodpływowe), co stwarza zagrożenie dla środowiska wodnego, poprzez spływy obszarowe w przypadkach nieprawidłowej ich eksploatacji. Na terenie gminy brak większych punktowych źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych.

Z mocy ustawy o PIOŚ prowadzony jest monitoring jakości wód powierzchniowych. Ocena jakości wód polega na porównaniu reprezentatywnych stężeń poszczególnych wskaźników zanieczyszczeń z normatywnymi stężeniami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 05.11.1991 r.

i przypisaniu im klas czystości wód powierzchniowych, w zależności od ich możliwego wykorzystania:

woda klasy I (najwyższy stopień czystości) przeznaczona jest do zaopatrzenia ludności w wodę pitną, na potrzeby przemysłu spożywczego i hodowli ryb łososiowatych;

woda klasy II – przeznaczona do hodowli zwierząt gospodarskich i ryb innych niż łososiowate oraz do celów rekreacyjnych;

woda klasy III – przeznaczona dla przemysłu oraz nawadniania terenów rolniczych.

Wody o znaczeniu wyższym niż wody III klasy określa się jako wody nadmiernie zanieczyszczone (pozaklasowe) nie odpowiadające normatywom.

W ogólnej ocenie stopnia zanieczyszczenia rzek decyduje najgorsza grupa wskaźników na danym odcinku cieku.

Rzeka San objęta jest monitoringiem regionalnym w punkcie pomiarowo–kontrolnym na terenie gminy w miejscowości Brandwica. Jak wynika z badań przeprowadzonych w 1999 roku San prowadzi wody pozaklasowe ze względu na wartość parametru bakteriologicznego – miana Coli (określającego stan sanitarny wód rzecznych). Jakość fizyko–chemicznych wskaźników zanieczyszczeń odpowiada III klasie czystości wód. W okresie ciepłych pór roku, na odcinku Sanu do miejscowości Stalowa Wola do ujścia rzeki, wzrasta poziom chlorofilu „a” nawet do wartości nie odpowiadających normatywom. W ciągu roku poziom zanieczyszczenia wód Sanu podlega wahaniom powodowanym przez zmiany warunków hydrologicznych i zmiany sezonowe. Wysoki ponad normatywny poziom zanieczyszczeń bakteriologicznych, charakteryzowanych przez wskaźnik miano Coli typu kałowego, występuje już w wodach rzeki powyżej gminy. Dopływ zanieczyszczeń z terenu miasta Stalowa Wola powoduje jeszcze pogorszenie stanu sanitarnego wód. Poniżej Stalowej Woli wzrasta również wartość wskaźnika chlorofil „a”. Fakt ten świadczy o wysokiej produktywności biologicznej rzeki, której sprzyja bogaty w biogenne składniki chemiczne skład wody, a także dopływ wód pochodzących z elektrowni w Stalowej Woli, stymulujących niekorzystne dla jakości wód procesy eutrofizacji (tzn. użyźnianie wód). Parametry fizyko–chemiczne wód, ze względu na ilość naniesionych zawiesin (zawiesiny mineralne), odpowiadają warunkom klasy III. Ilość zanieczyszczeń organicznych odpowiada klasie II (niewielkie przekroczenie klasy I). Związki azotu występują w ilościach dopuszczalnych dla klasy I. Zawartość związków fosforu odpowiada warunkom klasy II. Pozostałe z badanych wskaźników fizyko–chemicznych odpowiadają warunkom klasy I. Wyjątek stanowi żelazo, którego ilość wzrasta okresowo do poziomu klasy II–III. W porównaniu z wynikami oceny z 1998 roku w wodach rzeki zanotowano korzystne zmiany (bez zmiany klasyfikacji) głównie w ocenie bakteriologicznej i hydrobiologicznej.

Rzeka Bukowa objęta jest monitoringiem regionalnym w punkcie pomiarowo–kontrolnym zlokalizowanym na terenie gminy w Jastkowicach. Jak wynika z badań (WIOŚ 1998 r.) Bukowa jest rzeką stosunkowo czystą, niemniej w klasyfikacji ogólnej jakość jej wód została oceniona jako pozaklasowa ze względu na ponadnormatywną zawartość związków żelaza pochodzenia naturalnego. Występowanie okresowo wysokich koncentracji żelaza wynika z procesów naturalnych. Większość parametrów fizyko–chemicznych wody odpowiada jednakże normom określonym dla wód czystych – klasy I. Podwyższone wartości wskaźników: utlenialność, ChZT–Cr (w granicach klasy II) oraz wysoka barwa wody świadczą o obecności związków humusowych, charakterystycznych dla zlewni leśnych. Pod względem sanitarnym wody rzeczne odpowiadają III klasie czystości. Bukowa nie przyjmuje bezpośrednio punktowych zrzutów ścieków. Jedynym znaczącym źródłem zanieczyszczenia w zlewni rzeki są ścieki miejskie z terenu Janowa Lubelskiego, które

odprowadzane są do rzeki Białej (prawobrzeżny dopływ Bukowej), poniżej ujścia Białej (punkt kontrolny w Szwedach) obserwuje się w wodach Bukowej wzrost ilości związków biogennych, szczególnie fosforu, które na odcinku poniżej ujścia Białej występują w ilościach dopuszczalnych dla klasy II.

Rzeka Gilówka objęta jest monitoringiem regionalnym w punkcie pomiarowo-kontrolnym w Studzieńcu. Jakość wód w klasyfikacji ogólnej odpowiada klasie III. O klasyfikacji decydują wskaźniki: utlenialność, żelazo ogólne, miano Coli. Związki biogenne (głównie związki fosforu) występują na poziomie klasy II. Pozostałe z analizowanych wskaźników fizyko-chemicznych odpowiadają warunkom klasy I. Rzeka przyjmuje punktowy zrzut ścieków z oczyszczalni ścieków komunalnych w Jarocinie charakteryzującej się wysokim stopniem redukcji zanieczyszczeń, znaczący wpływ na chemizm wód ma zlewnia, co potwierdzają analizy fizyko-chemiczne parametrów wody. Wysoka barwa wody, podwyższona utlenialność i ChZT–Cr, w powiązaniu z podwyższoną zawartością żelaza, świadczą o obecności związków humusowych, charakterystycznych dla zlewni leśnych.

Przedstawiona ocena ogólna wód Bukowej i Gilówki prezentuje dość negatywny obraz ich jakości. Należy jednak wyjaśnić, że ocena ta wykonana w oparciu o normatywy określone w Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 05.11.1991 r. ma na celu określenie możliwości gospodarczego wykorzystania wód – bez dodatkowego procesu ich uzdatniania, stąd stosowane kryteria klasyfikacji wód są bardzo rygorystyczne. Z tej przyczyny nawet rzeki „czyste” w sensie przyrodniczym mają niską klasyfikację, spowodowaną często przekroczeniem wartości normatywnej jednego z parametrów określających jakość wody. W przypadku Bukowej i Gilówki są to minimalne przekroczenia wskaźników wynikające z cech naturalnych rzek (Bukowa – żelazo naturalne, Gilówka – utlenialność) pozostałe wskaźniki posiadają niskie wartości i wskazują na wodę bardzo dobrej jakości.

Pozostałe ciekі terenu gminy nie były przedmiotem kontroli jakości.

2.5.2. Wody podziemne

Na terenie gminy występuje jeden poziom wodonośny. Związany jest z klastycznymi osadami rzecznyymi lub wodno-lodowcowymi czwartorzędu, podścielonymi nieprzepuszczalną warstwą ilów krakowieckich. Poziom ten jest zasilany drogą infiltracji wód atmosferycznych, a częściowo w rejonie najbliższym rzek drogą infiltracji bocznej z rzeki. Warstwa wodonośna w zależności od składu granulometrycznego oraz miąższości charakteryzuje się zróżnicowaną zasobnością. Część zachodnia i południowa gminy znajduje się w obrębie wydzielonego w widłach Wisły i Sanu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425 Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów. Jest to największy zbiornik na terenie województwa podkarpackiego. Kolektorami zasobów wodnych są czwartorzędowe piaski i żwiry. GZWP ma charakter porowy, wydatki studni wynoszą 50 – 70 m³/h.

Czwartorzędowy poziom wodonośny na terenie gminy (w tym GZWP) pozbawiony jest przypowierzchniowej, ciągłej warstwy izolacyjnej, co stwarza zagrożenie przenikania zanieczyszczeń z powierzchni. Lokalnymi punktowymi, potencjalnymi źródłami zanieczyszczeń wód gruntowych na terenie gminy są: stacja paliw w Pysznicy, gminne wysypisko odpadów w Pysznicy (posiada wyposażenie chroniące środowisko – izolacja podłoża, ujmowanie odcieków) oraz Zakład Rolny w Pysznicy (hodowla trzody chlewnej).

W oparciu o zasoby omawianego poziomu wodonośnego na terenie gminy funkcjonuje ujęcie wody pitnej w miejscowości Pysznica–Podborek, składające się z trzech studni, o łącznych zasobach eksploatacyjnych zatwierdzonych w kategorii „B”, wynoszących 120 m³/h. Ujęcie posiada wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej wokół

każdej studni, w formie kwadratów o wymiarach 20 × 20 m. Została zaprojektowana strefa ochrony pośredniej wewnętrznej, którą wyznacza izochrona 30–dniowego dopływu wody do ujęcia. Ze względu na sposób zagospodarowania terenu obejmującego sąsiedztwo ujęcia na kierunku spływu (zabudowa zagrodowa, cmentarz) wykonano trzy otwory piezometryczne, w którym prowadzone są systematyczne fizykochemiczne i bakteriologiczne badania wody. Analizy wody surowej z ujęcia nie wykazują podwyższonych zawartości związków chemicznych, spełniają wymogi sanitarne również w zakresie bakteriologii. Wody te posiadają jedynie kwaśny odczyn (pH = 5,8) z czego wynika konieczność uzdatniania w zakresie korekty pH. Jak wynika z badań PSSE w Stalowej Woli uzdatniona woda odpowiada wymogom sanitarnym stawianym wodzie do picia i na potrzeby gospodarcze. Ponadto badania jakości wód podziemnych wykonywane są przez PIOŚ w ramach monitoringu krajowego i regionalnego. Na terenie gminy zlokalizowany jest punkt monitoringu krajowego w miejscowości Pysznica. Jak wynika z systematycznie prowadzonych badań wód poziomu czwartorzędowego, są to wody zaliczone do klasy I b, co oznacza wody wysokiej jakości.

2.6. Środowisko atmosferyczne

Powietrze atmosferyczne ze względu na powszechność występowania, niezbędną obecność w procesach życiowych organizmów jest jednym z elementów środowiska decydującym o jakości życia człowieka i jego otoczenia. Wpływa na stopień czystości wód powierzchniowych, zakwaszenie gleb, zdrowotność lasów, zanieczyszczenie upraw. Stopień zanieczyszczenia powietrza związany jest z wielkością emisji wprowadzonych do atmosfery strumieni zanieczyszczeń pochodzących przede wszystkim ze źródeł antropogennych.

Gmina położona jest w rejonie o korzystnych warunkach aerosanitarnych. Na terenie gminy z uwagi na brak rozwiniętego, szczególnie uciążliwego przemysłu lokalnego, brak większych punktowych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza, mogących znacząco wpływać na pogorszenie stanu atmosfery. Jedynym punktowym źródłem emisji, które lokalnie może obniżać standardy w zakresie powietrza atmosferycznego jest cegielnia w Brandwicy.

Niemniej na stan czystości powietrza w gminie może mieć wpływ emisja zanieczyszczeń wynikająca z bliskiego sąsiedztwa aglomeracji miejsko–przemysłowej Stalowej Woli. Ponadto wpływ na stan środowiska atmosferycznego, w skali lokalnej posiada emisja niekontrolowana z niepunktowych źródeł. Zalicza się do nich emisja z:

- sektora transportowego;
- sektora komunalnego – z małych kotłowni i palenisk domowych, gdzie podstawowym źródłem energii cieplnej jest spalanie węgla i koksu;
- rolnictwo (hodowla bydła, zabiegi agrotechniczne).

Zanieczyszczenia emitowane do atmosfery powodują zmianę jej naturalnego składu chemicznego, struktury termicznej i zakłócają bilans promieniowania słonecznego, stwarzając zagrożenie dla ludzi i środowiska. W związku z czym konieczne jest systematyczne kontrolowanie stanu czystości powietrza. Wyniki badań stanowią podstawę oceny stopnia narażenia zdrowia ludzi oraz oceny wpływu zanieczyszczeń na zmiany zachodzące w środowisku. Badania zanieczyszczeń pyłowych i gazowych prowadzi WSSE i WIOŚ w wytypowanych punktach pomiarowych. Program badań obejmuje zanieczyszczenia podstawowe pochodzące z procesów spalania paliw: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, pył zawieszony, opad pyłu, opad kadmu i ołowiu, związki fluoru oraz zanieczyszczenia specyficzne pochodzące z procesów technologicznych. Lokalizacja punktów pomiarowych wynika z regionalnej polityki ochrony środowiska, są to miejsca potencjalnej koncentracji zanieczyszczeń.

Na terenie gminy punkt pomiarowy zlokalizowano w miejscowości Pysznica, ponadto najbliższe znajdują się na terenie Stalowej Woli i Niska. Jak wynika z badań (PIOŚ 1998 r., 1999 r.) przekroczenia dopuszczalnych norm określonych stosownymi przepisami dotyczą związków fluoru w Stalowej Woli w granicach 15% Da (Da–średnioroczna wartość dopuszczalna) oraz zanieczyszczeń specyficznych – organicznych (benzen, toluen) w Stalowej Woli związanych z lokalizacją przemysłowego źródła emisji w granicach 30–300% Da. Stwierdzone wartości zanieczyszczeń podstawowych w punktach kontrolno–pomiarowych Stalowej Woli i Niska wahają się w granicach od 10 do 54% Da.

W punkcie kontrolnym w Pysznicy PIOŚ prowadził badania w roku 1998 dotyczące poziomu dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłu zawieszonego. Stwierdzone wartości generalnie nie przekraczały 25% Da. Reasumując należy stwierdzić iż gmina charakteryzuje się w pewnym stopniu zróżnicowanymi, w przewadze korzystnymi warunkami czystości powietrza. Świadczy o tym zdrowotność lasów, środowiska szczególnie wrażliwego na zanieczyszczenia, zwłaszcza gazowe. W ostatnich latach odnotowano w tym zakresie poprawę (brak drzewostanów uszkodzonych przez przemysł). Wśród drzewostanów kompleksów leśnych występują: strefa wolna od uszkodzeń –

„0” strefa zagrożeń przemysłowych (lasy położone na północ od rzeki Bukowej), strefa I zagrożeń przemysłowych (uszkodzenia słabe) w lasach na południe od rzeki Bukowej. Zjawiskiem optymistycznym, którego skutki odnotowuje się systematycznym spadkiem wartości zanieczyszczeń powietrza jest podejmowanie działań ograniczających emisję z zakładów uciążliwych w Stalowej Woli (modernizacja elektrofiltrów i montaż instalacji do odsiarczania spalin). Narastającym problemem staje się emisja komunikacyjna, szczególnie odczuwalna w rejonach tras tranzytowych. Na terenie gminy uciążliwość związana z komunikacją drogową zasadniczo nie występuje. Drogi tranzytowe przebiegają skrajem gminy, ruch lokalny to dojazdy do miejsca pracy i zamieszkania.

2.7. Gleby – stan zanieczyszczenia

Użytki rolne występujące na terenie gminy zaliczane są do gleb II–VI klasy bonitacyjnej. Przeważają użytki w klasie IV i V (54% ogólnej powierzchni użytków rolnych). Gleby klasy II stanowią 5%. Spory odsetek stanowią gleby pochodzenia organicznego, szczególnie chronione z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Są to gleby torfowe i murszowe występujące w miejscowościach: Pysznica, Kłyżów, Jastkowice i Studzieniec. Zagrożenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej mają charakter ilościowy i jakościowy. Zagrożenia ilościowe wyrażają się w zmniejszaniu powierzchni użytkowanej rolniczo w następstwie przejmowania gruntów na cele nierolnicze. Zagrożenia o charakterze jakościowym wynikające z działalności wydobywczej, oddziaływania na grunty rolne zanieczyszczeń powietrza pochodzących z przemysłu i komunikacji, zanieczyszczeń wód i zanieczyszczeń odpadami.

Wszelkie zmiany w składzie chemicznym oraz w odczynie i warunkach oksydacyjno-redukcyjnych gleby zmieniają jej właściwości biologiczne i ograniczają naturalną funkcję w biosferze. Do czynników degradujących glebę należą:

nadmierne ilości metali ciężkich: kadmu, miedzi, cynku, ołowiu, niklu;
zakwaszanie przez związki siarki i azotu;
skażenie radioaktywne.

Występowanie tych zjawisk w glebach użytków rolnych stwarza zagrożenie dla człowieka poprzez przenikanie zanieczyszczeń do upraw. W celu uzyskania całości obrazu trwałych przekształceń i zmian zachodzących w glebie oraz stworzenia możliwości szybkiego reagowania na zachodzące nieprawidłowości realizowany jest monitoring gleb zajmujący się badaniem i oceną stanu biologicznie czynnej powierzchni ziemi. Na podstawie

ogólnopolskiego programu badań realizowanego w latach 1992–1997 pod nadzorem merytorycznym IUNiG w Puławach przez OSChR w Kielcach stwierdza się na terenie gminy:

44% użytków rolnych stanowią gleby bardzo kwaśne (do 4,5pH), 26% gleby kwaśne (do 5,5pH), 18% gleby bardzo kwaśne, 6% gleby obojętne, gleby o odczynie zasadowym stanowią 6%;

zawartość w glebach użytków rolnych metali ciężkich (Pb, Cd, Cu) w stopniu „0” oznaczającym zawartość naturalną, w niewielkim procencie przeprowadzonych prób podwyższoną zawartość Ni i Zn w stopniu I w pięciostopniowej skali określającej zanieczyszczenie;

naturalną zawartość siarki siarczanowej (S–SO₄) w użytkach rolnych.

Reasumując należy stwierdzić, iż gleby użytków rolnych obszaru gminy nadają się pod uprawy wszystkich roślin, z wyjątkiem upraw przeznaczonych dla niemowląt i małych dzieci z uwagi na stwierdzone zawartości niklu i cynku w rejonach intensywnego zainwestowania.

2.8. Promieniowanie elektromagnetyczne

Na terenie gminy nie stwierdza się zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym. Przebiegające przez zachodni skraj gminy linie 220 kV Stalowa Wola – Abramowice, 110 kV Stalowa Wola – Zaklików i przecinająca gminę z zachodu na wschód 110 kV Stalowa Wola – Janów Lubelski, zlokalizowane są w sposób nie kolidujący z zabudową mieszkalną. Znajdująca się w miejscowości Kłyżów stacja bazowa telefonii komórkowej nie stwarza zagrożenia dla mieszkańców. Obszar występowania pól o wartościach przekraczających dopuszczalny poziom promieniowania znajduje się na znacznej wysokości, niedostępnej dla ludzi.

2.9. Klimat akustyczny

Na klimat akustyczny wpływ posiadają:

- hałas przemysłowy;
- hałas komunikacyjny.

Uciążliwość spowodowana nadmierną emisją hałasu jest charakterystyczna głównie dla terenów zwartej zabudowy, dotyczy terenów mieszkalno – przemysłowych oraz przebiegu tras komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu. Gmina Pysznica nie była przedmiotem badań natężenia hałasu.

Źródłami hałasu przemysłowego są traki, piły oraz urządzenia obróbki drewna zlokalizowane w Zakładzie Przetwórstwa Drewna w Jastkowicach. Z uwagi na uciążliwość dla otoczenia tego obiektu zostały zainstalowane urządzenia ochronne w postaci ekranów dźwiękoszczelnych. Poziom natężenia hałasu drogowego zależy od:

- rodzaju i hałaśliwości pojazdów;
- rodzaju i jakości nawierzchni;
- ukształtowania terenu, zwartości zabudowy;
- natężenia ruchu.

Mając na uwadze w/w czynniki oraz fakt skrajnego położenia tras tranzytowych można wnioskować, iż uciążliwość związana z nadmierną emisją hałasu komunikacyjnego na terenie gminy nie występuje.

2.10. Ogólna ocena stanu środowiska

PIOŚ dokonuje okresowo kompleksowej oceny stanu środowiska na terenach gmin. Wynikiem oceny jest klasyfikacja gmin ze względu na występowanie zagrożeń środowiskowych. Kryteria oceny to:

- poziom zanieczyszczenia powietrza;
- poziom zanieczyszczenia wód powierzchniowych;
- poziom zanieczyszczenia wód podziemnych;
- stopień degradacji i dewastacji gruntów;
- poziom zagrożenia hałasem;
- ilość zakładów uciążliwych z listy krajowej i wojewódzkiej.

W rejonie położenia gminy Pysznica ocenę prowadził WIOŚ Tarnobrzeg w 1996 roku. Gmina została zaliczona do grupy gmin, na których wyniki badań nie wskazują na występowanie ponadnormatywnych zanieczyszczeń i uciążliwości, pomimo stwierdzonego antropogenicznego oddziaływania (położenia w zasięgu wpływu przemysłu Stalowej Woli).

2.11. Walory krajobrazowe

Podstawowymi czynnikami decydującymi o wartości walorów krajobrazowych są rzeźba terenu, szata roślinna oraz stan jej zachowania i zabytki kultury materialnej. Obszar gminy pomimo, iż nie posiada urozmaiconej rzeźby terenu i morfologicznie jest raczej monotonną równiną, poprzecinaną dolinami rzecznyymi i wałami wydmowymi, dzięki dużej lesistości (około 60% ogólnej powierzchni), czystemu środowisku cechuje się wysokimi walorami krajobrazowymi i wypoczynkowymi. W lasach przeważają siedliska borowe o dużym zróżnicowaniu wilgotnościowym.

Leśny krajobraz urozmaicony jest dolinami rzek, kompleksami stawów, bagien i torfowisk śródleśnych. Wśród lasów położone są wsie i osady śródleśne, gdzie można spotkać przykłady dawnej drewnianej zabudowy mieszkalnej, stare kapliczki, charakterystyczne krzyże przydrożne. Użytki rolne poprzez swoje rozdrobnienie (tzw. szachownica pól) oraz duży udział łąk i pastwisk z licznymi zadrzewieniami śródpolnymi nie tylko nie wprowadzają monotonii, ale dodatkowo podkreślają walory krajobrazowe.

Ciekawym akcentem krajobrazowym jest meandrująca wśród lasów i pól rzeka Bukowa oraz malownicza dolina Sanu w części zachodniej gminy. Na podkreślenie zasługuje fakt, że tereny leśne, szczególnie w centralnej i północnej części gminy cechują się dużą dostępnością i korzystnym mikroklimatem, co sprzyja rozwojowi turystyki.

2.12. Środowisko biotyczne, system powiązań ekologicznych

Szata roślinna pełni funkcje klimatyczne i biologiczne, wpływające na podniesienie ogólnych standardów ekologicznych i poprawę jakości życia oraz funkcje glebochronne wodochronne. Według podziału geobotanicznego Szafera (1972) obszar gminy położony jest w obrębie Krainy Kotliny Sandomierskiej, w Okręgu Biłgorajskim. Flora gminy jest bardzo zróżnicowana i niezwykle bogata ze względu na obecność siedlisk w odmiennym charakterze – od dolin rzecznych poprzez tereny piaszczystych wydym z ubogimi murawami i borami po żyzne siedliska zajęte przez grądy i buczyny.

Na terenie gminy występują następujące zbiorowiska roślinności:

Lasy i zbiorowiska zaroślowe

Kompleksy leśne stanowią pozostałości Puszczy Solskiej, w chwili obecnej znacznie przekształconej przez człowieka. Lasy występują w postaci zwartych kompleksów

w centralnej i południowej części gminy zajmując blisko 60% obszaru całej gminy. Struktura siedliskowa lasów jest tu niezwykle różnorodna. Najbardziej rozpowszechnione są siedliska borowe (80%), gdzie wiodącą rolę pełni zespół kontynentalnego boru mieszanego (blisko 50% powierzchni), mniejsze powierzchnie zajmują: suboceaniczny bór świeży (około 13%), spotykane są również płaty boru suchego, wyżynnego, jodłowego boru mieszanego, grądu przystrumykowego łągu jesionowo-olszowego topolowego oraz brzeziny bagiennej. Przeważają drzewostany iglaste około 87%. Skład gatunkowy obejmuje łącznie kilkanaście gatunków drzewiastych. Trzon drzewostanów buduje sosna (86%) pozostałe to: jodła 4,5%, brzoza 2,7%, olsza 4,4%, grab 0,2%, dąb 1,2%, buk 0,9%, jesion, świerk, modrzew, klon, osika, lipa po około 0,1%. W podszycie boru świeżego występuje jałowiec, jarzębina, kruszyna, boru bagiennego rokita i wierzboszata. Średni wiek drzewostanów w obrębie kompleksów leśnych gminy wynosi od około 65 lat, a przeciętna ich zasobność około 270 m³/ha.

Działalność człowieka oraz zanieczyszczenie środowiska na przestrzeni lat spowodowały przekształcenia w pierwotnych warunkach panujących w obrębie lasów. Obecnie na niespełna 30% powierzchni leśnej terenu gminy występuje zgodność stanu gatunkowego drzewostanów z warunkami siedliskowymi. Las jest jednym z najważniejszych komponentów środowiska przyrodniczego. Znaczenie lasu wypływa z wielorakich jego funkcji, wśród których zazwyczaj wymienia się:

funkcję ochronną polegającą na tym, iż las jest główną formacją roślinną oddziałującą dodatnio na wiele elementów środowiska: klimat, stosunki wodne, skład chemiczny wody i powietrza. Lasy zabezpieczają przed takimi zjawiskami jak: wiatr, zmniejszają zanieczyszczenie powietrza, produkują tlen, chronią przed hałasem, przetrzymują wilgoć;

funkcję produkcyjną, polegającą na dostarczeniu surowca drzewnego i innych dóbr jak: owoce leśne, grzyby itp.;

funkcję społeczną, polegającą na tym, że lasy są niezastąpionym terenem dla turystów i rekreacji.

Ponadto są niezmiennie ważnym elementem krajobrazu stanowią naturalne środowisko leśnych gatunków zwierząt. Lasy i zadrzewienia na zajmują powierzchnię 8685 ha, co stanowi 58,7% ogólnej powierzchni. Struktura władania lasów przedstawia się następująco:

- 7440 ha lasy państwowe pozostające w zarządzie Nadleśnictwa Janów Lubelski i Nadleśnictwa Rozwadów;
- 247 ha lasy komunalne;
- 998 ha osób fizycznych i wspólnot gruntowych.

Wśród kompleksów leśnych wydzielono lasy posiadające status lasów ochronnych z mocy Decyzji Nr 20 Ministra Środowiska z dnia 28.08.2000 r. na terenie lasów państwowych pozostających w zarządzie PGL Nadleśnictwa Janów Lubelski oraz z mocy Zarządzenia Nr 95 MOŚZNiL z dnia 25 listopada 1993 r. i Decyzji Ministra Środowiska z dnia 24.01.2002 r. na terenie lasów państwowych pozostających w zarządzie PGL Nadleśnictwa Rozwadów. Łączna powierzchnia lasów uznanych za ochronne wynosi 6195 ha, w następujących kategoriach ochronności:

- lasy wodoochronne;
- lasy stanowiące ostoje zwierząt objętych ochroną gatunkową;
- lasy nasienne;
- lasy położone w odległości do 10 km od granic miasta Stalowa Wola;
- lasy na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych.

Pozostałe to lasy typowo gospodarcze. Kompleksy leśne terenu gminy charakteryzują się zadowalającą zdrowotnością. Położone w strefie „0” zagrożeń przemysłowych (wolnej od uszkodzeń) i strefie I (uszkodzenia słabe). Na obszarze lasów pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Janów Lubelski został utworzony Leśny Kompleks Promocyjny Lasy Janowskie obejmujący w całości powierzchnię 31349 ha, na terenie gminy 5195 ha Zarządzeniem Nr 30 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19.12.1994 r.

Leśne kompleksy promocyjne mają za zadanie promowanie zasad i metod zrównoważonej, opartej na podstawach ekologicznych, gospodarki leśnej. Mają ponadto pełnić funkcję edukacyjną ukierunkowaną na prezentację walorów i zasobów przyrodniczych obszarów leśnych.

Zbiorowiska nieleśne

Wśród roślinności nieleśnej występuje ogromne zróżnicowanie od roślinności wodnej poprzez szuwarową, torfowiskową, od łąk wilgotnych do suchych muraw piaszczyskowych. Flora zbiorowisk, szczególnie wodnych, bagiennych i torfowiskowych, występujących na terenie gminy jest niezwykle bogata. Stwierdzono tu występowanie wielu gatunków roślin chronionych objętych ochroną ścisłą i częściową, z listy gatunków roślin podlegających ochronie gatunkowej, do których należy zaliczyć przede wszystkim: grążela żółtego, grzebień biały, zespół turzycy bagiennej, storczyk, widłak jałowcowaty, odmiany rosiczki.

Świat zwierzęcy

Według podziału na krainy zoogeograficzne (Jaczewski 1973 r. w Narodowym Atlasie Polski) obszar gminy należy do Krainy Niziny Sandomierskiej. Różnorodność występujących zbiorowisk szaty roślinnej sprzyja bogactwu gatunków fauny. Wybitnym walorem zwłaszcza wschodniej części gminy jest występowanie elementów puszczańskich fauny. Z badań ornitologicznych wynika, iż występuje tu 15 gatunków lęgowych ptaków. Z grupy uznanych za ginące lub na granicy zaniku występuje tu: brodziec leśny, orlik grubodzioby i czapla purpurowa. Z gatunków silnie zagrożonych wyginięciem odnotowano rybołowa, bielika, orlika krzykliwego, gadożera, żurawia, siewkę rzeczną, mewę małą i sóweczkę. Z innych rzadkich ptaków chronionych występują: kormoran, łabędź niemy, cietrzew, głuszec, zimorodek. Na szczególną uwagę zasługuje liczna populacja bociana czarnego.

Fauna ssaków obejmuje 29 gatunków, co stanowi 43% gatunków fauny krajowej. Do najcenniejszych należy niewątpliwie wilk zagrożony w Polsce wyginięciem i łoś również rzadki występujący tu przy południowej granicy swego zasięgu, podobnie jak nornik północny. Liczna zwierzyna łowna dopełnia obrazu tej krainy o puszczańskim charakterze krajobrazu.

Naturalny system powiązań ekologicznych tzw. sieć ekologiczną tworzą:

- rozległe ekosystemy leśne;
- ekosystemy dolin rzecznych Sanu, Bukowej oraz dolin ich dopływów;
- ekosystemy łąkowe – obszary użytków zielonych, stanowiących bazę równowagi ekologicznej dla sąsiadujących łatwo wysuszających się obszarów;
- ekosystemy wód płynących, starorzeczy, kompleksów stawów, śródleśnych oczek wodnych.

Część tych obszarów, z uwagi na wysoką wartość przyrodniczą jest włączona w system powiązań krajowych i europejskich.

Kompleks Lasów Janowskich stanowi fragment sieci ekologicznej ECONET-PL opracowanej w ramach europejskiego programu Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody jako obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym. Dolina rzeki San jest korytarzem

ekologicznym o znaczeniu międzynarodowym w tej sieci. Podstawowym celem utworzenia sieci ekologicznej w kraju i Europie jest zwiększenie skuteczności ochrony różnorodności biologicznej. Główne zasady wdrożenia sieci ECONET to:

- zasada nasycenia różnymi formami ochrony prawnej;
- zasada renaturyzacji obszarów zdegradowanych;
- zasada promowania rozwoju zrównoważonego.

2.13. Istniejące formy prawnej ochrony przyrody

Ochronę prawną (Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16.10.1991 r, Dz. U. Nr 14 poz. 492) zastosowano dla:

zwartego kompleksu leśnego położonego w północno-wschodniej części gminy, stanowiącego część pasma Puszczy Solskiej, o wysokim bogactwie zasobów biologicznych (niezwykle bogate i zróżnicowane zespoły roślinne, bogata fauna, występowanie gatunków zagrożonych wyginięciem), które znalazły się w obrębie Parku Krajobrazowego „Lasy Janowskie” powołanego Uchwałą Nr II/12/84 WRN w Tarnobrzegu z dnia 03.10.1984 r. powiększonego Uchwałą Nr XXVI/141/88 z dnia 30.03.1988 r. Powierzchnia Parku na terenie gminy wynosi 2961 ha, powierzchnia otuliny 6696 ha;

najcenniejszego fragmentu krajobrazu leśnego Lasów Janowskich, który objęto ochroną w formie rezerwatu leśnego „Jastkowice” o powierzchni 45,68 ha Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 19.04.1959 r. (M. P. Nr 89 poz. 482). Przedmiotem ochrony jest fragment lasu o cechach zespołu naturalnego z dominującym zespołem grądu, dużym udziałem jodły, dębu i lipy oraz licznych roślin chronionych i rzadkich;

charakterystycznego (niezwykle cennego pod względem przyrodniczym) dla Puszczy Solskiej rozległego obszaru bagna i zarastających zbiorników wodnych z rzadką i chronioną roślinnością, który objęto ochroną w formie rezerwatu „Imielty Ług”. Rezerwat został utworzony Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18.01.1988 r. (M. P. Nr 15 poz. 48). Rezerwat położony jest na terenie gminy Pysznica i gminy Modliborzyce (województwo lubelskie). Jego całkowita powierzchnia wynosi 737 ha, w tym na terenie omawianej gminy 70,87 ha. Dominuje tu roślinność wysokotorfowiskowa z blisko 700 gatunków roślin, grzybów, porostów, mszaków tu występujących 30 objętych jest ochroną gatunkową. Teren rezerwatu stwarza dogodne warunki bytowania wielu gatunkom zwierząt, głównie ptaków wodnych i błotnych oraz drapieżnych.

Ochroną prawną objęto cenne przyrodniczo tereny w formie użytków ekologicznych na mocy Rozporządzenia Nr 7 Wojewody Tarnobrzeskiego z dnia 25.06.1998 r. (Dz. U. Nr 14 poz. 117).

Są to:

- halizna o powierzchni 0,80 ha położona nad Bukową w leśnictwie Kochany (oddział 279 b);
- łąki zabagnione z wierzbami o powierzchni 3,11 ha położone nad potokiem Dębowiec na pograniczu z gminą Potok Wielki (województwo lubelskie).

Ochronę prawną zastosowano Zarządzeniem Wojewody Tarnobrzieskiego Nr 1 z dnia 08.02.1988 r. i Nr 6 z dnia 26.06.1991 r. przez utworzenie 4 pomników przyrody żywej. Są to położone na terenie leśnym okazałe, sędziwe drzewa:

- dąb szypułkowy (leśnictwo Kochany oddział 234j);
- dąb szypułkowy (leśnictwo Kruszyna oddział 211a);
- dąb szypułkowy (leśnictwo Rzeczycza oddział 235k).
- powierzchniowy pomnik przyrody „Żwirownia” na terenie wsi Pysznica o powierzchni 11,16 ha, będący stanowiskiem rośliny chronionej – rosiczki.

2.14. Zagrożenia środowiskowe

Gmina zalicza się do obszarów o korzystnych warunkach środowiska naturalnego, w zasadzie tylko w niewielkim stopniu przekształconych przez człowieka. W celu utrzymania takiego stanu, należy jednak zwrócić uwagę na występowanie zjawisk negatywnych pojawiających się na terenie gminy mogących ten stan zmienić. Do zagrożeń środowiskowych występujących na obszarze gminy zalicza się zagrożenia naturalne i antropogenne.

Zagrożenia naturalne wynikające z położenia gminy, budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych. Są to:

zagrożenia prawdopodobieństwem wystąpienia powodzi katastrofalnych (wody Q_1) na terenach chronionych wałami przeciwpowodziowymi Sanu w wypadku ich uszkodzenia (narażone miejscowości to część Jastkowic, Brandwicy, Chłopska Wola i Sudoty) oraz na terenach zalewowych, pozbawionych obwałowań nad Bukową (narażone częściowo przysiółki: Moskale, Kuziory, Kolonia Zarzecze);

występowanie niekorzystnych warunków klimatycznych (niekorzystne warunki topoklimatu, zaleganie mgieł) i gruntowych dla budownictwa na obszarach stałego lub okresowego występowania wód głębszych płytko pod powierzchnią terenu, co w szczególności dotyczy dolin Sanu i Bukowej oraz płaskich dolinek bezimiennych cieków.

Zagrożenia antropogenne związane z działalnością człowieka:

nieuporządkowana gospodarka ściekowa (brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków) przy blisko 100% zwodociągowaniu, co powoduje powstanie zanieczyszczeń obszarowych degradujących środowisko wodne i glebowe (odcieki z nieprawidłowo eksploatowanych zbiorników bezodpływowych do gromadzenia ścieków);

brak systematycznej zbiórki i wywozu odpadów komunalnych z terenu całej gminy, pomimo funkcjonowania gminnego wysypiska odpadów, co prowadzi do zaśmiecania „dzikimi” wysypiskami negatywnie oddziałującymi na całokształt środowiska przyrodniczego;

pojawiające się przypadki nielegalnej eksploatacji kruszyw naturalnych (piasków) powodującej nieracjonalne gospodarowanie zasobami i dewastacja gruntów, szczególnie niekorzystne w obrębie ciekawych form morfologicznych jakimi są występujące głównie na terenach leśnych wydmy;

zanieczyszczone wody rzeki San nie odpowiadające normom w klasyfikacji ogólnej.

2.15. Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego

2.15.1. Uwarunkowania ochronne wynikające z przepisów i norm prawa lokalnego

- konieczność ochrony arealów gleb o wysokiej bonitacji (klasa II–IV), gleb pochodzenia organicznego, obszarów leśnych szczególnie ochronnych przed zmniejszaniem i zmianą użytkowania;
- konieczność ochrony terenów występowania udokumentowanych zasobów surowców pospolitych (piaski, torfy, surowce ilaste) oraz utworzonych dla ich wydobycia terenów górniczych;
- konieczność ochrony terenów występowania wstępnie rozpoznanych złóż torfów, również jako obszaru cennego pod względem przyrodniczym – torfowiska wysokie;
- konieczność wzmożonego nadzoru sanitarnego w obrębie stref ochrony bezpośredniej studni ujęcia wody w Pysznicy oraz stosowania ograniczeń w zagospodarowaniu na terenie projektowanej strefy ochrony pośredniej;
- konieczność ochrony wód podziemnych w obszarze GZWP Nr 425;
- konieczność respektowania zasad zagospodarowania na obszarach Park Krajobrazowy „Łasy Janowskie” wraz z otuliną rezerwaty „Jastkowice” i „Imielty Ług”, użytki ekologiczne) i w otoczeniu obiektów (pomniki przyrody) przyrody prawnie chronionej.

2.15.2. Uwarunkowania ochronne obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, stanowiących naturalny system powiązań przyrodniczych

- potrzeba ochrony systemów biotycznych o znaczeniu międzynarodowym w sieci ECONET tj. kompleksów leśnych stanowiących pozostałości Puszczy Solskiej, korytarza ekologicznego Sanu oraz systemów lokalnych tj. ekosystemów łąkowych, zieleni śródpolnej, enklaw zieleni w terenach zabudowanych w celu zachowania systemu powiązań ekologicznych.

2.15.3. Uwarunkowania wynikające z zagrożeń naturalnych

- konieczność ograniczeń w zagospodarowaniu na terenach zagrożonych wystąpieniem wód stuletnich (Q1);
- stosowanie ograniczeń w zainwestowaniu (wymóg analiz geologicznych określających posadowienie obiektów) na terenach o wysokim poziomie wód gruntowych.

2.15.4. Uwarunkowania wynikające z antropogennych przeobrażeń i zagrożeń środowiska

- uzależnienie rozwoju przestrzennego od możliwości zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków w sposób zorganizowany;
- potrzeba minimalizacji zagrożeń wynikających z braku systematycznej zbiórki odpadów komunalnych;
- potrzeba eliminacji „dzikiej” eksploatacji kruszyw, w szczególności na terenach leśnych;
- konieczność stosowania ograniczeń w zainwestowaniu w obszarach negatywnego oddziaływania istniejących i projektowanych elementów liniowych infrastruktury technicznej i komunikacji.

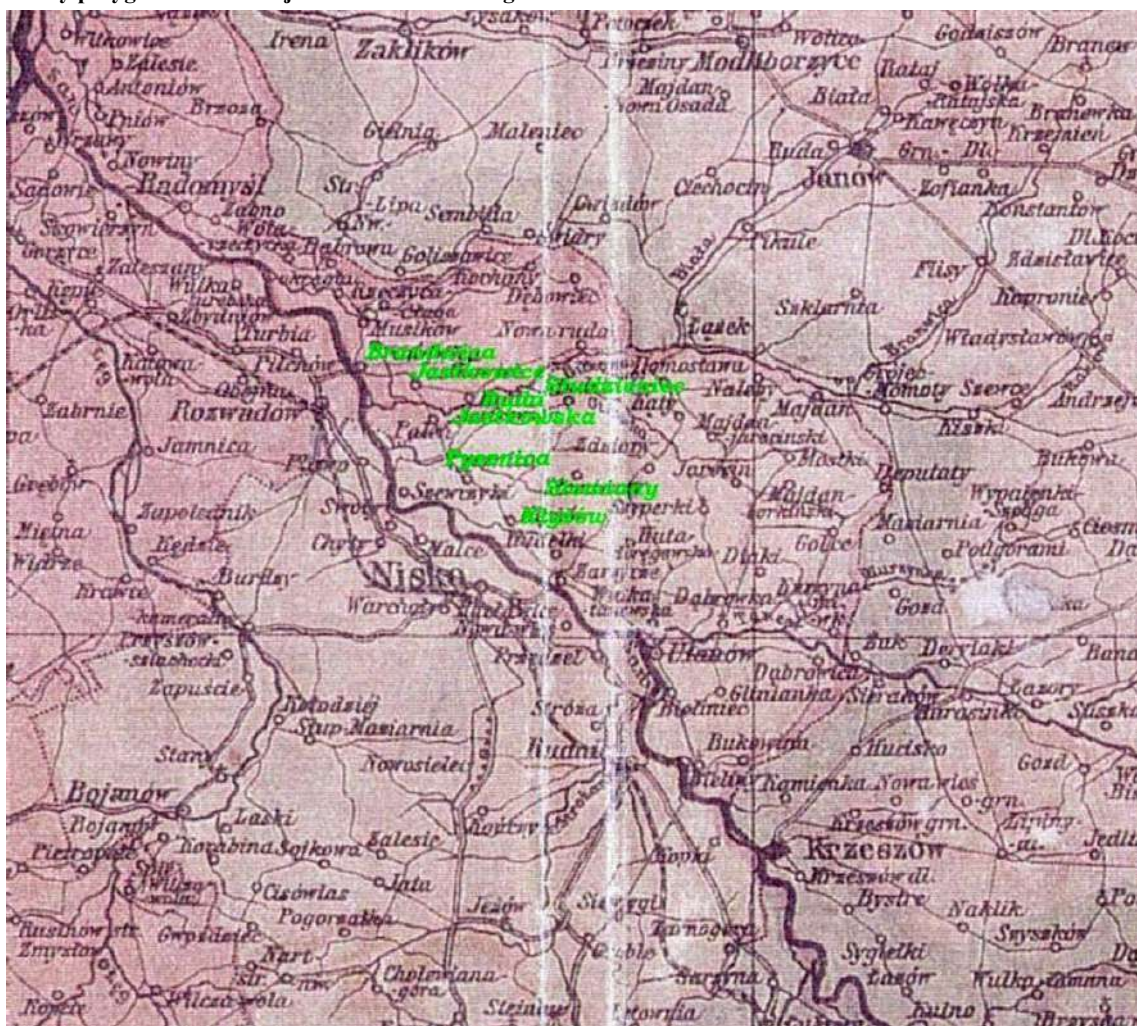
3. Uwarunkowania kulturowe

3.1. Rys historyczny

Pierwsze ślady osadnictwa na terenie Puszczy Sandomierskiej pochodzą z neolitu. W Pysznicy odnalezione szczątki zabytków archeologicznych wskazują na epokę brązu, czyli 1700–700 lat p.n.e. Król Zygmunt August w 1558 r. wydał przywilej na założenie wsi Wola Pysznicka (lub Pyszenki), w starostwie sandomierskim Serafinowi Dobonieckiemu. Wieś powstała nad rzeką o nazwie Pysznica, w pobliżu jej ujścia do rzeki San. Już po 6 latach król zezwolił na wybudowanie kościoła, a biskup krakowski Bernard kardynał Maciejowski w Opactwie Benedyktynów w Tyńcu wydał dokument ustanawiający parafię w Pysznicy i zatwierdził tytuł kościoła – Podwyższenia Krzyża Świętego. Parafia obejmowała Domostawę Nową, Jastkowice z Domostawą Starą, Katy, Kutuły, Kłyżów, Rudę Jastkowską, Studzieniec, Kuziory, Palenie, Szwedę, Wołoszyny, Zdziary i wchodziła w skład diecezji krakowskiej dekanat Miechocin. Później przeszła w skład diecezji przemyskiej dekanat Rudnik n/Sanem.

Rycina

Tereny przygraniczne Galicji i Królestwa Polskiego.

Pod koniec XIX w. wieś liczyła blisko 400 domów i ponad 2000 mieszkańców. Przeważającą większość stanowili ludzie wyznania rzymsko-katolickiego. Mniejszość stanowili Żydzi i protestanci.

Podczas I wojny światowej znaczna część wsi uległa zniszczeniu. Podczas jednego z pożarów uległ zniszczeniu kościół i ufundowane przez króla dzwony. Po wojnie przystąpiono do odbudowy kościoła. Przy parafii funkcjonowała szkoła parafialna, w której uczyli księża i organiści.

Pysznica była wsią biedną, piaszczyste ziemie nie gwarantowały ludności utrzymania. Wielu mieszkańców poszukiwało pracy za granicą. Znaczna część z nich emigrowała. Kiedy w 1937 r. przystąpiono do budowy miasta i huty na drugim brzegu Sanu dla wielu mieszkańców była to szansa na pracę.

Wybudowane w ramach COP-owskiego planu miasto Stalowa Wola znacznie zaktywizowało miejscową ludność. Miasto powstało na lewym, brzegu Sanu i początkowo przejście z Pysznicy do nowo powstałego miasta możliwe było dzięki połączeniu promowemu. W latach 70-tych XX w. wybudowano drogę łączącą Stalową Wolę z Pysznicą i most na rzece. Praktycznie miejscowość ta przeistoczyła się we wschodnie przedmieście miasta, a dzięki malowniczymu ukształtowaniu obfitości lasów i rzecze Bukowej stała się miejscem sobotnio-niedzielnego wypoczynku wielu mieszkańców Stalowej Woli.

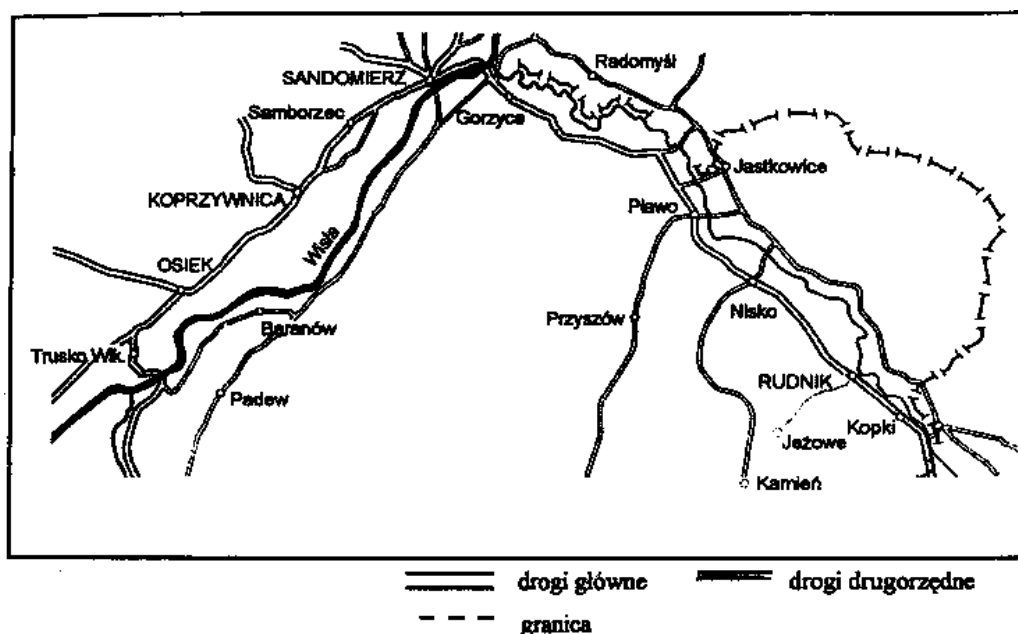
Obecnie w granicach gminy znajdują się sołectwa: Bąków, Brandwica, Chłopska Wola, Jastkowice, Kłyżów, Krzaki-Słomiana, Olszowiec, Pysznica, Studzieniec, Sudół.

3.2. Dawne układy komunikacyjne

Właściwie jedynym traktem kupieckim biegnącym prawym brzegiem Sanu był tzw. gościniec lubelski prowadzący od Krzeszowa – przez Bieliny, Ulanów, Zarzecze oraz Kłyżów i Jastkowice, Wolę Rzeczycką, Radomyśl, Pniów – na północ. Dla położonych na prawym brzegu Sanu miejscowości połączenie z traktem sandomierskim było możliwe jedynie dzięki istniejącym przeprawom promowym, co właściwie było ułatwieniem jedynie dla mieszkańców miejscowości z tego brzegu rzeki.

Rycina

Ważniejsze drogi województwa sandomierskiego w XVI w.

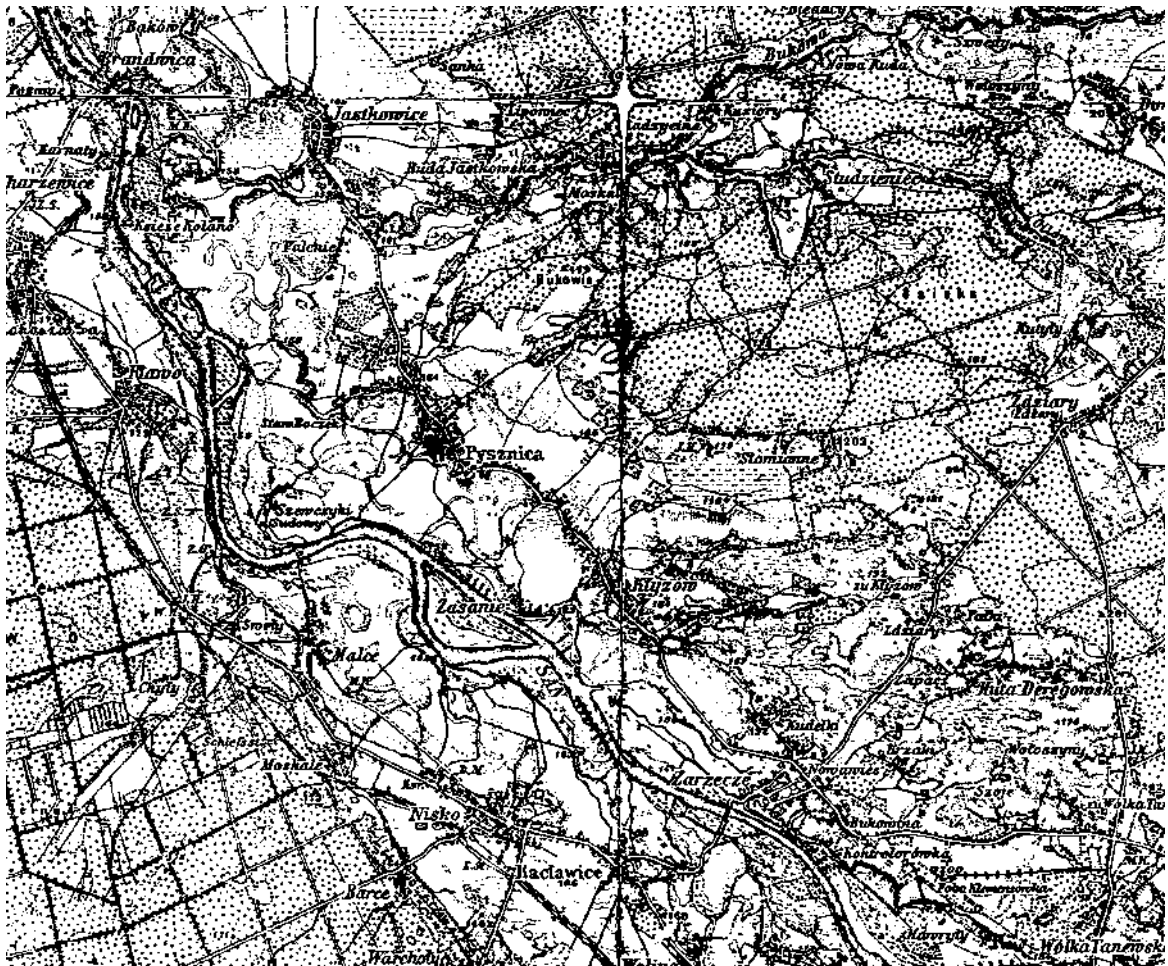

Źródło: Na podstawie Atlas Historyczny Polski. Województwo Sandomierskie XV wieku, red. W. Pałucki, Warszawa 1993, Mapa 6

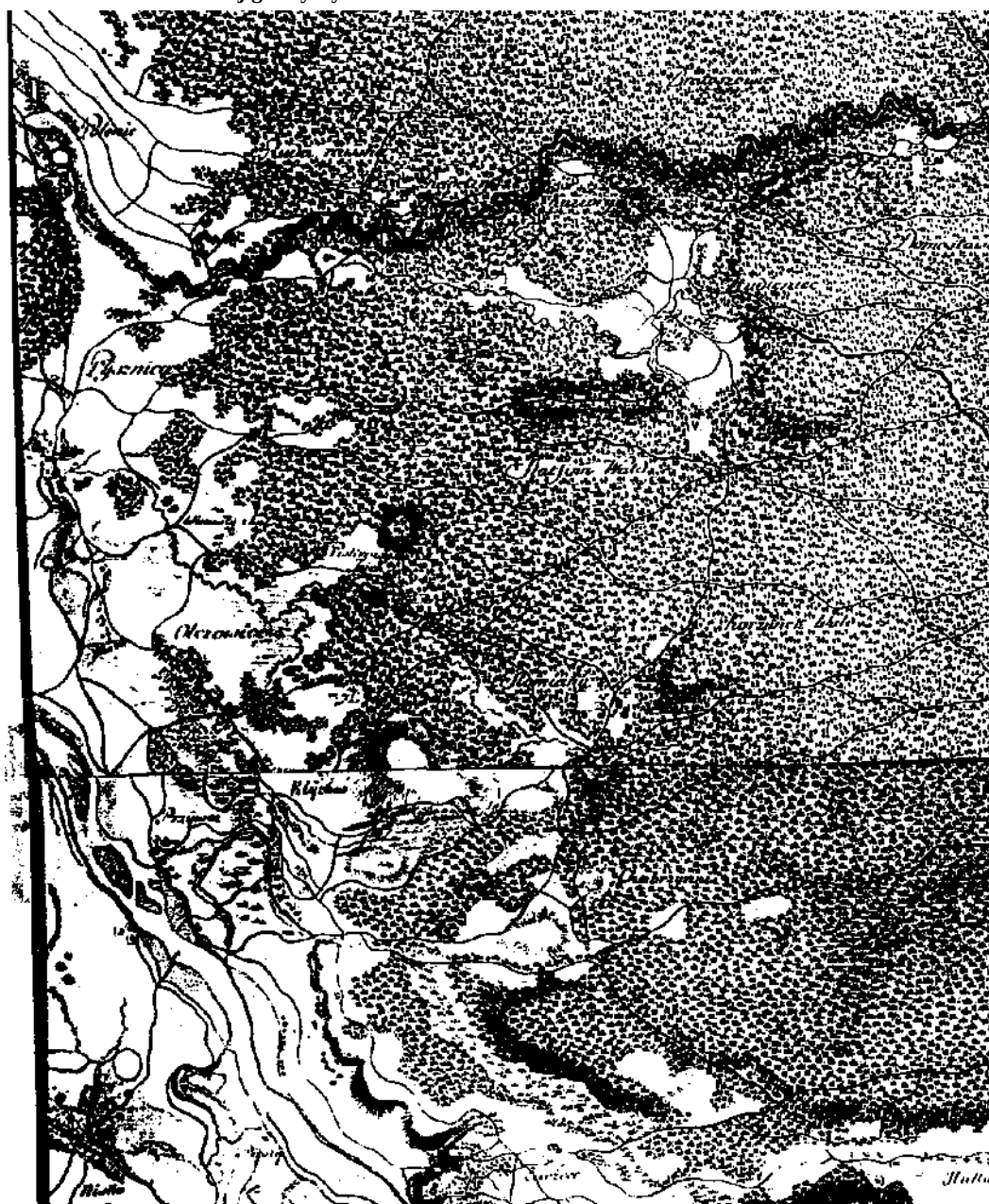
Jednym z najstarszych dostępnych dokumentów, na którym dobrze widać układ komunikacyjny jest mapa z 1914 r. Układ sieci drogowej niewiele różni się od obecnego. Główna droga na terenie gminy prowadzi przez Kłyżów, Pysznicę i Jastkowice, bez połączenia Radomyślem. Ze Stalową Wolą jest połączona mostem, który w latach siedemdziesiątych zastąpił prom. Dostępność wsi śródlęsnej Studzieniec do dnia dzisiejszego prawie się nie zmieniła i ciągle jest najlepiej dostępna od strony Słomianej. Miejscowość Kochany jest równie trudno dostępna jak na początku XX w.

Rycina

Historyczny układ komunikacyjny z 1914 r.

Osadnictwo na terenie obecnej gminy Pysznica

3.3. Własność szlachecka i kościelna.

3.4. Własność królewska.

Pysznica: wieś sześćoślanowa z 28 kmieciami, którzy płacili czynsz, składali też podatek w naturze oraz odpracowywali robociznę w Nisku. Oprócz kmieci we wsi było dwóch zagrodników, którzy nie płacili czynszu tylko odrabiali robociznę. W Metryce Koronnej jest również mowa o tzw. wybrańcu (jednym), który zobowiązany był do odbywania służby wojennej.

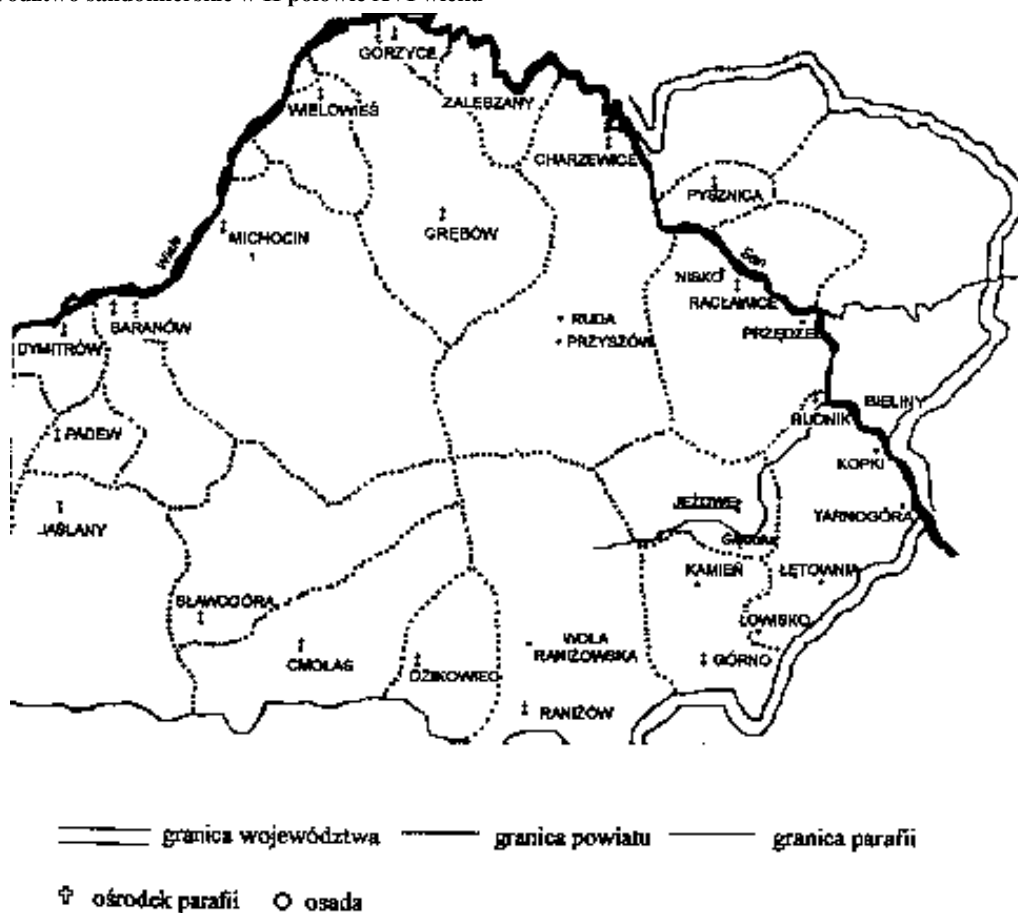
Istniało we wsi wójtostwo, które prawdopodobnie od 1644 r. było w rękach Morsztyna, jego żony Jadwigi z Pobiedna i następnie ich syna Jana Andrzeja z żoną Katarzyną. Folwark płacił podatek na rzecz kościoła pysznickiego, który również należał do dóbr królewskich. Nie zanotowano we wsi ani chałupników ani młynów ani stawów, również nie było obór królewskich.

Jastkowice: wieś pięciołanowa, na których zasiadało 50 kmieci zajmujących się ziemią, bydłem i tzw. pieszych, płacili czynsze i składali daniny w naturze.

Kłyżów: wieś bez łąnów, z czternastoma zagrodnikami, którzy nie tylko płacili czynsz z zagród ale i odrabiali robociznę. Założenia urbanistyczne tych wsi należą do najstarszych układów gminy Pysznica. Oczywiście – w głównym zarysie, bo na dostępnych mapach pojawia się Studzieniec (w obecnym zagospodarowaniu układ historyczny jest prawie nieczytelny), Olszowiec, Słomiany czy Piskorowy Staw.

Rycina

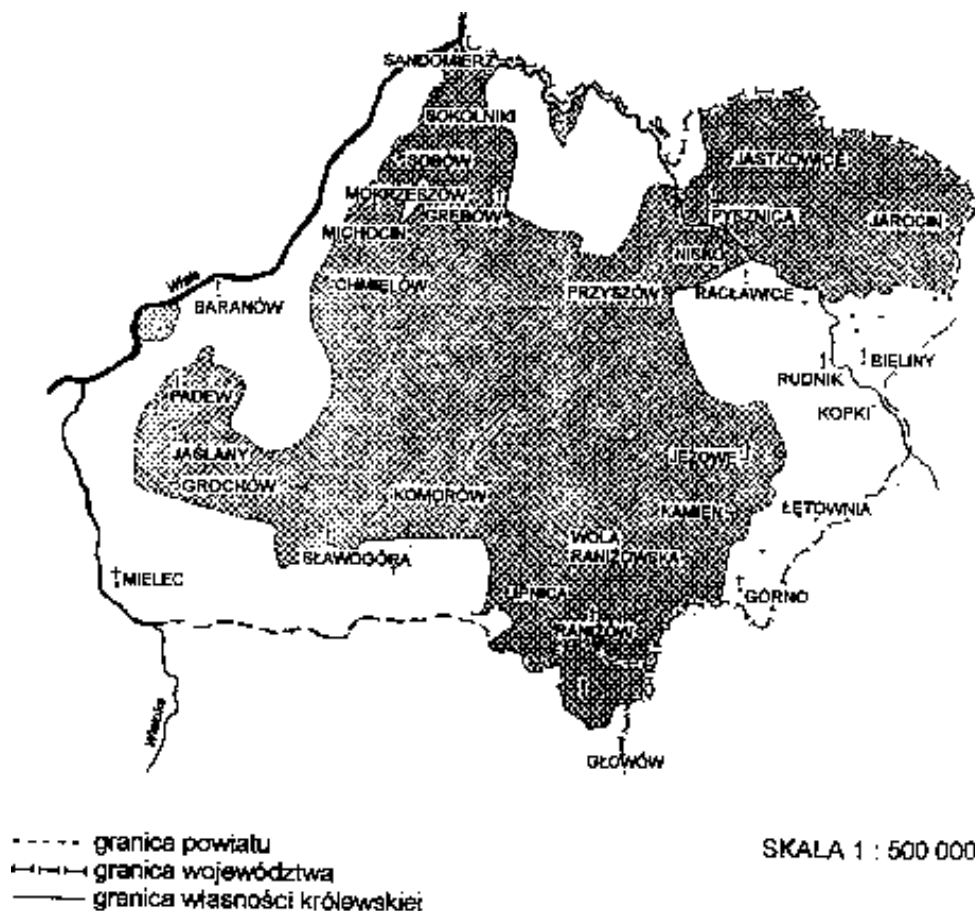
Województwo sandomierskie w II połowie XVI wieku

Źródło: Na podstawie Atlas województwo sandomierskie w drugiej połowie XVI wieku, red. W. Pałucki,

Rycina

Rozmieszczenie własności ziemskiej w II połowie XVI wieku

Źródło: Na podstawie Atlas Historyczny Polski. Województwo Sandomierskie w drugiej połowie XVI wieku, Mapa 5

3.5. Stanowiska archeologiczne

Stanowiska archeologiczne znane są wyłącznie z badań powierzchniowych wykonanych metodą Archeologicznego Zdjęcia Polski. Analizując stan osadnictwa prehistorycznego i średniowiecznego na obszarze gminy należy zdawać sobie sprawę z odmiennych niż obecnie warunków naturalnych. Podstawowymi czynnikami determinującymi życie społeczeństw pierwotnych był: klimat, gleby, rzeźba terenu oraz szata roślinna.

W studium podzielono całość pradziejów na: neolit, epokę brązu, okres wpływów rzymskich i średniowiecze.

Epokę kamienia – neolit (5880/5600–2400/2300 p.n.e.) wprowadzając gospodarkę wytwórczą związaną z zajęciami rolniczymi (uprawa roli, hodowla zwierząt) doprowadziła do zmiany systemu osadnictwa. Powstają stałe osady, w których jednym z ważniejszych zajęć jest produkcja naczyń glinianych. Z tego okresu pochodzą liczne stanowiska, które z uwagi na mało charakterystyczny materiał trudno zaliczyć do określonej kultury (Jastkowice 3, 4, 7, 8, Kłóżów 33, 40, Pysznica 48, 50).

Wczesna epoka brązu (2400/2300–1700 p.n.e.) będąca kontynuacją późno neolitycznej tradycji kulturowej znana jest ze śladów bądź punktów osadnictwa reprezentowanych przez stanowiska (Kłóżów 22, 34, Pysznica 43, 44, 45, 49).

Kolejnym okresem, z którego występują stanowiska archeologiczne na obszarze gminy to okres epoki brązu i wczesnej epoki żelaza (1500–450 p.n.e.). Okres ten wypełnia w całości grupa tarnobrzeska kultury łużyckiej. Z omawianego rejonu pochodzą stanowiska (Jastkowice 12, 14, Brandwica 2, Kłyżów 23, 26, 30, 37).

Pierwsze wieki n.e. to okres wpływów rzymskich epoki żelaza, kiedy to stwierdza się silne oddziaływanie kultury prowincjonalno – rzymskiej, a nawet dochodzi do kontaktów handlowych z Cesarstwem Rzymskim. Rzymianie udawali się tutaj w poszukiwaniu cenionego u nich bursztynu, przywożąc w zamian broń, ekskluzywne wyroby lub płacąc pieniędzmi, które są dość częstym znaleziskiem. W tym też okresie rozwija się na naszym terenie tzw. kultura przeworska. Na terenie gminy reprezentują ją następujące stanowiska archeologiczne (Kłyżów 24, Pysznica 54).

W wyniku olbrzymich przemieszczeń ludnościowych jakie miały miejsce pod koniec IV i w V w wieku n.e. na nasz teren napływa także ludność słowiańska, zamieszkująca pierwotnie tereny położone znacznie dalej na wschodzie. Zaczyna się okres zwany wczesnym średniowieczem, trwający aż do połowy XIII wieku. Od tego czasu możemy mówić o ciągłości osadniczo–kulturowej, a także stosując metodę retrospekcyjną wykorzystać późniejsze przekazy piśmienne. Cały ten długi okres wczesnego średniowiecza jest mocno zróżnicowany. Na początku mamy do czynienia z jednolitą kulturą na znacznych przestrzeniach i nieodróżnionym społeczeństwem. Od przełomu VII/VIII wiek powstają pierwsze ugrupowania plemienne, a w X wieku pierwsze organizmy państwowe. Z omawianego okresu z terenu gminy pochodzą następujące stanowiska archeologiczne: (Kłyżów 32, 35, Jastkowice 4, 5, 12).

Tabela

Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy.

Lp.	Miejscowość	Arkusze	Stanowisko na obszarze	Funkcja obiektu	Znaleziska
1	2	3	4	5	6
1.	Bąków	91–77	2	1 punkt osadniczy, 2 punkt osadniczy	18 fragmentów naczyń
2.	Brandwica	91–77	1	cmentarzysko ciałopalne	fragment naczyń
3.	Brandwica	91–77	15	1 ślad osadnictwa, 2 ślad osadnictwa	1 fragment naczyń, 1 odlupek z krzemienia nadbużańskiego
4.	Jastkowice	91–77	18	1 punkt osadniczy, 2 ślad osadnictwa	4 fragmenty naczyń, 1 fragment naczyń
5.	Jastkowice	91–77	19	1 punkt osadniczy, 2 punkt osadniczy, 3 punkt osadnictwa	około 60 fragmentów naczyń, 3 fragmenty naczyń, 1 fragment siekierki, 1 odlupek z krzemienia święciechowskiego
6.	Jastkowice	91–77	20	ślad osadnictwa	1 wór krzemienia czekoladowego, 1 konkracja krzemienia bałtyckiego
7.	Jastkowice	91–77	21	1 obozowisko, 2 ślad osadnictwa	4 fragmenty ceramiki, 1 skrobaczka, 1 odlupek, 1 odlupek retusz., 1 świerzak, 1 surowiak krzemienia święciechowskiego wołyńskiego narzutowy, jurajski, gościerad., 1 fragment. ceramiki
8.	Jastkowice	91–77	11	ślad osadnictwa	fragment naczyń
9.	Jastkowice	91–77	12	ślad osadnictwa	1 odlupek z krzemienia drap.
10.	Jastkowice	91–77	13	ślad osadnictwa	2 krzemienie
11.	Jastkowice	91–77	14	1 punkt osadniczy, 2 punkt osadniczy	11 fragmentów naczyń, 4 fragmenty naczyń

1	2	3	4	5	6
12.	Jastkowice	91-77	3	1 punkt osadniczy, 2 punkt osadniczy, 3 punkt osadnictwa	wyroby krzemienne, fragmenty naczyń, 1 fragment naczyń
13.	Jastkowice	91-77	4	punkt osadniczy	wyroby krzemienne
14.	Jastkowice	91-77	5	1 punkt osadniczy, 2 punkt osadniczy, cmentarzysko 3 ślad osadnictwa	7 fragmentów naczyń, 17 fragmentów naczyń w tym 1 zdobień, 2 wióry krzemienia
15.	Jastkowice	91-77	6	ślad osadnictwa	
16.	Jastkowice	91-77	7	punkt osadniczy	fragment ceramiki
17.	Jastkowice	91-77	8	ślad osadnictwa	wyroby krzemienne
18.	Jastkowice	91-78	5	ślad osadnictwa	1 odłupek
19.	Jastkowice	91-78	6	ślad osadnictwa	1 odłupek retusz. krzemienia narzut.
20.	Kłyżów	92-77	19	ślad osadnictwa	1 fragment naczyń
21.	Kłyżów	92-77	20	1 punkt osadniczy, 1 punkt osadniczy, 3 punkt osadniczy, 4 punkt osadnictwa	19 fragmentów naczyń, 4 fragmenty naczyń, 3 fragmenty naczyń, 2 fragmenty naczyń
22.	Kłyżów	92-78	2	obozowisko	materiał krzemienno
23.	Kłyżów	92-78	3	cmentarzysko	211 grobów
24.	Kłyżów	92-78	5	1 ślad osadnictwa, 2 osada	1 fragment ceramiki, 5 fragmentów ceramiki
25.	Kłyżów	92-78	6	ślad osadnictwa	1 fragment ceramiki
26.	Kłyżów	92-78	7	ślad osadnictwa	1 fragment z talerza
27.	Kłyżów	92-78	8	ślad osadnictwa	1 fragment ceramiki
29.	Kłyżów	92-78	11	ślad osadnictwa	3 fragment ceramiki
30.	Kłyżów	92-78	12	osada	4 fragmenty ceramiki, 1 odłamek krzemienia narzut.
31.	Kłyżów	92-78	13	ślad osadnictwa	1 fragment ceramiki
32.	Kłyżów	92-78	14	1 osada, 2 ślad osadnictwa	4 fragmenty ceramiki, fragment polepy, 1 fragment ceramiki
33.	Kłyżów	92-78	18	ślad osadnictwa	1 wiórowiec krzemienia czekoladowego
34.	Kłyżów	92-78	19	ślad osadnictwa	1 odłupek krzemienia św.
35.	Kłyżów	92-78	20	ślad osadnictwa	1 łuszcza krzemienia narz.
36.	Kłyżów	92-78	21	ślad osadnictwa	1 fragment ceramiki, 1 fragment paciorka ceramicznego
37.	Kłyżów	92-78	22	1 ślad osadnictwa, 2 osada, 3 osada, 4 ślad osadnictwa	2 fragmenty ceramiki, 18 fragmentów ceramiki, 33 fragmenty ceramiki, 1 fragment ceramiki
38.	Kłyżów	92-78	23	ślad osadnictwa	1 fragment ceramiki
39.	Kłyżów	92-78	24	ślad osadnictwa	1 fragment ceramiki
40.	Kłyżów	92-78	25	1 ślad osadnictwa, 2 ślad osadnictwa, 3 osada	2 fragmenty ceramiki, 1 fragment ceramiki, 17 fragmentów ceramiki
41.	Kłyżów	92-78	30	pole hutnicze	15 zniszczonych kłóców po wytopie rudy darnicz.
42.	Kłyżów	92-78	42	cmentarzysko	6 grobów popielnicowych, 1 pierścione z taśmy brązowej, 1 grób jamowy
43.	Pysznica	92-78	31	ślad osadnictwa	1 łuszczeń krzemienia narzutowy
44.	Pysznica	92-78	32	ślad osadnictwa	2 odłupki krzemienia świec.
45.	Pysznica	92-78	33	ślad osadnictwa	1 odłupek krzemienia świec.
46.	Pysznica	92-78	34	ślad osadnictwa	2 fragmenty ceramiki
47.	Pysznica	92-78	35	ślad osadnictwa	3 fragmenty ceramiki

1	2	3	4	5	6
48.	Pysznica	92–78	36	osada	6 fragmentów ceramiki, 1 fragment polepy, 1 odl. retusz. krzemienia świec.
49.	Pysznica	92–78	37	śląd osadnictwa	1 fragment ceramiki, 1 wiórek krzemienia przepalony
50.	Pysznica	92–77	21	1 punkt osadniczy, 2 cmentarzysko ciałopalne, 3 cmentarzysko ciałopalne	wyroby krzemienia 1 siekierka pas., 402 groby ciałopalne, 2 groby
51.	Pysznica	92–77	22	punkt osadniczy	8 fragmentów naczyń
52.	Pysznica	92–77	23	punkt osadniczy	5 fragmentów naczyń
53.	Pysznica	92–77	24	punkt osadniczy	3 fragmenty naczyń, 2 fragmenty czerpaka
54.	Pysznica	92–77	27	śląd osadnictwa	2 monety brązowe Konstanc. II/337–361/
55.	Pysznica	91–77	10	śląd osadnictwa	1 fragment naczyń, 1 fragment odlupki z krzemienia narzutowego
56.	Studzieniec	91–78	14	śląd osadnictwa	1 odnawiać retusz. krz narzut.
57.	Studzieniec	91–78	1	obozowisko	mat.

3.6. Architektura i budownictwo

3.6.1. Architektura sakralna – kościoły

w Jastkowicach – kościół parafialny p.w. Przemienienia Pańskiego z 20 lat XX w.;

kościół polsko-katolicki z 20 lat XX w.;

w Pysznicy – zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Krzyża.

3.6.2. Kaplice i kapliczki

w Kłyżowie – przy ul. Mickiewicza, z początku XX w.;

w Studzieńcu – przy drodze gminnej, drewniana, kryta blachą;

w Ziarnach – przy drodze gminnej, ceglana z małym gzymsem i tympanonem, kryta dachówką z wejściem od strony wschodniej;

w Olszowcu – kaplica przy drodze do Pysznicy, drewniana z początku XX w.;

w Pysznicy – kaplica p.w. Matki Boskiej, przy ul. Wolności, drewniana z 2 połowy XIX w., kapliczka Matki Boskiej Częstochowskiej, przy ul. Sanowej, murowana z 1910 r.
kapliczka św. Józefa, przy ul. Wolności, murowana z początku XX w.

Kapliczka pod wezwaniem Matki Bożej Śnieżnej w Pysznicy

powierzchnia użytkowa – 38,7 m²;

czas powstania – 1 połowa XIX w.;

właściciel – Parafia rzymsko-katolicka w Pysznicy;

położenie – miejscowość Olszowiec – południowo-wschodnia część wsi, po północnej stronie drogi z Pysznicy do Kłyżowa, po zachodzie stronie biegnie droga boczna, od strony północnego-wschodu przylega do gospodarstw rolnych, przeznaczenie – sakralne;

opis – kaplica orientowana ołtarzem w kierunku północno-wschodnim, zakrystia dobudowana na początku XX w. od strony wschodniej, kruchta dobudowana w okresie międzywojennym po stronie południowym;

rzut – prostokątny – nawy nie wyodrębnione, trójkątne zamknięcie w części ołtarzowej, zakrystia narzucie prostokąta, kruchta – kwadratu;

bryła – prostopadłościenna, zwężająca się ku górze, przykryta stromym, dwuspadowym dachem, od północy zamknięta trójbocznie i przykryta dachem trójpołaciowym, na kalenicy umiejscowiona sześcioboczna wieżyczka sygnaturki zakończona ażurową latarnią i hełmem zwieńczonym kutym krzyżem, kruchta jest niższa i kryta daszkiem trójpołaciowym, zakrystia – obniżona uskokowo w części wpisanej pod okap dachu nawy, okapy dachowe – mocno wysunięte;

elewacje – proste, pierwotnie obite gontem obecnie deskami, w ścianie wschodniej i zachodniej okna zamknięte łukiem odcinkowym;

wnętrze – jednoprzestrzenne, dostępne od strony kruchty, w ścianie wschodniej przejście do zakrystii, w części południowej – chór muzyczny wsparty na dwóch słupach, nad wejściem uskokowo podniesiony do góry, część ołtarzowa podniesiona o jeden stopień, wnętrza pokryte dekoracjami malarskimi o charakterze ludowym – bezpośrednio na deskach lub na papierze przyklejonych do desek (sklepienie).

Kaplica św. Mateusza

powierzchnia użytkowa – 7,2 m², **czas powstania** – początek XIX w.;

położenie – miejscowość Pysznica (Rędziny);

przeznaczenie – kultowe;

opis – kaplica orientowana ołtarzem, czy raczej figurą wyobrażającą św. Mateusza, wejście od strony północno-wschodniej kapliczka wykonana z cegły, kryta blachą;

rzut – kwadratowy, bryła zbliżona do sześcianu.

Kapliczka w Ziarnach

powierzchnia użytkowa – 3,2 m²;

czas powstania – XIX w., styl klasycystyczny;

położenie – miejscowość Pysznica–Ziarny, przy drodze publicznej, nie ogrodzona;

przeznaczenie – kultowe;

opis – kaplica orientowana wejściem na stronę wschodnią kapliczka wykonana z cegły, kryta dachówką, elewacje płaskie bez otworów, w ścianie szczytowej – stylizowany tympanon i gzyms;

rzut – kwadratowy, bryła prostopadłościanu.

Krzyże, drewniane i zabytkowe praktycznie nie zachowały się na omawianym obszarze. Większość spotykanych krzyży wykonana jest z metalu w dość powszechnej i niewyszukanej formie.

3.6.3. Zespoły rezydencjonalne i folwarczne

Nie odnaleziono na terenie gminy śladów założenia rezydencjonalnego. Ale istniał folwark w Pysznicy – królewski, jak cała wieś – który płacił podatek na rzecz tamtejszego kościoła. Niestety nie zachowały się dane związane z jego właścicielami i zasobami. Wzmiankę o nim znaleźć możemy jedynie w opracowaniu dotyczącym spisu dóbr królewskich. Lokalizacja w terenie zabudowań folwarcznych, czy też ich pozostałości, jest praktycznie niemożliwa.

3.6.4. Budownictwo

Pysznica jest gminą wiejską. Zabudowę jej można zaklasyfikować jako należącą do regionu lubelsko-biłgorajskiego. Charakterystyczną cechą budynku była bryła wydłużona, prostokątna lub zbliżona do kwadratu z dachem czterospadowym lub dwuspadowym naczółkowym.

Zagrody były budowane jako tzw. okólniki tzn. szczelnie zabudowane czworoboki. Najczęściej zagroda składała się z domu, obory, stodoły, czasem z domu i obory, bądź w przypadku wykonywania przez właściciela zawodu rzemieślniczego, domu i zakładu pracy – najczęściej kuźni.

Jastkowice:

dom ul. Brandwicka 9 z 1914 r., drewniany;
dom ul. 1 Maja 26, z 1920 r., drewniany;
dom ul. Mickiewicza 19, z początku XX w., drewniany;
dom ul. Mickiewicza 24, z lat 20 XX w., drewniany;
dom ul. Mickiewicza 26, z 1922 r., drewniany;
kuźnia ul. 22 Lipca 14, z 1935 r., drewniany;
kuźnia ul. Podleśnej 2, z 1937 r., drewniana.

Dawna kuźnia w Jastkowicach

Kłyżów:

dom ul. Podkorzeniec 19, z 1920 r., drewniany;

dom ul. Mickiewicza 50, z 1900 r., drewniany;

zagroda ul. Mickiewicza 96:

– dom z 1910 r., drewniany;

– obora z 1910 r., drewniana;

stodoła z 1910 r., drewniana dom z ul. Zadole 4, z 1921 r., drewniany dom z ul. Zadole 6, z lat 20 XX w., drewniany.

Krzaki:

zagroda ul. Polnej 1: – spichlerz z 1925 r., drewniany;

– piwnica z 1925r., murowana.

Podborek:

dom ul. Podborek 15, z końca XIX w., drewniany.

Pysznica:

plebania z 1906 r., murowana;

szkoła z lat 20 XX w., murowana;

dom z ul. Piaskowej 1, z końca XIX w., drewniany;

dom z ul. Podborek 2, z końca XIX w., drewniany.

Studzieniec:

dom nr 15, z początku XX w., drewniany;

dom nr 44, z 1923 r., drewniany.

Bardzo ciekawą osadą śródleśną, w której znajduje się wiele interesujących budynków są Kochany. Na uwagę zasługuje budynek po starej szkole (obecnie galeria), oraz kapliczka pod dębem.

Dom Koczwały jako jeden z ciekawych budynków.

3.6.5. Cmentarze i mogiły

Kłyżów – cmentarz parafialny, czynny, założony w 1983 r., o powierzchni około 1,5 ha, przynależność wyznaniowa – rzymsko–katolicka, teren ogrodzony z wolnostojącymi nagrobkami.

Jastkowice – cmentarz parafialny z 1925 r., wyznania rzymsko–katolickiego, o powierzchni 2 ha, rozplanowany na rzucie prostokąta z dwoma alejami, zlokalizowany po wsch. stronie wsi, na skraju lasu, dojazd drogą polną.

Jastkowice – cmentarz parafialny z 1925 r., wyznania polsko–katolickiego, o powierzchni około 1 ha, założenie prostokątne z jedną aleją główną, groby usytuowane rzędowo, ogrodzenie wykonane z betonowych płyt, cmentarz zlokalizowany po wschodniej stronie wsi, na skraju lasu poza terenem zabudowanym, dojazd polną drogą dojazdową.

Pysznica – cmentarz parafialny, o nieznanym dacie założenia (najstarszy, istniejący nagrobek pochodzi z 1888 r.), wyznania rzymsko–katolickiego, o powierzchni 1,7 ha, założony na planie

prostokąta z aleją główną dzielącą cmentarz na nierówne części, od strony wschodniej przyłączono nową część, ogrodzenie metalowe, lokalizacja – około 150 m na zachód od lokalnej drogi Zarzecze–Rzeczyca Długa, na skraju lasu w pobliżu Podborka.

Kochany – mogiła partyzancka Oddziału Gwardii Ludowej im. B. Głowackiego z walk z Niemcami z 1943 r., powierzchnia – 0,01 ha, położenie – 1 km na północ od zabudowań i około 50 m na północ od zabudowań wsi Kolonia Kochany.

Lipowiec – mogiła z okresu II wojny światowej, poświęcona zabitej przez Niemców grupie partyzantów. Nie ujęta w żadnych wykazach i powstała najprawdopodobniej z tzw. „czystej potrzeby serca” lokalnych mieszkańców.

Cmentarze i mogiły wojenne wpisane do rejestru zabytków:

cmentarz ofiar terroru hitlerowskiego z lat 1943–1944 – numer rejestru zabytków: 506/A z 24.05.1993 r., numer ewidencyjny działki – 3453/2, powierzchnia – 0,06 ha, własność – mienie wsi Jastkowice-Kochany, położenie Kochany – około 300 m na południowy-zachód od wsi, na niewielkim wzniesieniu w lesie, teren ogrodzony płotem;

zbiorowe mogiły Żydów pomordowanych w latach 1942–1943 – numer rejestru zabytków: 490/A z 02.03.1993 r., numer ewidencyjny działki – 1853, powierzchnia – 0,22 ha, własność

– Urząd Gminy Pysznica, położenie miejscowość Pysznica – na wzniesieniu, na tyłach zabudowy wsi – pomiędzy ulicą Wolności, a Kaczyłowem.

Tabela

Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

miejscowość	charakterystyka terenu/obiekt	podstawa prawna	
		nr z rejestru zabytków	data (nr dziennika urzędowego)
Pysznica	zbiorowe mogiły Żydów zamordowanych w latach 1942–1943	490/A	2.03.1993 (10/93)
Kochany	cmentarz ofiar terroru hitlerowskiego z lat 1943–1944	506/A	24.05.1993

4. Uwarunkowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

4.1. Gospodarka rolna

Jedną z podstawowych funkcji dla gminy Pysznica jest gospodarka rolna. Pod względem klimatycznym obszar gminy znajduje się pod wpływem klimatu kontynentalnego, który wyraża się większymi rocznymi amplitudami temperatury powietrza, okres wegetacji wynosi 211 dni.

Ocena rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla gminy jest średnio korzystna, rzeźba terenu i agroklimat wg IUNG-u w Puławach jest wyżej wyceniona niż jakość i przydatność rolnicza gleb oraz warunki wodne. Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, który uwzględnia wszystkie elementy środowiska przyrodniczego dla gminy Pysznica wynosi 64,2 punktów (według IUNG-u w Puławach). Jest on niższy w porównaniu ze wskaźnikami dla powiatu, województwa i kraju.

Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy na tle powiatu, województwa i kraju:

• Gmina Pysznica	– 64,2 pkt.;
• Powiat stalowowolski	– 67,9 pkt.;
• Województwo podkarpackie	– 73,0 pkt.;
• Polska	– 66,0 pkt.

O możliwościach produkcyjnych rolnictwa gminy decyduje poza jakością rolniczej przestrzeni produkcyjnej ilość ziemi użytkowanej rolniczo. W ogólnej powierzchni gminy 14782 ha użytki rolne zajmują 5144 ha co stanowi 34,7% tejże powierzchni.

Struktura użytkowania gruntów gminy odznacza się niewielkim udziałem użytków rolnych, tak niewielki udział ziemi rolniczej jest charakterystyczny dla gmin powiatu stalowowolskiego oraz niżańskiego. Większą część gminy zajmują lasy i grunty leśne tj. 8685ha co stanowi 58,7% tejże powierzchni.

Gleby występujące na terenie gminy wykazują znaczne zróżnicowanie przestrzenne wynikające z rodzaju utworów, z których powstały. W dolinie rzek: Sanu i Bukowej wykształciły się mady rzeczne. Są to gleby najżyźniejsze na terenie gminy i zaliczane są do II, III, IV klasy bonitacyjnej użytków rolnych. Pod względem rolniczej przydatności gleby te zaliczane są do kompleksów pszennych dobrych, żytnich bardzo dobrych i żytnich dobrych.

Przy odpowiedniej kulturze rolnej można uprawiać na nich wszystkie rośliny. Gleby tego typu występują w zachodniej części gminy w dolinach rzek tj. we wsiach: Brandwica, Chłopska Wola, Jastkowice, Pysznica.

Oprócz omawianych gleb, na terenie gminy występują gleby bielcowe, pseudobielcowe i brunatne. Są to gleby zaliczane do kompleksu żytnio–ziemniaczanego zaliczane zazwyczaj do IV, V i VI klasy bonitacyjnej. Większość z tych gleb wykazuje niską zasobność w składniki pokarmowe oraz kwaśny lub słabo kwaśny odczyn. Gleby te przydatne są pod uprawę żyta, owsa, ziemniaków, gryki, seradeli, koniczyny białej. Gleby te występują w południowo–zachodniej, wschodniej i północnej części gminy tj. we wsiach: Kłyżów, częściowo Pysznica, Jastkowice, Studzieniec.

Tabela**Bonitacja gruntów rolnych w ha (według IUNG Puławy) 1994 r.**

Klasa gruntu	Grunty orne w ha	Użytki zielone w ha
I	—	—
II	160	92
III a	502	253
III b	392	
IV a	290	679
IV b	405	
V	1015	406
VI	763	61
VI z	107	22
Razem:	3634 ha	1513

Na terenie gminy udział poszczególnych klas bonitacyjnych w ogólnej powierzchni użytków rolnych przedstawia się następująco:

- Klasa II – 4,9% ogólnej powierzchni użytków rolnych;
- Klasa III – 22% ogólnej powierzchni użytków rolnych;
- Klasa IV – 26,6% ogólnej powierzchni użytków rolnych;
- Klasa V – 27,6% ogólnej powierzchni użytków rolnych;
- Klasa VI – 16,0% ogólnej powierzchni użytków rolnych;
- Klasa VI z – 2,5% ogólnej powierzchni użytków rolnych;

Wartość użytkowa gleb jest zróżnicowana, gleby w klasach od II – IV stanowią 53,7% powierzchni użytków rolnych, a klasa V i VI stanowią 46,3% powierzchni użytków rolnych. Największy udział posiada klasa V i IV. Wskaźnik bonitacji gleb w skali 3-stopniowej wynosi 1,56 dla gruntów ornych 1,57, a dla użytków zielonych 1,54. Gleby w większości posiadają odczyn kwaśny tj. 70% gleb, lekko kwaśny 18%, obojętny 6%, również zawartość siarki i metali ciężkich w glebach jest naturalna.

Na terenie gminy występują również gleby pochodzenia organicznego: torfy oraz mursze, gleby te najczęściej są użytkowane jako łąki i pastwiska. Największe powierzchnie tych gleb występują w miejscowościach: Kłyżów, Studzieniec, Pysznica, Jastkowice.

4.2. Struktura użytków rolnych

- Grunty orne – 3602 ha – 70,0% powierzchni użytków rolnych;
- Sady – 28 ha – 0,5% powierzchni użytków rolnych;
- Łąki – 1036 ha – 20,1% powierzchni użytków rolnych;
- Pastwiska – 478 ha – 9,2% powierzchni użytków rolnych;
- Razem – 5144 ha – 100% powierzchni użytków rolnych.

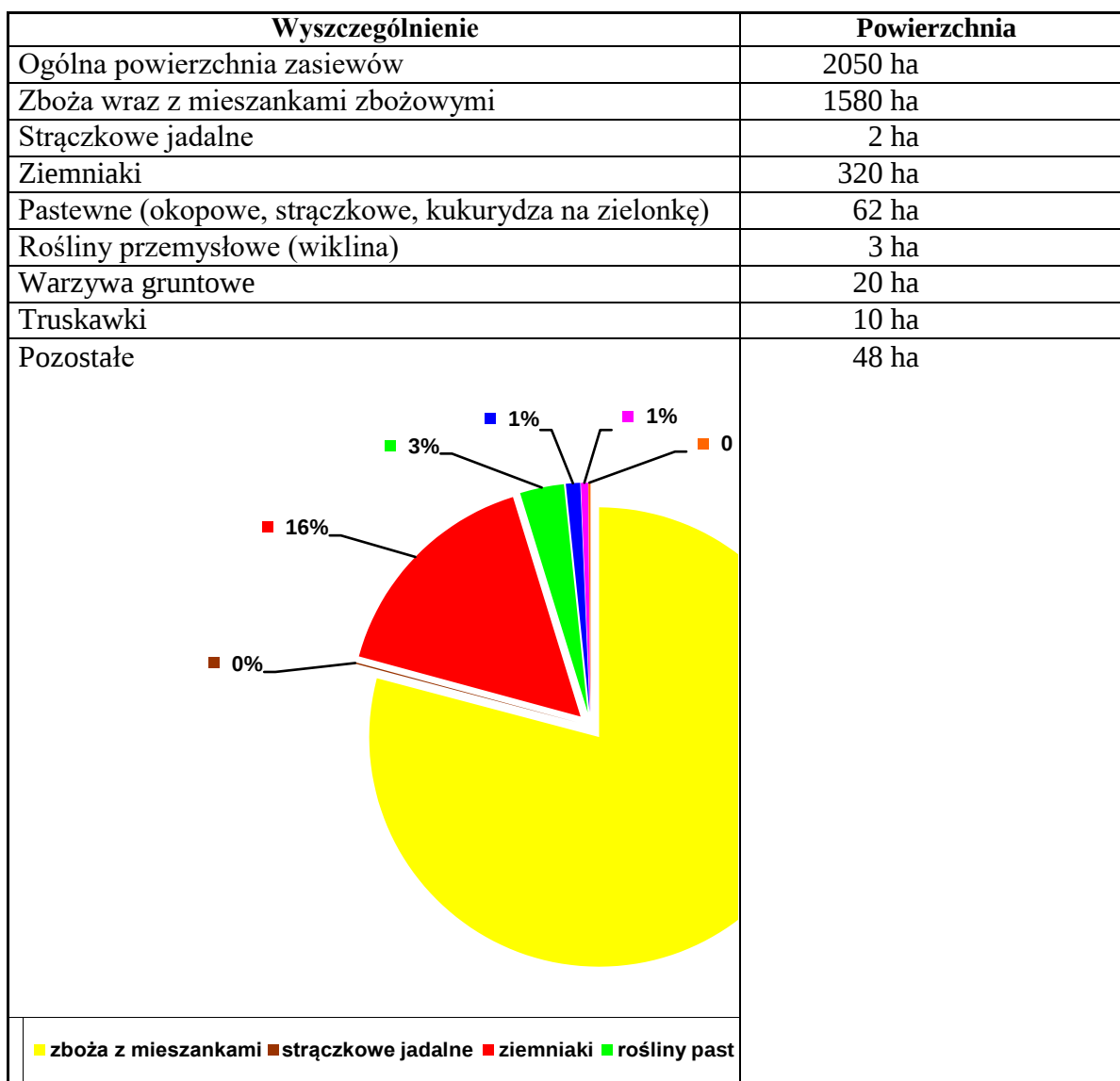
Największy udział w strukturze użytków rolnych posiadają grunty orne tj. 70%, bardzo niewielki jest udział sadów. Udział użytków zielonych w strukturze użytków rolnych wynosi 29,3% i jest mniejszy w porównaniu do lat poprzednich. Największe powierzchnie użytków zielonych znajdują się we wsiach: Jastkowice, Pysznica i Kłyżów. Jednak w większości użytki zielone są średniej i słabej jakości.

4.3. Produkcja roślinna

Podstawowym kierunkiem w produkcji roślinnej jest uprawa zbóż oraz okopowych, a szczególnie ziemniaków. Udział zbóż wraz z mieszankami zbożowymi w strukturze zasiewów wynosi 76%. Spośród roślin zbożowych najczęściej uprawia się żyta, pszenicy ozimej oraz owsa. W strukturze upraw dość pokaźną pozycję stanowi uprawa ziemniaków (około 16%). Niewielki jest udział roślin pastewnych oraz truskawek i warzyw.

W ostatnim czasie wzrosło zainteresowanie uprawą warzyw, krzewów ozdobnych oraz uprawą warzyw pod folią.

Struktura zasiewów

4.4. Produkcja zwierzęca

Podstawowym kierunkiem w produkcji zwierzęcej jest hodowla bydła oraz trzody chlewnej. Liczba zwierząt na terenie gminy wynosi: bydło – 1755 sztuk w tym krowy 1052 sztuki, trzoda chlewna – 1885 sztuk w tym lochy 400 sztuk.

Obsada bydła w sztukach na 100ha użytków rolnych:

gmina Pysznica – 34 sztuk;

powiat stalowowski – 30 sztuk;

województwo podkarpackie – 30 sztuk;

Polska – 39 sztuk;

Obsada trzody chlewnej w sztukach na 100ha użytków rolnych:

gmina Pysznica – 36 sztuk;

powiat stalowowolski – 30 sztuk;

województwo podkarpackie – 40 sztuk;

Polska – 97 sztuk;

W ostatnim czasie pomimo tendencji spadkowych w produkcji zwierzęcej powstała prywatna ferma trzody chlewnej w Pysznicy, gdzie hoduje się 2000 sztuk świń. Istnieją możliwości zwiększenia hodowli. Hodowla trzody chlewnej na tym terenie posiada ugruntowane tradycje oraz zapewnioną bazę paszową.

4.5. Struktura agrarna

Liczba indywidualnych gospodarstw rolnych wynosi 1303, a ponadto znajduje się jeszcze 391 działek rolnych nie przekraczających 1 ha użytków rolnych. Według danych statystycznych z roku 1997 średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi 3,6 ha.

W ogólnej liczbie gospodarstw w roku 1997 znajdowały się następujące grupy obszarowe gospodarstw (źródło: Powszechny Spis Rolny):

od 1 – 2 ha – 452 gospodarstw;

od 2 – 3 ha – 354 gospodarstw;

od 3 – 5 ha – 365 gospodarstw;

od 5 – 7 ha – 98 gospodarstw;

od 7 – 10 ha – 28 gospodarstw;

powyżej 10 ha – 6 gospodarstw.

W gminie istnieje duże rozdrobnienie gospodarstw. Gospodarstwa od 1 do 5 ha stanowią 89% ogólnej liczby gospodarstw. Tak duże rozdrobnienie jest charakterystyczne dla województwa podkarpackiego. Gospodarstw większych o powierzchni od 5 do 10 ha jest 9,6%, zaś gospodarstwa o powierzchni ponad 10 ha stanowią 0,4% ogólnej liczby gospodarstw.

W rolnictwie zatrudnionych jest 2939 osób, liczba osób pracujących na 100 ha użytków rolnych wynosi 54 osoby (średnia dla kraju wynosi 22 osoby). Z ekonomicznego punktu widzenia 32 osoby jest zbędne w gospodarstwach rolnych i powinno znaleźć pracę w sektorze poza rolnictwem, fakt ten świadczy o przeludnieniu agrarnym.

Na terenie gminy istnieją zakłady przetwórcze tj. młyn w Jastkowicach, dwie prywatne piekarnie w Pysznicy oraz dwa zakłady produkujące makarony. Rozwój gminy uwarunkowany będzie również wszelkiego rodzaju inicjatywami na rzecz działalności pozarolniczej lub związanej z rolnictwem. Przykładem może być gospodarstwo agroturystyczne, które powstaje na granicy wsi Brandwica i Jastkowice. Wśród gospodarstw współpracujących z Wojewódzkim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Boguchwale, Terenowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Stalowej Woli z siedzibą w Radomyślu większość gospodarstw specjalizuje się w hodowli trzody chlewnej, a tylko 1 gospodarstwo w hodowli bydła mlecznego. W ostatnich 15 latach liczba gospodarstw o powierzchni od 7 do 10 ha oraz powyżej 10 ha uległa zmniejszeniu, zwiększyła się liczba gospodarstw małych od 1 do 3 ha oraz działek rolnych do 1 ha. Związane jest to charakterem miejscowości tj. położenie w pobliżu miasta.

4.6. Formy władania ziemią

Dominującym sektorem gospodarki rolnej jest sektor prywatny tj. gospodarka indywidualna. Ogólna powierzchnia użytkowana przez gospodarstwa indywidualne wynosi 6588 ha. Powierzchnia użytków rolnych będąca we władaniu gospodarstw indywidualnych wynosi 5069 ha co stanowi 98,5% powierzchni ogólnej użytków rolnych.

Struktura użytków rolnych gospodarstw indywidualnych przedstawia się następująco:

grunty orne – 3580 ha;

sady – 28 ha;

łąki – 990 ha;

pastwiska – 472 ha.

We władaniu gospodarstw indywidualnych znajdują się 1245 ha lasów i gruntów leśnych. Grunty Skarbu Państwa to w większości grunty Państwowego Gospodarstwa Leśnego tj. lasy i grunty leśne zajmujące 7309 ha, zaś powierzchnia użytków rolnych wynosi 52 ha.

Nie występują gospodarstwa uspołecznione. Istniejąca w latach wcześniejszych ferma trzody chlewnej uległa likwidacji. Część gruntów została sprzedana, a część wydzierżawiona prywatnym właścicielom. Obecnie na bazie dawnej fermy powstał prywatny zakład w Pysznicy zajmujący się hodowlą trzody chlewnej liczący ponad 2000 sztuk i z możliwością rozwoju dalszej hodowli.

Grunty gminy i związków międzygminnych zajmują 307 ha w większości są to pastwiska. Grunty gminne, które są atrakcyjne pod względem położenia, dojazdu i występują w zwartym kompleksie dla inwestorów z zewnątrz znajdują się w miejscowościach:

Studzieniec – 15 ha – z przeznaczeniem na cele rekreacyjne;

Ruda Jastkowska – 3 ha – z przeznaczeniem na cele rekreacyjne;

Jastkowice – 5 ha – z przeznaczeniem na cele rekreacyjne;

Jastkowice – 12 ha z przeznaczeniem na cele rekreacyjne;

Pysznica – 25 ha – na cele mieszkaniowe.

4.7. Uwarunkowania wynikające ze stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Powierzchnia obszarów zagospodarowanych rolniczo, świadcząca o zasobności gminy w ziemię wynosi 5144 ha i stanowi 34,7% ogólnej powierzchni gminy. Większą część gminy zajmują lasy i grunty leśne tj.: 8685 ha tj.: 58,7% powierzchni gminy.

Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wg IUNG-u w Puławach wynosi 64,2 pkt. i jest on najniższy w porównaniu ze wskaźnikiem dla powiatu stalowowolskiego, województwa podkarpackiego i kraju.

Wartość użytkowa gleb jest zróżnicowana i największy udział posiadają gleby klasy V – 27,6% oraz klasa IV – 26,6% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Gleby klas od II – III stanowią 27%. Najbardziej korzystne warunki do rozwoju produkcji rolnej pod względem warunków glebowych posiadają wsie położone w zachodniej części gminy tj.: Brandwica, Chłopska Wola, Pysznica, Jastkowice. Występują w tych miejscowościach gleby typu maď, które są bardzo urodzajne i powstały w dolinach rzek.

Zarówno gleby klasy V jak i VI pod względem rolniczym posiadają niewielką przydatność i większość z nich należy przeznaczyć do zalesienia. Zajmują one ponad 46% powierzchni użytków rolnych.

Udział użytków zielonych w strukturze użytków rolnych jest dość duży i wynosi 29% ogólnej ich powierzchni, jednak większość z nich położona jest na glebach IV i V klasy.

W strukturze zasiewów dominują rośliny zbożowe, których udział wynosi 76%, najczęściej uprawia się żyta, pszenicy ozimej oraz owsa. Obok roślin zbożowych w gminie uprawia się dość dużo ziemniaków, które stanowią 16% powierzchni zasiewów.

Według informacji uzyskanych w Terenowym Zespole Doradztwa Rolniczego w Stalowej Woli z siedzibą w Radomyślu w ostatnim czasie wzrasta zainteresowanie uprawą warzyw tj.: papryka, pomidory, ogórki, uprawa warzyw pod folią oraz uprawa krzewów ozdobnych. Warzywnictwo rozwija się we wsiach o korzystnych warunkach glebowych: Brandwica, Sudoły, Pysznica, Jastkowice.

W produkcji zwierzęcej podstawowym kierunkiem jest hodowla bydła oraz trzody chlewnej. Struktura obszarowa gospodarstw indywidualnych cechuje się bardzo dużym rozdrobnieniem, udział gospodarstw o powierzchni do 5ha wynosi 89% ogólnej liczby gospodarstw, a średnia powierzchnia wynosi 3,9 ha.

W rolnictwie gminy pracuje 2939 osób, na 100 ha użytków rolnych pracuje 54 osoby (średnia krajowa to 22 osoby) co świadczy o przeludnieniu agrarnym w gminie.

Rozwój produkcji rolnej, a szczególnie uprawa zbóż i warzyw, a w produkcji zwierzęcej hodowla trzody chlewnej zależeć będzie od opłacalności tych gałęzi produkcji.

4.8. Uwarunkowania wynikające z własności gruntów

Na terenie gminy grunty rolne w 98% użytkowane są przez sektor prywatny.

Rolnictwo w gminie pozostaje nadal jedną z ważnych funkcji, dlatego też obszary rolnicze w klasach od II – IV niezależnie od formy własności należy utrzymywać w użytkowaniu rolniczym. W przypadku konieczności przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze należy kierować się Ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 03.02.1995 r. z późniejszymi zmianami.

Gleby pochodzenia organicznego (Kłyżów, Studzieniec, Pysznica, Jastkowice) jako szczególnie chronione, należy pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu.

5. Uwarunkowania wynikające z jakości życia mieszkańców

5.1. Demografia

5.1.1. Liczba ludności, struktura płci, gęstość zaludnienia

Gmina liczy (według GUS) 9219 mieszkańców, w tym 4623 mężczyzn i 4596 kobiet, a na podstawie Urzędu Gminy w Pysznicy na koniec 1999 r. liczba ludności wynosiła 9268 mieszkańców, w tym 4655 mężczyzn i 4613 kobiet. Wskaźnik feminizacji wynosi 99,4 kobiet na 100 mężczyzn i jest niższy od średniego wskaźnika dla gmin wiejskich województwa podkarpackiego, wynoszącego 101 kobiet na 100 mężczyzn i niższy od wskaźnika dla gmin wiejskich powiatu stalowowolskiego, wynoszącego 101,3 kobiet na 100 mężczyzn.

Tabela

Wielkość gminy Pysznica na tle gmin wiejskich powiatu, województwa i kraju w 1999 r.

Jednostka terytorialna	Powierzchnia ogólna w km ²	Liczba ludności	
		według GUS ludności	według ewidencji
gm. Pysznica	147,8	9,22	9,27
pow. stalowowolski	150,1	8,70	–
woj. podkarpackie	117,0	8,7	–
Polska	135,0	6,60	–

Źródło: Rocznik statystyczny woj. podkarpackiego 2000 r., Strategia gminy Pysznica.

Z powyższego zestawienia wynika, że gmina pod względem powierzchni zaliczana jest do gmin większych, zarówno w powiecie, województwie jak i w kraju. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosi ponad 63 os. i jest porównywalna ze średnią gęstością zaludnienia dla gmin wiejskich powiatu stalowowolskiego – 65 os./km² i niższa od średniej dla gmin. Wiejskich woj. podkarpackiego – 118 os./km² i kraju – 124 os./km². Charakterystycznym wskaźnikiem dla terenów wiejskich jest wskaźnik zagęszczenia na 100 ha użytków rolnych. W gminie wynosi on 182 os./100 ha UR. Wskaźnik ten jest ponad dwukrotnie większy od średniej krajowej dla gmin wiejskich – 79 os./100 ha UR, wyższy od wskaźnika dla gmin wiejskich powiatu stalowowolskiego – 157 os./100 ha UR i gmin wiejskich województwa – 69 os./100 ha UR. Obserwuje się zróżnicowanie gęstości zaludnienia w poszczególnych sołectwach, co ilustruje poniższe zestawienie.

Tabela

Gęstość zaludnienia w poszczególnych sołectwach na 1 km² i na 100 ha UR na 31.12.2000 r.

Miejscowość	Liczba ludności	Powierzchnia ogólna w ha	W tym pow. UR	Liczba os./km ²	Liczba os./100 ha UR
Pysznica	2712	2301,3	926,2	117,8	292,8
Baków	181	150,7	103,3	120,1	175,2
Brandwica	448	356	314,4	125,8	142,5
Chłopska Wola	185	92,1	65	200,8	284,6
Jastkowice	2391	7102,4	2198,9	33,7	108,7
Kłyżów	1353	745,2	309,3	181,5	437,4
Krzaki	939	593,3	107,4	159,3	874,3
Olszowiec	521	648	435,2	80,4	119,7
Studzieniec	327	2256,8	213,9	14,5	152,9
Sudoły	304	418,2	334,8	72,7	90,8
Razem gmina	9361	14782	5144,4	63,3	182

Źródło: Urząd Gminy Pysznica

Tak duże zróżnicowanie gęstości zaludnienia jest wynikiem dużego udziału lasów w ogólnej powierzchni poszczególnych jednostek osadniczych.

Tabela

Dynamika rozwoju ludności gminy Pysznica w latach 1992 – 2001.

Lata	Liczba ludności
1992	8996
1993	9018
1994	9077
1995	9074
1996	9124
1997	9146
1998	9157
1999	9219
2000	9290
2001	9361

Źródło: Rocznik statystyczny woj. tarnobrzskiego, 1996 i 1998; Rocznik statystyczny woj. podkarpackiego 1999 i 2000 ;Urząd Gminy w Pysznicy, Urząd Statystyczny Tarnobrzeg.

5.1.2. Struktura wieku

Tabela

Struktura wieku mieszkańców gminy Pysznica na tle powiatu, województwa i kraju (stan 31.12.1999 r).

Jednostka terytorialna	Ludność (udział w %)			Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
	wiek przedprodukcyjny	wiek produkcyjny	wiek poprodukcyjny	
gm. Pysznica	27,6	57,5	14,9	74,0
pow. stalowowolski	26,5	60,7	12,8	64,6
woj. podkarpackie	27,8	58,2	14,0	7,8
Polska	26,3 ^{*)}	59,6 ^{*)}	14,1 ^{*)}	68,0 ^{*)}

^{*)}1998 r

Źródło: Strategia Gminy Pysznica; Rocznik statystyczny woj. podkarpackiego 2000

W strukturze ludności wg ekonomicznych grup wiekowych dominuje grupa wieku produkcyjnego. Udział tej grupy wynosi ponad 57,4% ogółu mieszkańców gminy i jest niższy od wskaźnika dla powiatu stalowowolskiego – 60,7%, woj. podkarpackiego – 58,2%, ogólnopolskiego – 59,6%. Wyższe są natomiast wskaźniki udziału grup wieku przedprodukcyjnego i poprodukcyjnego.

Relację ludności w wieku produkcyjnym do nieprodukcyjnego wyraża wskaźnik obciążenia demograficznego, który dla gminy wynosi prawie 74. Porównanie tego wskaźnika do wartości dla powiatu, województwa i kraju ilustruje powyższa tabela.

5.1.3. Ruch naturalny ludności

Gmina wykazuje znaczne wahania ruchu naturalnego, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela

Ruch naturalny ludności gminy Pysznica w latach 1997 – 1999

Wyszczególnienie	1997		1998		1999	
	Liczba	Na 1000 M	Liczba	Na 1000 M	Liczba	Na 1000 M
małżeństwa	35	3,8	37	4,0	43	47
urodzenia	118	12,9	91	9,9	103	11,2
zgony	92	10,0	76	8,3	92	10,0
przyrost naturalny	26	2,8	15	1,6	11	1,2

Źródło: Rocznik statystyczny woj. tarnobrzskiego 1998, Rocznik statystyczny woj. podkarpackiego 1999 i 2000 Strategia gminy Pysznica.

5.1.4. Migracje

Tabela

Migracje ludności gminy Pysznica w latach 1995 – 1999

Lata	Napływ	Odpływ	Saldo migracji	
			Liczba osób	Na 1000 M
1995	92	82	10	1,1
1997	84	89	-5	-0,5
1998	98	68	30	3,3
1999	119	77	42	4,6

Źródło : Rocznik statystyczny woj. tarnobrzskiego 1996 i 1998. Rocznik statystyczny woj. podkarpackiego

Zjawisko migracji ludności gminy w analizowanym okresie wykazywało zróżnicowanie w. wielkości napływu i odpływu. W ostatnich latach zjawisko napływu ludności nad odpływem wzrasta. Wiąże się to w dużej mierze z bliskością ośrodka, jakim jest Stalowa Wola, dla której gmina, a zwłaszcza miejscowość gminna – Pysznica – staje się „sypialnią” dla miasta, gdzie powstają osiedla mieszkańców, dla pracowników zakładów i instytucji zlokalizowanych w Stalowej Woli.

5.1.5. Zatrudnienie

Tabela

Pracujący w gminie Pysznica w latach 1998–1999.

Działy gospodarki	Pracujący			
	1998		1999	
	liczba osób	%	liczba osób	%
Pracujący ogółem	383	100,0	337	100,0
w tym : kobiety	234	61,1	216	64,1
z liczby ogółem :				
przemysł	64	16,7	53	15,7
budownictwo	15	3,9	17	5,1
edukacja	122	31,9	119	35,3
ochrona zdrowia	34	8,9	30	8,9
pozostałe	148	38,6	118	35,0
Bezrobotni	485	–	567	–

Źródło: Rocznik statystyczny woj. podkarpackiego 1999 i 2000.

W świetle Powszechnego Spisu Rolnego z 1996r. liczba osób pracujących, zamieszkałych w indywidualnych gospodarstwach rolnych wynosi około 2939 osób. Średnio w gminie na 100 ha UR pracuje 54 osoby przy średniej krajowej 22 os./100 ha UR.

5.1.6. Problemy bezrobocia

Liczbę osób pozostających bez pracy w gminie Pysznica ilustruje poniższe zestawienie.

Lata	Liczba bezrobotnych	
	ogółem	W tym kobiety
1999	567	303 (53,45%)
2000	619	317 (51,20%)
2001	618	314 (50,80%)

Źródło: Urząd Gminy w Pysznicy

Stopa bezrobocia określana dla powiatu stalowowolskiego na koniec grudnia 2001 r. wynosiła 16,0%, przy ogólnopolskim wskaźniku stopy bezrobocia wynoszącego 17,4% i wojewódzkim – 17,3%. Rozwój drobnej przedsiębiorczości na wsi, który mogłby w sposób widoczny wpłynąć na zmniejszenie zjawiska bezrobocia, natrafia na szereg trudności. Część z nich to problemy obiektywne natury zewnętrznej jak np.: bariera popytu, brak środków transportu, problemy związane z dystrybucją gotowych towarów i zakupem surowców, zubożenie miejscowej ludności, spadek stopy życiowej ludności w skali kraju, polityka ośrodków decyzyjnych, kłopoty z dostępem do kredytów bankowych (np. brak wymaganych poręczeń). Druga część to problemy natury wewnętrznej, związane z brakiem wykwalifikowanej kadry pracowniczej dla zakładów produkcyjnych, brakiem odpowiednich systemów motywacyjnych i zabezpieczeń socjalnych dla pracowników, trudna do opanowania fluktuację kadr, niedostateczną wiedzę ekonomiczną kandydatów na przedsiębiorców oraz informacji na temat programów pomocowych i kredytów preferencyjnych na rozwój rolnictwa.

Rejonowy Urząd Pracy w Stalowej Woli podejmuje kroki mające na celu przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia. Organizowane są prace interwencyjne i roboty publiczne, wdrażany jest program aktywizacji zawodowej absolwentów oraz szkoleń zawodowych (pozwalających na przekwalifikowania zawodowe), udzielanie pożyczek na otwarcie działalności gospodarczej oraz organizowanie giełd pracy, pomoc doradcza dla nowopowstałych firm.

Uwarunkowania wynikające z zagadnień demograficznych :

- wielkość gminy mierzona liczbą ludności wskazuje, iż należy do gmin większych zarówno w skali powiatu, województwa i kraju;
- gęstość zaludnienia na 1 km² jest zróżnicowana w poszczególnych jednostkach osadniczych, na co ma wpływ duży udział lasów w powierzchni ogólnej gminy;
- wysoki wskaźnik zatrudnienia w rolnictwie przy niskim poziomie edukacji rolniczej;
- korzystna struktura wiekowa ludności gminy;
- systematyczny, powolny spadek przyrostu naturalnego ludności gminy;
- systematyczny wzrost liczby ludności gminy;
- duże zasoby ludności w wieku produkcyjnym;
- mało skuteczne formy walki z bezrobociem;
- niskie wykształcenie bezrobotnych;
- utrudnienia w rozwoju drobnej przedsiębiorczości na wsi;
- migracja zarobkowa za granicę i do dużych ośrodków miejskich;

- starzenie się społeczeństwa.

5.2. Zasoby mieszkaniowe gminy

Zasoby mieszkaniowe gminy wg GUS zamykają się wielkością 2187 mieszkań (stan na 31.12.1999 r.). Zasoby mieszkaniowe, w ramach wskazanej liczby mieszkań, obejmują 8073 izby o łącznej powierzchni 180,2 tys.m². We własnych mieszkaniach zamieszkuje 9219 osób, tj.100% ogółu mieszkańców. Przeciętna wielkość mieszkania wynosi 82,4 m², a jedno mieszkanie zamieszkuje średnio 4,22 osoby. Wskaźnik zasobów mieszkaniowych gminy na tle powiatu i gmin wiejskich województwa podkarpackiego ilustruje poniższa tabela.

Tabela

Zasoby mieszkaniowe gminy Pysznica (stan na 31.12.1999).

Jednostka terytorialna	Liczba mieszkań	Liczba izb	Pow. użytk. na 1 os. w m ²	Śr .liczba os/mieszkanu	Śr. Liczba os/izbę
gm. Pysznica	2187	8073	19,5	4,22	1,14
pow. stalowowski	11049	39741	19,0	3,97	1,10
gminy woj. podkarpackiego	304500	1073262	17,8	4,09	1,16

Źródło: Rocznik statystyczny woj. podkarpackiego 2000.

Na obszarze gminy budownictwo mieszkaniowe realizowane jest w systemie indywidualnym (budownictwo wielorodzinne niskiej intensywności obejmuje około 100 mieszkań), na własnych działkach. Gmina nie dysponuje własnym zasobem działek. W aktualnym planie zagospodarowania przestrzennego gminy zapisane są jeszcze znaczne rezerwy terenów dla realizacji budownictwa mieszkaniowego. Ruch budowlany na obszarze gminy wykazuje tendencję stabilizacyjną co obrazuje poniższe zestawienie oddawanych do użytku budynków mieszkalnych.

Tabela

Liczba oddawanych mieszkań w latach 1995 – 1999

Lata	Liczba oddawanych mieszkań
1995	10
1996	—
1997	11
1998	16
1999	14

Źródło: Rocznik statystyczny woj.tarnobrzieskiego1996 – 1998. Rocznik statystyczny woj. podkarpackiego 1999i 2000.

Stan techniczny zasobów mieszkaniowych w przewadze jest dobry, a substancja zużyta lub wymagająca remontów szacowana jest na około 3–4% ogółu zasobów mieszkaniowych. Zaznacza się zjawisko wymiany zużytej substancji mieszkaniowej, przez budowę nowych budynków mieszkalnych obok starych, przez co gmina uzyskuje bardziej nowoczesny i estetyczny wygląd. Występuje i utrwała się tendencja do koncentracji zabudowy wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych, wzdłuż których przebiegają ciągi infrastruktury technicznej. Zanikło zjawisko chęci rozpraszania zabudowy poza głównymi ciągami infrastruktury i komunikacji. W obrębie istniejącej rozproszonej zabudowy zachodzi sporadycznie do wymiany substancji budowlanej, utrwalającej rozproszenie tej zabudowy.

Gmina posiada znaczne rezerwy terenów budowlanych, które są zapisane w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy. Wskazane w planie tereny

stanowią własność prywatną i gminną, umożliwiają lokalizację budynków właścicielom lub stanowią przedmiot transakcji kupna – sprzedaży potencjalnych inwestorów.

Gmina nie dysponuje własnymi zasobami terenów budowlanych, umożliwiającymi prowadzenie własnej polityki w zakresie gospodarki mieszkaniowej. Walory środowiska przyrodniczego jakimi są lasy, woda przyciągają inwestorów domów wypoczynkowych. Koncentracja tego typu zabudowy występuje we wsi Jastkowice. Na obszarze gminy można wyróżnić wsie wykazujące tendencje rozwojowe, do których należą: Pysznica, Jastkowice, Kłyżów, w mniejszym zakresie Krzaki i Olszowiec.

Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania mieszkalnictwa:

- stan techniczny mieszkalnictwa w przewadze jest dobry;
- sukcesywnie następuje wymiana zużytej substancji mieszkaniowej;
- w minimalnym stopniu zachodzi zjawisko wymiany substancji mieszkaniowej w terenach rozproszonej zabudowy, pozwalające na utrwalanie rozproszenia zabudowy;
- zwodociągowanie i gazyfikacja gminy sprzyja podnoszeniu standardu mieszkalnictwa i poziomu życia mieszkańców;
- budownictwo mieszkaniowe realizowane jest na własnych działkach przez właścicieli tych działek, oraz wyznaczonych planami terenach zabudowy jednorodzinnej;
- zabudowa mieszkaniowa koncentruje się wzdłuż ciągów komunikacyjnych, wzdłuż których przebiegają ciągi infrastruktury technicznej oraz wyznaczonych planem terenów mieszkaniowych;
- gmina posiada znaczne rezerwy terenowe pod zabudowę mieszkaniową, zapisane w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy, duże zasoby terenów mieszkaniowych będących w zasobie samorządów gminy;
- duże zainteresowanie lokalizacją zabudowy rekreacyjnej w gminie;
- duże zasoby terenów uzbrojonych pod budownictwo mieszkaniowe;
- zainteresowanie mieszkańców Stalowej Woli budownictwem mieszkaniowym w gminie;
- możliwość wykorzystania dużych powierzchni mieszkaniowych na cele agroturystyczne.

5.3. Stan infrastruktury socjalnej

5.3.1. Oświata

W gminie funkcjonują 3 zespoły szkół, obejmujące szkoły podstawowe i gimnazja. Są to obiekty w Pysznicy, Jastkowicach i Kłyżowie. W Krzakach natomiast funkcjonuje tylko szkoła podstawowa. Wielkość poszczególnych szkół przedstawiają poniższe tabele. W obrębie zespołu szkół funkcjonują ogniska przedszkolne. Przyjęty system umożliwia częściowo zamiennie wykorzystywać pomieszczenia do nauki.

Tabela**Rozmieszczenie szkół podstawowych w gminie w roku szkolnym 2001/2002**

Miejscowość	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba pomieszczeń do nauki	W tym sala gimnastyczna
Pysznica	256	12	9	1
Jastkowice	230	12	7	1
Kłyżów	183	9	7	1
Krzaki	132	7	7	1
Razem	801	40	30	4

Źródło: Urząd Gminy w Pysznicy

Tabela**Rozmieszczenie gimnazjów w gminie w roku szkolnym 2001/2002**

Miejscowość	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba pomieszczeń do nauki	W tym sala gimnastyczna
Pysznica	123	6	6	1
Jastkowice	99	5	6	1
Kłyżów	146	6	7	1
Razem	368	17	19	3

Źródło: Urząd Gminy w Pysznicy

W zakresie obsługi, sieć szkół podstawowych i gimnazjów jest wystarczająca. Baza lokalowa szkolnictwa, posiada średni standard zarówno pod względem technicznym jak i lokalowym. W szkołach odczuwalny jest brak sal komputerowych, świetlic, stołówek. Pracownie komputerowe funkcjonują w gimnazjach w Jastkowicach i Kłyżowie. Przy szkołach funkcjonują boiska przyszkolne, których standard jest zróżnicowany. Szkoły posiadają sale gimnastyczne.

W miejscowości gminnej – Pysznicy – rozpoczęto budowę nowego budynku gimnazjum z pełnym programem pomieszczeń dydaktycznych i socjalnych. Obiekty szkolne wymagają remontów w zakresie wymiany okien, instalacji i dachu w Kłyżowie.

Placówki wychowania przedszkolnego

Aktualnie sieć placówek wychowania przedszkolnego obejmuje 1 przedszkole w Pysznicy oraz oddziały przedszkolne przy szkołach w Jastkowicach, Kłyżowie i Krzakach sprawujące opiekę głównie dla 6-latków. Placówki te zapewniają opiekę nad dziećmi w wieku przedszkolnym.

Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania urządzeń oświaty:

- sieć szkolnictwa, skupiająca w zespołach szkół: szkoły podstawowe i gimnazja zapewnia prawidłową obsługę w zasięgu oddziaływania;
- odczuwalny brak obiektu gimnazjum w Pysznicy;
- obiekty oświatowe wymagają modernizacji lub rozbudowy, w ramach których to działań powinny powstać nowe sale dydaktyczne i pomieszczenia socjalne i nastąpić poprawa warunków nauczania;
- sieć placówek wychowania przedszkolnego (przedszkole, ogniska przedszkolne) pokrywa aktualne potrzeby w zakresie opieki nad dzieckiem w wieku przedszkolnym.

5.3.2. Usługi kultury

Infrastrukturę urządzeń kultury w gminie tworzą: Dom Kultury w Pysznicy i Gminna Biblioteka Publiczna w Pysznicy wraz z filiami w Jastkowicach i Kłyżowie. Uzupełnieniem bazy lokalowej, umożliwiającej upowszechnianie kultury w środowisku wiejskim są świetlice w Domach Strażaka, Domach Ludowych zlokalizowanych w poszczególnych miejscowościach gminy.

Organizatorem życia kulturowego w gminie jest Gminny Ośrodek Kultury w Pysznicy. GOK posiada niezbędne zaplecze dla organizowania imprez kulturalnych i okolicznościowych oraz do prowadzenia działalności kulturalnej wśród młodzieży poprzez udział w kółkach zainteresowań, kółku teatralnym, nauce gry na instrumentach muzycznych w Społecznym Ognisku Muzycznym itp. współpracuje również z placówkami oświatowymi.

Dorobek tych działań przedstawiony jest w formie wystaw, spotkaniach rocznicowych, świąt państwowych, rocznic historycznych. W tym zakresie występuje partnerska współpraca ze szkołami wszystkich typów. Dom Kultury uczestniczy w kursach i koncertach organizowanych z innymi instytucjami dla dzieci niepełnosprawnych i dzieci z Domów Dziecka. Systematycznie odbywają się imprezy artystyczne, wystawy i pokazy malarstwa, fotografii, sztuki dziecięcej oraz regionalnej – zarówno amatorów jak i profesjonalistów. Sale Domu Kultury w Pysznicy wykorzystywane są bardzo często na uroczystości okazjonalne organizacji społecznych i politycznych działających w gminie Pysznica oraz zebrań wiejskich.

W gminie działa Gminna Biblioteka Publiczna z filiami w Jastkowicach i Kłyżowie. Dysponuje ona księgozbiorem liczącym ponad 37000 woluminów co stanowi 0,7% księgozbioru wiejskich bibliotek publicznych woj. Podkarpackiego i 20,7% księgozbioru wiejskich bibliotek pow. stalowowolskiego.

Liczba czytelników w 1999 r. wynosiła 1558 osób tj. 16,9% ogółu mieszkańców gminy. Poziom czytelnictwa jest najwyższy w powiecie stalowowolskim i wynosi – 25,1 wypożyczonych książek na 1 czytelnika przy średniej dla gmin wiejskich województwa – 19,9 książki i średniej dla powiatu stalowowolskiego – 21,2 książki.

Ważnym ogniwem w życiu kulturalnym gminy są organizacje społeczne i zawodowe, których działalność ma znaczenie integrujące mieszkańców gminy oraz wpływa na rzecz rozwoju lokalnej społeczności. W przyszłości należy dążyć do powiększenia bazy lokalowej Domu Kultury, gdyż zainteresowanie rozwojem działalności kulturalnej w społeczności gminnej wymaga nowych pomieszczeń.

Swoją działalność na terenie gminy prowadzą:

- Towarzystwo Regionalne Ziemi Pysznickiej im. Władysława Szubargi.
- Stowarzyszenie Kobiet w Słomianej.
- Stowarzyszenia Ochrony Przeciwpożarowej OSP z siedzibami:
Ochotnicza Straż Pożarna w Pysznicy;
Ochotnicza Straż Pożarna w Kłyżowie;

Ochotnicza Straż Pożarna w Jastkowicach;
Ochotnicza Straż Pożarna w Studzieńcu.

Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania urządzeń kultury:

- sieć placówek upowszechniania kultury zapewnia w stopniu wystarczającym potrzeby mieszkańców gminy;
- zaznacza się współpraca organizacji społecznych i zawodowych w rozwoju i upowszechnianiu kultury;
- rozwój działalności kulturalnej wymagać będzie w przyszłości rozbudowy bazy lokalowej.

5.3.3. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

W gminie funkcjonuje Gminny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, obejmujący 2 ośrodki zdrowia: w Pysznicy i Jastkowicach.

Niezależnie od GSPZOZ funkcjonują 2 niepubliczne gabinety stomatologiczne w Pysznicy oraz gabinety internistyczne w Pysznicy i Rudzie Jastkowskiej.

Tabela

Rozmieszczenie ośrodków zdrowia.

Miejscowość	Liczba gabinetów	Liczba lekarzy	Liczba lekarzy stomatologów	Liczba pielęgniarek	Liczba asystentek stomatologicznych	Apteka
Pysznica	2	2	2	6	2	1
Jastkowice	1	1	1	2	1	-
Razem:	3	3	3	8	3	1

Źródło: Informacja dyrektora GSPZOZ w Pysznicy

Na jednego lekarza przypada średnio 3120 mieszkańców gminy, na 1 pielęgniarkę 1170 mieszkańców gminy, a na 1 stomatologa 3120 mieszkańców. W zakresie obsługi specjalistycznej, gmina znajduje się w zasięgu urządzeń zlokalizowanych w ośrodku powiatowym – Stalowej Woli. System obsługi w zakresie podstawowej opieki medycznej jest wystarczający. Lokalizacja ośrodków zdrowia w miejscowościach o największej koncentracji mieszkańców w dostatecznym stopniu zapewnia obsługę medyczną w zasięgu oddziaływania ośrodka.

Stan techniczny ośrodka zdrowia w Jastkowicach jest dobry, zapewniając prawidłowe funkcjonowanie i obsługę mieszkańców. Natomiast obiekt w Pysznicy wymaga przebudowy i modernizacji w zakresie dostosowania do wymogów ustawy z 1992 r. o zakładach opieki zdrowotnej.

Najbardziej potrzebujących mieszkańców gminy wspomaga Ośrodek Pomocy Społecznej. Pomoc, jako zadania zlecone i własne, realizowana jest w formie rent socjalnych, zasiłków celowych, dożywiania dzieci w szkołach. Przyjęte od kilku lat rozwiązania ustawowe obligują zarówno budżet państwa jak i gminy do zapewnienia środków na zadania związane z realizacją ustawy o pomocy społecznej. Ośrodek Pomocy Społecznej w Pysznicy aktywnie współpracuje w tym zakresie z Gminnym Ośrodkiem Zdrowia w Pysznicy, Policją, Kościołem Katolickim, szkołami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli, Poradnią Zdrowia Psychicznego, Radą Gminy, sołtysami i komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W ostatnich latach gruntownie zmienia się profil osób korzystających z pomocy społecznej. Wypierani są ludzie starsi, emeryci i renciści, którzy nabyli prawo do świadczeń z ZUS bądź KRUS. Ich miejsce zajmują ludzie młodzi i rodziny wielodzietne pozostające bez środków do życia. Sytuacja ta spowodowana jest głównie wzrastającym bezrobociem. Z niżej przedstawionych danych wynika, że w ostatnich latach nastąpił wzrost osób korzystających z pomocy społecznej.

Lata	Korzystający z pomocy	W tym bezrobotni
1997	286	37
1998	269	51
1999	399	36
2000	389	22
2001	392	47

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pysznicy.

Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania służby zdrowia i opieki społecznej:

- gmina obsługiwana jest przez Gminny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej obejmujący 2 ośrodki zdrowia;
- modernizacji wymaga ośrodek zdrowia w Pysznicy;
- ważnym ogniwem rozwoju opieki zdrowotnej są prywatne gabinety lekarskie;
- pomoc społeczna, jej wielkość i zakres uzależniona jest od środków budżetowych jakimi dysponuje gmina.

5.3.4. Usługi handlu, gastronomii i rzemiosła

Sieć usług handlu, funkcjonująca na obszarze gminy obsługuje 43 sklepy należące do sektora prywatnego oraz do sektora uspołecznionego reprezentowanego przez GS „Sch” w Pysznicy. Zakres obsługi sieci sklepów obejmuje poziom elementarny i podstawowy, skoncentrowany głównie w ośrodku gminnym. Sieć usług handlu zapewnia prawidłową obsługę mieszkańców gminy. Uzupełnieniem sieci urządzeń handlu są centra usługowe ośrodka powiatowego w Stalowej Woli.

Baza lokalowa handlu obejmuje obiekty wolnostojące lub wbudowane łącznie i innymi usługami w obiektach użyteczności publicznej, lub w budynkach mieszkalnych. Stan techniczny urządzeń jest zróżnicowany pod względem technicznym i funkcjonalnym.

Sieć usług gastronomii jest słabo rozwinięta. Stanowi ją karczma „Zacisze” w Pysznicy i kilka barów funkcjonujących sezonowo (głównie w okresie letnim). Stan techniczny urządzeń gastronomii wykazuje zróżnicowanie pod względem tak funkcjonalnym jak i technicznym. Ilość i standard zakładów gastronomicznych w gminie jest wynikiem stosunkowo małego popytu na tego typu usługi.

Sieć urządzeń rzemiosła usługowego obejmuje szereg warsztatów produkcyjnych i świadczących usługi dla ludności w zakresie mechaniki pojazdowej, ślusarstwa, naprawy sprzętu RTV i AGD, fryzjerstwa, stolarstwa. W większości warsztaty rzemieślnicze skupione są w największych, rozwojowych miejscowościach gminy.

Na taki stan rozwoju usług lub na możliwość dalszego ich rozwoju wpływ mogą mieć czynniki:

- mała aktywność gospodarcza mieszkańców (duży odsetek bezrobotnych);
- mały lokalny popyt na usługi;
- bliskość ośrodków miejskich (Stalowa Wola, Nisko);
- brak środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości.

Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania usług handlu, gastronomii i rzemiosła

- wyposażenie gminy w urządzenia handlu, gastronomii i rzemiosła usługowego jest rozwinięte w stopniu dostatecznym, odpowiadającym sile nabywczej społeczeństwa gminy;
- stan techniczny i funkcjonalny urządzeń usługowych wykazuje duże zróżnicowanie;
- wpływ ośrodków miejskich na ograniczenie szerszego zakresu usług w gminie;
- mała aktywność gospodarcza mieszkańców gminy w kierunku rozwoju usług;
- możliwość rozwoju usług w powiązaniu z rozwojem funkcji rekreacyjnej gminy;
- kształtowanie się wielofunkcyjnego ośrodka handlowo-usługowego gminy w Pysznicy.

5.3.5. Sport i rekreacja

Gmina dysponuje średnio rozwiniętą bazą sportową, którą tworzą 3 pełnowymiarowe boiska sportowe z bazą treningową, boiska przyszkolne i sale gimnastyczne przy szkołach. Jest to ilość niewystarczająca, gdyż urządzenia te koncentrują się w największych miejscowościach gminy. Życie sportowe koncentruje się w klubach sportowych:

- GZS „San” w Kłyżowie;
- LZS „Bukowa” w Jastkowicach;
- LZS „Olimpia” w Pysznicy;
- UKS w Pysznicy.

Niezależnie od zorganizowanego życia sportowego w klubach, występują „dzikie boiska”, doraźnie wykorzystywane do uprawiania sportu. Gmina dysponuje potencjalnymi terenami z urządzeniami przy dawnych szkołach w Rudzie Jastkowskiej, Studzieńcu, Brandwicy i Sudolach. Obiekty te i urządzenia z powodzeniem mogą być zagospodarowane jako lokalne ośrodki o wielorakiej funkcji w tym sportowej lub sportowo-rekreacyjnej. Przy zespołach szkół, funkcjonują sale gimnastyczne (4 obiekty), zapewniające potrzeby oświaty oraz potrzeby środowiska.

Gmina dysponuje walorami przyrodniczymi i morfologicznymi terenu dla rozwoju ośrodków rekreacyjnych. Bliskość znaczących ośrodków miejskich (Stalowa Wola, Nisko) powinna być czynnikiem przyspieszającym rozwój tej dziedziny gospodarki. Istniejąca baza rekreacyjno-wypoczynkowa, skupiająca się głównie wzdłuż rzeki Bukowa powinna być uporządkowana i rozbudowana. Duże zainteresowanie koncentracją ośrodków rekreacyjnych i zabudowy letniskowej występuje w miejscowości Jastkowice (przysiółki: Majdan, Ludian i Studzieniec), gdzie woda i las są elementami przyciągającymi inwestorów budownictwa rekreacyjnego.

Wspomniane walory gminy, czynią jej tereny dla rozwoju turystyki pieszej i kolarskiej, a zimą dla narciarstwa biegowego. Ponadto gmina stanowi dogodny punkt wyjazdowy na wypoczynek sobotnio-niedzielny dla mieszkańców głównie Stalowej Woli. Budowa w przyszłości zalewu na rzece Bukowej w Pysznicy może być czynnikiem podnoszącym atrakcyjność terenu dla lokalizacji ośrodków rekreacyjno-wypoczynkowych oraz wydzielanie działek przeznaczonych pod budownictwo letniskowe.

Gmina ma duże szanse na rozwój agroturystyki. Władze gminy zainteresowane są współpracą z inwestorami i podmiotami gospodarczymi chętnymi do współpracy w rozwoju regionalnej agroturystyki i rekreacji. Gmina jest wyśmienitym miejscem na organizowanie wypoczynku nie tylko weekendowego, ale również świątecznego i wakacyjnego, obozów i rajdów. Dobre warunki do zakładania gospodarstw

agroturystycznych występują szczególnie w rejonie Rudy Jastkowskiej, Ludianu, Studzieńca, Krzaków, Bąkowa, Jastkowic.

Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania sportu i rekreacji:

- gmina dysponuje średnio rozwiniętą bazą urządzeń sportowych;
- istnieje możliwość wykorzystania i urządzenia terenów sportowych przy dawnych szkołach;
- funkcjonujące przy szkołach sale gimnastyczne, zapewniają potrzeby oświaty i środowiska;
- gmina posiada naturalne walory przyrodnicze dla rozwoju turystyki i ośrodków wypoczynkowo-rekreacyjnych, które powinny być czynnikiem pobudzającym rozwój gospodarczy gminy, głównie w dziedzinie usług (gastronomia, handel);
- duże zainteresowanie ze strony ośrodków miejskich (Stalowa Wola, Nisko) do organizowania wypoczynku i rekreacji na obszarze gminy;
- możliwość rozwoju agroturystyki.

5.4. Podmioty gospodarcze działające na obszarze gminy

Według GUS, w 1998 r. rejestrowanych było 234 podmioty gospodarcze, z tego 16 (6,8%) należących do sektora samorządowego, 217 (92,7%) należących do sektora prywatnego i 1 podmiot (0,5%) zagraniczny. W 1999 r. nastąpił wzrost ilości podmiotów o blisko 18% i osiągnął liczbę 276 podmiotów z czego 20 (7,2%) należały do sektora samorządowego, 255 (92,4%) do sektora prywatnego i 1 (0,4%) podmiot zagraniczny.

Strukturę branżową podmiotów oraz zmiany, jakie nastąpiły w latach 1998–1999 ilustruje poniższa tabela.

Tabela

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji EKD w gminie Pysznica.

Sekcje	1998 r.		1999 r.	
	Liczba podmiotów	%	Liczba podmiotów	%
Przemysł ogółem, w tym:	33	14,1	35	12,7
Działalność produkcyjna	32	13,7	34	12,3
Budownictwo	23	9,8	31	11,2
Handel i naprawy	87	37,2	105	38,0
Transport, gosp. magazynowa, łączność	29	12,4	34	12,3
Obsługa nieruchomości	8	3,4	11	4,0
Edukacja	10	4,3	13	4,7
Ochrona zdrowia	9	3,8	9	3,3
Pozostałe	35	15,0	38	13,8
Razem:	234	100,0	276	100,0

Źródło: Rocznik statystyczny woj. Podkarpackiego 1999 i 2000.

Pozytywnym zjawiskiem rozwoju działalności gospodarczej, oprócz lokalizacji nowych obiektów jest zagospodarowanie nieczynnych pomieszczeń oraz obiektów i terenów wypadających z produkcji i przeznaczenie ich na inne cele produkcyjne i produkcyjno-usługowe. Pomimo postępującego rozwoju, należy baczniejszą uwagę zwrócić na większą promocję gminy.

Potencjał podmiotów gospodarczych określa liczba generowanych przez nie miejsc pracy. Na obszarze gminy Pysznica działa kilka takich zakładów, do których należą:

- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Koczwara” s.j. w Jastkowicach;
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno–Usługowe „ROCO” w Pysznicy;
- PPH „STAGIL” – Produkcja Makaronu w Pysznicy;
- Tartak w Jastkowicach;
- SACAR – Sprzedaż samochodów w Jastkowicach;
- „KRISMARK” – Produkcja Makaronu w Pysznicy;
- 2 Piekarnie w Pysznicy.

Najbardziej rozwojowymi branżami gospodarki są budownictwo, handel lub pośrednictwo handlowe oraz transport. W zaniku są natomiast usługi w zakresie stolarstwa, kowalstwa, krawiectwa czy rękodzieła artystycznego.

6. Uwarunkowania wynikające z funkcjonowania systemu transportowego

6.1. Komunikacja drogowa

Dla dróg powiatowych i gminnych przyjęta została numeracja według dotychczasowych przepisów, obowiązująca do czasu nadania drogom nowych numerów według Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej, które określa sposób numeracji oraz zakres, treść i sposób prowadzenia ewidencji dróg i obiektów mostowych.

6.1.1. Układ komunikacyjny gminy

Tabela

Układ drogowy.

Nr ewidencyjny drogi	Nazwa drogi	Klasa drogi	Długość odcinka w granicach gminy (km)	Rodzaj nawierzchni			
				Twarda		Gruntowa	
				ulepszona	nieulepszona	ulepszona	nieulepszona
	DROGI WOJEWÓDZKIE						
855	Olbiecin – Zaklików – Stalowa Wola	G	2,100	2,100	–	–	–
	DROGI POWIATOWE			–	–	–	–
42735	Jastkowice – Chłopska Wola – Stalowa Wola	L	2,737	2,400	–	0,337	–
42736	Stalowa Wola – Pysznica	Z	2,240	2,240	–	–	–
42737	Zarzecze – Pysznica – Musików – Rzeczycza Długa	Z	12,966	11,400	–	1,566	–
42738	Brandwica – Jastkowice	Z	3,111	3,111	–	–	–
42741	od drogi krajowej Nr 19 – Spokojne – Studzieniec – Jastkowice	Z	15,042	9,200	–	–	5,842
42742	Pysznica – Piskory Staw	Z	6,240	6,240	–	–	–
42773	Ziarny – Sudół – Stalowa Wola	L	3,162	3,162	–	–	–
	DROGI GMINNE			–	–	–	–
4238001	Pysznica – Podborek	L/D	1,900	0,500	–	1,400	–
4238002	Olszowiec – Zasanie	L	1,600	1,000	0,600	–	–
4238003	Kłyżów – Nisko	L	2,250	2,250	–	–	–
4238004	Podborek – Ziarny	L	1,900	1,900	–	–	–
4238005	Pysznica – Kaczyłów – Podlesie	L	2,400	0,500	–	1,900	–
4238006	Kłyżów – Spokojna	L	4,500	0,800	–	3,700	–
4238007	Kłyżów – Krzaki	L	5,450	5,450	–	–	–
4238008	Jastkowice – Lipowiec	L	7,100	0,500	–	1,800	4,800
4238009	Lipowiec – Kochany – Dębowiec	L	5,500	–	–	–	5,500
4238010	Baków – Brandwica	L	2,450	–	–	2,450	–
4238011	Baków – Jastkowice	L	1,450	–	1,450	–	–
4238012	Sudół – Zasanie	L	0,900	0,900	–	–	–
4238013	Pysznica – Podkościele	L	1,250	1,250	–	–	–
4238014	Studzieniec – Szwedę	L	2,750	–	–	–	2,750
4238015	Kaczyłów – Skalna Górka	L	1,050	1,050	–	–	–
4238016	Ruda Jastkowska – Moskale – Kuziory	L	4,000	3,300	–	–	0,700
4238017	Ugory – Koniec (Uniki)	L	3,650	–	–	1,000	2,650
4238018	Palenie – Kolonia	L	2,000	0,300	–	1,700	–
4238019	Wólka – centrum – Koniec	D	1,440	–	–	1,440	–
4238020	Zagóra – centrum	L	1,110	1,110	–	–	–
4238021	Słomiana – Piskorowy Staw	D	1,300	–	–	1,300	–
4238022	Misorowe – Polna	D	2,500	–	–	–	2,500
4238023	Chłopska Wola – Brandwica	D	2,000	–	–	0,600	1,400

Klasy techniczne dróg oznaczone w tabeli Nr 1 symbolami literowymi:

G – główna drogi wojewódzkiej;
 Z i L – zbiorcza i lokalna dla dróg powiatowych;
 L i D – lokalna i dojazdowa dla dróg gminnych;
 określone zostały na podstawie funkcji pełnionej w układzie komunikacyjnym.

Podstawowe dane, takie jak szerokość jezdni, korony, geometria trasy wskazują, że większość z nich nie posiada parametrów technicznych i użytkowych odpowiadających wymaganym klasom technicznym.

Zestawienie długości dróg pod względem rodzaju nawierzchni przedstawia tabela:

Tabela

Rodzaje nawierzchni dróg.

Kategoria dróg	Rodzaje nawierzchni (km)			
	Twarda		Grunтова	
	ulepszona (bitumiczna)	nieulepszona	ulepszona	nieulepszona
Wojewódzka	2,100	–	–	–
Powiatowe	37,753	–	1,905	5,842
Gminne	20,810	2,050	17,290	20,300
Razem:	60,663	2,050	19,195	26,142

W ogólnej długości zewidencjonowanej sieci drogowej 108,05 km, 56,14% stanowią drogi o nawierzchni bitumicznej (twarda ulepszona). Dla dróg gminnych, na ogólną długość (według ewidencji) 60,45 km, drogi o nawierzchni bitumicznej stanowią 34,4%. Wskaźniki gęstości sieci drogowej określone zostały dla dróg o nawierzchni twardej (ulepszonej i nieulepszonej):

$$\begin{aligned}
 - \text{przestrzenny} - a_p &= \frac{62,713}{1,478} = 42,43 \text{ km}/100 \text{ km}^2, \\
 - \text{demograficzny} - a_d &= \frac{62,713}{0,9361} = 67,00 \text{ km}/10 \text{ 000 mieszkańców}.
 \end{aligned}$$

Dla obszarów o rolniczym charakterze użytkowania wielkość przestrzennego wskaźnika gęstości zamiejskiej sieci dróg twardych obsługujących obszar w sposób zadowalający i według programu potrzeb określa się na 54,80 km/100 km². Obniżony, przestrzenny wskaźnik gęstości dróg w stosunku do wymaganego wynika z tego, że ponad połowa obszaru gminy (58,7%) stanowią lasy obsługiwane drogami wewnętrznymi, które mniej zaliczone zostały do dróg gminnych.

6.1.2. Obciążenie ruchem zewnętrznym drogi wojewódzkiej

Źródłem uzyskania danych o natężeniu i strukturze ruchu są publikacje „Transprojektu” Warszawa zawierające dane statystyczne o ruchu drogowym, opracowane na podstawie generalnego pomiaru ruchu na drogach krajowych, przeprowadzonego kolejno w latach 1985, 1990, 1995 i 2000. Wyniki przedstawione zostały w tabeli oraz graficznie na schemacie.

Tabela

Obciążenie drogi wojewódzkiej średniorocznym dobowym ruchem w obszarze i rejonie gminy Pysznica,

Nr drogi	Badany odcinek	Średni dobowy ruch (pojazdy)							Procentowy udział w ruchu samochodowym(%)											
		85	90	Wskaźnik wzrostu 85/90	95	Wskaźnik wzrostu 90/95	00	Wskaźnik wzrostu 95/00	Samochody osobowe				Samochody ciężarowe				Autobusy			
									85	90	95	00	85	90	95	00	85	90	95	00
855	Zaklików - Dąbrowa Riecz.	950	1650	1,74	1800	1,09	1517	0,84	35	44	73	70	29	22	9	8	13	9	4	5

Analiza wyników czterech kolejnych pomiarów wykazuje na odcinku Zaklików – Dąbrowa Rieczycka po znacznym wzroście o 74% w latach 1985–1990 notowana jest tendencja malejąca natężenia ruchu.

W ogólnokrajowej skali oceny typu, droga Nr 855 w obszarze i okolicach gminy Pysznica określona została jako droga o gospodarczym charakterze ruchu czyli taka, na której średni dobowy ruch dla poszczególnych miesięcy zbliżony jest do SDR, natomiast średni dobowy ruch w dni robocze jest większy od średniego dobowego ruchu w dni świąteczne.

6.1.3. Ocena funkcjonowania układu drogowego

Na tle fragmentu mapy z 1915 roku, została pokazany współczesny układ sieci dróg krajowych wojewódzkich i powiatowych w rejonie gminy. Poza późniejszymi uzupełnianymi układu o odcinki pokazano linią przerywaną:

- droga krajowa Nr 19 – obejście Zarzecza;
 - droga wojewódzka Nr 855 Brandwica – Musików;
 - droga powiatowa Nr 42736 Stalowa Wola – Pysznica;
- pozostałe trasy dróg odpowiadają układowi współczesnemu.

Droga wojewódzka

Głównym elementem układu realizującym dostępność komunikacyjną i zewnętrzne powiązania z układem dróg krajowych jest droga wojewódzka Nr 855 Olbiecin – Zaklików – Stalowa Wola stanowiące połączenie:

w Olbiecinie łączy się droga krajową Nr 77 Sulejów – Żarnów – Ruda Maleniecka – Kielce – Łagów – Opatów – Ożarów – Annopol – Kraśnik – Janów Lubelski – Frampol – Gorajec – Szczepleszyn – Zamość – Hrubieszów – Zosin – Granica Państwa,; w Stalowej Woli łączy się z drogą krajową Nr 77 Lipnik – Sandomierz – Stalowa Wola – Leżajsk – Tryńcza – Jarosław – Radymno – Przemyśl.

Trasa drogi jako ciąg komunikacyjny wyznaczony został z odcinków dróg lokalnych dlatego charakteryzuje się dużą krętością i nieczytelnym przebiegiem jako drogi głównej. W przebiegu przez teren gminy posiada trasę prostolinijną, jezdnię o szerokości 6,0 m i gruntowe pobocza o szerokości 1,5–2,5 m co ogólnie spełnia wymagane przepisami wartości parametrów technicznych dla klasy G (główna).

Drogi powiatowe

Zapewniają obsługę miejscowości gminnych i spośród siedmiu ciągów komunikacyjnych wytypowanych jako drogi powiatowe, trzy stanowią połączenia z gminami sąsiednimi: Stalowa Wola i Zaklików, przy czym droga Zarzecze – Rzeczycza Długa posiada odcinek o nawierzchni gruntowej i nie ma żadnego znaczenia w komunikacji między gminami. Funkcję drogi powiatowej jako połączenia siedziby powiatu z siedzibą gminy przejmują na siebie droga powiatowa Nr 42736 Stalowa Wola – Pysznica.

Drogi gminne

Wyznaczona i dotychczas obowiązująca sieć dróg gminnych na ogół spełnia kryterium kwalifikacji w układzie funkcjonalnym przewidziane przepisami „Ustawy o drogach publicznych”. Drogi o nawierzchni bitumicznej stanowią ponad 34% ogólnej długości dróg gminnych. Tylko nieliczne posiadają parametry techniczno-użytkowe odpowiednie dla klasy L (lokalna) lub D (dojazdowa).

Uwarunkowaniem techniczno-ekonomicznym modernizacji dróg w terenie zabudowanym są wąskie pasy drogowe uniemożliwiające wprowadzenie w przekrój drogi systemu odwodnienia, ścieżek rowerowych, a nawet chodników dla ruchu pieszego. Trudności w pozyskaniu terenu niejednokrotnie eliminują całkowicie działania modernizacyjne. Pozyskane z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa fundusze pozwoliły na modernizację dwu dróg gminnych:

- Nr 4238007 Kłyżów – Krzaki, odcinek długości 5,45 km, o nawierzchni bitumicznej;

- Nr 4238016 od drogi powiatowej Nr 42741 Ruda Jastkowska – Moskale, odcinek długości 3,30 km, o nawierzchni bitumicznej.

6.1.4. Komunikacja zbiorowa

Obsługa gminy komunikacją zbiorową w zakresie lokalnym przewozów pasażerskich realizowana jest przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Stalowa Wola oraz Miejski Zakład Komunalny w Stalowej Woli obsługujący przewozy pasażerskie na trasie Stalowa Wola – Pysznica – Jastkowice.

Za podstawę analizy obsługi przyjęto standard wymagany dla obszarów wiejskich:

- odległość dojazdu do przystanku autobusowego maksymalnie 1,0 km, co odpowiada czasowi około 15 minut marszu pieszego;
- konieczność podróży przesiadkowych.

Wyznaczona została izolinia na podstawie przyjętego standardu obsługi, na granicy której i poza nią znalazły się miejscowości i przysiółki: Ludian, Lipowiec, Kochany, Dębowiec, Podlesie, Sęk, Załomie, Radziczna, Ruda Jastkowska, Moskale, Targowisko, Majdan, Borek.

Wymienione miejscowości znajdują się na granicy strefy lub stanowią kolonie o kilku lub kilkunastu rozproszonych zabudowaniach, na ogół z gruntową drogą dojazdową. Wprowadzenie komunikacji zbiorowej w obszary znikomego zapotrzebowania na przewozy pasażerskie i przy złych warunkach dojazdu autobusu jest nieuzasadnione ze względów ekonomicznych. Dla mieszkańców tych miejscowości korzystanie ze środków komunikacji publicznej związane jest z pokonywaniem większych odległości dojazdu do przystanku od maksymalnych, przyjętych przez wymagany standard obsługi.

6.1.5. Komunikacja indywidualna

Polityka komunikacyjna gminy zakłada podporządkowanie układu komunikacyjnego dla swobodnego korzystania z samochodu osobowego. Nie stwarza się ograniczeń odnośnie użytkowania samochodów ciężarowych, osobowych i parkowania.

Tabela

Stan i wskaźniki motoryzacji.

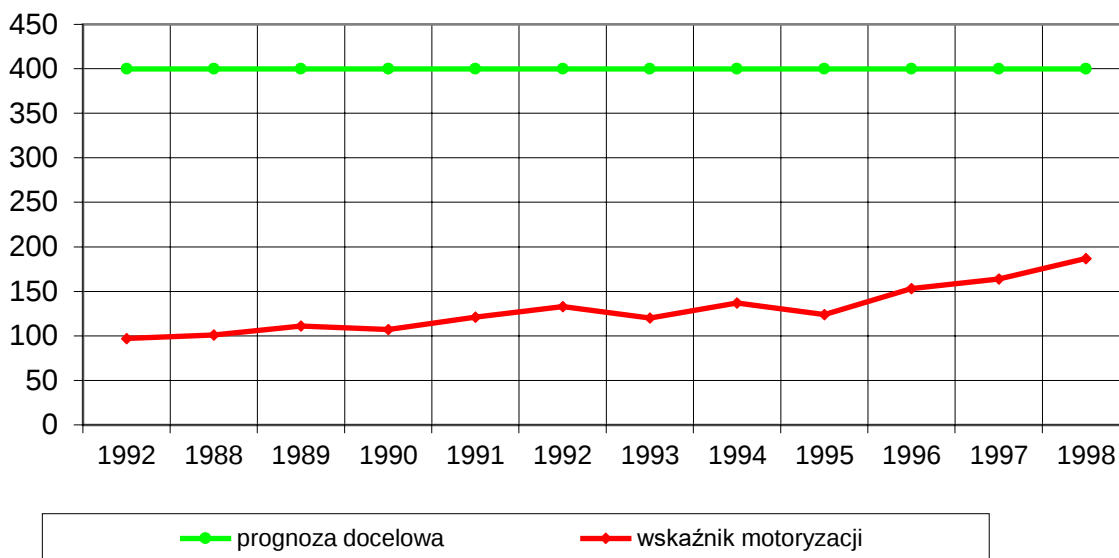
Rok	Ludność gminy	Ilość samochodów osobowych	Wskaźnik wzrostu ilości samochodów osobowych	Wskaźnik nasycenia (samochodów osobowych /1000 mieszkańców)
1988	8975	905	—	101
1989	8955	993	1,10	111
1990	8982	963	0,97	107
1991	8972	1087	1,13	121
1992	8996	1196	1,10	133
1993	9018	1083	0,91	120
1994	9077	1248	1,15	137
1995	9074	1122	0,90	124
1996	9124	1398	1,25	153
1997	9146	1502	1,07	164
1998	9157	1710	1,14	187

Brak danych o stanie motoryzacji gminy w 1999 i 2000 roku. Starostwo Powiatowe w Stalowej Woli prowadzi rejestrację pojazdów ogólnie dla całego powiatu bez podziału na gminy. Odnotowany został równomierny i stały przyrost ilości samochodów osobowych w latach 1995 – 1998, dając wskaźnik nasycenia 187 samochodów osobowych na 1000

mieszkańców, przy średniej krajowej 220 i średniej dla byłego województwa tarnobrzесьkiego 175.

Prognozę motoryzacyjną ustala się na poziomie 400 samochodów osobowych na 1000 mieszkańców, czyli przeciętnie jeden samochód na rodzinę. Przy utrzymaniu się tendencji wzrostu z lat 1995–1998 prognoza docelowa osiągnięta zostanie po 2011 roku.

Dynamika wzrostu wskaźnika motoryzacji

6.1.6. Obsługa motoryzacji

Pod względem zaopatrzenia w paliwo w zakresie podstawowym, gminę obsługuje jedna stacja paliw.

Lokalizacja	Wposażenie										
	Ilość dystrybutorów							Sprzedaż olejów i akcesoriów samochodowych	Stanowisko obsługowe samochodów	Kolumna ze sprężonym powietrzem	Woda do mycia pojazdów
	94	95-universalna	Pb		ON	G	Razem				
			95	98							
Przy drodze gminnej 4238015 – SKR – Kaczyłów (stacja paliw w trakcie modernizacji)	–	1	1	–	1	–	3	–	–	–	–

Pełny zakres zaopatrzenia i usług motoryzacyjnych dla mieszkańców gminy zapewniony jest w stalowej Woli.

Gmina dysponuje dość dobrze rozwiniętą ofertą miejsc do parkowania. Są to wydzielone place o nawierzchni utwardzonej lub ulepszonej gruntowej, zlokalizowane w miejscach występowania potrzeb parkingowych. Szacunkowo ilość miejsc postojowych ocenia się:

Miejscowość	Obiekt użyteczności publicznej	Ilość miejsc postojowych
Pysznica	Urząd Gminy, Banki	10 + 30 projektowanych
	szkoła podstawowa	15
	kościół	30
	cmentarz	10
	ośrodek zdrowia, apteka	10 projektowanych
Jastkowice	ośrodek zdrowia	30
	kościół	30
	remiza OSP	5
Kłyżów	kościół, remiza OSP, boisko sportowe	30 projektowanych
	szkoła podstawowa	15
Kłyżów – Krzaki	szkoła podstawowa	10

6.1.7. Drogi transportu rolniczego

Drogi rolnicze są głównie drogami o nawierzchni gruntowej. Niewielki procent tych dróg wyposażony jest w nawierzchnię utwardzoną lub ulepszoną, najczęściej wykonaną samorzutnie przez zainteresowanych użytkowników, dokonaną w przypadkach niezbędnych, kiedy wymaga tego potrzeba przejazdu.

Układ dróg obsługi rolnictwa wykazuje dużą regularność na całym obszarze rolniczego zagospodarowania (34,7% ogólnej powierzchni gminy). Układ posiada hierarchię, którą tworzą drogi o funkcji:

- głównej – drogi publiczne powiatowe i gminne;
- zbiorczej – zbiorcze dojazdy do pól;
- pomocniczej – drogi bezpośredniej obsługi upraw.

W miejscowościach Kłyżów, Olszowiec, Pysznica, Jastkowice jako droga główna transportu rolniczego, wykorzystywana jest droga powiatowa.

6.2. Komunikacja kolejowa

6.2.1. Linia normalnotorowa Stalowa wola Południe – Zwierzyniec

Przez teren gminy przechodzi linia kolejowa Zwierzyniec – Stalowa Wola Południe o długości 1,6 km (w granicach gminy). Wdrożona została do eksploatacji w 1975 roku i w połączeniu z przebudowanym w roku 1971 z kolei wąskotorowej odcinkiem Zwierzyniec – Biłgoraj utworzony został ciąg równoleżnikowy relacji Kielce – Tarnobrzeg – Zamość. Jest linią jednotorową niezelektryfikowaną. Przystosowana do prowadzenia ruchu pociągów towarowych 100-u osiowych o ciężarze brutto do 1200 ton. Linia wyposażona jest w mechaniczne urządzenie z.r.k.

Przystanek osobowy „Kłyżów” nie jest utrzymywany przez służby kolejowe. Linia jest deficytowa w związku z czym nastąpiła jej likwidacja w zakresie osobowych przewozów pasażerskich.

7. Uwarunkowania wynikające z wyposażenia i obsługi uzbrojenia technicznego

7.1. Elektroenergetyka

Głównymi Punktami Zasilania gminy w energię elektryczną są:

Głównymi Punktami Zasilania gminy w energię elektryczną są:

- GPZ I 110/15 kV „Stalowa Wola Miasto”;
- GPZ II 110/15 kV „Stalowa Wola Posanie”;
- GPZ 110/15 kV Nisko

GPZ I „Stalowa Wola Miasto” i GPZ II „Stalowa Wola Posanie” znajduje się w pobliżu wschodniej granicy gminy, a GPZ Nisko w bliskości południowej granicy gminy. Obszar gminy zasilany jest napięciem 15 kV. Energia elektryczna wyprowadzona jest z w/w GPZ-tów liniami napowietrznymi:

- 15 kV „Stalowa Wola GPZ II Posanie – Brandwica”;
- 15 kV „Stalowa Wola GPZ I Miasto – Janów Lubelski”;
- 15 kV „Stalowa Wola GPZ I Miasto – Pysznica I”;
- 15 kV „Stalowa Wola GPZ II – Pysznica II”;
- 15 kV „Stalowa Wola – Piskorowy Staw”;

do 65 stacji transformatorowych 15/0,4 kV znajdujących się w poszczególnych miejscowościach gminy. Stacje transformatorowe są głównym źródłem zasilania odbiorców bytowo-komunalnych, sieci oświetleniowej, handlu i usług. Generalnie, stacje na terenie gminy, są stacjami napowietrznymi, wyjątek stanowi 1 stacja w Jastkowicach – prywatna „Koczvara”. Stacje napowietrzne zasilane są liniami napowietrznymi. Wyjątek stanowią 3 stacje w Pysznicy, które zasilane są linią kablową, są to stacje Pysznica 16, 17 i 18.

Obszar gminy obsługiwany jest pod względem elektroenergetycznym przez Rzeszowski Zakład Energetyczny S.A. – Rejon Energetyczny w Stalowej Woli. Eksploatację sieci średniego i niskiego napięcia oraz budowę urządzeń elektroenergetycznych w określonym zakresie w Jastkowicach, Brandwicy i część Pysznicy wykonuje Posterunek Energetyczny w Stalowej Woli, w pozostałych miejscowościach gminy i część Pysznicy od strony Niska Posterunek Energetyczny w Nisku, a bieżące awarie usuwają Pogotowia Energetyczne w Stalowej Woli i Nisku przynależne do w/w Posterunków.

Tabela

Wykaz stacji transformatorowych 15/04kV na terenie gminy Pysznica

Lp.	Nazwa i numer stacji trafo według RE Stalowa Wola	Symbol na mapie	Typ stacji trafo	Moc transformatorów zainstalowanych w stacji (kVA)
1	2	3	4	5
1.	Pysznica 1	P-1	STSa 20/250	160
2.	Pysznica 2 Ziarny	P-2	STS 20/100	100
3.	Pysznica 3 Podborek	P-3	STSR 20/250	160
4.	Pysznica 4	P-4	STSR 20/250	160
5.	Pysznica 5 Kaczyłów	P-5	ŻH 20/100	100
6.	Pysznica 6 Podlesie	P-6	ŻH 20/100	63
7.	Pysznica 7	P-7	ŻH 20/100	160
8.	Pysznica 8 Rędziny	P-8	ŻH 20/100	75

1	2	3	4	5
9.	Pysznica 9	P-9	ŻH 20/100	100
10.	Pysznica 10 Olszowiec	P-10	ŻH 20/100	100
11.	Pysznica 11 SKR	P-11 SKR	STSa 20/250	250
12.	Pysznica 12	P-12	STSpbw 20/250	100
13.	Pysznica 13 Ziarny	P-13	STSpbw 20/250	100
14.	Pysznica 14	P-14	STSpbw 20/250	100
15.	Pysznica 15 Szuwary	P-15	STSpbw 20/250	100
16.	Pysznica 16 Wolności	P-16	STSRp 20/250	160
17.	Pysznica 17 Stadion	P-17	STSRp 20/250	160
18.	Pysznica 18 Jasna Polana	P-18 Jasna Polana	STSKpo 20/250	100
19.	Pysznica 21	P-21	STSRb 20/250	63
20.	Pysznica Piekarnia	Piekarnia	STSpbw 20/250	majątek odbiorcy 63
21.	Pysznica Ubojnia-Mierzwe	Ubojnia	STSa 20/250	majątek odbiorcy 160
22.	Jastkowice 1	I-1	STSa 20/250	250
23.	Jastkowice 2	I-2	STSa 20/250	250
24.	Jastkowice 3 Chłopska Wola	I-3	STSa 20/250	100
25.	Jastkowice 4 Palenie	I-4	STSa 20/250	100
26.	Jastkowice 5	I-5	STSa 20/250	100
27.	Jastkowice 6	I-6	STSa 20/250	160
28.	Jastkowice 7	I-7	STSa 20/250	100
29.	Jastkowice 8	I-8	STSa 20/250	100
30.	Jastkowice 9	I-9	STSa 20/250	250
31.	Jastkowice 10	I-10	STSa 20/250	63
32.	Jastkowice 11	I-11	STSa 20/250	63
33.	Jastkowice 12	I-12	STSa 20/250	100
34.	Jastkowice 13	I-13	STSa 20/250	63
35.	Jastkowice 14	I-14	STSa 20/250	63
36.	Jastkowice 15	I-15	STSa 20/250	63
37.	Jastkowice 16	I-16	STSa 20/250	160
38.	Jastkowice Koczwara	Koczwara	MSTw 20/630	majątek odbiorcy 630
39.	Jastkowice Chlebacz	Chlebacz	STSp 20/250	majątek odbiorcy 250
40.	Ruda Jastkowska 1	RJ-1	STSa 20/250	100
41.	Ruda Jastkowska 2	RJ-2	STSa 20/250	100
42.	Ruda Jastkowska 4	RJ-4	STSpbw 20/250	100
43.	Ruda Jastkowska 5	RJ-5	STSpbw 20/250	30
44.	Ruda Jastkowska 6	RJ-6	STSa 20/250	63
45.	Ruda Jastkowska 7	RJ-7	STSa 20/250	63
46.	Ruda Jastkowska 8	RJ-8	STSpbw 20/250	63
47.	Studzieniec 1	St-1	STSa 20/250	160
48.	Studzieniec 2 Kuziory	St-2 Kuziory	STSa 20/250	100
49.	Rzeczyca Długa 6 Szkółka Leśna	RD-6 Szkółka Leśna		majątek odbiorcy 100

1	2	3	4	5
50.	Lipowiec	Lipowiec	STSa 20/250	40
51.	Kochany	Kochany	STSa 20/250	40
52.	Dębowiec	Dębowiec	ŻH 20/100	63
53.	Sudoły 1	S-1	STSa 20/250	100
54.	Sudoły 2	S-2	STSpbw 20/250	63
55.	Kłyżów 1	Kł-1	STSa 20/250	63
56.	Kłyżów 2	Kł-2	STSa 20/250	100
57.	Kłyżów 3	Kł-3	STSa 20/250	100
58.	Kłyżów 4	Kł-4	STSa 20/250	63
59.	Kłyżów 5	Kł-5	STSa 20/250	63
60.	Słomiana 5	Słomiana 5	STSa 20/250	100
61.	Piaskowy Staw 6	Piaskowy Staw 6	STSpbw 20/250	100
62.	Krzaki 1	K-1	ŻH 20/100	63
63.	Krzaki 2	K-2	ŻH 20/100	100
64.	Krzaki 3	K-3	STSa 20/250	63
65.	Krzaki 4	K-4	ŻH 20/100	63
RAZEM				7599

Źródło: Rejon Energetyczny Stalowa Wola – styczeń 2002 r.

Łączna moc transformatorów zainstalowanych w 65 stacjach transformatorowych Rzeszowskiego Zakładu Energetycznego i prywatnych wynosi 7599 kVA z czego 5 stacji transformatorowych to stacje prywatne o łącznej mocy 1178 kVA.

Przez zachodnią część gminy z południa na północ przebiega tranzytem linia Najwyższych Napięć 220 kV – „Stalowa Wola – Abramowice” Polskich Sieci Elektroenergetycznych – Wschód w Radomiu, oraz linie Wysokich Napięć Rzeszowskiego Zakładu Energetycznego S.A. w Rzeszowie.

- dwutorowa linia 110 kV relacji Stalowa Wola GPZ I Miasto – Olendry;
Stalowa Wola – Machów;
- dwutorowa linia 110 kV relacji Stalowa Wola – Sandomierz;
Stalowa Wola – Gorzyce;
- jednotorowa linia 110 kV Stalowa wola – Zaklików;
- jednotorowa linia 110 kV Stalowa Wola – Janów Lubelski;
- jednotorowa linia 110 kV Stalowa Wola – Nisko;
- jednotorowa linia 110 kV relacji Stalowa Wola – Rudnik;
- jednotorowa linia 110 kV relacji Nisko – Biłgoraj.

Przebiegające linie Najwyższych Napięć 220 kV i Wysokich Napięć 110 kV wymagają strefy ochronnej w obrębie której nie należy lokalizować obiektów kubaturowych ze względu na ochronę ludzi i środowiska przed oddziaływaniem pola elektromagnetycznego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11 sierpnia 1998 roku (Dz. U. Nr 107) oraz zgodnie z wymogami MGiEZ dnia 28.01.1985 r. ogłoszonego w M. P. Nr 3 z dnia 28.02.1985 r., poz. 24.

Strefa ochronna od linii wynosi minimum:

- dla linii 220 kV – 40 m;
- dla linii 110 kV – 20 m;

licząc od osi linii w jedną i drugą stronę

***[Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami prawa:

- 1) *pas technologiczny napowietrznej linii elektroenergetycznej 220 kV Stalowa Wola – Abramowice / Chmielów powinien wynosić 50 m – po 25 m w obie strony od osi linii,*
- 2) *właścicielem ww. linii są Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.]*

W strefie ochronnej możliwe jest natomiast prowadzenie gospodarki rolnej (uprawy polowe, wypasy).

Od przebiegających przez obszar gminy napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV zasilających stacje transformatorowe 15/0,4 kV również wymagane jest zachowanie odległości zgodnie z obowiązującymi przepisami szczególnymi, odległość ta wynosi 7,5 m od osi linii w jedną i drugą stronę.

Stacje transformatorowe słupowe wymagają terenu wolnego od zabudowy w promieniu 5 m od stacji, a stacje transformatorowe wewnętrzne minimum 10 m od budynku mieszkalnego i 15 m od garażu. Lokalizacja i wznoszenie budynków oraz innych obiektów w pobliżu istniejących linii i stacji w odległościach mniejszych niż w/w wymagają uzgodnienia:

- dla linii 400 kV z Polskimi Sieciami Elektroenergetycznymi – Wschód Spółka z o.o. w Radomiu;
- dla linii 110 kV z Rzeszowskim Zakładem Energetycznym S.A. w Rzeszowie;
- dla linii 15 kV i stacji transformatorowych z Rejonem Energetycznym w Stalowej Woli.

W przypadku wystąpienia kolizji projektowanych obiektów z istniejącymi sieciami elektroenergetycznymi sieci, te należy przebudować na koszt zainteresowanego.

Analiza stacji redukcyjnych 110/15 kV i urządzeń elektroenergetycznych gminy wykazuje, że:

- GPZ I Stalowa Wola Miasto wyposażony jest w transformator 110/15 kV o mocy 16 MVA. W szczycie poboru mocy GPZ obciążony jest ~50%. Rozdzielnia średniego napięcia wyposażona jest w 26 pól z czego tylko 2 pola są wolne.
- GPZ II „Stalowa Wola Posanie” wyposażony jest w 2 transformatory 110/15 kV o mocy 2×16 MVA, oba pracują, w szczycie poboru mocy obciążenie mocy obu transformatorów wynosi ~50%, jest prawie równe mocy 1 transformatora i stąd wynika konieczność pracy obydwóch. Rozdzielnia średniego napięcia wyposażona jest w 42 pola z czego 11 pól jest wolnych.
- GPZ „Nisko” wyposażony jest w 2 transformatory 110/15 kV o mocy 2×16 MVA, oba pracują. W szczycie poboru mocy przez odbiorców, GPZ posiada znaczną rezerwę mocy wynoszącą ~ 50% przyjmując, że 1 transformator winien stanowić rezerwę. Rozdzielnia średniego napięcia wyposażona jest w 32 pola z czego 5 pól jest wolnych.
- Większość stacji transformatorowych w gminie jest nowego typu, po modernizacji. Stacje starego typu ŻH, które występują w ośrodku gminnym w ~30% w miejscowości Krzaki i Dębiany zostaną w perspektywie zmodernizowane.
- Dla poprawy warunków zasilania odbiorców i projektowanego osiedla w Pysznicy – Podkościele planowana jest w tym roku budowa 2 stacji trafo P-19 i P-20. W dalszej perspektywie planowana jest budowa 3 stacji transformatorowych w Pysznicy i 1 w Kłyżowie. W Pysznicy i Krzakach planowany jest kapitalny remont linii niskiego napięcia w zależności od potrzeb i stanu technicznego sieci.

7.2. Telekomunikacja

7.2.1. Telefonia stacjonarna

Głównym operatorem w gminie świadczącym swoje usługi telekomunikacyjne w zakresie obsługi abonentów i eksploatacji sieci i urządzeń telekomunikacyjnych jest Telekomunikacja Polska S.A. – Rejon Obsługi Klienta w Stalowej Woli przy ulicy Popiełuszki należący do Obszaru Telekomunikacji w Tarnobrzegu.

Drugim operatorem świadczącym usługi w gminie oprócz TP S.A. dla 315 abonentów jest Pilicka Telefonía S.A. Obsługuje ona abonentów ze stacji bazowej nadawczo – odbiorczej w Stalowej Woli oraz poprzez maszt antenowy zainstalowany na słupie elektrycznym w miejscowości Kłyżów – Krzaki na działce szkoły.

Pilicka Telefonía obsługuje:

Sołectwa	Liczba abonentów
Brandwica	2
Baków	7
Chłopska Wola	2
Jastkowice	25
Kłyżów	5
Pysznica	210
Słomiana	64
Razem Gmina Pysznica	315

Abonentów TP S.A. obsługuje:

- centrala cyfrowa w Pysznicy
pojemności standardowych łączy telefonicznych – 560;
zajętości standardowych łączy telefonicznych – 503;
pojemności łączy dostępu do ISDN – 8;
zajętości łączy dostępu do ISDN – 3;
- centrala cyfrowa w Jastkowicach
pojemności standardowych łączy telefonicznych – 496;
zajętości standardowych łączy telefonicznych – 468;
pojemności łączy dostępu do ISDN – 8;
zajętości łączy dostępu do ISDN – 6;
- centrala cyfrowa w Kłyżowie
pojemności standardowych łączy telefonicznych – 296;
zajętości standardowych łączy telefonicznych – 260;
łączy dostępu do ISDN – brak.

Sieć telekomunikacyjna gminy stanowią:

- kabel światłowodowy międzymiastowy OTKD „Stalowa Wola – Kraśnik”;
- kabel światłowodowy „Stalowa – Pysznica” (podwieszony na słupach);
- kabel światłowodowy „Pysznica – Kłyżów – Zarzecze” (podwieszony na trasie „Pysznica – Kłyżów”, doziemny na trasie „Kłyżów – Zarzecze”);

- kabel światłowodowy „Stalowa Wola – Dąbrowa Rzeczycka” z odgałęzieniem do Jastkowic (doziemny);

Na terenie gminy zainstalowane są aparaty zrzutowe ogólnodostępne w następujących miejscowościach:

- Pysznica – k/ policji;
- Kłyżów – Remiza OSP;
- Olszowiec – k/ sklepu spożywczego;
- Studzieniec – k/ Szkoły Podstawowej;
- Krzaki – Szkoła Podstawowa

Stan danych central, sieci telekomunikacyjnej i aparatów zrzutowych ogólnodostępnych na koniec stycznia 2002 roku oraz wskaźnika gęstości telefonicznej na koniec 2001r. – Rejon Obsługi Klienta w Stalowej Woli – Obszar Telekomunikacji w Tarnobrzegu.

Obszar gminy jest dobrze telefonizowany. Wszystkie miejscowości w gminie posiadają łączność telefoniczną. Wskaźnik gęstości telefonicznej na koniec 2001 roku obrazujący ilość telefonicznych łączy głównych (abonentów telefonii przewodowej oraz łączy dostępu do ISDN) na 100 mieszkańców gminy wynosił:

- w TP S.A. – 14,72 telefonicznych łączy głównych /100Mk;
- w Pilickiej Telefonii S.A. – 3,38 telefonicznych łączy głównych /100Mk.

Ogólny wskaźnik gęstości telefonicznej w gminie i gminach ościennych na koniec 2001 roku oraz w województwie podkarpackim i kraju na koniec 2000 roku wynosił:

- Gmina Pysznica – 18,01 telefonicznych łączy głównych /100Mk;
- Gmina Jarocin – 18,01 telefonicznych łączy głównych /100Mk;
- Gmina Zaklików – 18,68 telefonicznych łączy głównych /100Mk;
- Gmina Nisko – 22,76 telefonicznych łączy głównych /100Mk;

Województwo podkarpackie

- ogółem – 22,32 telefonicznych łączy głównych /100Mk;
- miasto – 31,38 telefonicznych łączy głównych /100Mk;
- wieś – 16,01 telefonicznych łączy głównych /100Mk;

Polska

- ogółem – 26,05 telefonicznych łączy głównych /100Mk;
- miasto – 32,22 telefonicznych łączy głównych /100Mk;
- wieś – 15,83 telefonicznych łączy głównych /100Mk.

Telekomunikacja Polska S.A. Obszar Telekomunikacji w Tarnobrzegu poprzez nowoczesne centrale cyfrowe w Pysznicy, Jastkowicach i Kłyżowie świadczy usługi telekomunikacyjne o standardzie światowym, oprócz tradycyjnych połączeń świadczy szereg usług dodatkowych. Są to:

Zintegrowana sieć cyfrowa ISDN

ISDN to nowoczesna, w pełni cyfrowa sieć telekomunikacyjna, która umożliwia korzystanie z różnych technik przekazu i szerokiej gamy usług dodatkowych, przy wykorzystaniu tradycyjnego łącza (para miedzianych przewodów). Do jednego łącza ISDN można zainstalować do ośmiu urządzeń (np. telefon, fax, modem), przy czym dwa z nich mogą

pracować jednocześnie i niezależnie. ISDN umożliwia korzystanie z: telefonii, telefaksu, teletekstu, poczty elektronicznej, transmisji danych, wideofonii, teleakcji, a ponadto szeregu usług dodatkowych: prezentacji numeru linii wywołującej, wielokrotnego numeru abonenta, bezpośredniego wybierania numeru wewnętrznego, informacji o opłacie itp. Pełne wykorzystanie możliwości stwarzanych przez sieć ISDN, wymaga zastosowania specjalnych urządzeń przystosowanych do pracy w sieci.

Sieć ISDN znajduje zastosowanie niemalże w każdej dziedzinie działalności, może służyć:

- przedsiębiorstwom (produkcja, przetwórstwo, handel);
- instytucjom finansowym;
- instytucjom usługowym (biura podróży, kancelarie adwokackie, biura konsultingowe, domy aukcyjne, biura nieruchomości, biura projektów itp.);
- placówkom medycznym;
- służbom nadzorującym obiekty i chroniącym mienie (agencje ochrony, obserwacje środowiska, pogotowia gazowe, elektryczne itp.).

Infolinia 800

Infolinia 800 to usługa mająca na celu ułatwienie firmom i instytucjom kontaktu z klientami. Istota tej usługi polega na tym, że za rozmowę płaci ten do kogo dzwonią, a nie ten kto dzwoni. Numery infolinii 800 zaczynają się charakterystyczną sekwencją cyfr 0–800.

Polpak T

Polpak T to szybka sieć transmisji danych, oparta na protokole Frame Relay, umożliwiająca przesyłanie informacji z prędkością od 64 kb/s do 2 Mb/s. Charakteryzuje się wysoką niezawodnością i efektywnością wykorzystania łączy, niskimi kosztami transmisji. Sieć Polpak T pozwala na korzystanie ze stałych kanałów wirtualnych PVC oraz wirtualnych sieci prywatnych VPN. Możliwości te są chętnie wykorzystywane przez banki, duże firmy posiadające wiele oddziałów, urzędy administracji państwowej, towarzystwa ubezpieczeniowe, firmy informatyczne i inne. Powszechną usługą bazującą na strukturze sieci Polpak T jest dostęp do sieci internet po komutowanych i dzierżawionych.

Dostęp do sieci internet

Internet to gigantyczna sieć łącząca miliony komputerów na całym świecie, umożliwiająca dostęp do informacji na każdy temat. Dzięki TP S.A. internet staje się powszechnie dostępną siecią informatyczną. Dzwoniąc pod numer 0–20–21–22 można połączyć się przez internet z całym światem. Wystarczy posiadać komputer z odpowiednim oprogramowaniem, modem z homologacją oraz linię telefoniczną. Za połączenie z internetem płaci się jak za rozmowę miejscową. TP S.A. nie pobiera dodatkowych opłat za korzystanie z dostępu do internetu. Na serwerze TP S.A. można wykupić konto pocztowe e-mail i umieścić stronę WWW.

Polkom 400

Najbezpieczniejsza poczta elektroniczna. Umożliwia przechowywanie i przekazywanie informacji (w postaci faksów, teleksów) w ruchu krajowym i międzynarodowym, pomiędzy abonentami posiadającymi różnego rodzaju urządzenia, tj. komputery, telefaksy. Użytkownicy POLKOM 400 mogą korzystać z publicznej książki adresowej lub stworzyć własną bazę teleadresową, co ułatwia i przyspiesza przekazywanie informacji.

VSAT

VSAT jest systemem łączności satelitarnej o dużej szybkości transmisji danych, przekazu telefaksowego i połączeń telefonicznych. Jest używany przez duże firmy turystyczne, banki o zasięgu międzynarodowym, firmy handlowe i spedycyjne funkcjonujące w krajach pozbawionych dobrej infrastruktury telekomunikacyjnej. Dostęp do usług VSAT można uzyskać za pomocą anteny satelitarnej o małej średnicy.

Komertel

Komertel to wydzielona sieć telekomunikacyjna przeznaczona dla użytkowników biznesowych. Zapewnia ona automatyczne połączenia telefoniczne i telefaksowe ze wszystkimi krajami świata oraz automatyczne połączenia międzymiastowe w kraju.

Dzierżawa łączy telekomunikacyjnych

Usługa polega na zestawieniu, uruchomieniu i oddaniu do użytku abonenta łączy określonej jakości. Dzierżawa łączy umożliwia realizację usług: telefonicznych, telegraficznych, transmisji danych, radiofonicznych i telewizyjnych.

POLPAGER – ogólnopolski system przywoławczy

System umożliwia przekazywanie wiadomości użytkownikowi odbiornika przywoławczego (pagera), niezależnie od miejsca pobytu. Kieszonkowy odbiornik przywoławczy, wyposażony jest w wyświetlacz do odczytu przekazywanej wiadomości.

Usługi audiotekstowe

Pod numerami telefonów rozpoczynających się cyframi 0–700 oferowane są usługi audiotekstowe (m.in. informacja, rozrywka, horoskopy, konkursy radiowe i telewizyjne). Opłata za połączenie ustalana jest przez firmę oferującą usługi audiotekstowe.

Poland Direct

Poland Direct pozwala na łatwe i wygodne połączenie telefoniczne z zagranicy do Polski na koszt rozmówcy w kraju gdy wezwana osoba zgodzi się zapłacić za rozmowę.

Octopus ISDN

Umożliwia szybki i sprawny dostęp do internetu, zapewnia szybkie i niezawodne przesyłanie informacji o doskonałej jakości. Abonenci Telekomunikacji Polskiej S.A. przyłączeni do centrali analogowej nie mogą korzystać z wszystkich dodatkowych usług oferowanych przez TP S.A. z tych które wymagają przekazu cyfrowego jak np. sieć ISDN, Polpak T, SDT, poczta głosowa.

7.2.2. Telefonía komórkowa

Na terenie gminy w miejscowości Kłyżów przy ulicy spokojnej znajduje się Stacja Bazowa Cyfrowej Telefonii Komórkowej nr BT–2326 TNB operatora Plus GSM.

W skład Stacji Bazowej Telefonii Komórkowej wchodzi:

- wieża stalowa o wysokości 42 m n.p.t.;
- anteny sektorowe zainstalowane na wieży na wysokości 40 m n.p.t.;
- anteny radiolinii na wysokości 38 i 28 m n.p.t.;
- kontener stalowy o samonośnej konstrukcji zawierający wyposażenie elektryczno-przemysłowe stacji.

Ocena oddziaływania na środowisko Bazowej Stacji Telefonii Komórkowej wykazała że:

- obszar występowania pól o wartościach przekraczających dopuszczalny poziom promieniowania wynoszący $0,1 \text{ w/m}^2$ znajduje się na znacznej wysokości nad terenem od około 27,5 m n.p.t. do odległości około 18 m od anten sektorowych i do odległości 12,2 m od anteny radiolinii, a więc w miejscach niedostępnych dla ludzi;
- nie oddziałują negatywnie na stan środowiska – powietrze, wodę, faunę i florę;
- dla istniejącego stanu zagospodarowania otoczenia nie ma potrzeby ustanawiania obszaru ograniczonego użytkowania.

Wszystkie miejscowości gminy z wyjątkiem miejscowości Studzieniec są w zasięgu operatora Telefonii Komórkowej Plus GSM i częściowym zasięgu operatora Era GSM. W zasięgu działania Ery GSM są: Pysznica, Brandwica, Jastkowice i Kłyżów.

7.3. **Zaopatrzenie w gaz**

Gmina zaopatrywana jest w gaz siecią średnioprężną ze stacji redukcyjno-pomiarowej I° w Stalowej Woli ul. Czarnieckiego $Q_n = 600 \text{ Nm}^3/\text{h}$. Zrealizowano sieć średnioprężną w układzie pierścieniowo-rozdzielczym w sołectwach: Pysznica, Jastkowice, Brandwica, Chłopska Wola, Kłyżów. Podstawowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela.

Lp.	Miejscowość – wieś	Długość sieci		Długość przyłączy		Razem długość	ilość
		PE	stal	PE	stal	Sieci i przyłączy	Dopływów
1.	Brandwica	7685	0	2258	346	10289	123
2.	Chłopska Wola	2543	0	749	112	3404	40
3.	Jastkowice	20798	0	8765	1449	31012	426
4.	Kłyżów	371	8929	662	5936	15898	246
5.	Pysznica-Olszow.	260	29912	1972	11539	43683	713
6.	Ruda Jastkowska	6350	0	1270	150	7770	50
Razem		38007	38841	15676	19532	112056	1598
Razem		76848		35208			

Sołectwem dotychczas nie posiadającym gazu jest Studzieniec. Sołectwo Słomiana-Krzaki zasilane jest siecią średnioprężną z gminy Nisko. Istnieje pełna możliwość zaspokojenia perspektywicznych potrzeb mieszkańców gminy poprzez rozbudowę istniejącego układu sieci średnioprężnej.

7.4. **Zaopatrzenie w wodę**

Gminny Zakład Komunalny przy Urzędzie Gminy w Pysznicy eksploatuje ujęcie zlokalizowane w Pysznicy-Podborek na teren pastwiska gminnego oraz usytuowaną w pobliżu stację uzdatniania wody.

Zgodnie z decyzją Wojewody Tarnobrzieskiego znak: OS-V-6210/11/95/JH z dnia 26 września 1995 roku, gmina posiada pozwolenie wodno-prawne na: pobór wód podziemnych z ujęcia „Pysznica-Podborek” składającego się z trzech studni wierconych S-1, S-2, S-3 w ilości maksymalnej $Q_h = 120 \text{ m}^3/\text{godz}$ w celu zaopatrzenia w wodę pitną odbiorców z wodociągu grupowego dla gminy, pobór wody z ujęcia nie przekroczy wydajności eksploatacyjnych studni wynoszących:

- S-1 $Q_e = 43 \text{ m}^3/\text{h}$;
- S-2 $Q_e = 42 \text{ m}^3/\text{h}$;
- S-3 $Q_e = 35 \text{ m}^3/\text{h}$;
- przy depresji $S_e = 4,0 \text{ m}$.

Zrealizowana stacja wodociągowa składa się:

budynku stacji wodociągowej z układem technologicznym uzdatniania;
dwukomorowego zbiornika wyrównawczego 2 x 150 m³;
bezdopływowego zbiornika przeznaczonego do gromadzenia ścieków sanitarnych;
zbiornika do unieszkodliwiania ścieków technologicznych.

Jakość ujmowanej wody

W czasie pompowania pomiarowego, w czerwcu 1993 r, zostały wykonane przez WSSE w Tarnobrzegu analizy fizykochemiczne ujmowania wody. Badania te wykazały, że jakość wody nie odpowiada wymaganiom sanitarnym z uwagi na kwaśny odczyn (niskie pH wynoszące 5,9). W styczniu 1995 r zostały wykonane badania wody przez Zakład Oczyszczania i Ochrony Wód Politechniki Rzeszowskiej. Potwierdziły one wyniki poprzednich badań. Oprócz tego w badanej wodzie stwierdzono obecność agresywnego dwutlenku węgla, a także w wodzie ze studni Nr 1 stwierdzono podwyższoną zawartość związków żelaza, a w wodzie ze studni Nr 3 podwyższoną mętność. Stwierdzono również, że po zmieszaniu wody z trzech studni w stosunku 1 : 1 : 1, przekroczenia w odniesieniu do związków żelaza i mętności nie występowały.

Na podstawie przeprowadzonych badań Politechnika Rzeszowska opracowała technologię uzdatniania wody. Proces uzdatniania wody oparty jest na dawkowaniu roztworu wodorotlenku sodu wiążącego agresywny dwutlenek węgla i równoczesnej korekcie pH. W celu polepszenia smaku i utleniania niewielkiej ilości amoniaku zawartego w wodzie wprowadzono proces napowietrzania.

Badania potwierdzone przez Powiatową Stację Sanitarno–Epidemiologiczną dla Powiatu Stalowskiego wykazują, że jakość ujmowanej wody nie odpowiada wymaganiom stawianym wodzie do picia i na potrzeby gospodarcze ze względu na zbyt niski odczyn (pH = 5,8). W zakresie bakteriologii ujmowana woda spełnia wymagania sanitarne.

Jakość wody uzdatnianej

Zgodnie z decyzją znak: SK–4145–94/2000 z dnia 27.09.2000 roku, wydaną przez Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Stalowej Woli, uzdatniona woda z wodociągu publicznego w Pysznicy, warunkowo może być używana do picia i na potrzeby gospodarcze. O warunkowości zdecydował fakt, że w wodzie podawanej do sieci przez pewien okres czas stwierdzono zbyt niską wartość pH. Sytuacja była spowodowana błędnym odczynem sondy pomiarowej pH i w związku z tym nieodpowiednią korektą odczynu. Również pod względem bakteriologicznym woda spełnia normy sanitarne.

Strefa ochronna ujęcia wody

Zasady ustanawiania stref ochronnych ujęć wody zawarte są w Prawie Wodnym oraz w Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 5 listopada 1991 roku w sprawie zasad ustanawiania stref ochronnych źródeł i ujęć wody.

Ustanawianie stref ochronnych ujęć wody ma za zadanie zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem ujęcia i źródła wody dla tego ujęcia, zanieczyszczeniem ujęcia i spadkiem jego wydajności. Strefę ochronną dzieli się na:

- teren ochrony bezpośredniej;
- teren ochrony pośredniej:
 - wewnętrzny, przylegający bezpośrednio do terenu ochrony bezpośredniej ujęcia;
 - zewnętrzny.

Strefa ochrony bezpośredniej ujęcia winna być ustanawiana w każdym przypadku i ma za zadanie chronić zbiornik wody podziemnej w miejscu jej poboru przed skażeniem, chronić

obiekty i urządzenia służące do poboru wody przed interwencją zewnętrzną, zniszczeniem lub uszkodzeniem. Grunty w zasięgu strefy powinny być użytkowane tylko do celów związanych z eksploatacją ujęcia.

Teren ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych składający się ze studni wierconej obejmuje grunty, na których usytuowane jest ujęcie wody oraz otaczający je pas gruntów o szerokości od 8 do 10 m, licząc od zarysu budowli i urządzeń służących do poboru wody. Dopuszczalne jest przyjęcie szerokości innych niż określone powyżej jeżeli jest to uzasadnione ukształtowaniem i zagospodarowaniem terenu otaczającego ujęcie wody.

Studnie S-1, S-2, S-3 ujęcia wody w Pysznicy-Podborku mają wygradzoną strefę ochrony bezpośredniej wokół każdej studni, w formie kwadratów o wymiarach 20 x 20 m. Teren wokół każdej studni został uformowany w taki sposób aby następował odpływ wód deszczowych poza obręb strefy. Teren studzien jest zamknięty przed dostępem osób niepowołanych i oznakowany tablicą informacyjno-ostrzegawczą.

Strefa ochrony pośredniej

Wewnętrzny teren ochrony pośredniej obejmuje obszar wyznaczony 30-dniowy czasem przepływu wody w warstwie wodonośnej. Zewnętrzny teren strefy ochronnej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia ograniczony do obszaru wyznaczonego 25-letnim czasem wymiany w warstwie wodonośnej. W dokumentacji pt. „Projekt stref ochronnych ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych w miejscowości Pysznica-Podborek, województwo Tarnobrzeg”, opracowanej przez Zakład Usług Geologicznych, Wiertniczych i Ochrony Środowiska „GEOLOGOS” w Rzeszowie, wskazano na potrzebę ustanawiania strefy ochronnej pośredniej. Ustanawianie strefy ochronnej pośredniej zgodnie z ustawą Prawo Wodne następuje na wniosek i koszt właściciela ujęcia.

Ze względu na sposób zagospodarowania terenu obejmującego obszar pośredniej strefy ochronnej ujęcia (zabudowa zagrodowa i cmentarz), w celu wykrycia i śledzenia ewentualnych zanieczyszczeń wód podziemnych, w pozwoleniu wodnoprawnym na pobór wody i wykonanie urządzeń służących do poboru wody ujęcia w Pysznicy-Podborku, Wojewoda Tarnobrzegi nałożył obowiązek prowadzenia badań fizykochemicznych i bakteriologicznych wody w piezometrach i wytypowanych studniach kopanych. Wyniki prowadzonych badań, w formie sprawozdania, powinny być przedłożone przy wniosku o pozwolenie wodnoprawne na eksploatację urządzeń. Praca ta powinna być wykonana przez uprawnionego geologa. Urząd Gminy Pysznica wywiązał się z nałożonego obowiązku.

Wpływ eksploatacji ujęcia wody na wody podziemne

Z opracowania pt. „Raport z badań wody z piezometrów P-1, P-2, P-3 w ramach monitoringu wód podziemnych w rejonie istniejącego ujęcia Pysznica-Podborek” wynika, że eksploatacja studni nie powoduje negatywnego wpływu na wody podziemne i środowiska oraz nie powoduje powstania obowiązku w stosunku do osób trzecich. W odległości 2R od poszczególnych studni znajdują się tylko dwa zabudowania zaopatrywane w wodę z ujęcia.

Do dnia dzisiejszego zwodociągowano wszystkie sołectwa na obszarze gminy i jedynie pojedyncze zagrody nie posiadają zasilania z układu wodociągu grupowego. Podstawowe parametry ujęcia sieci wodociągowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela.

Nazwa gminy i miejscowości	Stan na koniec roku	W roku sprawozdawczym	
	liczba połączeń do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	mieszkania w budynkach mieszkalnych nowo dołączonych do sieci wodociągowej	woda dostarczona odbiorcom
			razem w tym gospodarstwa domowe

Ogółem	2148	333	150,8	141,0
Gmina Pysznica – wieś Pysznica	759	29	71	64,7
Gmina Pysznica- Sudóły	81	3	4,1	4,1
Gmina Pysznica–Jastkowice, Brandwica, Chłopska Wola	755	0	67,5	64,0
Gmina Pysznica – Kłyżów	267	15	7,0	7,0
Gmina Pysznica –Krzaki	220	220	1,0	1,0
Gmina Pysznica – Studzieniec	66	66	0,2	0,2

Wyszczególnienie			Wykonanie w dam ³	
Wodociąg	woda pobrana z ujęć	Razem	191,9	
		w tym z ujęć powierzchniowych	–	
	zakup hurtowy wody		6,6	
	sprzedaż hurtowa wody		1,2	
	woda dostarczana odbiorcom (zużycie wody)	Razem		150,8
		w tym	gospodarstwom domowym	141,0
			na cele produkcyjne	9,8
	woda pobrana na własne cele produkcyjne		–	
straty wody z sieci		46,5		

Lokalizacja ujęcia na zbiorniku wód podziemnych GZWP Nr 425 i dotychczasowa eksploatacja istniejących studni wskazuje na możliwość pokrycia bilansowych docelowych potrzeb dla obszaru całej gminy przy dalszej rozbudowie ujęcia i stacji uzdatniania.

7.5. Gospodarka ściekowa

Na obszarze gminy brak jest zorganizowanego systemu gospodarki ściekowej. Istnieje zabudowa mieszkaniowa oraz obiekty użyteczności publicznej posiadające lokalne systemy kanalizacji odprowadzające ścieki do zbiorników bezodpływowych (szamb). Opróżnianiem ich zajmuje się Zakład Komunalny, który wywozi beczkowozami ścieki na Miejską Oczyszczalnię Ścieków Komunalnych

w Stalowej Woli zgodnie z zawartą umową pomiędzy zakładami.

Zarząd Gminy podjął działania dla rozwiązania kierunkowego problemu gospodarki ściekowej. Przygotowano koncepcję programową gospodarki ściekowej i zlecono opracowanie projektów technicznych w zakresie oczyszczalni ścieków i kanalizacji w sołectwach: Pysznica, Jastkowice, Chłopska Wola.

Obserwowana w ciągu ostatnich lat tendencja do wyrównywania poziomu życia jego komfortu na wsi do wskaźników wielomiejских powoduje wyposażanie budynków mieszkalnych i zagród w pełny zakres instalacji sanitarnych.

Dalszy postęp w uregulowaniu gospodarki ściekowej na obszarze gminy związany będzie z realizacją przygotowanej programowo kanalizacji i oczyszczalni ścieków. Wybór sposobu rozwiązania gospodarki ściekowej jest ściśle uzależnionych od dwóch podstawowych warunków:

- ukształtowania terenu – teren płaski z minimalnymi spadkami oraz wysoki poziom wód gruntowych narzuca wykonanie kanalizacji mieszanej grawitacyjno–ciśnieniowej lub podciśnieniowej;
- charakteru zabudowy – zabudowa rozproszona utrudnia wykonanie kanalizacji, znacznie wydłuża sieć kanalizacyjną, a co za tym idzie zwiększa koszty realizacji.

Analiza konfiguracji terenu gminy, przepływających cieków powierzchniowych oraz lokalizacji zabudowy wskazuje, że skierowanie w przyszłości wszystkich ścieków bytowo-gospodarczych do jednej oczyszczalni zbiorczej jest zasadne z ekonomicznego i technicznego punktu widzenia. Analiza istniejącego stanu zabudowy i zamierzeń docelowych, a także wysokościowego ukształtowania terenu i wymagań technicznych wskazuje na układ grawitacyjny z lokalnymi przepompowniami. Z terenu sołectwa Sudoły ścieki zostaną odprowadzone do kanalizacji miejskiej miasta Stalowa Wola. Z sołectwa Studzieniec (około 80 gospodarstw) w ciągu najbliższych lat ścieki dowożone będą na oczyszczalnię gminną.

7.6. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami w gminie prowadzona jest w oparciu o Uchwałę Rady Gminy: Nr XL/238/98 z dnia 2 czerwca 1998 r. i Nr XL/239/98 z dnia 2 czerwca 1998 r. Zgodnie z tymi uchwałami wywóz odpadów i ich unieszkodliwianie może być dokonywane tylko przez podmioty uprawnione – tj. posiadające koncesję wydaną przez Zarząd Gminy. Do końca 2001 r. usługi wywozu odpadów świadczył Miejski Zakład Komunalny ze Stalowej Woli. Odpady komunalne gromadzone są w pojemnikach o pojemności 110 l. Pojemniki opróżniane są regularnie i wywożone na gminne wysypisko śmieci. Obecnie usługi świadczy Zakład Komunalny w Pysznicy.

Na terenie Gminy Pysznica nie prowadzi się segregacji śmieci i odzysku surowców wtórnych. Obecnie w Gminie Pysznica tylko 35% gospodarstw rolnych posiada pojemniki na odpady o pojemności 110 l i korzysta ze zorganizowanego wywozu odpadów. Na terenie gminy Pysznica oprócz zbiorników o pojemności 110 l są dzierżawione pojemniki na kółkach o pojemności 1100 l przez: Zespół Szkół w Pysznicy, Zespół Szkół w Jastkowicach, Zespół Szkół w Kłyżowie, Publiczna Szkoła Podstawowa w Krzakach, Przedszkole w Pysznicy i Urząd Gminy w Pysznicy, które są dzierżawione od MZK w Stalowej Woli.

Wysypisko jest eksploatowane od 1994 r. Teren wysypiska dla miejscowości Pysznica i przyległych sołectw zlokalizowane jest na północny-wschód od zabudowań Pysznica-Kaczyłów o łącznej powierzchni 1,20 ha i całkowitej pojemności składowiska 20192 m³ odpadów. W chwili obecnej stan nagromadzenia odpadów wynosi około 20% pojemności.

Składowisko zostało wykonane zgodnie z wymogami ochrony środowiska tj. niecka jego została uszczelniona warstwą gliny o grubości 0,5 m, a następnie warstwą ochronną z gruntu piaszczystego. Składowanie odpadów rozpoczęto od północnego-wschodu części niecki dowożone odpady są składowane metodą poziomą poprzez rozplantowanie i zagęszczenie spycharką gąsienicową DT-75. Każda zagęszczana warstwa odpadów o grubości max. 2,0 m przykrywana jest materiałem izolacyjnym warstwą o grubości 0,3 m tj. piaszczystym gruntem miejscowym pozyskiwanym z rezerwy.

Odpady organiczne dezynfekowane są wapnem chlorowanym, szczególnie w okresie letnim. Zagęszczanie warstwy odpadów oraz wykonanie warstwy izolacyjnej przeprowadzana jest z uwzględnieniem właściwego spadku odprowadzenia wód opadowych z terenu części eksploatacyjnej wysypiska.

Na skarpach każdej warstwy odpadów wykonywane są ukośne ekrany z materiału mineralnego o dużych frakcjach (żużel, gruz) biegnące od dna niecki, aż do ostatniej warstwy izolacyjnej. Ekrany służą do odgazowania złoża odpadów oraz jako zabezpieczenie przeciwpożarowe przed rozprzestrzenieniem się ognia w wyniku samozapłonu. Grubość ekranu minimum 40 cm. Wysypisko wyposażone jest w mogilniki, które po wyczerpaniu pojemności zostaną zabetonowane z pozostawieniem rurki wentylacyjnej z wylotem zagiętym do dołu, przykryte prefabrykowaną płytą żelbetową.

Wody odpadowe filtrujące z części eksploatacyjnej wysypiska oraz odcieki z odpadów odprowadzane są rurociągiem drenarskim Ø10 cm w obsypce żwirowej do bezodpływowego zbiornika odcieków o średnicy Ø1,5 m i w zależności od wyników badań wodonośnych są przepompowywane do zraszania obszaru wysypiska.

W przypadkach szczególnych odcieki odwożone będą do najbliższej oczyszczalni ścieków w Stalowej Woli (taki przypadek nie wystąpił). Do zabezpieczenia przed przenikaniem wód opadowych do gruntu zostało wykonane:

- uszczelnienie niecki wysypiska i skarp;
- drenaż odsączający z rur kamionkowych drenarskich Ø100 układanych na przeponie izolacyjnej, zbierającego odciek;
- wprowadzenie technologii zagospodarowania odcieku w obiegu zamkniętym tj. rozdeszczowywanie nadmiaru odcieku w wysypisku na odpadach;
- na drodze wyjazdowej z wysypiska zlokalizowano basen dezynfekcji kół samochodowych, wypełnionych wodą ze środkiem dezynfekcyjnym, obmywając koła opuszczających wysypisko pojazdów;
- zakończenie eksploatacji wysypiska z uformowaniem ostatniej warstwy odpadów i warstw izolacyjno-rekultywacyjnych ze spadkiem 10%, co ograniczy ilość przenikającej wody wyłącznie do warstwy rekultywacyjnej i w sposób naturalny ograniczy ilość odcieku wkrótce po zamknięciu wysypiska;
- monitoring wód podziemnych, poprzez wykonanie otworu piezometrycznego na kierunku spływu wód od strony „Kaczyłowa”. Zadaniem monitoringu jest rozpoznanie tła hydrochemicznego wód tego rejonu i śledzenie wpływu wysypiska na jakość wód podziemnych w celu przeciwdziałania ewentualnym skutkom ich zanieczyszczenia.

Wysypisko to posiada boksy na segregowane surowce wtórne np. złom, szkło, makulaturę. Sprzedaż surowców wtórnych pozwoliłaby na obniżenie kosztów eksploatacji wysypiska, jednakże na terenie gminy Pysznica nie prowadzi się segregacji odpadów stałych. Zarządcą składowiska jest Gminny Zakład Komunalny w Pysznicy. Zarząd gminy ogłasza okresowo zbiórkę odpadów stanowiące odpady wtórne. Koszty utylizacji odpadów ponosi gmina. Część kosztów wywozu i dzierżawę pojemników o pojemności 110 l jest finansowana przez mieszkańców poprzez obowiązkowe ponoszenie opłat za wywóz odpadów.

Na całość ponoszonych kosztów związanych z utylizacją odpadów składają się koszty zbiórki, wywozu oraz funkcjonowania gminnego wysypiska odpadów. Na koszt zbiórki odpadów składa się wyposażenie w pojemniki, system ich opróżnienia z odpadów i ich wywóz na wysypisko. Obecnie funkcjonuje system odbioru odpadów na bazie pojemników dzierżawionych i wywożonych przez MZK w Stalowej Woli.

Wychodząc na przeciw polityce komunalnej i ekologicznej państwa oraz standardom Unii Europejskiej, zrealizowane składowisko odpadów Pysznica winno dysponować następującymi obiektami:

- zbiorczym punktem selektywnego gromadzenia odpadów,
- sortownią odpadów użytkowych;
- kompostownią bioodpadów i odpadów zielonych oraz osadów z gminnych oczyszczalni ścieków;
- składowisko odpadów nieaktywnych.

Punkt selektywnego gromadzenia odpadów stwarzałby możliwość ich wtórnego sortowania, przechowywania i dystrybucji do specjalistycznych zakładów przerobu. Do punktu dostarczono by odpady użytkowe, problemowe, niebezpieczne, wielkogabarytowe, samochodowe i inne z całego terenu gminy. Odpady problemowe i niebezpieczne wydzielone z odpadów komunalnych w ramach selekcji negatywnej – detoksykacji,

a nie zagospodarowane przez producenta, powinny być na terenie składowane – magazynowane tymczasowo do chwili przekazania specjalistycznym jednostkom, zajmującym się ich unieszkodliwianiem – głównie poprzez utylizację termiczną. Spalanie wysokotemperaturowe może odbywać się w spalarniach mobilnych lub ponadregionalnych centrach. Taki kierunek jest zgodny z programem wykonawczym do polityki ekologicznej państwa.

Organizacja i zarządzanie

Zorganizowanie obsługi wywozu odpadów tak aby 100% mieszkańców pozbywała się odpadów w sposób legalny. Zadania własne gmin w zakresie utrzymania czystości można realizować poprzez jednostki własne lub powierzać innym podmiotom na zasadach zezwolenia – koncesji. Zalecaną formą organizacji jest zachowanie strategicznego mienia komunalnego. Usługi transportu powierz się zwykle wybranym w drodze przetargu społecznym lub prywatnym jednostkom organizacyjnym. Zakłady własne gminy powinny działać w oparciu o przepisy prawa handlowego dające zakładowi osobowość prawną, umożliwiającą generowanie środków na rozwój i ewentualny zysk oraz wchodzenie w spółki dla pozyskania kapitału zewnętrznego. Należy być przygotowanym na konkurencję również firm zachodnich po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Należy stymulować racjonalne zagospodarowanie odpadów poprzez rozwijanie świadomości ekologicznej oraz edukacji i eksponowanie wzorców do naśladowania. Bardzo dobre rezultaty daje wychowanie ekologiczne społeczeństwa poprzez edukację młodzieży.

Zasady polityki cenowej i taryfowej

Generalnie zaleca się, aby usługi komunalne w zakresie gromadzenia, wywozu i unieszkodliwiania odpadów były odpłatne. Ustalając taryfy opłat należy kierować się zasadą samofinansowania działalności i eliminacji dotacji budżetowych. Opłaty powinny spełniać funkcję – dochodową i informacyjno-motywacyjną. W okresie początkowym – wprowadzania systemu zbiorczych – wiejskich punktów gromadzenia czy też selekcji „u źródła” praktykuje się finansowanie z budżetu gminy – aby zachęcić mieszkańców do korzystania z systemu. W późniejszym okresie opłatami obciąża się mieszkańców, np. sołtysi zawiadamiają i opłacają wywóz pojemnika ze składek społeczności lokalnej.

Dobre rezultaty daje system bezpłatnego pozbywania się odpadów wyselekcjonowanych, natomiast odpłatnego odpadów zmieszanych. System ten mobilizuje do minimalizowania ilości odpadów oraz do ich selekcji w gospodarstwach domowych. Istnieją też opłaty poprzez system podatkowy. System ten ma następujące zalety: zlikwidowanie podstaw do nieformalnego zbywania odpadów – mieszkańiec nie jest zobowiązany umowami z wywoźnikiem, a gmina ma możliwość kompleksowego sterowania regionalną gospodarką odpadami. Wada – brak mechanizmów mobilizujących do redukcji i selekcji odpadów.

7.7. Regulacja stosunków wodnych

Gminna Spółka Wodna obejmuje swym zasięgiem obszar gminy. Celem spółki są: budowa lub współudział w budowie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, utrzymanie i eksploatacja urządzeń melioracji wodnych i prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej na zmeliorowanych terenach.

Spółka obejmuje swym zasięgiem następujące miejscowości:

- Pysznice;
- Jastkowice;
- Kłyżów;
- Słomiana-Krzaki;
- Studzieniec.

Teren objęty działaniem spółki to 706 ha na obiektach Chodźca–Pyszanka I i II, Studzieniec i Jastkowice w tym:

- grunty orne 99 ha;
- trwałe użytki zielone 607 ha;
- rowy i cieki naturalne 54,3 ha;
- budowle na urządzeniach 120 szt.;
- sieć drenarska z budowlami na powierzchni 385 ha.

Tabela.

Wykaz melioracji szczegółowych.

Lp.	Sołectwo	Obiekt	Ogółem	Grunty orne [ha]	Trwałe użytki zielone (ha)	Rowy i cieki naturalne (km)
1.	Pyszanka	Chodźca-Pyszanka I	48,6	33,0	15,6	19,4
2.	Pyszanka	Chodźca-Pyszanka II	23,0	10,0	13,0	1,0
3.	Kłyżów	Chodźca-Pyszanka II	221,0	29,0	192,0	16,5
4.	Kłyżów	Chodźca-Pyszanka I	147,0	6,0	141,0	4,7
5.	Jaskowice	Jastkowice	121,0	21,0	100,0	11,9
6.	Studzieniec	Studzieniec	5,0	-	5,0	8,8

W zakresie melioracji podstawowej podległych Podkarpackiemu Zarządowi Wodnych Melioracji występują obiekty:

- Rzeki:
Pyszanka;
Bukowa;
Łukawica;
Chodźca;
Gilówka.

W zlewniach Sanny, Bukowej oraz Łukawicy systemy rzeczne ukształtowały się w wyniku zabiegów regulacyjnych i zabudowy hydrotechnicznej z przed kilkudziesięciu lat. W ostatnich 15 latach koryta rzeczne nie ulegały tu większym sztucznym przekształceniom, w wielu miejscach stan koryt rzecznych jest zbliżony do stanu naturalnego. Równoczesne regulacje rzek, wykonane w ubiegłych latach wielokrotnie odbiegają od wymogów stawianych takim zabiegom obecnie, często są to cieki nadmiernie wyprostowane, lokalnie też nadmiernie przegłębione.

Jak wynika z profili podłużnych większość rzek w systemie wodnym ma znaczne spadki podłużne i stale jest zagrożona erozją denną. Budowle na rzekach wykonane w większości 20–40 lat temu są obecnie w znacznym stopniu zdekapitalizowane i wymagają remontów bieżących, czasami też kapitalnych. Najstarsze z budowli takie jak jazy młyńskie są najczęściej całkowicie zniszczone przez wody wielkie rzek i ich odtworzenie oznaczać będzie praktycznie całkowite wyburzenie resztek budowli starych i budowę nowych obiektów. W dobrym lub przynajmniej poprawnym stanie technicznym znajdują się zwykle te obiekty piętrzące, które są związane z kompleksami stawowymi obecnie użytkowanymi.

Konserwacja rzek należy do służb melioracyjnych i jest realizowana w miarę posiadanych na ten cel środków. Wobec braków w tym samym zakresie konserwacja często jest ograniczona, zaś remonty bieżące budowli wykonywane są tylko na obiektach najbardziej zagrożonych. Brak środków finansowych na konserwację i utrzymanie

powoduje, że niektóre z tych robót ze względu na ich rozmiar, takie jak np. odmulenie i zabezpieczenie przeciwoerozyjne są odkładane w czasie, mimo dobrego rozpoznania terenu. Istnieje potrzeba podjęcia działań inwestycyjnych regulujących rzeki Bukowa i Gilówka. Należy również realizować zlewniowy system retencyjny wód w zbiornikach.

8. Uwarunkowania wynikające z potrzeby ochrony ludności przed zagrożeniami żywiołowymi

8.1. Zagrożenia żywiołowe i katastrofalne

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia wpływ i skutki zagrożeń żywiołowych i katastrofalnych na proces rozwoju przestrzennego zagospodarowania obszaru. Gmina należy do rejonu o średnim natężeniu czynników zagrażających życiu i zdrowiu ludności. Zagrożenia dla ludności mogą nastąpić na skutek awarii, uszkodzeń lub zniszczeń zbiorników (magazynów) i instalacji z toksycznymi środkami przemysłowymi, awarii elektrowni jądrowych lub ładunków jądrowych rozmieszczonych na obszarach państw sąsiadujących, pożary przestrzenne lasów oraz skażenia środowiska naturalnego w związku z transportem niebezpiecznych substancji chemicznych.

8.1.1. Zagrożenia pożarowe

Zagrożenie pożarowe stwarza zwartość zabudowy budynków drewnianych i budynków o pokryciu łatwopalnym. Na terenach leśnych w rejonach zagrożonych pożarami przestrzennymi prowadzony jest monitoring zagrożeń, sprawowany przez służby nadleśnictw będących w kontakcie z jednostkami straży pożarnej. Do tego celu wykorzystywane są wieże obserwacyjne.

Ochronę przeciwpożarową w zakładach przemysłowych, gdzie występuje zagrożenie pożarowe sprawują zakładowe straże pożarne. W ostatnich latach wprowadzane są nowoczesne formy ochrony, polegające na wprowadzeniu systemu zabezpieczeń i czujników. Systemy zabezpieczeń posiadają łączność z jednostkami straży pożarnej.

8.1.2. Zagrożenia chemiczne

Awaryjne skażenia chemiczne o zasięgu lokalnym mogą powstawać w zakładach gromadzących znaczne ilości niebezpiecznych substancji chemicznych z racji wykorzystywania ich w procesach technologicznych. Szczególne zagrożenie substancjami chemicznymi niebezpiecznymi dla życia i zdrowia ludzi i zwierząt oraz skażenia środowiska stanowią przewozy substancji toksycznych w transporcie kołowym i kolejowym. O skali i charakterze tego zagrożenia stanowi klasa ich toksyczności, a przede wszystkim znikoma przewidywalność wystąpienia sytuacji awaryjnych i związane z tym trudności podejmowania natychmiastowych dobrze zorganizowanych przedsięwzięć ratunkowych. W sytuacjach powyższych może nastąpić konieczność doraźnej ewakuacji ludności, którą kieruje Szef OC województwa lub szefowie OC gmin.

8.1.3. Skażenia promieniotwórcze

Mogą wystąpić w razie awarii elektrowni jądrowych poza granicami kraju. Największe zagrożenie stwarzają elektrownie jądrowe w:

- miejscowościach: Równe – 280 km, Chmielnicki – 400 km, na Ukrainie;
- miejscowościach: Bohunice i Mochovce ok. 270 km w Słowacji;
- miejscowościach: Dukowany – 400 km, Temelin – 440 km w Czechach.

Nie przewiduje się by skażenia osiągnęły wielkość stanowiącą bezpośrednie zagrożenie życia ludzi, należy jednak liczyć się z możliwością skażenia upraw warzyw i owoców, wody i koniecznością wprowadzenia „rygorów” w ich wykorzystaniu do spożycia oraz potrzebą zabezpieczenia preparatów jodu stabilnego i zapewnienia do celów konsumpcyjnych wody z zakrytych ujęć.

9. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Podstawowe uwarunkowania służące realizacji tych celów koncentrują się w następujących sferach formalno–prawnych:

- reforma administracyjna kraju;
- utrata ważności miejscowych planów ogólnych zagospodarowania przestrzennego, a proces inwestycyjny – ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym.

Reforma administracyjna wprowadziła szereg zmian w różnych ustawach, a przede wszystkim w ustawie o zagospodarowaniu przestrzennym. Ustawa ta, nie wprowadziła istotnych zmian na poziomie gmin, natomiast zmieniła znaczenie systemu planistycznego na poziomie wojewódzkim.

Do podstawowych zadań **województw samorządowych** należy sporządzenie następujących dokumentów:

- Strategia rozwoju województwa;
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa;
- Programy wojewódzkie;
- Okresowa aktualizacja planu zagospodarowania przestrzennego.

Wojewoda w ramach kompetencji administracji rządowej:

Prowadzi „Rejestr wojewódzki”, w którym uwzględnia zadania rządowe dotyczące obszaru województwa oraz programy wojewódzkie.

Organy powiatu mogą:

prowadzić w granicach swojej właściwości rzeczowej, analizy i studia z zakresu zagospodarowania przestrzennego, odnoszące się do obszaru powiatu i zagadnień jego rozwoju (art. 54 a., ust. 2). W myśl tego przepisu samorząd powiatowy nie ma kompetencji dotyczących opracowywania planów zagospodarowania przestrzennego. Zarząd Powiatu może sporządzać „studia i analizy”, które przyjmie Rada Powiatu, ale nie będą one podlegały żadnym uzgodnieniom czy opiniom i nie będą nikogo wiązały. Zarząd Powiatu może jedynie składać wnioski do gmin, które dotyczyłyby sporządzania lub zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniającego w przestrzeni przeznaczenie terenu na realizację przedsięwzięcia będącego w kompetencji powiatu. W tym przypadku organy samorządu powiatowego zachowują się jak inwestorzy, którzy mogą składać wnioski do planów miejscowych. Dotyczyć one będą przede wszystkim projektowanych dróg powiatowych, szkół ponadpodstawowych, szpitali powiatowych itp.

Zarząd Gminy sporządza:

„Programy rozwoju gospodarczego gminy”;
„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy”;
„Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego”;
„Ocenę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym”.

Biorąc pod uwagę fakt, że wszystkie inwestycje ponadlokalne warunkują rozwój gminy i poprawę warunków życia mieszkańców, to należy dążyć do wprowadzenia tych inwestycji do dokumentów planistycznych województwa podkarpackiego.

Również ważną sferą formalno–prawną na rozwój inwestycji ponadlokalnych mają wymogi prawne ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym. Artykuł 67 cytowanej ustawy określa

ważność planów miejscowych do 1.01.2003 r. Daje również przywilej Radzie Gminy przedłużenie ich ważności pod warunkiem:

Art. 67.1 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy, tracą moc po upływie 8 lat od dnia jej wejścia w życie, z zastrzeżeniem ust. 2.

- 1a. Jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 1, rada gminy uchwali studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i przystąpi do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo jego zmiany, plan, o którym mowa w ust. 1, zachowuje ważność, w granicach objętych uchwałą, do czasu uchwalenia nowego planu, jednak nie dłużej niż przez 9 lat od dnia wejścia w życie ustawy.**
- 2 Przepisu ust.1 nie stosuje się do terenów objętych zmianami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dokonanyymi na zasadach określonych w ustawie.**
- 3 Przed utratą mocy planów, o której mowa w ust. 1 rada gminy jest obowiązana do uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.**

W procesie inwestycyjnym najważniejszą rolę będą spełniały miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone przez Radę Gminy i jeżeli najważniejsze inwestycje zostaną wpisane do programów zadań rządowych i wojewódzkich to Wojewoda i Marszałek będą mieli obowiązek negocjować warunki wprowadzenia tych zadań do planów miejscowych.

Elementem negocjacji są przede wszystkim koszty związane ze sporządzeniem planu oraz skutki finansowe wynikające z zatwierdzenia planu tj. zabezpieczenie środków finansowych na wykup gruntów lub wypłacenie stosownych odszkodowań dla właścicieli lub użytkowników wieczystych, jeżeli w wyniku uchwalenia planu spadnie wartość gruntu.

10. Diagnoza stanu i uwarunkowania dotyczące terenów objętych zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pysznica uchwalonego uchwałą Nr XXI/127/2012 z dnia 10 sierpnia 2012 r.

Obowiązujące Studium zostało uchwalone uchwałą Nr XXXI 275/02 Rady Gminy Pysznica z dnia 29 sierpnia 2002 roku i sporządzone na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r o zagospodarowaniu przestrzennym. Na dzień dzisiejszy sprawy związane ze sporządzeniem i zmianą studium reguluje ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118 z 2004 r. poz. 1233).

Zgodnie z powołanymi przepisami zmianę studium sporządza się w formie jednolitego tekstu i rysunku studium i uchwała zarówno części uwarunkowań jak i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Przedmiot opracowania obejmuje tereny w granicach zmiany studium położone w zasięgu zmiany określonym w uchwale o przystąpieniu do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pysznica Nr X/67/2007 Rady Gminy Pysznica z dnia 31 października 2007r. Zgodnie z cyt. uchwałą zmiana studium w zakresie obszarowym dotyczy „wskazania dodatkowych terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej, leśnych oraz rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400m² w miejscowościach Pysznica i Jastkowice”.

Objęte niniejszą zmianą tereny położone są przy istniejących ciągach komunikacyjnych i są to:

w miejscowości **Jastkowice**:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone symbolem MN o łącznej powierzchni ok. 95,57 ha,
 - teren działalność produkcyjnej – eksploatacja piasku, oznaczony symbolem PE o powierzchni ok. 1,68 ha,
 - teren usług sportu i rekreacji, oznaczony symbolem US o powierzchni ok. 2,36 ha,
 - teren usług publicznych, komercyjnych oznaczony symbolem U o powierzchni ok. 0,68 ha,
 - teren działalność produkcyjnej, oznaczony symbolem P o powierzchni ok. 1,00 ha,
 - tereny leśne, oznaczone symbolem ZL o łącznej powierzchni ok. 43,95 ha,
- które łącznie stanowią obszar o powierzchni 145,24 ha.

w miejscowości **Pysznica**:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone symbolem MN o łącznej powierzchni ok. 207,71 ha,
- tereny usług sportu i rekreacji, oznaczone symbolem US o łącznej powierzchni ok. 4,49 ha,
- tereny działalność produkcyjnej, oznaczone symbolem P o łącznej powierzchni ok. 23,38 ha,
- tereny leśne, oznaczone symbolem ZL o łącznej powierzchni ok. 2,07 ha,
- tereny usług publicznych, komercyjnych oznaczone symbolem U o łącznej powierzchni ok. 4,55 ha,

które łącznie stanowią obszar o powierzchni 242,2 ha.

Łącznie tereny objęte zmianą studium posiadają powierzchnię 387,44 ha.

Informacje ogólne o miejscowościach, na obszarze których znajdują się tereny objęte zmianą studium:

Miejscowość **Jastkowice** jest największą obszarowo miejscowością gminy Pysznica, położona jest w północno-wschodniej części gminy Pysznica, wzdłuż jej wschodniej części przebiega granica województwa podkarpackiego z województwem lubelskim. W jej skład wchodzi wieś Jastkowice, oraz przysiółki: Ruda Jastkowska, Lipowiec, Kochany, Dębowiec, Radeczyna, Ludjan, Majdan, Moskale, Zaonie.

Powierzchnia: 7 102,40 ha.

Ludność: 2786 osób, w tym poniżej 18 lat – 564 osoby, 19 do 55 lat – 1536 osób, powyżej 55 lat – 686 osób (stan na 20 stycznia 2009 r. wg danych z ewidencji ludności).

Przez Jastkowice biegną drogi powiatowe: Zarzecze – Rzeczyca Długa, Jastkowice – Chłopska Wola, Brandwica – Jastkowice, Spokojna – Studzieniec – Jastkowice.

W Jastkowicach działa Zespół Szkół. W szkole podstawowej uczy się 193 uczniów, w gimnazjum 113 uczniów, natomiast w 2 oddziałach przedszkolnych „0” – 34 uczniów. Do szkół ponadpodstawowych młodzież dojeżdża najczęściej do Stalowej Woli i Niska.

Na terenie Jastkowic znajduje się parafia rzymskokatolicka pw. Przemienienia Pańskiego, nie jest to natomiast jedyna parafia w Jastkowicach, gdyż działa tu też parafia polskokatolicka oraz zbór Świadków Jehowy. W Jastkowicach funkcjonuje filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Pysznicy, ośrodek zdrowia, agencja pocztowa, Ochotnicza Straż Pożarna, LZS.

Miejscowość **Pysznica** stanowi centrum życia społeczno-kulturalnego gminy Pysznica. Na terenie Pysznicy funkcjonują 3 sołectwa: Pysznica, Sudoły i Olszowiec.

Miejscowość Pysznica położona jest w środkowej części gminy. Składa się z kilku osiedli (nazwy zwyczajowe – Sołtysy, Centrum, Kaczyłów, Szklana Górka, Podlesie, Podorenda, Ziarny, Podkosciele, Podborek, Jasna Polana oraz Olszowiec i Rędziny, Sudoły i Malce).

Przy skrzyżowaniu dróg: Pysznica – Jastkowice – Stalowa Wola usytuowany jest cmentarz parafialny. Od wschodu wieś otaczają malownicze, bogate w owoce runa leśnego kompleksy leśne.

Na obrzeżach wsi, z dala od zabudowań usytuowany został Zakład Segregacji Odpadów wraz z gminnym wysypiskiem śmieci.

Przysiółki wsi Pysznica: Sudoły i Malce, leżą nad Sanem, po obu jego stronach.

Ważniejsze drogi: przez Pysznicę biegną drogi powiatowe: Zarzecze - Rzeczyca Długa, Stalowa Wola – Pysznica, Pysznica – Piskorowy Staw, Ziarny – Sudoły - Stalowa Wola oraz drogi gminne: Pysznica – Podborek, Podborek – Ziarny, Pysznica – Kaczyłów – Podlesie, Pysznica – Podkosciele, Kaczyłów – Szklana Górka, Sudoły – Zasanie, Olszowiec – Zasanie.

Sołectwo Pysznica jest jednym z większych w gminie, na jego obszarze znajduje się szereg instytucji służących mieszkańcom pozostałych miejscowości.

Miejscowość Pysznica jest korzystnie położona względem szlaków komunikacyjnych. Z centrum do Stalowej Woli jest około 5 km. Na tym terenie funkcjonuje komunikacja autobusowa MKS i PKS.

Powierzchnia: 3 367,48 ha.

Ludność: 5036 osób, w tym poniżej 18 lat – 904 osoby, od 19 do 55 lat – 2 911 osób, powyżej 56 lat – 1 162 osób (stan na 20 stycznia 2009r. wg danych z ewidencji ludności).

10.1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu oraz stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

Tereny położone w miejscowości Jastkowice przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oznaczone symbolem MN od 1 do 62 (o łącznej powierzchni 95,57 ha) stanowią tereny w całości zainwestowane (oznaczone symbolem MN o nr 9,10, 11, 14, 20, 28, 32, 33, 34, 35, 38, 39, 48, 50, 52, 53, 54, 58, 59, 60, 61, 62) lub częściowo zainwestowane (oznaczone symbolem MN o nr 4, 6, 8, 12, 13, 27, 30, 36, 37, 41, 42, 47, 55, 57).

Obszary objęte zmianą, w granicach których obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego to:

- objęte w całości obowiązującym mpzp - oznaczone symbolem MN o nr 21, 22, 23, 25,
- objęte częściowo obowiązującym mpzp - oznaczone symbolem MN o nr 3, 6, 12, 13, 16, 18, 19, 37, 44.

Teren 1 US (o powierzchni 2,36 ha) posiada w części obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego i użytkowany jest jako zespół boisk sportowych o nawierzchni trawiastej i syntetycznej z zapleczem, oraz stanowi teren zieleni wysokiej.

Teren 1PE (o powierzchni 1,68 ha) położony przy ul. Sosnowej stanowi grunty rolne.

Teren 9 U (o powierzchni 0,68 ha) położony bezpośrednio przy drodze powiatowej w większości stanowi grunt rolny, jego południowo – zachodnia część stanowi teren lasu.

Wszystkie tereny leśne oznaczone symbolem ZL (od nr 1 do nr 45) o łącznej powierzchni 43,95 ha stanowią istniejące tereny leśne.

Pozostałe tereny stanowią użytki rolne klas V – VI.

Tereny położone w miejscowości Pysznica przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oznaczone symbolem MN od 63 do 116 (o łącznej powierzchni 207,71 ha) stanowią tereny w całości zainwestowane (oznaczone symbolem MN o nr 99, 112, 113) lub częściowo zainwestowane (oznaczone symbolem MN o nr 63, 65, 66, 71, 74, 75, 76, 77, 78, 81, 82, 83, 84, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 95, 96, 103, 104, 105, 110, 114, 115, 116).

Obszary objęte zmianą, w granicach których obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego to:

- objęte w całości obowiązującym mpzp - oznaczone symbolem MN o nr 71, 73,
- objęte częściowo obowiązującym mpzp - oznaczone symbolem MN o nr 65, 68, 72, 84, 85, 87, 89, 92, 106, 107.

Tereny oznaczone symbolami 1U, 2U, 3U (o łącznej powierzchni 1,12 ha) położone przy drodze powiatowej Nr 1024 – ul. Szubargi stanowią w większości tereny niezainwestowane. Teren oznaczony symbolem 4U (o powierzchni 0,10 ha) położony przy drodze powiatowej – ul. Wolności to teren zainwestowany (zabudowa usługowa).

Teren oznaczony symbolem 5U (o powierzchni 0,09 ha) położony przy ul. Ziarny to teren niezainwestowany, jak również teren oznaczony symbolem 6U (o powierzchni 0,41 ha).

Teren oznaczony symbolem 7U (o powierzchni 2,66 ha) to teren istniejącej szkoły.

Tereny oznaczone symbolami 2P i 3US (o łącznej powierzchni 0,63 ha) stanowią tereny niezainwestowane.

Teren oznaczony symbolem 4US (2,36 ha) stanowi zrekultywowane w kierunku wodnym - wyrobisko po eksploatacji piasków.

Wszystkie tereny leśne oznaczone symbolem ZL (od nr 46 do nr 51) o łącznej powierzchni 2,07 ha stanowią istniejące tereny leśne.

Pozostałe tereny stanowią użytki rolne klas V-VI.

Obszary objęte zmianą studium, o łącznej powierzchni 387,44 ha, to tereny zarówno już zainwestowane jak i niezabudowane stanowiące kontynuację znajdującej się nieopodal zabudowy. To także tereny stanowiące użytki leśne i użytki zielone.

WNIOSKI

Dotychczasowe przeznaczenie terenów nie będzie rodziło ograniczeń w zagospodarowaniu terenu pod nowe funkcje.

10.2. Stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

Zgodnie z obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ład przestrzenny jest to „takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne”.

Struktura funkcjonalno - przestrzenna gminy jest układem powiązanych ze sobą części, z jakich się ona składa. Części te stanowią poszczególne sołectwa, które wyróżniają się dzięki cechom przestrzennym i funkcjonalnym. Struktura funkcjonalno - przestrzenna kształtowała się przez wiele lat i miała na nią wpływ różne uwarunkowania. Do najważniejszych czynników należą uwarunkowania przyrodnicze oraz dotychczasowy rozwój gminy Pysznica, a w szczególności trwałe elementy zagospodarowania, które rzutują na przyszłe funkcjonowanie organizmu.

Nowopowstające obiekty budowlane to w głównej mierze zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna lokalizowana jako uzupełnienie już istniejącego układu zabudowy lub na nowo wyznaczonych terenach inwestycyjnych przylegających do terenów już zainwestowanych.

Ze względu na tendencje do dalszego rozwoju terenów inwestycyjnych niezbędne jest przyjęcie przez gminę kierunków rozwoju przestrzennego. Ochrona ładu przestrzennego dotyczy szczególnie zachowania tożsamości kulturowej gminy, zarówno w aspekcie urbanistycznym, jak i architektury historycznych obiektów gminy.

Znaczna część obszarów objętych zmianą studium położona jest w terenach już zainwestowanych, nie posiada charakteru naturalnych przestrzeni otwartych i nie stanowi pola ekspozycji dla obiektów zabytkowych ani innych obiektów wartych wyeksponowania. Wymienione obszary w powiązaniu z terenami sąsiednimi tworzą wewnętrznie harmonijną całość i funkcjonalno – przestrzennie powiązane są z pozostałymi elementami struktury gminy.

WNIOSKI

Z punktu widzenia zachowania ładu przestrzennego brak jest przeszkód dla realizacji na przedmiotowych terenach nowego zainwestowania;

10.3. Stan środowiska przyrodniczego

10.3.1. Zasoby i elementy środowiska przyrodniczego

Położenie geograficzne, rzeźba terenu

Według podziału fizyczno–geograficznego J. Kondrackiego przedmiotowy teren położony jest w północnej części makroregionu Kotlina Sandomierska, głównie w obrębie mezoregionu Doliny Dolnego Sanu. Wschodnie krańce znajdują się w obrębie Równiny Biłgorajskiej. Krainy te reprezentują typ rzeźby równin piaszczystych i dna doliny rzecznej. Pod względem morfologicznym Dolina Dolnego Sanu, w której obrębie położona jest zasadnicza część omawianego terenu obejmuje terasy rzeki: zalewową i nadzalewową. Na obszarze terasy zalewowej zachowały się liczne starorzecza, w których tylko okresowo stagnuje woda. Terasa nadzalewowa posiada morfologię zatartą eolicznie. Obszar Równiny Biłgorajskiej, w którą na wschodzie łagodnie przechodzi dolina Sanu to teren w tej części płaski, monotony, spadki w jego obrębie nie przekraczają 5%. Równinę rozcina, płaska dolina rzeki Bukowej.

Warunki geologiczne

Pod względem geologicznym teren opracowania położony jest w obrębie dużej jednostki geologicznej Polski – Zapadliska Przedkarpackiego. Jest to rozległe obniżenie tektoniczne wypełnione trzeciorzędowymi osadami miocenu morskiego, zalegającymi na utworach starszych. Zapadlisko powstało w końcowej fazie fałdowania geosynkliny karpackiej. Omawiany obszar usytuowany jest w północnej części Zapadliska, a utwory je wypełniające wykształcone są w głębokomorskiej facji ilów i iłupków. Ostatnim ogniwem utworów trzeciorzędowych są iły krakowieckie, zalegające bezpośrednio pod nakładem utworów czwartorzędowych (plejstocénskich i holocénskich) na głębokości od 8-30 m p.p.t.

Osady plejstocénskie reprezentowane są przez osady akumulacji rzecznej związane z dolinami rzek San i Bukowa, wykształcone w spągu w postaci żwirów o miąższości od 3 do 10m, przykryte piaskami o zróżnicowanym uziarnieniu o miąższości dochodzącej do kilkunastu metrów, największej w obrębie terasy nadzalewowej. Osady rzeczne holocenu budują stropowe partie podłoża w obrębie den dolin rzecznych, a także terasy zalewowej. Miąższość tych osadów jest niewielka i nie przekracza 2–4 m. Są to przeważnie piaski drobne lub średnie oraz mady, namuły organiczne i piaski humusowe.

Na ogół przeważają korzystne warunki geologiczne dla bezpośredniego posadowienia obiektów budowlanych. Do gruntów o niekorzystnych warunkach geologiczno-gruntowych zaliczają się obszary występowania utworów akumulowanych współcześnie (holocen), na których zwierciadło wód gruntowych stabilizuje się na poziomie wyższym niż 2,0m p.p.t., a okresowo tuż pod powierzchnią. Są to grunty słabonośne, mało przydatne do bezpośredniego posadowienia fundamentów. Grunty tego rodzaju występują lokalnie w zagłębieniach terenu i zasypanych starorzeczach w obrębie terasy zalewowej i nadzalewowej.

Na analizowanym obszarze opracowania powszechnie występują kopaliny pospolite: piaski żwiry. W stanie obecnym w granicach przedmiotowego obszaru znajdują się dwa udokumentowane złoża piasków, eksploatowane na mocy udzielonych przez Starostę Stalowskiego koncesji, w granicach ustanowionych obszarów górniczych.

Wody powierzchniowe

Teren opracowania położony jest w zlewni rzeki San. Przez centralną jego część ze wschodu na zachód przepływa rzeka Bukowa, której dolina jest kręta i stosunkowo rozległa. Dno doliny jest wcięte na głębokość 3–5 m w stosunku do otaczających terenów, szerokość jej wynosi od 300 do 600m. Bukowa uchodzi do Sanu na obszarze gminy, poza terenem opracowania.

Ponadto na obszarze opracowania znajduje się sieć bezimiennych cieków i rowów odwadniających oraz większy ciek Pyszynka, przepływający przez miejscowość gminną. Starorzecza o naturalnym charakterze, z lustrem wody występują przede wszystkim poza terenem opracowania. Starorzecza występujące w granicach opracowania są zasypane i w większości użytkowane rolniczo. Nieliczne, niewielkie powierzchniowo zbiorniki występują w dnach starorzeczy, głównie w zachodniej i południowej części obszaru opracowania. Lustro wody utrzymuje się w zasadzie jedynie w okresie wiosennym oraz po intensywnych opadach. Ponadto niewielkie zbiorniki wód powierzchniowych występują w wyrobiskach poeksploatacyjnych piasków.

Wody podziemne

Wody gruntowe występujące na analizowanym obszarze są wodami typu aluwialnego. Zasadniczy poziom wodonośny związany jest z plejstocеныskimi piaskami i żwirami rzecznyymi i występuje na głębokości 0,80 – 4,0m ppt. Jest to poziom wodonośny o zwierciadle swobodnym oraz lokalnie o zwierciadle lekko napiętym. Lokalnie, w obrębie zalegania mad, a w szczególności w rejonie starorzeczy tj. w miejscach występowania holocеныskich osadów organicznych bagienno - rzecznych, wody gruntowe występują na głębokości od 0,5m do 1,5m p.p.t. Woda gromadzi się w namulach organicznych oraz w osadach niespoistych podścielających utwory organiczne. Zwierciadło tych wód ma charakter lekko napięty. W okresie obfitych opadów atmosferycznych osady wypełniające (budujące) zagłębienia są mokre.

Zasadnicza część obszaru opracowania (za wyjątkiem krańców wschodnich) znajduje się w obrębie wydzielonego w widłach Wisły i Sanu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów (utworzonego wraz ze strefą ochronną zgodnie z dokumentacją hydrogeologiczną, zatwierdzoną decyzją MOŚZNiL nr KDH 1/013/6037/97 z dnia 18.07.1997 r.).

Czwartorzędowy poziom wodonośny (obszar GZWP i strefy ochronnej) pozbawiony jest przypowierzchniowej, ciągłej warstwy izolacyjnej, co stwarza zagrożenie przenikania zanieczyszczeń z powierzchni. Wobec powyższego obszar Zbiornika podlega ochronie poprzez stosowanie ograniczeń i wskazań w zagospodarowaniu. Dotyczą one przede wszystkim zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko bez zabezpieczeń chroniących zasoby wodne.

Zasoby Zbiornika stanowią źródło zaopatrzenia mieszkańców gminy w wodę pitną w oparciu o zlokalizowane na terenie opracowania ujęcie wody Pyszynka - Podborek. Ujęcie nie posiada ustanowionej strefy ochrony pośredniej. Opracowany projekt strefy pośredniej obejmuje obszar zasobowy ujęcia tj. obszar zasilania ujęcia ograniczony do obszaru wyznaczonego 25-letnim czasem wymiany w warstwie wodonośnej.

Warunki klimatyczne

Na podstawie klasyfikacji opracowanej przez W. Okołowicza w Narodowym Atlasie Polski rejon gminy należy do tzw. Podkarpackiego Regionu Klimatycznego i Krainy Sandomierskiej. Są to obszary o dużych wpływach klimatu kontynentalnego, który wyraża się w większych rocznych amplitudach temperatury powietrza, wydłużonych okresach upalnego lata i dość długimi mroźnymi zimami. Warunki klimatu lokalnego nie są zbyt różnicowane. Mniej korzystne warunki posiadają obniżenia dolinne oraz tereny okresowo podmokłe, w związku z tym okresowo nadmiernie zawilgocone i zimne.

Gleby

W obrębie terenu opracowania na znacznych powierzchniach wykształciły się mady rzeczne. Są to gleby zaliczane są do II, III, IV klasy bonitacyjnej użytków rolnych, występujące głównie w zachodniej części omawianego obszaru.

Znaczne powierzchnie zajmują gleby brunatne wyługowane oraz pseudobielicowe i czarne ziemie, zaliczane do V i VI klasy bonitacyjnej, występujące we wschodniej części obszaru opracowania.

Świat roślinny

Na terenie opracowania występują następujące zbiorowiska roślinności:

Zbiorowiska leśne

Lasy na terenie opracowania występują w postaci rozproszonych skupisk w części północnej, środkowej i wschodniej, zajmując łącznie ok. 20% obszaru. Są to lasy komunalne i prywatne, stanowiące celowe nasadzenia sosnowe i sosnowo - brzozowe. Głównymi zbiorowiskami leśnymi są tu zespół subkontynentalnego boru świeżego i boru suchego. W zbiorowiskach leśnych przeważają drzewostany iglaste około 95%. Trzon drzewostanów buduje sosna (95%), pozostałe to brzoza brodawkowa i jarzab pospolity. Runo leśne jest ubogie i zdominowane przez mszaki i porosty. Wynikiem ugorowania i odłogowania terenów rolnych jest dość intensywny proces naturalnej sukcesji, co dotyczy zwłaszcza gruntów położonych w sąsiedztwie nasadzeń leśnych. W konsekwencji powierzchnia lasów (działek zalesionych) i obszarów ze spontanicznymi, różnowiekowymi, luźnymi zapustami sosnowymi i sosnowo – brzozowymi stanowi ponad 30% obszaru opracowania. Najcenniejsze przyrodniczo zbiorowiska leśne występują w dolinie rzeki Bukowej. Są to występujące na stosunkowo niewielkich powierzchniach łęgi wierzbowe, olszowe, jesionowe i topolowe oraz zbiorowiska olesowe. Zbiorowiska tego rodzaju w postaci inicjalnej pojawiają się również na niewielkich powierzchniach w otoczeniu okresowo mokrych starorzeczy.

Zbiorowiska nieleśne

Na podstawie inwentaryzacji przyrodniczej opracowanej dla obszaru opracowania stwierdza się, iż dominującą formą roślinności nieleśnej (poza terenami zainwestowanymi stanowiącymi blisko 25% omawianego obszaru) są użytki rolne, z dość istotnym udziałem wilgotnych łąk i pastwisk. Znaczna część pastwisk występuje na zasypanych i wypłyconych starorzeczach, stąd towarzyszą im niewielkie oczka wodne i szuwary. Zróżnicowanie zespołów roślinnych wynika z występowania znacznych powierzchni siedlisk półnaturalnych i naturalnych oraz ze sposobu użytkowania i zagospodarowania terenów.

Na obszarze opracowania występują następujące zbiorowiska roślinności nieleśnej ściśle związane ze sposobem zagospodarowania i warunkami gruntowo - wodnymi:

- zbiorowiska upraw wraz z ugorami, w tym zbiorowiska ugorów z luźnymi zapustami sosnowymi oraz zbiorowiska roślinności ruderalnej;
- zbiorowiska mozaiki upraw, ugorów, łąk i pastwisk;
- zbiorowiska łąk i pastwisk z udziałem szuwarów;
- zbiorowiska zarośli łęgowych i luźnych zarośli olszowych na wilgotnych łąkach;
- zbiorowiska mozaiki olsów i trzęsawisk;
- murawy napiaskowe z luźnymi zapustami sosnowymi;
- zbiorowiska szuwarowe.

W obszarach występowania naturalnych i półnaturalnych siedlisk przyrodniczych, co w szczególności dotyczy doliny Bukowej, starorzeczy, obszarów wilgotnych łąk

i pastwisk, stwierdzono występowanie kilkudziesięciu stanowisk gatunków roślin chronionych w Polsce Rozporządzenie MŚ z dnia 9 lipca 2004r w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. z 2004r. Nr168 poz. 1764). Są to: Centuria zwyczajna, Drabik drzewkowaty, Grąźel żółty (pojedyncze stanowisko), Kalina koralowa, Kruszyna pospolita, Konwalia majowa, Pierwiosnka zwyczajna. Jeden ze stwierdzonych gatunków roślin jest objęty w Polsce ochroną ścisłą (Centuria zwyczajna), nie wymaga jednak ochrony czynnej, pozostałe gatunki są objęte ochroną częściową. Wymienione gatunki zaliczane są do dość pospolicie występujących, nie zagrożonych w skali kraju i regionu. Zgodnie z Rozporządzeniem MŚ z dnia 13 kwietnia 2010 roku w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2010r. Nr 77 poz. 510), wymienione gatunki roślin nie są zaliczane do mających znaczenie dla Wspólnoty, nie wymagają również ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000.

Stwierdzone gatunki chronionych grzybów i porostów (Rozporządzenie MŚ z dnia 9 lipca 2004 roku w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną – Dz. U. z 2004 r. Nr 168 poz.1765) to: Czarka szkarłatna objęta ochroną ścisłą, lecz nie zagrożona lokalnie i w kraju, występująca w postaci kliku wystąpień w dolinie Bukowej oraz Mąkla tarniowa, gatunek objęty ochroną częściową, występujący w Polsce dość pospolicie, niemniej wymieniany jako bliski zagrożenia.

Fauna

Wg opracowanej inwentaryzacji przyrodniczej faunę terenu opracowania w większości reprezentują gatunki pospolite. Stwierdzono również występowanie gatunków objętych ochroną prawną w Polsce (Rozporządzenia MŚ z dnia 28 września 2004r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną Dz. U. z 2004 r. Nr 220 poz. 2237) i wymienionych w załączniku do Rozporządzenia MŚ z dnia 13 kwietnia 2010 roku, jako gatunki mające znaczenie dla Wspólnoty oraz w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG (ornitofauna).

Stwierdzone na obszarze opracowania gatunki fauny to: traszka zwyczajna, ropucha szara i zielona, jaszczurka zwinka i żyworódka, jeleń, sarna, łoś, zając szarak, kuna, borsuk, piżmak, jenot. Na terenie opracowania nie zlokalizowano miejsc lęgowych wymienionych gatunków, stwierdzono jedynie ślady ich bytowania. Nie wyklucza się również, iż tereny otwarte mogą stanowić terytorium dla żerującego na znacznych obszarach wilka, występującego w Lasach Janowskich, zaliczanego do gatunków mających znaczenie dla Wspólnoty jako gatunek priorytetowy.

Licznie reprezentowana jest ornitofauna, zarówno przez gatunki związane z terenami leśnymi jak i z terenami łąk i pastwisk. Łącznie na obszarze opracowania notuje się 90 gatunków ptaków, z czego 6 to gatunki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG: dzięcioł zielonosiwy, gąsiorek, bocian czarny, bocian biały, bielik, błotniak stawowy. Na obszarze opracowania stwierdzono terytoria i stanowiska lęgowe: błotniaka stawowego, bociana białego i gąsiorka. Bocian czarny, bielik i dzięcioł zielonosiwy są gatunkami żerującymi i migrującymi (zalatującymi). Spośród wymienionej liczby ptaków ok. 65 to gatunki lęgowe, pozostałe to gatunki żerujące i migrujące.

Chronione siedliska przyrodnicze

Na obszarze opracowania w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej stwierdzono występowanie siedlisk przyrodniczych chronionych w Polsce (Rozporządzenie MŚ z dnia 14 sierpnia 2001r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie) i wymienionych w załączniku nr do Rozporządzenia MŚ z dnia 13 kwietnia 2010 roku. Są to: starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne, olsy występujące głównie w zachodniej części opracowania jako fragmenty rozległych

spłyconych starorzeczy i podmokłych łąk oraz łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe występujące w dolinie rzeki Bukowa. Wymienione siedliska łąkowe są zaliczane do siedlisk o znaczeniu priorytetowym. Ponadto na obszarze opracowania występują ważne dla zachowania bioróżnorodności i systemu powiązań ekologicznych siedliska terenów podmokłych, do których należą tereny zajęte przez zbiorowiska szuwarowe oraz tereny łąk i pastwisk ze znacznym udziałem szuwarów.

Krajobraz

Obszar opracowania pomimo, iż nie posiada urozmaiconej rzeźby terenu i morfologicznie jest raczej monotonna równiną cechuje ciekawy krajobraz. Użytki rolne poprzez swoje rozdrobnienie (tzw. szachownica pól) oraz duży udział łąk i pastwisk z licznymi zadrzewieniami śródpolnymi nie tylko nie wprowadzają monotonii, ale podkreślają walory krajobrazowe. Ciekawym akcentem krajobrazowym jest meandrująca wśród lasów i pól rzeka Bukowa. Dodatkowo krajobraz wzbogacają niewielkie kompleksy leśne rozproszone na całym obszarze. Zabudowa wsi poprzez często ciekawą architekturę zabudowy jednorodzinnej nie powoduje dysharmonii w krajobrazie tego rejonu.

W miejscowości Jastkowice wyznacza się ciągi widokowe (miejsca najlepszej widoczności) z panoramą na dolinę Sanu i dolinę rzeki Bukowa, które wymagają ochrony poprzez nie wprowadzanie zabudowy o dużej wysokości i wysokich zadrzewień.

System powiązań ekologicznych

System powiązań ekologicznych na terenie obszaru opracowania tworzą:

- ekosystemy leśne;
- dolina rzeki Bukowa wraz z obudową biologiczną (gdzie występują najcenniejsze typy siedlisk przyrodniczych), stanowiąca lokalny korytarz ekologiczny, pełniący rolę powiązań przyrodniczych pomiędzy wschodnią puszczańską częścią gminy, a doliną rzeki San na zachodzie;
- ekosystemy starorzeczy z lustrem wody o wysokim stopniu naturalności, szuvary, trzęsawiska oraz ekosystemy łąk naturalnych, wilgotnych i podmokłych, stanowiących bazę równowagi ekologicznej dla sąsiadujących łatwo wysuszających się obszarów.

10.3.2. Zasoby przyrody prawnie chronione

Na omawianym terenie brak ustanowionych obiektów indywidualnej ochrony przyrody i stanowisk ochrony gatunkowej w rozumieniu przepisów Ustawy o ochronie przyrody. Wschodnia i centralna część obszaru znajduje się w otulinie Parku Krajobrazowego „Lasy Janowskie” ustanowionego na terenie województwa podkarpackiego Rozporządzeniem Nr 86/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 12 grudnia 2005r. W części północno - wschodniej obszar opracowania bezpośrednio graniczy (granicę terenu opracowania poprowadzono po granicy Parku) z obszarem Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie i z ustanowionym obszarem specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 OSO „Lasy Janowskie” o kodzie PLB060005 (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków - Dz. U. z 2011r Nr 25 poz. 133). Granicę opracowania poprowadzono w tej części po granicy obszaru Natura 2000, za wyjątkiem kilkunastoarowego fragmentu, gdzie obszar opracowania wkracza na teren chroniony.

W części północno-zachodniej, na niewielkim odcinku obszar opracowania bezpośrednio graniczy z projektowanym obszarem ochrony siedlisk Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu kodzie PLH180020. Ponadto na północny – wschód od przedmiotowego terenu rozciąga się projektowany obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Uroczyska Lasów Janowskich o kodzie PLH060031. Skrajna odległość pomiędzy terenem opracowania, a obszarem chronionym wynosi 900m. Wymienione projektowane obszary ochrony siedlisk zostały

zaakceptowane przez KE i uzyskały status obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW).

10.3.3. Jakość środowiska

Jakość powietrza atmosferycznego

Na terenie opracowania nie występują istotne punktowe źródła emisji zanieczyszczeń powietrza, ani istotne źródła emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Wzrastająca ilość zanieczyszczeń z ogrzewnictwa indywidualnego wynika ze stosowanego paliwa grzewczego. Wielkość emisji z ogrzewnictwa indywidualnego pozostaje w pewnej relacji ze stopniem gazyfikacji. Zabudowa jednorodzinna na obszarze opracowania zaopatruje się w ciepło poprzez realizację lokalnych systemów bazujących na paliwie gazowym, część starszej zabudowy pokrywa potrzeby cieplne poprzez kotłownie opalane węglem i koksem oraz tradycyjne ogrzewanie piecami, decydują o tym względy ekonomiczne.

Wg badań WIOŚ w Rzeszowie strefa powiatu stalowowolskiego (w tym gmina Pysznica), dla której dokonano rocznych ocen jakości powietrza z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia ludzi i ochrony roślin, w latach 2002-2006 uzyskała dla wszystkich zanieczyszczeń (dla których określone są stężenia dopuszczalne) klasę A. Oznaczało to, że stężenia żadnej z substancji nie przekraczały poziomów dopuszczalnych i teren całego powiatu nie wymagał opracowania programu ochrony powietrza, ani prowadzenia działań naprawczych. Zakres działań wynikający z zaliczenia do tej klasy to utrzymanie jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie.

W roku 2007 zakres oceny jakości powietrza dla kryterium ochrony zdrowia rozszerzono o wartości stężeń w powietrzu węglowodorów oraz metali w pyłe zawieszonym PM10. Na potrzeby takiej oceny dokonano w województwie nowego podziału stref, obejmujących kilka powiatów. Gmina Pysznica znajduje się w strefie tarnobrzESCO-leżajskiej. W ocenie przeprowadzonej za rok 2007, 2008 i 2009 strefę zakwalifikowano do klasy C ze względu zanieczyszczenie powietrza pyłem PM10 oraz benzo(a)pirenem, z każdorazowym wskazaniem miasta Nisko jako obszaru stwierdzonych przekroczeń. Dla pozostałych, objętych oceną substancji nie stwierdzono przekroczeń obowiązujących wartości kryterialnych. Zakres działań wynikający z zaliczenia do klasy C to opracowanie naprawczego programu ochrony powietrza.

Reasumując należy stwierdzić, iż gmina (w tym obszar opracowania) charakteryzuje się korzystnymi warunkami czystości powietrza. Świadczy o tym zdrowotność lasów, środowiska szczególnie wrażliwego na zanieczyszczenia, zwłaszcza gazowe. W ostatnich latach odnotowano w tym zakresie poprawę (brak drzewostanów uszkodzonych przez przemysł). Wśród drzewostanów kompleksów leśnych terenu gminy występują: strefa „0” wolna od uszkodzeń i zagrożeń przemysłowych (lasy położone na północ od rzeki Bukowej), strefa I zagrożeń przemysłowych (uszkodzenia słabe) w lasach na południe od rzeki Bukowej.

Ponadto w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej na obszarze opracowania stwierdzono występowanie porostów, które są biowskaźnikiem czystości powietrza.

Jakość wód powierzchniowych i podziemnych

W latach 2007 - 2009 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie wykonywał na terenie województwa pierwsze badania wód powierzchniowych z uwzględnieniem podstawowych wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE. Ramowa Dyrektywa Wodna wprowadza nowe pojęcia w ocenie stanu wód powierzchniowych tj. m.in. klasyfikację stanu ekologicznego jednolitych części wód w ciekach naturalnych. Stan ekologiczny klasyfikuje się poprzez nadanie im jednej

z pięciu klas jakości. Stan ekologiczny określa się jako: bardzo dobry, dobry, umiarkowany, słaby i zły. Badania monitoringowe prowadzone były w wybranych jednolitych częściach wód powierzchniowych (JCWP), wyznaczonych dla potrzeb planowania gospodarowania wodami. Zakres badań obejmował wskaźniki fizykochemiczne, chemiczne i biologiczne, w zależności od rodzaju prowadzonego monitoringu. Wody rzeki Bukowa przepływającej przez teren opracowania nie były przedmiotem badań przeprowadzonych przez WIOŚ. Jednolita część wód powierzchniowych obejmująca zlewnię Bukowej nie podlegała ocenie. Bukowa jest rzeką stosunkowo czystą. Wyniki wcześniejszych badań (lata 2004-2006), prowadzonych zgodnie z wówczas obowiązującymi przepisami dotyczącymi monitoringu i klasyfikacji wód wskazywały jedynie na występowanie okresowo wysokich koncentracji żelaza wynikające z procesów naturalnych.

Badania stanu wód podziemnych w sieci krajowej prowadzi Państwowy Instytut Geologiczny, będący z mocy ustawy Prawo wodne państwową służbą hydrogeologiczną, zobligowaną do wykonywania badań i oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), wyznaczonych zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej. Ponieważ JCWPd, wyznaczone na terenie województwa podkarpackiego nie mają statusu zagrożenia nie osiągnięcia dobrego stanu, w roku 2008 i 2009 nie wykonywano monitoringu operacyjnego.

W ramach monitoringu diagnostycznego wykonywanego w cyklu trzyletnim, dla jednolitej części wód podziemnych (nr 127) w obrębie, której położona jest gmina Pysznica, badania stanu chemicznego wykonywano w roku 2007 w oparciu o punkt pomiarowy nr 94 w Stalowej Woli. W ocenie uwzględniono kryterium zanieczyszczenia wód podziemnych związkami azotu z działalności rolniczej.

Na podstawie uzyskanych wyników badań oraz przeprowadzonej klasyfikacji stwierdzono, że woda z otworu obserwacyjnego w Stalowej Woli jest niskiej jakości - klasy IV. Poziom azotanów, nie przekraczający wartości granicznej, nie wskazuje na zanieczyszczenie wód podziemnych związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Stan środowiska glebowego

Wszelkie zmiany w składzie chemicznym oraz w odczynie i warunkach oksydacyjno-redukcyjnych gleby zmieniają jej właściwości biologiczne i ograniczają naturalną funkcję w biosferze. Do czynników degradujących glebę należą: nadmierne ilości metali ciężkich: kadmu, miedzi, cynku, ołowiu, niklu; zakwaszanie przez związki siarki i azotu; skażenie radioaktywne.

Występowanie tych zjawisk w glebach użytków rolnych stwarza zagrożenie dla człowieka poprzez przenikanie zanieczyszczeń do upraw. W celu uzyskania całości obrazu trwałych przekształceń i zmian zachodzących w glebie oraz stworzenia możliwości szybkiego reagowania na zachodzące nieprawidłowości realizowany jest monitoring gleb zajmujący się badaniem i oceną stanu biologicznie czynnej powierzchni ziemi. Monitoring krajowy w zakresie wynikającym z „Programu państwowego monitoringu środowiska” jest stale

prowadzony przez OSCHR w Rzeszowie pod nadzorem merytorycznym IUNiG w Puławach w zakresie badań chemizmu gleb ornych. Dostępne wyniki badań dotyczą gruntów użytkowanych rolniczo terenu całej gminy, pochodzą z cyklu badań w latach 2001-2003 i są następujące:

- 44% użytków rolnych stanowią gleby bardzo kwaśne (do 4,5pH), 26% gleby kwaśne (do 5,5pH), 18% gleby bardzo kwaśne, 6% gleby obojętne, gleby o odczynie zasadowym stanowią 6%;
- największy udział gleb zakwaszonych występuje na terenach gdzie przeważają gleby lekkie;
- stan jakości badanych gleb pod względem zawartości metali ciężkich i siarki jest korzystny, gleby charakteryzują się naturalną zawartością tych pierwiastków,
- zanieczyszczenie gleb wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi nie ma większego wpływu na stan czystości gleb i ich przydatność rolniczą.

Reasumując można stwierdzić, iż gleby użytków rolnych obszaru gminy nadają się pod uprawy wszystkich roślin, z wyjątkiem upraw przeznaczonych dla niemowląt i małych dzieci w rejonach intensywnego zainwestowania.

Klimat akustyczny

Źródłami hałasu przemysłowego na terenie opracowania są traki, piły oraz urządzenia obróbki drewna zlokalizowane w Zakładzie Przetwórstwa Drewna w Jastkowicach.

Z uwagi na uciążliwość dla otoczenia tego obiektu zostały zainstalowane urządzenia ochronne w postaci ekranów dźwiękoszczelnych.

Poziom natężenia hałasu drogowego zależy od: rodzaju i hałaśliwości pojazdów, rodzaju i jakości nawierzchni, ukształtowania terenu, zwartości zabudowy, braku płynności ruchu, natężenia ruchu. Mając na uwadze w/w czynniki oraz fakt skrajnego przebiegu tras tranzytowych (droga krajowa S19 relacji Lublin – Rzeszów i droga wojewódzka nr 855) można wnioskować, iż uciążliwość związana z nadmierną emisją hałasu komunikacyjnego na terenie opracowania nie występuje. Okresowo, w godzinach szczytu komunikacyjnego, związanego z dojazdami do pracy i miejsca zamieszkania uciążliwość akustyczna może pojawiać się miejscowości Pysznica w części położonej przy drogach powiatowych, a zwłaszcza przy drodze relacji Stalowa Wola – Pysznica.

WNIOSKI:

- Ochrony przed zainwestowaniem wymagają obszary występowania chronionych siedlisk przyrodniczych, terytoria i miejsca lęgowe chronionej ornitofauny oraz obszary wchodzące w skład lokalnego systemu ekologicznego, a w szczególności dolina rzeki Bukowa;
- Ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo terenu opracowania i obszarów Natura 2000 należy wykluczyć zagospodarowanie mogące negatywnie oddziaływać na cele i przedmiot ochrony obszarów chronionych;
- Z położenia części terenu opracowania w granicach otuliny Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie wynika konieczność zapewnienia funkcji dla, której została ustanowiona otulina tj. funkcji bufora chroniącego zasoby przyrodnicze Parku;
- Ograniczenia w zainwestowaniu wynikają z położenia części terenu opracowania na obszarze i strefie ochronnej GZWP nr 425. Ograniczenia dotyczą lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na zasoby wodne Zbiornika, bez zabezpieczeń ochronnych;
- Ochrony przed zainwestowaniem wymagają: obszar zasobowy gminnego ujęcia wody pitnej, udokumentowane zasoby piasków oraz tereny górnicze ustanowione dla

eksploatacji piasków celem zapewnienia wykonywania uprawnień wynikających z koncesji;

- Wskazane jest oszczędne dysponowanie obszarami występowania gleb o wysokiej bonitacji przy przeznaczaniu gruntów na cele nierolnicze;
- Warunki rzeźby terenu nie stanowią ograniczeń dla zagospodarowania;
- Z zainwestowania należy wykluczyć tereny występowania gruntów słabonośnych i o wysokim poziomie wód gruntowych, które równocześnie stanowią obszary cenne przyrodniczo;
- Na analizowanym obszarze nie zostały stwierdzone przekroczenia standardów poszczególnych komponentów środowiska;
- Na terenie opracowania nie występują zagrożenia antropogeniczne w istotny sposób ograniczające zagospodarowanie i stwarzające zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

10.4. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

W granicach obszaru opracowania jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej jest stosunkowo wysoka. Na ocenę taką składają się korzystne warunki rzeźby terenu, agroklimat, rolnicza przydatność gleb, w mniejszym stopniu warunki wodne. Gleby występujące na terenie opracowania wykazują znaczne zróżnicowanie przestrzenne wynikające z rodzaju utworów, z których powstały. W dolinie Sanu i Bukowej wykształciły się mady rzeczne. Są to gleby najżyźniejsze na terenie opracowania i zaliczane są do II, III, IV klasy bonitacyjnej użytków rolnych. Pod względem rolniczej przydatności gleby te zaliczane są do kompleksów pszennych dobrych, żytnich bardzo dobrych i żytnich dobrych. Przy odpowiedniej kulturze rolnej można uprawiać na nich wszystkie rośliny. Gleby tego typu występują w zachodniej i centralnej części obszaru. Oprócz wyżej omówionych gleb, na terenie opracowania występują gleby bielcowe, pseudobielcowe i brunatne. Są to gleby kompleksu żytnio–ziemniaczanego zaliczane zazwyczaj do IV, V i VI klasy bonitacyjnej. Większość z tych gleb wykazuje niską zasobność w składniki pokarmowe oraz kwaśny lub słabo kwaśny odczyn. Gleby te przydatne są pod uprawę żyta, owsa, ziemniaków, gryki, seradeli, koniczyiny białej. Gleby tego rodzaju występują w przewadze we wschodniej części analizowanego terenu.

O możliwościach produkcyjnych rolnictwa decyduje poza jakością rolniczej przestrzeni produkcyjnej ilość ziemi użytkowanej rolniczo. Struktura użytkowania gruntów w obszarze opracowania odznacza się znacznym ewidencyjnym udziałem użytków rolnych. Ewidencyjnie lasy stanowią niespełna 20% powierzchni obszaru. W strukturze użytkowania przeważają grunty rolne, przy dość istotnym odsetku użytków zielonych. Jednak w większości użytki zielone są średniej i słabej jakości.

W ostatnich latach na terenie omawianych wsi postępuje proces odłogowania i ugorowania gruntów rolnych, czego efektem jest dość intensywny proces naturalnej sukcesji leśnej, co dotyczy zwłaszcza gruntów położonych w sąsiedztwie nasadzeń leśnych, w centralnej i wschodniej części obszaru.

Tereny leśne na obszarze opracowania występują w postaci niewielkich obszarowo, rozproszonych kompleksów oraz jako pojedyncze działki zalesione lub kompleksy działek zalesionych. Są to w przewadze lasy monogatunkowe (sosnowe), powstałe poprzez różnowiekowe nasadzenia. Są to lasy prywatne i komunalne, gospodarcze, znajdujące się w granicach administracyjnych Nadleśnictwa Rozwadów. W obrębie terenów leśnych nie wydzielono lasów ochronnych.

Zgodnie z ustawą o lasach (art. 5.1.) nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje właściwy starosta. Może on jednak zlecić nadzór nadleśniczemu Nadleśnictwa, na którego terenie te lasy się znajdują. Zlecenie to zawiera

uprawnienia do wydawania decyzji odnośnie wykonania przez właścicieli lasów określonych zadań gospodarczych.

10.5. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Przedmiotowe obszary zmiany studium nie są objęte ochroną prawną w myśl ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Nie występują na nich dobra kultury współczesnej.

Nie znajdują się także w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów objętych ochroną konserwatorską.

Na obszarach objętych zmianą studium znajdują się stanowiska archeologiczne. Są to stanowiska oznaczone numerami:

- w miejscowości Jastkowice:
 - nr 1 na terenie oznaczonym symbolem 3MN,
 - nr 9 na terenie oznaczonym symbolem 50MN i 53MN,
 - nr 10 na terenie oznaczonym symbolem 16ZL,
- w miejscowości Pysznica:
 - nr 15 i nr 55 na terenie oznaczonym symbolem 65MN,
 - nr 50 na terenie oznaczonym symbolem 77MN,
 - nr 52 i nr 53 na terenie oznaczonym symbolem 87MN,
 - nr 46 na terenie oznaczonym symbolem 4US

WNIOSKI:

Nie występują ograniczenia w zagospodarowaniu terenów w związku z występowaniem obiektów lub obszarów dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Ewentualne znaleziska archeologiczne, historyczne lub przyrody nieożywionej podlegają zabezpieczeniu w trakcie budowy i niezwłocznemu zgłoszeniu właściwym służbom konserwatorskim.

10.6. Warunki i jakość życia mieszkańców

Na jakość życia mieszkańców składa się wiele czynników. Przede wszystkim są to czynniki ekonomiczne (dochody, rynek pracy itp.). O jakości życia świadczą też warunki mieszkaniowe (liczba mieszkań, wielkość mieszkań, stopień wyposażenia mieszkań, ich stan techniczny itp.). Jakość zamieszkiwania powiązana jest ponadto z dojazdem do miejsca pracy, dostępnością do usług, terenów rekreacyjnych, możliwością wypoczynku.

W obrębie analizowanego obszaru i w jego sąsiedztwie brak jest obiektów i przedsięwzięć, które mogłyby znacząco oddziaływać na środowisko, w tym zdrowie i życie ludzi. Są to tereny gdzie występuje głównie zabudowa jednorodzinna oraz zagrodowa z dala od głównych szlaków komunikacyjnych, prowadzących ruch tranzytowy. Charakterystyczny jest duży udział terenów otwartych tj. przede wszystkim rolnych oraz leśnych. Od wschodu teren opracowania przylega do rozległych kompleksów leśnych dawnej Puszczy Solskiej.

Na analizowanym obszarze nie zostały stwierdzone przekroczenia standardów poszczególnych komponentów środowiska. Stąd środowiskowe warunki życia mieszkańców można uznać w zasadzie za korzystne, za wyjątkiem zagrożeń związanych z niebezpieczeństwem wystąpienia powodzi (dotyczy części analizowanego obszaru), które zostały poniżej odrębnie omówione.

10.7. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

W obszarze opracowania zmiany studium nie występują zagrożenia dla mieszkańców wynikające z obecnego stanu zagospodarowania. Nie występują zagrożenia nadzwyczajnymi awariami obiektów i urządzeń.

Teren gminy (w tym część terenu opracowania) ze względu na położenie w dolinie Sanu i rozwiniętą sieć wodną zalicza się do obszarów o znacznym stopniu narażenia na niebezpieczeństwo wystąpienia zagrożeń powodziowych. Dodatkowo zagrożenia te zwiększa nieodpowiedni stan infrastruktury przeciwpowodziowej tj. brak wałów cofkowych rzeki Bukowej, brak obwałowań Sanu w części południowej gminy oraz zły stan techniczny wałów rzeki San w części północnej gminy. Na terenie gminy miejscem szczególnie narażonym na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi jest ujście Bukowej do Sanu (w sąsiedztwie przedmiotowego obszaru opracowania). Niedokończona inwestycja wałów cofkowych (w miejscowości Jastkowice na terenie opracowania), wyżej obwałowany odcinek Sanu, powodujący dodatkowe piętrzenie wlewającej się wody oraz ukształtowanie terenu (rzędna ok. 150 – 152m n.p.m.) powodują, że już przy podwyższonych stanach wody (rzędu 580 – 600 cm) zostają zalewane i podtapiane tereny miejscowości Chłopska Wola, położone na zachód od przedmiotowego terenu. Przy stanach ok. 630cm i wyższych zalewane zostają tereny części przysiółków Jastkowic. Drugim miejscem narażonym na zalewy i podtopienia jest rejon przysiółka Sudoły (na południe od przedmiotowego terenu), gdzie brak obwałowań Sanu, ukształtowanie koryta (zmiana kierunku biegu rzeki) i obniżenia terenu mogą spowodować rozlewanie się mas wody aż do rzeki Bukowej.

Określenia zasięgu obszarów narażonych na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi dokonano w oparciu o dokument opracowany przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej pt. „Wyznaczenie obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w zlewni Sanu, jako integralnego elementu studium ochrony przeciwpowodziowej” stanowiący I etap studium ochrony przeciwpowodziowej. Obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią obejmują tereny strefy zalewowej odpowiadającej prawdopodobieństwu 1% tj. wodzie powodziowej mogącej pojawić się teoretycznie nie częściej niż raz na 100 lat.

Ustawa z dnia 5 stycznia 2011r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011r. Nr 32 poz. 159) wprowadziła nowe określenia terenów zagrożonych powodzią i nowe zasady ochrony przed powodzią w odniesieniu do planowania przestrzennego. Niemniej zgodnie z art. 14 zmiany ustawy dotychczas sporządzone studium ochrony przeciwpowodziowej zachowuje ważność do dnia sporządzenia dokumentów z zakresu ochrony przed powodzią, określonych w ww. ustawie.

Ponadto art. 17 zmiany ustawy mówi, iż obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią określone na podstawie dotychczasowych przepisów uwzględnia się przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i uznaje się za obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu przepisów ustawy Prawo wodne (po zmianie) - art. 9 ust. 1 pkt 6c). Stąd na dzień dzisiejszy ww. studium stanowi podstawę do wyznaczenia w zmianie SUiKZP gminy obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, dla których obowiązują zakazy (w tym zakaz budowy obiektów budowlanych), nakazy,

ograniczenia i dopuszczenia określone w art. 881 ustawy Prawo wodne (po zmianie). Obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczone w ww. studium obejmują na terenie gminy (w tym na terenie objętym zmianą SUiKZP) przede wszystkim znaczne powierzchnie wsi Jastkowice położone wzdłuż doliny Bukowej i w rejonie ujścia rzeki do Sanu.

Wszystkie tereny objęte przedmiotową zmianą studium położone są poza obszarami bezpośredniego zagrożenia powodzią (Q1%), jednak tereny oznaczone symbolem 83 MN, 84 MN i 87 MN położone w Pysznicy i teren 1 US położony w Jastkowicach w oparciu o I etap studium ochrony przeciw powodziowej mogą zostać zalane w przypadku wystąpienia wody 0,5% (tzw. woda dwustuletnia).

10.8. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

Dla miejscowości Pysznica i Jastkowice kierunki rozwojowe zostały określone w sporządzonym na potrzeby gminy Planie Rozwoju Sołectwa Pysznica i Planie Rozwoju Sołectwa Jastkowice.

Kierunki te określają priorytetowe działania gminy w zakresie poprawy jakości życia mieszkańców oraz sytuacji gospodarczej gminy. Są to głównie:

dla sołectwa Pysznica:

- zagospodarowanie terenu w centrum wsi na centrum kulturalno-rekreacyjne,
- przeznaczenie terenu „Słotwiny” na osiedle domów jednorodzinnych, wyznaczenie teren pod budowę boiska wielofunkcyjnego, placu zabaw dla dzieci,
- budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej Zarzecze – Rzeczyca Długa,
- modernizacja dróg powiatowych i gminnych, placu zabaw i boiska sportowego wraz z ogrodzeniem - osiedle Podborek,
- adaptacja budynku starej plebanii i zorganizowanie w nim centrum kultury i tradycji wraz z muzeum,
- remont ogrodzenie zabytkowego cmentarza,
- budowa szatni przy boisku sportowym,
- dokończenie budowy nowego budynku gimnazjum,
- adaptacja budynku szkoły centrum administracyjno – handlowo - usługowe,
- przeznaczenie budynku tzw. „starej szkoły” na dom dziennego pobytu dla emerytów i rencistów,
- budowa sieci kanalizacyjnej na Podlesiu, do granicy z sołectwem Olszowiec oraz na osiedlu Jasna Polana,
- budowa parkingu przy cmentarzu parafialnym;

dla sołectwa Jastkowice:

- poprawa stanu technicznego dróg i ulic, budowa chodników dla pieszych,
- rozbudowa kanalizacji sanitarnej na terenie całego sołectwa,
- stworzenie dogodnych warunków do uprawiania sportu i rekreacji – remont i rozbudowa stadionu sportowego w Jastkowicach, wytyczenie ścieżek rowerowych, budowa na terenie sołectwa infrastruktury turystycznej, urządzenie placów zabaw dla dzieci,
- remont starej części szkoły w Jastkowicach, oraz zagospodarowanie budynku byłej szkoły w Rudzie Jastkowskiej,
- zagospodarowanie budynku Domu Ludowego,
- rozbudowa remizy strażackiej w Jastkowicach,

- oczyszczenie i zagospodarowanie brzegu rzeki Bukowa,
- odnowa i wyeksponowanie miejsc pamięci znajdujących się na terenie sołectwa.

10.9. Stan prawny gruntów

Grunty objęte zmianą studium stanowią w większości własność prywatną oraz własność Gminy Pysznica. Stan prawny gruntów nie stanowi istotnego uwarunkowania dla zakresu zmiany Studium.

Obszary nie będą wymagały przeprowadzenia scaleń.

10.10. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

- Obszar otuliny Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie;
- Fragment obszaru Natura 2000 OSO Lasy Janowskie (niewielki kilkunastoarowy teren);
- Tereny występowania chronionych siedlisk przyrodniczych;
- Obszar zasobowy gminnego ujęcia wód podziemnych Pysznica – Podborek w granicach projektowanej strefy ochrony pośredniej;
- Obszar i strefa ochronna Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”;
- Dwa udokumentowane złoża piasków Pysznica – Cholewińska II i Jastkowice – Paleń;
- Dwa tereny i obszary górnicze ustanowione dla wydobywania piasków: Teren Górniczy Pysznica – Cholewińska II i Teren Górniczy Jastkowice – Paleń;
- Grunty rolne chronionych klas bonitacyjnych;
- Tereny lasów.

10.11. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Na przedmiotowych obszarach zmiany studium nie występują zagrożenia wynikające z naturalnych procesów geodynamicznych.

10.12. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych

Na analizowanym obszarze znajdują się dwa udokumentowane złoża surowców pospolitych – piasków, aktualnie podlegające eksploatacji na mocy udzielonych koncesji. Są to złoża Pysznica – Cholewińska II i Jastkowice – Paleń o zasobach udokumentowanych na potrzeby eksploatacji, w granicach własności pojedynczych działek.

Część terenu opracowania położona jest na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów” i jego strefy ochronnej, ustanowionego zgodnie z dokumentacją hydrogeologiczną, zatwierdzoną decyzją MOŚZNiL nr KDH 1/013/6037/97 z dnia 18.07.1997 r.).

Na terenie opracowania udokumentowano zasoby wód czwartorzędowych (trzy studnie wiercone gminnego ujęcia wód podziemnych Pysznica – Podborek), o łącznych zasobach eksploatacyjnych, zatwierdzonych w kategorii „B”, wynoszących 120 m³/h. Udokumentowane zasoby wód ujęcia podlegają ochronie w granicach zaprojektowanej strefy ochrony pośredniej (art. 48 ustawy Prawo geologiczne i górnicze).

10.13. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Na analizowanym obszarze w stanie obecnym znajdują się dwa tereny górnicze ustanowione dla celów eksploatacji piasków: Teren Górniczy Pysznica – Cholewińska II i Teren Górniczy Jastkowice – Paleń.

10.14. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

Tereny zmiany studium znajdują się w zasięgu sieci komunikacyjnej. Obszary objęte zmianami posiadają możliwość zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia ścieków, usuwania odpadów oraz zaopatrzenia w sieć elektroenergetyczną, gazową, oraz teletechniczną za pośrednictwem sieci infrastruktury technicznych przebiegających przez tereny objęte zmianami oraz w pasach drogowych dróg przyległych.

W zakresie komunikacji drogowej w gminie Pysznica przewiduje się budowę i modernizację następujących dróg:

- budowę drogi ekspresowej „S 74” relacji Piotrków Trybunalski – Nisko
- modernizację drogi wojewódzkiej nr 855, relacji Olbiecin – Zaklików – Stalowa Wola.

Zakłada się budowę i modernizację istniejących linii energetycznych średniego i niskiego napięcia, a także budowę stacji transformatorowych średniego na niskie napięcie w zależności od prognozowanych potrzeb.

Przez teren gminy przebiegają tranzytem elektroenergetyczne linie Najwyższych Napięć 220 kV i Wysokich Napięć 110 kV.

Ustala się, że istniejące gazowe stacje redukcyjno pomiarowe I^o mogą być rozbudowywane i modernizowane. Dopuszcza się również możliwość budowy nowych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Przebiegający przez gminę gazociąg o znaczeniu krajowym Ø 700 relacji; granica państwa (Ukraina) – Jarosław – Rozwadow – granica województwa – Puławy zostanie zmodernizowany zgodnie z opracowanym krajowym programem modernizacji sieci gazowych magistralnych.

Zaopatrzenie w wodę na terenie gminy Pysznica odbywać się będzie z istniejącego ujęcia „Pysznica-Podborek” bazującego na wykonanych odwiertach w utworach czwartorzędowych.

Wody podziemne występujące na obszarze udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 „Dębica – Stalowa Wola - Rzeszów” powinny być wykorzystywane przede wszystkim na potrzeby bytowo-gospodarcze oraz w produkcji artykułów żywnościowych i farmaceutycznych.

Zakłada się, że wszystkie ujęcia wód powinny mieć określone wydajności i zatwierdzone strefy ochronne.

Ustalenia planu w zakresie gospodarki odpadami przewidują, że gmina Pysznica będzie obsługiwana przez ZUO (Zakład Utylizacji Odpadów) w Tarnobrzegu.

Wniosek:

„Wytyczne” programowe zawarte w uchwalonym w 2002 r. Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego mają charakter ponadlokalny, jednak wpisują się one w programy społeczno-gospodarcze i studia uchwalone przez Radę Gminy Pysznica (z wyjątkiem zasad gospodarki odpadami na obszarze gminy).

W odniesieniu do terenów objętych zmianą studium nie ulegają zmianie uwarunkowania dotyczące infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej i energetycznej. W zakresie gospodarki odpadami obowiązuje „Plan gospodarki odpadami dla gminy Pysznica”.

10.15. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Przedmiotowe obszary zmiany studium nie znajdują się na terenach przeznaczonych na realizację ponadlokalnych celów publicznych.

Przekształcenie przedmiotowych obszarów, mające na celu dostosowanie przeznaczenia terenu do aktualnych potrzeb ich właścicieli (obecnych i przyszłych) oraz mieszkańców gminy, podkreśli ich walory oraz funkcje jakie pełnią w strukturze gminy, gospodarki przestrzennej, a także obsługi komunikacyjnej i infrastrukturalnej i przyczyni się do podniesienia prestiżu gminy w skali regionalnej.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego Gmina Pysznica leży w paśmie podwyższonej aktywności społeczno-gospodarczej.

Na jej terenie występują strefy:

- produkcji rolnej (strefa rozwoju rolnictwa terenów nizinnych),
- gospodarki leśnej,
- ochrony walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych,
- ochrony i wykorzystania dziedzictwa kulturowego,
- rozwoju turystyki, wypoczynku.

Głównymi uwarunkowaniami do projektu zmiany studium wynikającymi z ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego są:

- budowa drogi ekspresowej S-74 relacji Piotrków Trybunalski – Nisko;
- utworzenie Zaklikowsko-Ulanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu;
- ochrona korytarza ekologicznego Sanu (w rozumieniu obowiązującej ustawy o ochronie przyrody) o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i regionalnym;
- wdrożenie Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000;
- brak zadań i zamierzeń ponadlokalnych z zakresu infrastruktury społeczno-gospodarczej;
- brak przewidywanych zmian w obecnym układzie infrastruktury technicznej o znaczeniu ponadlokalnym;
- ograniczenia związane z położeniem na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425;
- ograniczenia wynikające z położenia w obszarze zagrożonym zalewami wód powodziowych Q1%;
- ograniczenia związane z przebiegiem linii elektroenergetycznych WN 220kV i 110kV.

10a. DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO

1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu.

Przedmiotowy teren położony jest w zachodniej części Gminy Pysznica, w obrębie miejscowości Jastkowice i Brandwica. Teren obejmuje fragment doliny rzeki San o charakterze równinnym. Znaczą część stanowią pola uprawne, zaznacza się również znaczny udział nieużytków porośniętych nawłocią oraz samosiejkami drzew i krzewów. W okolicach rzeki Bukowa występują łęgi nadrzeczne i pastwiska. Oprócz rzeki Bukowa, na terenie objętym opracowaniem, występują również inne ciek wodne oraz zbiorniki wodne.

Na przedmiotowym terenie nie obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Przez teren objęty analizą przebiegają takie sieci infrastruktury technicznej jak: gazociągi, sieci kanalizacyjne i wodociągowe, oraz napowietrzne linie elektroenergetyczne, w tym linia elektroenergetyczna 220kV.

2. Stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

Analizowany obszar w większości stanowi obszary otwarte, niezabudowane.

Wszystkie mieszczące się w nim tereny funkcjonalne prawidłowo wkomponowane są w strukturę przestrzenną Gminy.

Nie stanowią pola ekspozycji dla obiektów zabytkowych ani innych obiektów wartych wyeksponowania. Wymienione obszary w powiązaniu z terenami sąsiednimi tworzą wewnątrz harmonijną całość i funkcjonalno – przestrzennie powiązane są z pozostałymi elementami struktury Gminy.

3. Stan środowiska przyrodniczego, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

Wg podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego teren Gminy Pysznica położony jest w obrębie Kotliny Sandomierskiej, będącej największym makroregionem Północnego Podkarpacia o powierzchni około 15 tys. km². W obrębie Kotliny Sandomierskiej wyodrębniono 11 mezoregionów. Teren Gminy położony jest w obrębie dwóch mezoregionów: Równiny Bilgorajskiej i Doliny Dolnego Sanu. Teren objęty opracowaniem usytuowany jest w obrębie Doliny Dolnego Sanu. Mezoregion ten jest szeroką bruzdą erozyjną długości ponad 130 km, szerokości około 10 km i powierzchni około 1320 km². Rozciąga się do wylotu Sanu z Karpat pod Przemyślem aż do ujścia do Wisły poniżej Sandomierza. Erozyjne dno doliny znajduje się 20-30 m poniżej dna, który tworzy materiał naniesiony przez San. Piaski rzeczne w postaci tarasów akumulacyjnych występują do 20 m powyżej zwierciadła rzeki. Na tarasach nadzalewowych występują wydmy.

Pod względem geologicznym teren objęty zmianą Studium położony jest w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego, które zbudowane jest z utworów trzecio- i

czwartorzędowych. Utwory powstałe w trzeciorzędzie leżą bezpośrednio na starszym silnie zerodowanym prekambryjskim podłożu, wykształconym jako iły krakowieckie, zalegające na różnych głębokościach. Trzeciorzędowe utwory to morskie osady miocenu o miąższości kilkuset metrów. Czwartorzęd tworzą utwory plejstocenu i holocenu. Osady plejstocenu występują w postaci żwirów, pospólek, piasków średnio i drobnoziarnistych, pisatków pylastych, pisaków zaglinionych, mułowców oraz glin zwałowych. Osady holocenu tworzy kilkumetrowa warstwa mady wykształconych w postaci pyłów i glin pylastych oraz grunty organiczne (namuły organiczne ilaste i piaszczyste, torfy). Teren opracowania budują piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły.

Omawiany obszar położony jest na terenie o charakterze równinnym. W granicach omawianego terenu rzeźba została znacznie przekształcona przez człowieka. Wykonane zostały m.in. wały przeciwpowodziowe, nasypy pod drogi. Do przekształcenia terenu przyczyniła się również prowadzona eksploatacja surowców naturalnych.

Teren objęty opracowaniem usytuowany jest w obrębie zlewni rzeki San, która jest prawobrzeżnym dopływem Wisły. Ponadto przez teren opracowania przepływa rzeka Bukowa i jej dopływ rzeka Łęka. Rzeka Bukowa stanowi prawostronny dopływ rzeki San. W granicach opracowania występują rowy odwadniające a także naturalne i sztuczne zbiorniki wodne. Część analizowanego terenu obejmuje wał przeciwpowodziowy rzeki Bukowa.

Zgodnie z podziałem zawartym w „Planie zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, analizowany teren położony jest w obrębie następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- 1) Pyszenka PLRW200017229329,
- 2) Bukowa od Rakowe do ujścia PLRW200019229499,
- 3) Łukawica PLRW20001722969.

Zgodnie z informacjami zawartymi w opracowaniu pn. „Wyznaczenie obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w zlewni Sanu, jako integralny element studium ochrony przeciwpowodziowej”, stanowiącym I etap studium ochrony przeciwpowodziowej, (RZGW w Krakowie), część analizowanego terenu położona jest na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Cały teren usytuowany jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”. GZWP Nr 425 określony w dokumentacji hydrogeologicznej, zatwierdzonej decyzją MOŚZNiL nr KDH 1/013/6037/97 z dnia 18.07.1997 r., to zbiornik pozbawiony izolacji od zanieczyszczeń z powierzchni terenu, wykazujący objawy antropogeniczne przekształcenia chemizmu wód podziemnych, stanowiący podstawowe źródło zbiorowego zaopatrzenia w wodę miejscowej ludności, wykazujący znaczny stopień zagospodarowania zasobów wód podziemnych. Dlatego też GZWP Nr 425 wymaga szczególnej ochrony przed zanieczyszczeniem wód podziemnych.

Zgodnie z podziałem geobotanicznym według Matuszkiewicza (2008) obszar objęty opracowaniem położony jest w obrębie: Działu Wyżyn Południowopolskich, Krainy Kotliny Sandomierskiej, Okręgu Wideł Wisły i Sanu, na granicy Podokręgu Doliny Dolnego Sanu.

Zgodnie z regionalizacją przyrodniczo – leśną Trampler (1990), analizowany teren zlokalizowany jest w obrębie mezoregionu Doliny Dolnego Sanu, stanowiącego część krainy Małopolskiej.

Zgodnie z typologią krajobrazu naturalnego Polski według Richlinga (1992), teren ten klasyfikowany jest jako krajobrazy dolin i obniżeń, zalewowych den dolin.

W 2013 roku została przeprowadzona inwentaryzacja przyrodnicza analizowanego terenu, która stanowi integralny element ekofizjografii. Przeprowadzona inwentaryzacja umożliwiła zidentyfikowanie gatunków flory i fauny oraz zbiorowisk roślinnych występujących w granicach omawianego terenu.

Część terenu objętego nieniejszą zmianą usytuowana jest w obszarze Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020, funkcjonującego na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny. Obszar ten obejmuje najciekawsze i najbardziej cenne przyrodniczo fragmenty doliny Dolnego Sanu na odcinku Jarosław – ujście. W trakcie inwentaryzacji przyrodniczej stwierdzono, że na analizowanym terenie występują siedliska i gatunki będące przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu, tj.: łęg wierzbowy, topolowy, olszowy; siedlisko jesionowe, niżowe i górskie, ekstensywne użytkowane łąki świeże z Arrhenaterion oraz starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorowiska wodne ze zbiorowiskami Nymphaeion, Potamion.

W granicach analizowanego terenu ani w bliskim sąsiedztwie nie występują takie formy jak: stanowisko dokumentacyjne, zespół przyrodniczo – krajobrazowy, użytek ekologiczny, pomnik przyrody.

Teren objęty opracowaniem usytuowany jest w obrębie międzynarodowego obszaru węzłowego Lasów Janowskich.

Przez teren objęty opracowaniem przepływa rzeka Bukowa, która jednocześnie pełni funkcję lokalnego korytarza ekologicznego, łączącego się z międzynarodowym Korytarzem Ekologicznym Doliny Sanu.

W związku z tym, że na terenie Pysznicy występują głównie gleby kwaśne i bardzo kwaśne oceniono, iż gleba na analizowanym terenie wykazuje małą odporność na degradację.

Większość analizowanego terenu stanowią użytki rolne. Z tego też względu głównym źródłem zanieczyszczenia gleby może być nadmierne nawożenie związkami azotu, wykorzystywanie do nawożenia ścieków, stosowanie pestycydów.

W granicach przedmiotowego terenu dochodzi do emisji zanieczyszczeń w wyniku spalania paliw w silnikach pojazdów oraz z systemów ogrzewania zabudowy mieszkaniowej, usytuowanej w sąsiedztwie. Największy wpływ na stan powietrza w regionie mają zakłady przemysłowe zlokalizowane w obrębie Huty Stalowa Wola oraz Elektrowni Stalowa Wola.

Na analizowanym terenie występują gleby należące do II – III klasy bonitacyjnej. Grunty powyższych klas podlegają ochronie prawnej, w związku z powyższym zmiana sposobu użytkowania gruntu, będzie wymagała zgody właściwego Ministra (uzyskiwana w trybie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego). Kompleksy leśne nie występują na analizowanym obszarze.

4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Przedmiotowy teren nie jest objęty ochroną konserwatorską ani też nie przylega do terenu objętego ochroną konserwatorską. Na obszarze nie występują udokumentowane stanowiska archeologiczne.

5. Warunki i jakość życia mieszkańców.

W obrębie analizowanych obszarów i w ich bezpośrednim sąsiedztwie brak jest obiektów i przedsięwzięć, które w sposób znaczący wpływają na stan środowiska, a tym samym na warunki i jakość życia ludzi.

6. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

W obszarach zmian studium nie występują zagrożenia dla mieszkańców wynikające z obecnego stanu zagospodarowania. Nie występują zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na terenie objętym opracowaniem oraz w bliskim sąsiedztwie nie stwierdzono występowania nielegalnych składowisk odpadów.

W granicach opracowywanego terenu głównym źródłem emisji pól elektromagnetycznych są linie elektroenergetyczne. Analiza wyników pomiarów nie wykazała przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Pomierzone wartości składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego E_p (wartość charakteryzująca oddziaływanie pól elektromagnetycznych) były niższe od progu czułości sondy pomiarowej ($<0,4$ V/m).

W trakcie realizacji linii 220kV wzrost emisji substancji do powietrza i hałasu do środowiska związany będzie z pracą maszyn budowlanych i środków transportu. Ze względu na krótkotrwały charakter, emisja ta w istotny sposób nie wpłynie na jakość powietrza i klimatu akustycznego. Podczas eksploatacji linii 220kV będzie występowała emisja hałasu. Użytkowanie linii 220 kV powodowało będzie emisje pola elektromagnetycznego. Jednak biorąc pod uwagę przewidywane parametry technicznie można stwierdzić, iż natężenie pola elektrycznego i magnetycznego jakie wystąpią od rozpatrywanej linii nie będzie stanowiło zagrożenia dla ludzi i środowiska.

7. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.

Wszystkie obszary zmiany studium w większości stanowią kontynuację oraz uzupełnienie istniejącego zagospodarowania. Projektowany przebieg napowietrznej linii elektroenergetycznej 220kV, na znacznej długości będzie realizowany wzdłuż istniejącej linii.

8. Stan prawny gruntów.

Przedmiotowy teren stanowi własność m.in. Skarbu Państwa, Gminy Pysznica, Powiatu Stalowowolskiego, Skarbu Państwa w zarządzie Podkarpackiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych, Agencji Nieruchomości Rolnej, Parafii Rzymskokatolickiej oraz własność prywatną.

9. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.

Teren położony jest na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”.

Część terenu objętego zmianą położony jest w obszarze o znaczeniu dla Wspólnoty Dolina Dolnego Sanu o kodzie PLH180020 oraz w obrębie Otuliny Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie.

10. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.

Na przedmiotowych obszarach nie występują zagrożenia wynikające z osuwania się mas ziemnych.

11. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.

Na przedmiotowym obszarze nie występują udokumentowane złoża kopalin oraz kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.

Cały teren objęty zmianą położony jest na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”.

12. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.

Na przedmiotowym obszarze nie występują tereny górnicze.

13. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

Dostępność komunikacyjna drogami wewnętrznymi do dróg publicznych.

Obsługa w zakresie wody, gazu, kanalizacji i energii z istniejących sieci infrastruktury technicznej. Gromadzenie i usuwanie odpadów komunalnych oraz związanych z prowadzoną działalnością na zasadach obowiązujących w gminie.

14. Zadania wynikające z realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego uchwalonego uchwałą nr XLVIII/552/2002 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z 30 sierpnia 2002 r. – na przedmiotowym terenie występują:

- 1) projektowany obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020,*
- 2) projektowany międzynarodowy obszar węzłowy Lasów Janowskich.*
- 3) projektowany Zaklikowsko – Ulanowski Obszar Chronionego Krajobrazu,*
- 4) modernizacja Elektrowni „Stalowa Wola”.*

15. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.

Na terenie objętym przedmiotowym projektem, występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, położone pomiędzy linią brzegu rzeki Bukowa a wałem

przeciwpowodziowym oraz wyznaczone w oparciu o zasięg zalewu wodą Q1% od Sanu i Bukowej, określony w opracowaniu pn. „Wyznaczenie obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w zlewni Sanu, jako integralny element studium ochrony przeciwpowodziowej”, stanowiącym I etap studium ochrony przeciwpowodziowej. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przed powodzią.

16. Uwarunkowania rozwoju.

Uwarunkowania rozwoju przestrzennego wynikające z przedmiotowej zmiany studium obejmują:

- brak zagrożenia dla JCWP oraz GZWP,*
- brak pogorszenia się standardów jakości gleby i ziemi,*
- projektowane zagospodarowanie nie przekroczy dopuszczalnych poziomów emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz emisji hałasu,*
- projektowane zagospodarowanie nie przekroczy dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych,*
- brak negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu oraz międzynarodowego korytarza ekologicznego Dolina Sanu.*

W związku z powyższym można wnioskować, iż ustalone kierunki zagospodarowania, w tym planowana linia elektroenergetyczna 220kV jest możliwa do prowadzenia dla proponowanej lokalizacji, pod warunkiem zastosowania się do obowiązujących przepisów prawa.

10b. DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO

1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu.

Przedmiotowy teren położony jest w zachodniej części Gminy Pysznica, w obrębie miejscowości Brandwica. W granicach omawianego terenu znajduje się zabudowa zakładu „SOLO”, zajmującego się produkcją ekskluzywnych okien PCV oraz dystrybucją towarów z branży stolarki budowlanej. Wzdłuż wschodniej granicy opracowania znajduje się rów melioracyjny. Tereny niezabudowane stanowią nieużytki porośnięte przez typowe zbiorowiska roślin ruderalnych i częściowo zakrzaczone.

Na przedmiotowym terenie nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

W granicach terenu znajdują się elementy sieci infrastruktury technicznej – wodociągowej, gazowej, linie elektroenergetyczne, w tym linia elektroenergetyczna 220 kV Stalowa Wola – Abramowice / Chmielów.

2. Stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

Analizowany obszar w części stanowi obszar zabudowany obiektami usługowo - produkcyjnymi.

Wszystkie mieszczące się w nim tereny funkcjonalne prawidłowo wkomponowane są w strukturę przestrzenną Gminy.

Nie stanowią pola ekspozycji dla obiektów zabytkowych ani innych obiektów wartych wyeksponowania. Wymienione obszary w powiązaniu z terenami sąsiednimi tworzą wewnętrznie harmonijną całość i funkcjonalno – przestrzennie powiązane są z pozostałymi elementami struktury Gminy.

3. Stan środowiska przyrodniczego, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

Wg podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego teren Gminy Pysznica położony jest w obrębie Kotliny Sandomierskiej, będącej największym makroregionem Północnego Podkarpacia o powierzchni około 15 tys. km². W obrębie Kotliny Sandomierskiej wyodrębniono 11 mezoregionów. Teren Gminy położony jest w obrębie dwóch mezoregionów: Równiny Biłgorajskiej i Doliny Dolnego Sanu. Teren objęty opracowaniem usytuowany jest w obrębie Doliny Dolnego Sanu.

Pod względem geologicznym przedmiotowy teren położony jest w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego, które zbudowane jest z utworów trzecio i czwartorzędowych. Utwory powstałe w trzeciorzędzie leżą bezpośrednio na starszym silnie zerodowanym prekambryjskim podłożu, wykształconym jako ily krakowieckie, zalegające na różnych głębokościach. Trzeciorzędowe utwory to morskie osady miocenu o miąższości kilkuset metrów. Czwartorzęd tworzą utwory plejstocenu i holocenu.

Osady plejstocenu występują w postaci żwirów, pospólek, piasków średnio i drobnoziarnistych, piasków pylastych, piasków zaglinionych, mułowców oraz glin zwałowych. Osady holocenu tworzy 3 – 4 metrowa warstwa mąd wykształconych w

postaci pyłów i glin pylastych oraz grunty organiczne (namuły organiczne ilaste i piaszczyste, torfy). Zgodnie ze szczegółową mapą geologiczną teren opracowania budując piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły.

Teren objęty opracowaniem usytuowany jest w obrębie zlewni rzeki San, która jest prawobrzeżnym dopływem Wisły. Położony jest w odległości około 990 m od koryta rzeki San oraz w odległości około 1130 m od koryta rzeki Bukowa. Rzeka Bukowa stanowi prawostronny dopływ rzeki San.

W granicach opracowania brak jest obszarów wodno-błotnych oraz naturalnych i sztucznych zbiorników wodnych. W odległości około 25 m od wschodniej granicy terenu znajdują się poeksploatacyjne zagłębienia terenu, częściowo wypełnione wodą.

Zgodnie z podziałem zawartym w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” oraz w projekcie „Aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” teren opracowania położony jest w obrębie jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Łukawica PLRW20001722969.

Zgodnie z podziałem na jednolite części wód podziemnych (JCWPd) zawartym w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” analizowany teren usytuowany jest w obrębie jednostki Nr 127 (PLGW2200127).

Natomiast zgodnie z podziałem zawartym w projekcie „Aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” teren opracowania położony jest w obrębie JCWPd Nr 119 (PLGW2000119).

Analizowany teren usytuowany jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 425 „Dębica - Stalowa Wola - Rzeszów”. GZWP Nr 425 określony w dokumentacji hydrogeologicznej, zatwierdzonej decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18.07.1997 r., znak: KDHI/ 013/6037/97, to zbiornik pozbawiony izolacji od zanieczyszczeń z powierzchni terenu, wykazujący objawy antropogenicznego przekształcenia chemizmu wód podziemnych, stanowiący podstawowe źródło zbiorowego zaopatrzenia w wodę miejscowej ludności, wykazujący znaczny stopień zagospodarowania zasobów wód podziemnych. Dlatego też GZWP Nr 425 wymaga szczególnej ochrony przed zanieczyszczeniem wód podziemnych. Teren opracowania usytuowany jest poza granicami stref ochronnych podziemnych ujęć wody.

Zgodnie z mapą zagrożenia powodziowego i mapą ryzyka powodziowego (KZGW, Wydanie I 2013 r.), analizowany teren położony jest poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 6c ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne.

Na analizowanym terenie jak i w pozostałej części kraju obserwuje się ocieplenie klimatu. W Polsce przyrost temperatury od początku XX wieku szacuje się na 0,6 – 0,8°C na 100 lat. Największy przyrost temperatury obserwuje się w zimie. Najwyższe tempo wzrostu wykazuje temperatura minimalna.

Zgodnie z podziałem geobotanicznym według Matuszkiewicza (2008) obszar położony jest w obrębie: Działu Wyżyn Południowopolskich, Krainy Kotliny Sandomierskiej, Okręgu Widel Wisły i Sanu, Podokręgu Doliny Dolnego Sanu. Zgodnie z regionalizacją

przyrodniczo-leśną Tramplerą (1990), analizowany teren zlokalizowany jest w obrębie mezoregionu Doliny Dolnego Sanu, stanowiącego część krainy Małopolskiej. Zgodnie z typologią krajobrazu naturalnego Polski według Richlinga (1992), teren ten klasyfikowany jest jako krajobrazy dolin i obniżeń, zalewowych den dolin.

Analizowany teren opracowania położony jest w otulinie Parku Krajobrazowego Lasów Janowskie, funkcjonującego na mocy uchwały Nr XLVIII/994/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Lasów Janowskie” (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego, poz. 1948 z dnia 10 lipca 2014 r.).

Krajowa sieć ekologiczna ECONET-POLSKA jest wieloprzestrzennym systemem obszarów węzłowych najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu. Sieć składa się z 78 obszarów węzłowych – 46 międzynarodowych i 32 krajowych, stanowiących 31% powierzchni kraju oraz 110 korytarzy ekologicznych – 38 międzynarodowych i 72 krajowych, stanowiących 15% powierzchni kraju. Łączna powierzchnia objęta siecią ECONET-PL stanowi 46% terytorium Polski.

Korytarze ekologiczne umożliwiają rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami węzłowymi, ukierunkowują przepływ materii i informacji biologicznej (ekologicznej) w krajobrazie. Teren objęty opracowaniem usytuowany jest w obrębie międzynarodowego obszaru węzłowego Lasów Janowskich (34M). Należy jednak zaznaczyć, iż koncepcja sieci ekologicznej ECONET-POLSKA nie ma odzwierciedlenia w prawodawstwie krajowym.

Biorąc pod uwagę obecny sposób zagospodarowania analizowanego terenu należy stwierdzić, iż występujące tu tereny nie należą do chronionych pod względem akustycznym. Dotychczas, w granicach analizowanego terenu, nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu w środowisku.

Według danych zawartych w Raporcie o stanie środowiska w 2014 r. (WIOŚ Rzeszów) na analizowanym terenie nie stwierdzono przekroczeń standardów jakości gleb i ziemi. Próbkę gleb pobrane na terenie Gminy Pysznica nie wykazały zanieczyszczenia takimi metalami ciężkimi jak: kadm, ołów, nikiel, cynk, miedź, chrom i rtęć.

W granicach terenu opracowania znajduje się zabudowa produkcyjna zakładu SOLO. Pozostała część terenu w granicach opracowania pozostaje niezagospodarowana. W związku z obecnym zagospodarowaniem, zagrożenie dla jakości gleby i ziemi, może stanowić niewłaściwie prowadzona gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi. Składowanie odpadów w miejscach do tego nieprzystosowanych, bez odpowiednich zabezpieczeń, może prowadzić do przenikania do gleby szkodliwych substancji, w tym również metali ciężkich. Na terenie objętym opracowaniem oraz w bliskim sąsiedztwie nie stwierdzono występowania nielegalnych składowisk odpadów ani innych śladów świadczących o skażeniu gleby i ziemi.

Analizowany teren usytuowany jest wśród terenów wykorzystywanych rolniczo. W sąsiedztwie terenu znajduje się obiekt produkcyjny (Cegielnia), wykorzystujący eksplozowane surowce naturalne. Natomiast w granicach analizowanego terenu znajduje się zabudowa produkcyjna. Zagrożenia dla środowiska wynikające z obecności

zabudowy mogą wystąpić jedynie w przypadku niewłaściwego postępowania ze ściekami komunalnymi, odpadami komunalnymi, stosowania do ogrzewania oraz w procesach produkcyjnych zanieczyszczonych paliw.

Prognozowane zmiany w środowisku przyrodniczym mające miejsce w związku z dotychczasowym użytkowaniem i zagospodarowaniem nie będą miały charakteru gwałtownych przekształceń.

W granicach przedmiotowego terenu nie stwierdzono obecności obszarów cennych pod względem przyrodniczym, które powinny pełnić przede wszystkim funkcje przyrodnicze. Występujący tu krajobraz należy zaliczyć do krajobrazu antropogenicznego, przekształcanego przez człowieka. Zmiana zagospodarowania analizowanego terenu będzie wpisywać się w obecne tendencje zagospodarowywania tej części Gminy Pysznica. Jednakże należy uwzględnić położenie analizowanego terenu w otulinie Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie czyli w strefie ochronnej wyznaczonej w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. Ze względu na bliskie sąsiedztwo obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020 należy wziąć pod uwagę fakt, iż nowe zagospodarowanie nie może wpłynąć negatywnie na przedmioty ochrony oraz integralność i spójność sieci Natura 2000.

W granicach opracowania znajdują się linie elektroenergetyczne, w tym linia 220 kV, która jest głównym źródłem pola elektromagnetycznego. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883 z późn. zm.) dopuszczalny w środowisku poziom pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz nie powinien przekraczać w miejscach dostępnych dla ludzi wartości granicznej: natężenia pola elektrycznego $E - 10 \text{ kV/m}$, natężenia pola magnetycznego $H - 60 \text{ A/m}$. Zgodnie z dostępną literaturą zasięg oddziaływania pola elektromagnetycznego emitowanego przez linie napowietrzne nie wykracza poza granice pasów technologicznych, wyznaczonych zgodnie z obowiązującymi normami. Projektując nowe zagospodarowanie należy uwzględnić możliwość narażenia ludzi na pole elektromagnetyczne występujące w strefie ochronnej linii 220 kV.

W granicach analizowanego terenu występują gleby IIIb i VI klasy bonitacyjnej.

Ważne znaczenie z punktu widzenia kształtowania polityki przestrzennej, ma ochrona krajobrazu. W przypadku przedmiotowego terenu nie występują przestrzenie, które stanowiłyby w szczególności przedpola ekspozycji, osie widokowe, punkty widokowe oraz obszary zabudowane wyróżniające się lokalną formą architektoniczną, istotne dla zachowania walorów krajobrazowych.

4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Przedmiotowy teren nie jest objęty ochroną konserwatorską ani też nie przylega do terenu objętego ochroną konserwatorską. Na obszarze nie występują udokumentowane stanowiska archeologiczne.

5. Warunki i jakość życia mieszkańców.

W obrębie analizowanych obszarów i w ich bezpośrednim sąsiedztwie brak jest obiektów i przedsięwzięć, które w sposób znaczący wpływają na stan środowiska, a tym samym na warunki i jakość życia ludzi.

6. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

W obszarze zmiany studium nie występują zagrożenia dla mieszkańców wynikające z obecnego stanu zagospodarowania. Nie występują zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na terenie objętym opracowaniem oraz w bliskim sąsiedztwie nie stwierdzono występowania nielegalnych składowisk odpadów.

W granicach opracowywanego terenu głównym źródłem emisji pól elektromagnetycznych jest linia elektroenergetyczna. Analiza wyników pomiarów nie wykazała przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Biorąc pod uwagę parametry technicznie można stwierdzić, iż natężenie pola elektrycznego i magnetycznego jakie występują od rozpatrywanej linii nie będą stanowić zagrożenia dla ludzi i środowiska.

7. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy, uwzględniające w szczególności:

1) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne:

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym Gmina Pysznica prowadzi gospodarkę finansową na podstawie uchwalonego corocznie budżetu gminy. Jest on rocznym programem finansowym obejmującym dochody i wydatki oraz wskazującym pokrycia niedoboru lub rozdysponowania nadwyżki. Wydatki budżetowe są ściśle powiązane z wysokością osiągniętych dochodów oraz realizowanym zakresem zadań.

Przedmiotowa inwestycja związana z rozbudową firmy „SOLO”, będzie realizowana we własnym zakresie inwestora.

Do najważniejszych wyzwań w dziedzinie ochrony środowiska należą działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju. Dlatego też III zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pysznica zapewnia rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania

podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Analizy dotyczące określenia uwarunkowań rozwoju Gminy Pysznica nie wskazują na wyraźną tendencję zmian. Sukcesywnie zwiększa się liczba ludności w gminie. Takie tendencje wskazują na potrzeby ludności w zakresie powiększania terenów przeznaczonych pod zabudowę, celem stworzenia lepszych warunków inwestycyjnych, dotyczących powstania nowych miejsc pracy. Przewidywana w III zmianie studium nowa zabudowa usługowa i produkcyjna przyniesie dodatkowe korzyści finansowe i

ekonomiczne dla gminy, co stanowi ważny element służący polepszeniu standardów życia mieszkańców.

- 2) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego:

Opracowana przez Główny Urząd Statystyczny „Prognoza ludności na lata 2014-2050” podaje przewidywane stany ludności faktycznie zamieszkałej na danym terenie w układzie powiatowym (mieszkańcy stali oraz przebywający czasowo powyżej dwóch miesięcy) w dniu 31 grudnia każdego roku w podziale administracyjnym i uwzględnia zaistniałe w minionym okresie tendencje i sporządzona została jako uśredniona prognoza dla miast i obszarów wiejskich województwa. Na podstawie danych GUS dla powiatu stalowowolskiego opracowano symulację zmian ludności gminy Pysznicy, która nie przewiduje znacznych ruchów w liczbie ludności w okresie 2016 – 2046. Natomiast analizując szczegółowe dane demograficzne w obrębie Gminy Pysznica, zauważa się sukcesywny wzrost liczby mieszkańców. Dla terenów zabudowy usługowej i produkcyjnej brak jest możliwości prognozowania demograficznego.

- 3) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej służących realizacji zadań własnych gminy:

Obszary objęte III zmianą studium posiadają dogodną dostępność komunikacyjną i są wyposażone w sieci infrastruktury technicznej.

Na obszarze objętym III zmianą studium nie zachodzi potrzeba lokalizacji obiektów infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.

- 4) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę:

Z opracowanego bilansu terenów wynika, iż na terenie gminy istnieje możliwość lokalizowania nowej zabudowy usługowej oraz produkcyjnej. Wobec powyższego przeznaczenie terenów w III zmianie studium pod zabudowę jest zasadne.

Cały obszar zmiany studium stanowi kontynuację oraz uzupełnienie istniejącego zagospodarowania. Projektowana zabudowa usługowo – produkcyjna będzie wpisywać się w tendencje rozwojowe analizowanej jednostki osadniczej oraz kontynuować istniejącą zabudowę w obrębie jednej działki budowlanej.

8. Stan prawny gruntów.

Przedmiotowy teren stanowi własność prywatną.

9. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.

Teren położony jest na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”.

Teren położony jest w obrębie Otuliny Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie.

10. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.

Na przedmiotowym obszarze nie występują zagrożenia wynikające z osuwania się mas ziemnych.

11. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.

Na przedmiotowym obszarze nie występują udokumentowane złoża kopalin oraz kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.

Cały teren objęty zmianą położony jest na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”.

12. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.

Na przedmiotowym obszarze nie występują tereny górnicze.

13. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

Dostępność komunikacyjna drogą wewnętrzną do dróg publicznych.

Obsługa w zakresie wody, gazu i energii z istniejących sieci infrastruktury technicznej. Gromadzenie i usuwanie odpadów komunalnych oraz związanych z prowadzoną działalnością na zasadach obowiązujących w gminie.

Odprowadzanie ścieków bytowo - sanitarnych i przemysłowych odbywa się do bezodpływowego zbiornika na nieczystości ciekłe z wywożeniem na oczyszczalnię ścieków.

14. Zadania wynikające z realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego uchwalonego uchwałą nr XLVIII/552/2002 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z 30 sierpnia 2002 r. – na przedmiotowym terenie występują:

- 1) projektowany Zaklikowsko – Ulanowski Obszar Chronionego Krajobrazu,*
- 2) budowę drogi ekspresowej S74 relacji Piotrków Trybunalski – Nisko (w bezpośrednim sąsiedztwie).*

15. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.

Na terenie objętym przedmiotowym projektem, występują obszary zagrożone zalaniem wodami powodziowymi rzeki San o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na 100 lat w przypadku całkowitego zniszczenia obwałowania rzeki, wyznaczone na podstawie map zagrożenia powodziowego opracowanych przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

16. Sposób realizacji wymogów, wynikający z uwzględnienia ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju.

Ustalone w Studium przeznaczenie pod zabudowę usługową oraz produkcyjną, stanowić będzie spełnienie potrzeb inwestycyjnych na przedmiotowym terenie.

Z uwagi na lokalizację, zabudowa usługowa oraz produkcyjna stanowić będzie optymalne wykorzystanie terenu z zachowaniem niezbędnej powierzchni biologicznie czynnej w nawiązaniu do terenów sąsiednich oraz charakteru m. Brandwica.

Planowana lokalizacja zabudowy usługowej i produkcyjnej wpisana zostanie w ukształtowanie działki oraz w nawiązaniu do istniejącej zabudowy na działce oraz w najbliższym otoczeniu; w sąsiedztwie terenu inwestycji zlokalizowana jest cegielnia. Powyższe założenia mają pozytywny wpływ na walory architektoniczne i krajobrazowe, stanowiąc jednocześnie uzupełnienie planowanej funkcji w strukturze przestrzennej analizowanej jednostki przestrzennej.

Ustalony kierunek pod zabudowę usługową oraz produkcyjną, stanowić będzie spełnienie potrzeb inwestycyjnych na przedmiotowym terenie. Z uwagi na lokalizację oraz kontynuację istniejącej działalności gospodarczej, zabudowa usługowa oraz produkcyjna stanowić będzie optymalne wykorzystanie terenu z zachowaniem niezbędnej powierzchni biologicznie czynnej w nawiązaniu do zrealizowanego zagospodarowania terenu;

Atutem rozwojowym gminy jest fakt położenia jej w obszarze podwyższonej aktywności społeczno-gospodarczej, rozciągającym się od Tarnobrzega i Stalowej Woli, wzdłuż drogi krajowej nr 77.

Gmina Pysznica zawarła porozumienie o współpracy wraz z gminami Stalowa Wola, Nisko oraz Zaleszany, tworząc wspólnie Miejski Obszar Funkcjonalny Stalowej Woli. Zintegrowane działania określone w „Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Stalowej Woli”, będą służyły rozwiązywaniu problemów gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych, demograficznych i społecznych dotyczących obszarów funkcjonalnych.

Lokalizacja na pograniczu województw podkarpackiego i lubelskiego ma istotne znaczenie dla procesów rozwoju Gminy. Odnosi się to zarówno do szans jak i zagrożeń wynikających z tego położenia. Szanse rozwojowe są związane z możliwościami i ułatwieniami uczestnictwa w projektach ponadregionalnych wśród których najważniejszym jest Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej.

Silną stroną Gminy Pysznica jest na pewno dobra współpraca z Miastem Stalowa Wola w zakresie transportu publicznego oraz szerokiej dostępności do oferty kulturalnej, edukacyjnej, rynku pracy, usług, rynku zbytu oraz możliwości kooperacyjnych. Szanse stanowią również realizowane w sąsiedztwie Gminy drogi krajowe S19 i S74.

Wprowadzie zmiana Studium nie dotyczy zabudowy mieszkaniowej, lecz warto zauważyć, że użytkownicy planowanej zabudowy usługowo - produkcyjnej mogą korzystać z komunikacji transportu publicznego, zlokalizowanego wzdłuż drogi powiatowej. Na tej drodze prowadzony jest ruch komunikacji lokalnej, co daje pracownikom i użytkownikom możliwość bezpośredniego korzystania z transportu publicznego. Najbliższe przystanki zbiorczej komunikacji autobusowej zlokalizowane są w odległości ok. 400 m od przedmiotowego terenu.

Proponowana zabudowa usługowa oraz obiektów produkcyjnych, składów i magazynów stanowi duży potencjał do realizacji prawidłowo wykształconej, zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej. Przyjęte przeznaczenie terenów oraz ustalone wskaźniki i parametry urbanistyczne odwzorowują potrzeby niezbędne do realizacji planowanych przedsięwzięć. Realizacja ustaleń zmiany Studium nie stwarza zagrożenia wytworzenia rozproszonych układów urbanistycznych w granicach administracyjnych Gminy Pysznica.

17. Uwarunkowania rozwoju.

Uwarunkowania rozwoju przestrzennego wynikające z przedmiotowej zmiany studium obejmują:

- brak zagrożenia dla JCWP oraz GZWP,*
- brak pogorszenia się standardów jakości gleby i ziemi,*
- projektowane zagospodarowanie nie przekroczy dopuszczalnych poziomów emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz emisji hałasu,*
- projektowane zagospodarowanie nie przekroczy dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych,*
- brak negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu oraz międzynarodowego korytarza ekologicznego Dolina Sanu.*

W związku z powyższym można wnioskować, iż ustalone kierunki zagospodarowania, są możliwe do prowadzenia dla proponowanej lokalizacji zabudowy usługowo - produkcyjnej, pod warunkiem zastosowania się do obowiązujących przepisów prawa.

^{IV}[10c. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW - W ZAKRESIE OBSZARÓW OBJĘTYCH IV ZMIANĄ STUDIUM UİKZP MIASTA PYSZNICA

1. Analiza dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu

Przedmiotowy teren położony jest w centralnej części gminy w miejscowości Pysznica u zbiegu ulic Krętej i Kwiatowej. Teren jest zainwestowany obiektami wchodzącymi w skład zabudowy produkcyjnej dla rolnictwa Spółdzielni Kółek Rolniczych w Pysznicy. Grunty występujące na analizowanym obszarze sklasyfikowane są w ewidencji gruntów jako zurbanizowane (Bi).

Poza obszarem znajdują się tereny zabudowy mieszkaniowej, zabudowy usługowej, produkcyjnej oraz tereny niezainwestowane.

Na przedmiotowym terenie nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Przez teren objęty analizą przebiegają takie sieci infrastruktury technicznej jak: gazociągi, sieci kanalizacyjne i wodociągowe, oraz napowietrzna linia elektroenergetyczna nn.

2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

Analizowany teren stanowi obszary zabudowany, funkcjonalnie prawidłowo wkomponowany w strukturę przestrzenną Gminy.

Nie stanowi pola ekspozycji dla obiektów zabytkowych ani innych obiektów wartych wyeksponowania. Obszar w powiązaniu z terenami sąsiednimi tworzy wewnętrznie harmonijną całość i funkcjonalno – przestrzennie powiązany jest z pozostałymi elementami struktury Gminy.

3. Diagnoza, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Pysznica na lata 2016–2022 zakłada wizję:

„Gmina Pysznica - dobre miejsce do życia”

Obszary strategiczne, które Strategia określa:

- *Infrastruktura i przedsiębiorczość,*
- *Aktywność obywatelska*
- *Spółeczeństwo*

Planowane zagospodarowanie wpisuje się w rozwój Pysznicy określony w Strategii Rozwoju, co niewątpliwie przyczyni się do wzrostu aktywności gospodarczej całej jednostki osadniczej. Realizacja ustaleń zmiany Studium nie stwarza zagrożenia wytworzenia rozproszonych układów urbanistycznych w przedstawionych granicach.

Przyjęta i wdrażana Strategia Rozwoju Gminy Pysznica pozwoli efektywnie prowadzić politykę rozwoju gminy, a zaproponowane projekty w zakresie środowiska naturalnego przyczynią się do jego poprawy.

4. Stan środowiska przyrodniczego, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

Pod względem geologicznym teren objęty zmianą Studium położony jest w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego, które zbudowane jest z utworów trzecio- i czwartorzędowych. Utwory powstałe w trzeciorzędzie leżą bezpośrednio na starszym silnie zerodowanym prekambryjskim podłożu, wykształconym jako ily krakowieckie, zalegające na różnych głębokościach. Trzeciorzędowe utwory to morskie osady miocenu o miąższości kilkuset metrów. Czwartorzęd tworzą utwory plejstocenu i holocenu. Osady plejstocenu występują w postaci żwirów, pospólek, piasków średnio i drobnoziarnistych, pisatków pylastych, pisaków zaglinionych, mułowców oraz glin zwałowych. Osady holocenu tworzy kilkumetrowa warstwa mad wykształconych w postaci pyłów i glin pylastych oraz grunty organiczne (namuły organiczne ilaste i piaszczyste, torfy). Teren opracowania budują piaski i żwiry rzeczne.

Omawiany obszar położony jest na terenie o charakterze równinnym. Rzędne terenu opracowania wynoszą około 157 m n.p.m.

Zgodnie z podziałem zawartym w „Planie zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, analizowany teren położony jest w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 119 (kod: PLGW2000119) oraz w Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) „Pyszenka”.

Cały teren usytuowany jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”. GZWP Nr 425 określony w dokumentacji hydrogeologicznej, zatwierdzonej decyzją MOŚZNiL nr KDH 1/013/6037/97 z dnia 18.07.1997 r., to zbiornik pozbawiony izolacji od zanieczyszczeń z powierzchni terenu, wykazujący objawy antropogeniczne przekształcenia chemizmu wód podziemnych, stanowiący podstawowe źródło zbiorowego zaopatrzenia w wodę miejscowej ludności, wykazujący znaczny stopień zagospodarowania zasobów wód podziemnych. Dlatego też GZWP Nr 425 wymaga szczególnej ochrony przed zanieczyszczeniem wód podziemnych.

Teren objęty opracowaniem usytuowany jest w obrębie otuliny Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie.

Na obszarze wymienionego Parku obowiązują ograniczenia wynikające z zapisów Uchwały Nr XLVIII/994/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Lasy Janowskie”.

Dla ochrony Parku Krajobrazowego „Lasy Janowskie” już w roku 2005 r. ustanowiono plan jego ochrony poprzez m.in. wyznaczenie jego otuliny. Rozporządzenie Nr 13 Wojewody Lubelskiego z dnia 6 maja 2005 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego "Lasy Janowskie" w Rozdziale IX zostały określone zalecenia dla ustaleń do miejscowych planów

zagospodarowania przestrzennego. Poniżej przytoczono te zapisy, które mają odniesienie do analizowanego terenu, gdyby można było uznać, że w otulinie obowiązuje takie same zakazy i nakazy, jak w samym parku:

- 1) Nowo realizowane obiekty budowlane powinny być harmonijnie wkomponowane w krajobraz i mieć wysokie walory estetyczne. Ich architektura i zasady kompozycji przestrzennej powinny nawiązywać do tradycji regionalnych.
- 2) Zaleca się rozwój zadrzewień przydrożnych i śródpolnych z zastosowaniem gatunków rodzimych.
- 3) Gospodarcza eksploatacja zasobów wód podziemnych i powierzchniowych nie może naruszać równowagi ekologicznej Parku, ani stwarzać zagrożenia dla jego walorów przyrodniczych i krajobrazowych.
- 4) Kompleksowe uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami, uznaje się za priorytetowe zadania rozwoju zagospodarowania przestrzennego wsi położonych w Parku.

Wyżej wymienione uwarunkowania są jak najbardziej możliwe do zrealizowania na przedmiotowym terenie.

Na analizowanym terenie nie występują gleby I – III klasy bonitacyjnej. Grunty nie podlegają ochronie prawnej.

5. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

W granicach zmiany studium:

- brak jest zasobów kulturowych, w tym krajobrazu kulturowego, o szczególnych walorach wymagającego ochrony,
- nie występują dobra kultury współczesnej,
- nie występują udokumentowane stanowiska archeologiczne,
- teren leży poza obszarami ekspozycji obiektów zabytkowych i dóbr kultury współczesnej,
- teren leży poza obszarami ochrony konserwatorskiej.

6. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenie przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych

Dla Gminy Pysznica nie sporządzono audytu krajobrazowego, w związku z powyższym brak jest rekomendacji i wniosków z takiego audytu, nie określono granic krajobrazów priorytetowych.

7. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia, oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem.

W obszarze zmiany studium brak znaczących emitorów zanieczyszczeń powietrza i hałasu, poprzez które obszar mógłby oddziaływać na rejony sąsiednie.

8. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

W obszarze zmiany studium nie występują zagrożenia dla mieszkańców wynikające z obecnego stanu zagospodarowania. Nie występują zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na przedmiotowym terenie oraz w bliskim sąsiedztwie nie stwierdzono występowania nielegalnych składowisk odpadów.

9. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

1) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne:

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym Gmina Pysznica prowadzi gospodarkę finansową na podstawie uchwalonego corocznie budżetu gminy. Jest on rocznym programem finansowym obejmującym dochody i wydatki oraz wskazującym pokrycia niedoboru lub rozdysponowania nadwyżki. Wydatki budżetowe są ściśle powiązane z wysokością osiąganych dochodów oraz realizowanym zakresem zadań.

Realizacja inwestycji związanych z uruchomieniem terenów pod usługi sportu i rekreacji, stanowi odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby regionalne, wynikające z analizy barier i potencjałów województwa podkarpackiego uwzględniając przy tym pożądane kierunki interwencji, określone w unijnych, krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych.

Do najważniejszych wyzwań w dziedzinie ochrony środowiska należą działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju. Dlatego też IV zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pysznica zapewnia rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Analizy dotyczące określenia uwarunkowań rozwoju Gminy Pysznica nie wskazują na wyraźną tendencję zmian. Przewidywana w IV zmianie studium nowa funkcja przyniesie dodatkowe korzyści społeczne, finansowe i ekonomiczne dla gminy, co stanowi ważny element służący polepszeniu standardów życia mieszkańców.

2) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych w rozumieniu art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Opracowana przez Główny Urząd Statystyczny „Prognoza ludności na lata 2014-2050” podaje przewidywane stany ludności faktycznie zamieszkalej na danym terenie w układzie powiatowym (mieszkańcy stali oraz przebywający czasowo powyżej dwóch miesięcy) w dniu 31 grudnia każdego roku w podziale administracyjnym i uwzględnia zaistniałe w minionym okresie tendencje i sporządzona została jako uśredniona prognoza dla miast i obszarów wiejskich województwa.

Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Pysznica nie ulega znaczącej zmianie, ale udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym jest wyższy niż średni w całym powiecie.

Teren usług sportu i rekreacji objęty IV zmianą Studium stanowi Obszar funkcjonalny o znaczeniu ponadregionalnym - Wiejski Obszar Funkcjonalny, co w sposób umiarkowany ma wpływ na tendencje demograficzne i tym samym na ich prognozowanie.

3) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej służących realizacji zadań własnych gminy:

Obszar objęty IV zmianą Studium posiada dogodną dostępność komunikacyjną i jest wyposażony w sieci infrastruktury technicznej. Gmina może współfinansować jej rozbudowę ze środków pochodzących m.in. z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2021–2027. Kondycja finansowa gminy jest poprawna i pozwala na finansowanie usług publicznych i inwestycji związanych z realizacją zadań własnych gminy.

Na obszarze objętym IV zmianą Studium istniejąca infrastruktura oświaty i sportu zostanie w znacznym stopniu wzmocniona, a jej program wzbogacony poprzez powstanie nowych obiektów sportu i rekreacji o charakterze ogólnodostępnym. Celem jest w szczególności poszerzenie oraz wzmocnienie rozwoju kultury fizycznej dla dzieci i młodzieży jak również mieszkańców gminy.

4) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę:

Zmieniająca się sytuacja gospodarcza i społeczna wymusza zmianę kierunków przyjętych w Studium w zakresie lokalizacji funkcji usługowych o charakterze strategicznym dla gminy. Niezbędne jest wzmocnienie obszarów infrastruktury społecznej położonych w Pysznicy o nowe tereny sportu i rekreacji.

Na terenie gminy istnieje możliwość lokalizowania nowych terenów pod usługi sportu i rekreacji. Wobec powyższego przeznaczenie terenów o powierzchni około 2,5 ha w IV zmianie Studium pod planowaną funkcję jest zasadne.

10. Stan prawny gruntów.

Analizowany obszar stanowi własność gminy.

11. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Teren objęty opracowaniem usytuowany jest w obrębie otuliny Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie. Położony jest natomiast poza granicami obszarów Natura 2000.

12. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.

Teren znajduje się poza obszarami zagrożonymi osuwaniem się mas ziemnych.

13. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla

Teren położony jest na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”.

14. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Obszar położony jest poza obszarami i terenami górniczymi.

15. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

Obszar położony jest u zbiegu ulic Krętej i Kwiatowej w Pysznicy.

Obszar uzbrojony jest w infrastrukturę techniczną, w tym w sieć wodociagową do zaopatrzenia ludności i do celów przeciwpożarowych, gazową, teletechniczną, kanalizacji sanitarnej i sieć elektroenergetyczną.

Gospodarka odpadami prowadzona jest zgodnie z zasadami obowiązującymi w gminie Pysznica.

16. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego - Perspektywa 2030 uchwalonym uchwałą nr LIX/930/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z 27 sierpnia 2018 r. (Dz. U. z 2018 poz. 3937) – na przedmiotowym terenie określone zostały ponadlokalne elementy i formy zagospodarowania:

- *Obszar funkcjonalny o znaczeniu ponadregionalnym - Wiejski Obszar Funkcjonalny uczestniczący w procesach rozwojowych,*
- *Obszar funkcjonalny o znaczeniu regionalnym:*
 - *Miejski Obszar Funkcjonalny Stalowa Wola,*
 - *Roztoczańsko - Puszczański Obszar Funkcjonalny,*
- *Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP nr 425 Dębica-Stalowa Wola- Rzeszów,*
- *Otulina Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie.*

Ponadto PZPWP wyodrębnia inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, będące ustaleniami Planu:

- Poprawę gospodarki wodno- ściekowej w ramach Programu Strategicznego Błękitny San w aglomeracjach od 2000 do 10000 RLM (gmina Pysznica) - jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji: jednostka samorządu terytorialnego, na terenie której będzie realizowane zadanie.*
- Budowa sieci przesyłowej gazu ziemnego - gazociąg Jarosław - Rozwadów DN 700 mm, MOP 8,4 MPa, L=60 km (powiat stalowowolski) - jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji: GAZ SYSTEM S.A. - zadanie inwestycyjne o nieustalonej lokalizacji,*
- Realizacja drogi ekspresowej S74 (powiat stalowowolski)- jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji: GDDKiA o. Rzeszów - zadanie inwestycyjne o nieustalonej lokalizacji.*

17. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

Obszar położony jest poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarami, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat.

18. Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do obszarów objętych IV zmianą Studium.

Na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do obszaru objętego zmianą studium mają wpływ zakazy, nakazy, ograniczenia wynikające z uwarunkowań występujących w poszczególnych obszarach zobowiązujących do ich uwzględnienia. Ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego wymaga uwzględnienia:

- 1) Potrzeb i uwarunkowań przy ustalaniu nowych kierunków i zasad zagospodarowania w strukturze przestrzennej;*
- 2) Obszarów, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;*
- 3) Zakazów, nakazów, ograniczeń i dopuszczeń wynikających z położenia w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”;*
- 4) Zakazów, nakazów, ograniczeń i dopuszczeń wynikających z położenia w obrębie otuliny Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie;*
- 5) Wskaźników dotyczących zagospodarowania i użytkowania terenów przeznaczonych pod zabudowę.]*

10c. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW - W ZAKRESIE OBSZARÓW OBJĘTYCH VII ZMIANĄ STUDIUM UIKZP MIASTA PYSZNICA

1. Analiza dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu

Przedmiotowy teren położony jest w północnej części gminy Pysznica w miejscowości Brandwica pomiędzy wałem przeciwpowodziowym na rzec San a ul. Kochanowskiego i obejmującym swym zasięgiem ul. Wałową. Obejmuje powierzchnię ok. 13,97 ha. W części terenu występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zabudowa usługowa. Zgodnie z ewidencją gruntów prowadzoną przez Starostę Stalowowolskiego przeważają tu grunty III, IV, V i VI klasy bonitacyjnej.

Na przedmiotowym terenie obowiązuje w części miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Przez teren objęty zmianą studium wyposażony jest w sieć wodociągową oraz elektroenergetyczną niskiego napięcia i gazową.

2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

Analizowany teren stanowi w części obszar zabudowany, funkcjonalnie wkomponowany w strukturę przestrzenną Gminy.

Nie stanowi pola ekspozycji dla obiektów zabytkowych ani innych obiektów wartych wyeksponowania. Obszar w powiązaniu z terenami sąsiednimi tworzy wewnątrznie harmonijną całość i funkcjonalno – przestrzennie powiązany jest z pozostałymi elementami struktury Gminy.

3. Diagnoza, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Pysznica na lata 2016–2022 zakłada wizję:

„Gmina Pysznica - dobre miejsce do życia”

Obszary strategiczne, które Strategia określa:

- Infrastruktura i przedsiębiorczość,
- Aktywność obywatelska
- Społeczeństwo

Planowane zagospodarowanie wpisuje się w rozwój Pysznicy określony w Strategii Rozwoju, co niewątpliwie przyczyni się do wzrostu aktywności gospodarczej całej jednostki osadniczej. Realizacja ustaleń zmiany Studium nie stwarza zagrożenia wytworzenia rozproszonych układów urbanistycznych w przedstawionych granicach.

Przyjęta i wdrażana Strategia Rozwoju Gminy Pysznica pozwoli efektywnie prowadzić politykę rozwoju gminy, a zaproponowane projekty w zakresie środowiska naturalnego przyczynią się do jego poprawy.

4. Stan środowiska przyrodniczego, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

Pod względem geologicznym teren objęty zmianą Studium położony jest w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego, które zbudowane jest z utworów trzecio- i czwartorzędowych. Utwory powstałe w trzeciorzędzie leżą bezpośrednio na starszym silnie zerodowanym prekambryjskim podłożu, wykształconym jako ily krakowieckie, zalegające na różnych głębokościach. Trzeciorzędowe utwory to morskie osady miocenu o miąższości kilkuset metrów. Czwartorzęd tworzą utwory plejstocenu i holocenu. Osady plejstocenu występują w postaci żwirów, pospółek, piasków średnio i drobnoziarnistych, piasków pylastych, piasków zaglinionych, mułowców oraz glin zwałowych. Osady holocenu tworzy kilkumetrowa warstwa mad wykształconych w postaci pyłów i glin pylastych oraz grunty organiczne (namuły organiczne ilaste i piaszczyste, torfy). Teren opracowania budują piaski i żwiry rzeczne.

Omawiany obszar położony jest na terenie o charakterze równinnym. Rzędne terenu opracowania wynoszą około 171-173 m n.p.m.

Zgodnie z podziałem zawartym w „Planie zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, analizowany teren położony jest w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 119 (kod: PLGW2000119) oraz w Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) 20001722969 - Łukawica.

Cały teren usytuowany jest poza Głównym Zbiornikiem Wód Podziemnych Nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”. GZWP Nr 425 określony w dokumentacji hydrogeologicznej, zatwierdzonej decyzją MOŚZNiL nr KDH 1/013/6037/97 z dnia 18.07.1997 r., to zbiornik pozbawiony izolacji od zanieczyszczeń z powierzchni terenu, wykazujący objawy antropogeniczne przekształcenia chemizmu wód podziemnych, stanowiący podstawowe źródło zbiorowego zaopatrzenia w wodę miejscowej ludności, wykazujący znaczny stopień zagospodarowania zasobów wód podziemnych. Dlatego też GZWP Nr 425 wymaga szczególnej ochrony przed zanieczyszczeniem wód podziemnych.

W granicach obszaru nie występują formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r., poz. 916 ze zm.).

Wyżej wymienione uwarunkowania są jak najbardziej możliwe do zrealizowania na przedmiotowym terenie.

Na analizowanym terenie występują gleby III klasy bonitacyjnej, wymagające uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne.

5. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

W granicach zmiany studium:

- brak jest zasobów kulturowych, w tym krajobrazu kulturowego, o szczególnych

- walorach wymagającego ochrony,
- nie występują dobra kultury współczesnej,
- nie występują udokumentowane stanowiska archeologiczne,
- teren leży poza obszarami ekspozycji obiektów zabytkowych i dóbr kultury współczesnej,
- teren leży poza obszarami ochrony konserwatorskiej.

6. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenie przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych

Dla Gminy Pysznica nie sporządzono audytu krajobrazowego, w związku z powyższym brak jest rekomendacji i wniosków z takiego audytu, nie określono granic krajobrazów priorytetowych.

7. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia, oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem.

W obszarze zmiany studium brak znaczących emitorów zanieczyszczeń powietrza i hałasu, poprzez które obszar mógłby oddziaływać na rejony sąsiednie.

8. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

W obszarze zmiany studium nie występują zagrożenia dla mieszkańców wynikające z obecnego stanu zagospodarowania. Nie występują zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na przedmiotowym terenie oraz w bliskim sąsiedztwie nie stwierdzono występowania nielegalnych składowisk odpadów.

9. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne:

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym Gmina Pysznica prowadzi gospodarkę finansową na podstawie uchwalonego corocznie budżetu gminy. Jest on rocznym programem finansowym obejmującym dochody i wydatki oraz wskazującym pokrycia niedoboru lub rozdysponowania nadwyżki. Wydatki budżetowe są ściśle powiązane z wysokością osiągniętych dochodów oraz realizowanym zakresem zadań.

Realizacja inwestycji związanych z uruchomieniem terenów pod usługi sportu i rekreacji, stanowi odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby regionalne, wynikające z analizy barier i potencjałów województwa podkarpackiego uwzględniając przy tym pożądane kierunki interwencji, określone w unijnych, krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych.

Do najważniejszych wyzwań w dziedzinie ochrony środowiska należą działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju. Dlatego też IV zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pysznica zapewnia rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu

zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Analizy dotyczące określenia uwarunkowań rozwoju Gminy Pysznica nie wskazują na wyraźną tendencję zmian. Przewidywana w VII zmianie studium nowa funkcja przyniesie dodatkowe korzyści społeczne, finansowe i ekonomiczne dla gminy, co stanowi ważny element służący polepszeniu standardów życia mieszkańców.

prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych w rozumieniu art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Opracowana przez Główny Urząd Statystyczny „Prognoza ludności na lata 2014-2050” podaje przewidywane stany ludności faktycznie zamieszkałej na danym terenie w układzie powiatowym (mieszkańcy stali oraz przebywający czasowo powyżej dwóch miesięcy) w dniu 31 grudnia każdego roku w podziale administracyjnym i uwzględnia zaistniałe w minionym okresie tendencje i sporządzona została jako uśredniona prognoza dla miast i obszarów wiejskich województwa.

Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Pysznica nie ulega znaczącej zmianie, ale udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym jest wyższy niż średni w całym powiecie.

Teren usług sportu i rekreacji objęty VII zmianą Studium stanowi Obszar funkcjonalny o znaczeniu ponadregionalnym - Wiejski Obszar Funkcjonalny, co w sposób umiarkowany ma wpływ na tendencje demograficzne i tym samym na ich prognozowanie.

możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej służących realizacji zadań własnych gminy:

Obszar objęty VII zmianą studium posiada dogodną dostępność komunikacyjną i jest wyposażony w sieci infrastruktury technicznej. Gmina może współfinansować jej rozbudowę ze środków pochodzących m.in. z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2021–2027. Kondycja finansowa gminy jest poprawna i pozwala na finansowanie usług publicznych i inwestycji związanych z realizacją zadań własnych gminy.

Na obszarze objętym IV zmianą studium istniejąca infrastruktura oświaty i sportu zostanie w znacznym stopniu wzmocniona, a jej program wzbogacony poprzez powstanie nowych obiektów sportu i rekreacji o charakterze ogólnodostępnym. Celem jest w szczególności poszerzenie oraz wzmocnienie rozwoju kultury fizycznej dla dzieci i młodzieży jak również mieszkańców gminy.

bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę:

Zmieniająca się sytuacja gospodarcza i społeczna wymusza zmianę kierunków przyjętych w studium w zakresie lokalizacji funkcji usługowych o charakterze strategicznym dla gminy. Niezbędne jest wzmocnienie obszarów infrastruktury

społecznej położonych w Pysznicy o nowe tereny sportu i rekreacji.

Na terenie gminy istnieje możliwość lokalizowania nowych terenów pod usługi oraz zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Wobec powyższego przeznaczenie terenów o powierzchni około 10 ha w VII zmianie studium pod planowaną funkcję jest zasadne.

10. Stan prawny gruntów.

Analizowany obszar stanowi własność gminy oraz osób fizycznych oraz Skarbu Państwa.

11. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Teren objęty opracowaniem usytuowany jest poza formami ochrony przyrody.

12. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.

Teren znajduje się poza obszarami zagrożonymi osuwaniem się mas ziemnych.

13. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla

Nie występują.

14. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Obszar położony jest poza obszarami i terenami górniczymi.

15. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

Obszar uzbrojony jest w infrastrukturę techniczną, w tym w sieć wodociągową do zaopatrzenia ludności i do celów przeciwpożarowych i sieć elektroenergetyczną.

Gospodarka odpadami prowadzona jest zgodnie z zasadami obowiązującymi w gminie Pysznica.

16. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego - Perspektywa 2030 uchwalonym uchwałą nr LIX/930/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z 27 sierpnia 2018 r. (Dz. U. z 2018 poz. 3937) – na przedmiotowym terenie określone zostały ponadlokalne elementy i formy zagospodarowania:

- Obszar funkcjonalny o znaczeniu ponadregionalnym - Wiejski Obszar Funkcjonalny uczestniczący w procesach rozwojowych,
- Obszar funkcjonalny o znaczeniu regionalnym:
 - Miejski Obszar Funkcjonalny Stalowa Wola,
 - Rostoczańsko - Puszczkański Obszar Funkcjonalny,
- Otulina Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie.

Ponadto PZPWP wyodrębnia inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, będące ustaleniami Planu:

- Poprawę gospodarki wodno- ściekowej w ramach Programu Strategicznego Błękitny San w aglomeracjach od 2000 do 10000 RLM (gmina Pysznica) - jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji: jednostka samorządu terytorialnego, na terenie której będzie realizowane zadanie.
- Budowa sieci przesyłowej gazu ziemnego - gazociąg Jarosław - Rozwadów DN 700 mm, MOP 8,4 MPa, L=60 km (powiat stalowowolski) - jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji: GAZ SYSTEM S.A. - zadanie inwestycyjne o nieustalonej lokalizacji,
- Realizacja drogi ekspresowej S74 (powiat stalowowolski)- jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji: GDDKiA o. Rzeszów - zadanie inwestycyjne o nieustalonej lokalizacji.

17. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

Obszar położony jest poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarami, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat.

18. Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do obszarów objętych VII zmianą Studium.

Na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do obszaru objętego zmianą studium mają wpływ zakazy, nakazy, ograniczenia wynikające z uwarunkowań występujących w poszczególnych obszarach zobowiązujących do ich uwzględnienia. Ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego wymaga uwzględnienia:

- potrzeb i uwarunkowań przy ustalaniu nowych kierunków i zasad zagospodarowania w strukturze przestrzennej;
- obszarów, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- zakazów, nakazów, ograniczeń i dopuszczeń wynikających z położenia w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”;
- wskaźników dotyczących zagospodarowania i użytkowania terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Na całym obszarze objętym projektem studium w zakresie ochrony środowiska ustalono następujące zasady:

- 1) nakaz dotrzymania standardów jakości ochrony środowiska;
- 2) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem lokalizacji inwestycji celu publicznego, chyba, że ustalenia szczegółowe stanowią inaczej;
- 3) nakaz dotrzymania standardów architektonicznych, o których mowa w ustaleniach szczegółowych;
- 4) zakaz realizacji obiektów budowlanych, za wyjątkiem dojazdów i urządzeń infrastruktury technicznej na terenach oznaczonych symbolem ZP;
- 5) zachowanie istniejących zadrzewień i zakrzewień na terenach oznaczonych symbolem ZP;
- 6) zakaz osuszania terenów oznaczonych symbolami ZP;

- 7) stosowanie przepustów umożliwiających naturalny spływ wód oraz umożliwiających swobodną migrację zwierząt w przypadku realizacji dojazdów do działek budowlanych;
- 8) ochronę zasobów wodnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 425 Dębica-Stalowa Wola-Rzeszów poprzez rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej;
- 9) ochronę terenów zmeliorowanych poprzez zachowanie ciągłości wód płynących.

11. Podstawowe problemy gminy i szanse ich rozwiązania

Najgroźniejsze zjawisko występujące na terenie gminy to:

1. słaby poziom rozwoju gospodarczego;
2. wysoki poziom bezrobocia.

Jak większość gmin, Pysznica boryka się z szeregiem dodatkowych problemów, które można podzielić na:

1. Problemy społeczne. Wśród tych problemów najdotkliwsze jest oczywiście bezrobocie, które jest konsekwencją zachodzących zjawisk gospodarczych w sferze strategii gospodarki państwa a przejawia się w wyniku:
niekorzystnej struktury wiekowej ludności gminy (wzrastająca liczba mieszkańców wieku poprodukcyjnego i systematycznie malejąca liczba ludności w wieku do 18 lat);
słabo rozwinięty sektor usług na terenie gminy ogranicza ofertę miejsc pracy co z uwagi na rolniczy charakter gminy daje obraz tzw. przeludnienia wsi;
ograniczony dostęp do miejsc pracy poza gminą.
2. Problemy strukturalne przejawiające się w:
niedoinwestowaniu gminy w usługi o charakterze komercyjnym;
słabe wyposażenie gospodarstw domowych w infrastrukturę techniczną;
trudności ze zbytem płodów rolnych oraz brak przetwórstwa na miejscu.
3. Problemy ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. Gmina posiada niewiele zabytków kultury materialnej. Ponadto duża powierzchnia lasów stwarza warunki do rekreacyjno-turystycznego ich wykorzystania.

Szanse rozwiązania problemów gminy należy rozważać poprzez kryteria:

organizacyjne. Władze samorządowe powinny poszukiwać rozwiązań w porozumieniu z PUP ułatwiające mieszkańcom gminy pozostającym bez pracy zdobycia kwalifikacji przydatnych na rynku pracy. Ważnym elementem pobudzającym i aktywizującym obszar gminy jest jego promocja na form regionalnym.

ekonomiczne. Zależne są one od:

- a) racjonalnego gospodarowania zasobami finansowymi i mieniem gminy;
- b) umiejętności pozyskiwania funduszy pomocowych dla inwestycji pro-ekologicznych i gospodarki rolnej.

przestrzenne, przejawiające się w formie:

- a) tworzenia obszarów atrakcyjności inwestycyjnej;
- b) wyznaczanie zwartych obszarów zabudowy mieszkaniowej wyposażonej w pełny zakres infrastruktury technicznej;
- c) wykorzystania walorów przyrodniczo – kulturowych do celów rekreacji.

**POLITYKA ROZWOJU
I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO**

CELE ROZWOJOWE GMINY

12. Cele rozwoju gminy

Jako główny cel rozwoju gminy zakłada się osiągnięcie stabilnego, wszechstronnego rozwoju, w którym byłyby zapewnione warunki wzrostu jakości życia mieszkańców przy zachowaniu równowagi między aktywnością gospodarczą, a ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Realizacja tego celu wymaga:

- traktowania ochrony środowiska jako nierozłącznej części wszystkich procesów rozwojowych;
prowadzenia racjonalnej gospodarki zasobami naturalnymi m.in. takimi jak: lasy, woda, surowce mineralne;
kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej w nawiązaniu do systemów ekologicznych uwzględniając ograniczenia wynikające z zagrożeń żywiołowych;
rozwijanie funkcji adekwatnych do predyspozycji środowiska.

Ten priorytetowy cel można rozwiązać w postaci celów:

- a) społeczno-gospodarczych wyrażających się w:
dążeniu do kształtowania mechanizmów stymulujących rozwój gospodarczy gminy zapewniający mieszkańcom w maksymalnym stopniu źródła utrzymania w obrębie gminy głównie poprzez restytucję usług dla potrzeb rolnictwa oraz specjalistyczną produkcją rolniczą;
kształtowanie ładu przestrzennego i estetycznego w rozwoju osadnictwa;
sukcesywne doposażenie terenów osadniczych w infrastrukturę techniczną.
- b) ekologicznych wyrażających się poprzez:
 - dostosowanie rozwoju społeczno-gospodarczego do uwarunkowań przyrodniczych;
 - racjonalną gospodarkę zasobami wód, lasów oraz ochroną przestrzeni terenów otwartych;
 - prawną ochronę wartości przyrodniczych takich jak użytki ekologiczne, pomniki przyrody itp.
- c) kulturowych polegających na zachowaniu wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego i kształtowaniu atrakcyjnego wizerunku gminy.
- d) przestrzennych ukierunkowanych na podnoszenie ładu przestrzennego w kształtowaniu zagospodarowania gminy przy zachowaniu walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych.

Funkcje gminy

Gmina Pysznica

- obszar rolniczej przestrzeni produkcyjnej ukierunkowany głównie jako zaplecze surowcowe dla miast oraz atrakcyjny teren do zamieszkania i wypoczynku (agroturystyka).

Pysznica

- wieś gminna – ośrodek administracyjno-gospodarczy gminy, koncentrujący szerokie spektrum aktywności gospodarczej.

13. Kierunki rozwoju i przekształceń struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy

Podstawowe ustalenia polityki przestrzennej w odniesieniu do gminy Pysznica dotyczą zapewnienia warunków rozwoju zrównoważonego tj. takiej organizacji przestrzennej, która eliminowałaby ilość konfliktów między ochroną środowiska i dóbr kultury, a rozwojem gospodarczym i działaniami na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców (w tym rozwoju mieszkalnictwa). Przedstawione aspekty polityki przestrzennej dotyczą zagospodarowania obszaru wynikające z ograniczeń szczegółowo ustalonych w przepisach szczególnych i normatywnych, względnie proponowane do przyjęcia w ramach ustaleń planów miejscowych jako prawa lokalnego z uwagi na powszechną konieczność zabezpieczenia powszechnie uznanych wartości. Dotyczy to szczególnie zapewnienia warunków ochrony środowiska i ochrony dóbr kultury.

Oprócz zapewnienia realizacji przestrzennych aspektów ochrony środowiska, w tym zieleni i krajobrazu i ochrony dóbr kultury a także zabezpieczenia warunków dla funkcjonowania i realizacji ponadlokalnych celów publicznych do podstawowych zadań polityki przestrzennej gminy należą:

- stworzenie warunków przestrzennych dla poprawy jakości życia mieszkańców;
- stworzenie warunków przestrzennych dla ożywienia życia gospodarczego gminy (w tym także dla przekształceń rolnictwa i wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej);
- zwiększenie efektywności gospodarowania terenami oraz zapewnienie warunków ładu przestrzennego.

W zakresie poprawy warunków życia mieszkańców kierunki polityki przestrzennej dotyczą:

- zapewnienia odpowiedniej wielkości terenów mieszkaniowych dla zaspokojenia potrzeb wspólnoty samorządowej w obszarach posiadających szczególnie predyspozycje dla rozwoju tej funkcji w warunkach nie stwarzających istotnych kolizji z występującymi zasobami przyrodniczo – krajobrazowymi i uwarunkowaniami ochrony środowiska oraz zasobami kulturowymi. Wskazano tereny w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy wsi gminnej;
- tworzenia warunków dla rozwoju inicjatyw ludności zmierzających do uruchomienia działalności związanej z obsługą ludności w zakresie usług komercyjnych (handel, gastronomia, rzemiosło usługowe i inne) – wskazano tereny optymalne do rozwoju działalności inwestycyjnej położone w bezpośrednim sąsiedztwie linii normalnotorowej i drogi wojewódzkiej Nr 855. Atrakcyjność tych terenów podnosić może oddalenie od skupisk zabudowy mieszkaniowej;
- ustalenia przestrzennych warunków sprzyjających rozbudowie systemu infrastruktury technicznej (określone zostały przestrzennie tereny do grupowych systemów zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną);
- doskonalenia systemu komunikacyjnego – drogowego poprzez: wskazanie możliwości korzystnych połączeń międzygminnych; zapewnienia warunków dostępności dla wyznaczonych terenów mieszkaniowych;

W odniesieniu do ożywienia życia gospodarczego w obszarze gminy poza wspomnianym tworzeniem warunków dla uruchomienia działalności związanej z obsługą ludności politykę przestrzenną należy ukierunkować na:

- zapewnienia przestrzennych warunków realizacji inwestycji w obszarach przydatnych dla tych celów w ramach istniejącego zainwestowania lub terenów wyznaczonych w

dotychczas obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego gminy oraz wyznaczenie nowych terenów dla tych inwestycji w obszarach ustalonych dla urbanizacji pod warunkiem spełnienia wymogu ich nieuciążliwości dla otoczenia;

- wyznaczenie nowych terenów dla rozwoju funkcji gospodarczych, w tym szczególnie usług i urządzeń obsługi mając na uwadze występujące uwarunkowania;
- wspieranie inicjatyw lokalnej ludności w zakresie uruchomienia drobnej działalności gospodarczej;
- tworzenie warunków dla rozwoju nieuciążliwych dla środowiska rolniczych gospodarstw specjalistycznych w obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Zwiększenie efektywności gospodarowania przestrzenią dotyczy zarówno gospodarowania terenami, jak i zasobami kubaturowymi i jest związane z:

- intensyfikacją użytkowania terenów poprzez uzupełnienia lub rozbudowę istniejącego programu kubaturowego oraz wykonanie pełnego programu towarzyszącego lub uzupełniającego (w tym zieleni i urządzeń komunikacyjnych);
- przeciwdziałaniu rozproszaniu zabudowy;
- zmianą funkcji lub charakteru niektórych terenów przez wprowadzenie bardziej intensywnych form w dostosowaniu do warunków lokalnych (w tym szczególnie uwarunkowań środowiskowych);
- racjonalnym gospodarowaniu istniejącymi obiektami kubaturowymi i ich wykorzystaniem poprzez ustalenie odpowiednich funkcji użytkowych (dotyczy obiektów stanowiących mienie gminy lub własność Skarbu Państwa).

Powyższe wiąże się z prawidłowym wykorzystaniem istniejącego oraz projektowanego uzbrojenia, a konsekwencją tych działań winno być osiągnięcie poprawy ładu przestrzennego.

Bardzo istotnym w zakresie ładu przestrzennego jest określenie skali, typu i formy nowej zabudowy, w tym szczególnie jednorodzinnej dla zharmonizowania z krajobrazem oraz najbliższym otoczeniem poprzez wykonanie, a następnie tworzenie zachęt dla stosowania katalogu powtarzalnych projektów uwzględniających elementy regionalnej architektury.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy określono w odniesieniu do stref polityki przestrzennej obejmujących cały obszar gminy różniących się wzajemnie charakterem, określonymi w odniesieniu do nich reżimami ochronnymi.

Wyznaczając wspomniane strefy polityki przestrzennej skojarzono dane nt. celów rozwoju i funkcji gminy oraz dane o uwarunkowaniach zagospodarowania przestrzennego (predyspozycjach i ograniczeniach) i konsekwencjach jakie w tym zagospodarowaniu i w środowisku może wywołać rozwijanie różnych rodzajów działalności, związanych z funkcjami gminy.

Wyróżniono następujące strefy, które wzajemnie w przestrzeni się przenikają:

I. Strefa wartości przyrodniczych i kulturowych

Obszar ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, dóbr kultury oraz wartości krajobrazowych swoim zasięgiem obejmuje obiekty i tereny, w ramach których wydzielono:

- tereny i obiekty, które na mocy ustaw szczególnych objęte są ochroną prawną;
- korytarze ekologiczne oraz tereny zieleni istniejącej i **tereny leśne (ZL)**;
- tereny atrakcyjne krajobrazowo;
- tereny ochrony wód podziemnych oraz wód powierzchniowych.

Podstawowymi działaniami w tych obszarach winna być ochrona i konserwacja wartości naturalnych oraz rekultywacja zniszczonych elementów krajobrazu naturalnego. Działalność inwestycyjna winna ograniczać się do:

- budowy i rozbudowy obiektów, urządzeń i elementów infrastruktury technicznej, których funkcjonowanie nie jest sprzeczne z wymogami ochrony środowiska;
- wprowadzenia zmian w ukształtowaniu i pokryciu naturalnym terenu poprawiających walory obszaru;
- stwarzania warunków do sukcesywnej rekompozycji osadnictwa wiejskiego z uwzględnieniem ograniczeń jego funkcjonowania.

II. Strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Obejmuje tereny zagospodarowania i użytkowania rolniczego przeznaczone jako źródło utrzymania ludności rolniczej. W ramach całego obszaru wskazano:

1. Tereny z dużym udziałem uprawy zbóż z wykorzystaniem obszarów:
gleb dobrej jakości;
wykonanych melioracjach;
korzystnej struktury własnościowej.
2. Tereny proponowane do rozwoju produkcji zdrowej żywności.

Tereny, o których mowa w pkt. 1 wyłączone zostały z zabudowy z wyjątkiem niezbędnych obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.

Na terenach wskazanych w pkt. 2 wskazana jest realizacja działań związanych z:

- przetwórstwem rolno – spożywczym i dystrybucją produktów rolnych;
- produkcją (uprawą) roślin warzywnych;
- budową systemów i urządzeń wodno-melioracyjnych służących poprawie jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
- ograniczenie wznoszenia nowej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej.

III. Strefa osadnictwa wiejskiego i działalności gospodarczej

Obejmuje tereny zabudowy mieszkaniowej, usług publicznych oraz rozproszoną zabudowę drobnej wytwórczości. W ramach całego obszaru wydzielono:

1. Tereny rozwoju osadnictwa wiejskiego o wielofunkcyjnym charakterze.
2. Tereny rozproszonej zabudowy mieszkaniowej.
3. Tereny usług publicznych i komercyjnych, **w tym tereny oznaczone symbolem U,**
4. Tereny produkcji, obsługi rolnictwa i leśnictwa oraz drobnej wytwórczości.
5. Tereny działalności rekreacyjno–turystycznej.
6. **Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN).**
7. **Tereny usług sportu i rekreacji (US), ^{IV}[5US]**
8. **Tereny działalności produkcyjnej (P).**
9. **Tereny działalności produkcyjnej – eksploatacja piasku (PE).**

*****[10. Teren usług, obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, w tym 1UP]**

ZASADY ROZWOJU I KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ

14. Kierunki rozwoju i polityka w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego

Przy formułowaniu generalnych ustaleń dotyczących ochrony środowiska na obszarze gminy Pysznica kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju gospodarczego z uwzględnieniem czynników środowiskowych. Określono kierunki takiego przebiegu nieuchronnego i pożądanego rozwoju gospodarczego, który nie naruszałby w sposób istotny i nieodwracalny środowiska życia człowieka, nie doprowadziłby do degradacji biosfery i który godziłby prawa przyrody, ekonomii i kultury.

Wychodząc od wniosków sformułowanych w pierwszej części opracowania, a mianowicie uwarunkowań rozwoju wynikających ze stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego terenu gminy, jak również uwarunkowań zewnętrznych przyjęto następujące zasady polityki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i krajobrazu.

14.1. Ochrona wód powierzchniowych

Celem zapewnienia ochrony wód powierzchniowych jako podstawy wymóg określa się realizację sieci kanalizacyjnej obejmującej wszystkie jednostki osadnicze oraz zorganizowanie systemu odbioru i oczyszczania ścieków w oparciu o projektowaną budowę gminnej oczyszczalni ścieków w Kolonii Jastkowice.

Z uwagi na specyfikę zanieczyszczeń rzek: Bukowej i Gilówki (minimalne przekroczenia wskaźników wynikające z cech naturalnych) ochrona ich winna zmierzać do poprawy jakości pod względem sanitarnym (obecnie III klasa).

Powierzchniowy dopływ zanieczyszczeń sanitarnych pochodzących głównie z osiedli wiejskich zostanie wyeliminowany poprzez wyposażenie w sieć kanalizacyjną i system oczyszczania ścieków, uruchomi to proces samooczyszczania rzek w konsekwencji doprowadzi do poprawy stanu sanitarnego.

Pozostałe parametry fizyko–chemiczne (prócz naturalnych, charakterystycznych dla zlewni leśnych) posiadają niskie wartości i wskazują na wody bardzo dobrej jakości. Pozytywny wpływ na wody powierzchniowe będzie miała również organizacja systematycznej zbiórki odpadów z terenu całej gminy i likwidacja „dzikich” wysypisk odpadów.

Uzyskanie poprawy czystości rzeki San wymaga działań kompleksowych w zakresie uporządkowania gospodarki ściekowej (budowa kanalizacji i oczyszczalni komunalnych, poprawa skuteczności oczyszczania ścieków komunalnych i przemysłowych) w górnym jej biegu (rzeka prowadzi wody pozaklasowe w klasyfikacji ogólnej już po dopływie zanieczyszczonych wód Wisłoka) i całej zlewni, gdyż wody o znacznym stopniu degradacji są wprowadzone już na teren gminy.

14.2. Ochrona wód podziemnych

Źródło zaopatrzenia ludności w wodę stanowi czwartorzędowy poziom wodonośny poprzez eksploatację ujęcia w Pysznicy – Podborku. Ujmowane wody charakteryzują się wysoką jakością.

Celem zapewnienia warunków ochrony zasobów wód ujęcia, zakazy, ograniczenia i wskazania dotyczą:

- kontynuacji wzmożonej ochrony sanitarnej w obrębie stref ochrony pośredniej poszczególnych studni tj. użytkowania terenu wyłącznie do celów związanych z ujęciem wody;
- usankcjonowania projektowanej strefy ochrony pośredniej o zasięgu zgodnym z opracowanym projektem;

- do czasu realizacji wyżej wymienione wskazania i określenia zasad zagospodarowania strefy ochrony pośredniej wstępnie ustala się zakaz: wprowadzania ścieków do ziemi i wód powierzchniowych, rolniczego wykorzystania ścieków i gnojowicy, prowadzenia eksploatacji odkrywkowej kopalni, zakładania cmentarzy i grzebania zwierząt, lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych, lokalizowania obiektów działalności przemysłowej, terenów rekreacyjnych, campingów, ponadto z uwagi na bliskość położenia zabudowy systematycznych badań w sieci piezometrów (zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wód z ujęcia).

Na obszarze pozostającym w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425, Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Decyzją Nr KDH 1/013/6037/97 z dnia 18.07.1997 r. Wprowadził system ograniczeń i zakazów. Zakres ograniczeń uzależniony jest od sposobu zagospodarowania terenu. Na terenach wiejskich obowiązuje zakaz lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko wodne, a w szczególności wysypisk odpadów i wylewisk nie zabezpieczonych przed przenikaniem do podłoża, przeprowadzania rurociągów transportujących substancje niebezpieczne, ponadto obowiązek likwidacji „dzikich” wysypisk odpadów i punktów bezpośredniego zrzutu ścieków do wód podziemnych oraz sieci kanalizacyjnej w celu zorganizowania prawidłowej gospodarki ściekowej. Na terenach leśnych konieczna jest kontrola działania środków ochrony roślin i środków stosowanych przy nawożeniu lasów na wody podziemne.

14.3. Ochrona powietrza atmosferycznego

W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego celem jest zachowanie norm czystości określonych stosownymi, aktualnie obowiązującymi przepisami prawa (Rozporządzenie MOŚZNiL z dnia 28.04.1998 r.).

Formułuje się następujące kierunki działań w zakresie ochrony warunków aerosanitarnych:

- stosowanie niskoemisyjnych nośników energii cieplnej (gaz lub olej opałowy), taką możliwość stwarza 100% dostęp do sieci gazowej na terenie gminy;
- wykorzystanie wymogu sporządzania ocen wpływu na środowisko przedsięwzięć mogących znacząco na nie oddziaływać;
- prowadzenie działalności kontrolnej higieny atmosfery w celu podejmowania przeciwdziałań z uwagi na bliskie sąsiedztwo przemysłu Stalowej Woli;
- zapobieganie powstawaniu uciążliwości związanej z emisją zanieczyszczeń motoryzacyjnych poprzez wprowadzenie zieleni izolacyjnej, zachowanie nieprzekraczalnych linii zabudowy w zależności od kategorii drogi, w uzupełnieniu powinny być podejmowane działania pośrednie tj. zaostrzenie kontroli technicznej pojazdów.

Zasady ochrony powietrza odnoszą się do zachowania norm czystości wszystkich komponentów środowiska, ze względu na powszechność jego występowania i decydujący wpływ zanieczyszczenia powietrza w stosunku do środowiska życia człowieka.

14.4. Ochrona i wykorzystanie zasobów naturalnych, ochrona powierzchni ziemi

Wszystkie udokumentowane w kategoriach bilansowych złoża surowców pospolitych występujących na terenie gminy podlegają ochronie na podstawie przepisu szczególnego jakim jest prawo geologiczne i górnicze z racji aktualnego wykorzystania na mocy wydanych koncesji i utworzonych obszarów i terenów górniczych, co dotyczy: dwóch

terenów górniczych utworzonych dla eksploatacji piasków w Pysznicy, jednego dla eksploatacji surowca ilastego w Brandwicy i jednego dla wydobywania torfu w Studzieniu.

W celu prowadzenia racjonalnej gospodarki surowcami konieczna jest eliminacja „dzikiej” eksploatacji i wprowadzenie w miarę potrzeb pozyskiwania surowców na mocy koncesji określającej warunki eksploatacji i rekultywacji. Eksploatacja surowców na potrzeby lokalne jest możliwa poza terenem Parku Krajobrazowego, co wynika z przepisów powołujących Park.

Na terenach występujących licznie torfowisk (chronionych z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, cennych przyrodniczo) o wstępie rozpoznanych zasobach torfów, dopuszcza się prowadzenie koncesjonowanej eksploatacji, (z wyłączeniem obszaru Parku Krajobrazowego) dla celów ogrodniczych po wcześniejszym dokładniejszym rozpoznaniu złóż i pozytywnej opinii raportu oddziaływania na środowisko.

W zakresie ochrony powierzchni ziemi jako cel podstawowy, ustala się przeprowadzenie rekultywacji na terenach aktualnej eksploatacji glin, piasków i torfów po zakończeniu wydobywania w obrębie Terenu Górniczego Pysznica – Zawół, Terenu Górniczego Pysznica – Cholewińska, Terenu Górniczego Brandwica – Śpiewak, Terenu Górniczego Studzieniec – Beetz. Proponuje się rekultywację w kierunku wodnym lub leśnym.

14.5. Ochrona gruntów rolnych i leśnych

W myśl ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych zaleca się oszczędne dysponowanie gruntami wysokiej bonitacji oraz gruntami leśnymi w przeznaczeniu ich na cele nierolnicze i nieleśne. Szczególnej ochronie podlegają gleby pochodzenia organicznego występujące na terenie wsi Pysznica, Kłyżów, Jastkowice, Studzieniec. Przeznaczenie gruntów na cele nierolnicze i nieleśne odbywa się w planie zagospodarowania przestrzennego. Zasady wyłączeń z produkcji rolnej gruntów pochodzenia mineralnego i organicznego określa art. 7.1. w/w ustawy.

Zgodnie z ustawą o lasach, szczególnej ochronie podlegają kompleksy leśne posiadające status lasów ochronnych, co dotyczy powierzchni 6195 ha lasów państwowych na terenie gminy ustala się podporządkowanie funkcji produkcyjnej funkcjom ochronnym. Gospodarka leśna winna być prowadzona w sposób zapewniający ciągłe spełnianie przez nich celów, dla których zostały wydzielone, w szczególności poprzez:

- dbałość o stan zdrowotny i sanitarny lasów;
- preferowanie naturalnego odnowienia lasów;
- dbałość o utrzymanie naturalnych stosunków wodnych;
- ograniczenie stosowania zrębów zupełnych.

14.6. Obiekty i obszary chronione i proponowane do ochrony na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Dla terenów położonych w obrębie Parku Krajobrazowego „Lasy Janowskie” ustala się obowiązek przestrzegania lokalnych norm prawa (Uchwała WRN Nr II/12/84 w Tarnobrzegu z dnia 03.10.1984 r. i Uchwała Nr XXVI/141/88 z dnia 30.03.1988 r.) w tym zakresie, a mianowicie:

Zakazuje się:

- zanieczyszczania wody, gleby i powietrza;
- lokalizowania jakichkolwiek inwestycji przemysłowych rolniczych powodujących niszczenie lub degradację środowiska oraz jego walorów krajobrazowych;
- zmian naturalnych form użytkowania terenu na bardziej intensywne gospodarczo np. lasu na użytki rolne;
- likwidowania istniejących zadrzewień śródpolnych i śródłąkowych;

- eksploatacji miejscowych zasobów kruszywa i materiałów budowlanych;
- lokalizowania wysypisk śmieci, składowisk odpadów grzebalników martwej zwierzyny, itp. urządzeń;
- przeprowadzania napowietrznych linii przemysłowych i ciągów komunikacyjnych za wyjątkiem utrzymania dróg dojazdowych do miejscowości jako sięgacze;
- wjazdu na teren chroniony wszelkich pojazdów samochodowych z wyłączeniem ruchu lokalnego i interwencyjnego poza miejscami wyznaczonymi;
- używania poza pomieszczeniami zamkniętymi urządzeń radiotechnicznych oraz innych źródeł hałasu, uciążliwych dla otoczenia;
- realizacji wszelkich działalności gospodarczych mogących zniszczyć lub zmienić w istotny sposób naturalny krajobraz względnie jego poszczególne elementy.

Ogranicza się:

- stosowanie zrębów zupełnych do minimum niezbędnego ze względów hodowlanych i warunków siedliskowych, stosując zręby zwężone;
- stosowanie chemicznych metod zwalczania szkodników tylko do sytuacji zagrożenia klęską gradacji owadów;
- intensyfikowanie produkcji drogą nawożenia lasu;
- intensyfikację produkcji rolnej poprzez przechodzenie na duże arealy upraw jednogatunkowych o intensywnym nawożeniu i stosowaniu środków chemicznych ochrony roślin jedynie w szczególnych przypadkach.

Wprowadza się ogólne zasady zagospodarowania:

w leśnictwie:

- podstawowym celem gospodarki leśnej w Parku jest zapewnienie warunków do maksymalnego i harmonijnego spełniania funkcji społecznych, ochronnych i produkcyjnych;
- lasy w granicach Parku uznać za lasy ochronne grupy I dostosowując elaboraty urządzania gospodarstwa leśnego do granic i zasad obowiązujących na terenie Parku.

w gospodarce łowieckiej:

- gospodarka łowiecka prowadzona będzie w oparciu o zasady przyjęte w odniesieniu do obszarów szczególnie chronionych.

w rolnictwie:

- utrzymać dominującą pozycję rodzinnych gospodarstw rolnych zapewniających zachowanie mozaikowego układu pól dostosowanych do warunków fizjograficznych i intensywnego płodozmianu;
- w gospodarstwach rybackich przeprowadzać koszenie trzcin poza okresem lęgowym ptactwa
- w czasie prac pielęgnacyjnych lub odnowieniowych unikać jednoczesnego pozbawienia wody całego kompleksu stawów, a prace wykonywać kolejno w poszczególnych stawach pozostawiając jednocześnie pewne ilości kęp roślinności szuwarowej.

w gospodarce wodnej:

- odzyskać i utrzymać pełną czystość wszystkich cieków wodnych;

- wzdłuż cieków płynących przez obszary rolnicze stosować obudowę biologiczną w celu ochrony wód przed zanieczyszczeniem.

w komunikacji:

- ograniczyć szybkość poruszania się pojazdów na obszarze Parku ze szczególnym uwzględnieniem dróg migracji zwierzyny i korytarzy ekologicznych.

w budownictwie:

- budownictwo odtworzeniowe dla potrzeb miejscowej ludności powinno nawiązywać do historycznie ukształtowanych form regionalnych.

w rekreacji i turystyce:

- teren Parku przeznaczyć dla turystyki kwalifikowanej (pieszej, rowerowej, narciarskiej) oraz wypoczynku świątecznego w formie spacerów, zwiedzania, obserwowania przyrody, grzybobrania, zwiedzania dydaktycznego;
- zagospodarowanie dostosować do wyżej wymienionych form rekreacji, a więc urządzić szlaki turystyczne, miejsca wypoczynkowe, widokowe;
- dopuszcza się rekreacyjne użytkowanie całego obszaru Parku poza obszarami wyłączonymi – specjalnie oznakowanymi (rezerwaty, ostoje zwierzyny, uprawy).

Na terenie **otuliny Parku:**

Zakazuje się:

- lokalizowania inwestycji i sposobu zagospodarowania terenu mogących mieć negatywny wpływ na Park oraz utrudniać powiązania z cennymi obszarami sąsiadującymi;
- lokalizowania przemysłowych ferm hodowlanych o raz stosowania bezściółowych technologii;
- lokalizowania terenów do gnojowicowania oraz grzebania martwych zwierząt;
- prowadzenia zabiegów melioracyjnych oraz innych mogących mieć wpływ na zmianę poziomu wód powierzchniowych i gruntowych na terenie Parku;
- likwidowanie istniejących stawów i spiętrzeń wodnych;
- czyszczenia stawów i koszenia trzcin w okresie lęgowym ptactwa;
- wprowadzania elementów inwestycji bez odpowiednich urządzeń zabezpieczających środowisko przed zanieczyszczeniem i przerywaniem ciągów ekologicznych;
- budowy budynków niezharmonizowanych z otoczeniem;
- lokalizowania ośrodków wypoczynkowych i innych budowli na terenach leśnych oraz w odległości mniejszej niż 100m. od brzegu rzeki i zbiorników wodnych;
- stosowanie środków chemicznych w ilości 4% w mieszaninie z piaskiem używanej do uszorstnienia dróg przebiegających przez teren Parku i strefy ochronnej.

Ogranicza się:

- intensyfikację produkcji leśnej drogą nawożenia;
- stosowanie chemicznej ochrony lasu przed szkodnikami, poza szczególnymi przypadkami;
- wielkość zrębów zupełnych;
- rozwój komunikacji (w strefie jej bezpośredniego oddziaływania na Park) do potrzeb lokalnych;

- szybkość pojazdów na drogach przecinających korytarze ekologiczne, prowadzących z Parku na zewnątrz;
- eksploatację surowców mineralnych na skalę przemysłową;
- rozwijania skoncentrowanych układów urbanistycznych w otoczeniu Parku oraz na kierunkach powiązań ekologicznych i krajobrazowych z wartościowymi obszarami sąsiadującymi z Parkiem.

Wprowadza się ogólne zasady zagospodarowania:

w leśnictwie:

- w otoczeniu ośrodków rekreacyjnych i obsługi ruchu turystycznego lasy uznać za ochronne grupy I – lasy masowego wypoczynku ludności;
- na obszarach niezgodności panującego drzewostanu z typem siedliskowym podjąć przebudowę wzbogacając skład gatunkowy drzewostanów i podszytów;
- przy nowych nasadzeniach stosować głównie gatunki rodzime oraz w miarę możliwości lokalny materiał roślinny;
- zalesiać grunty rolne najniższych klas bonitacyjnych, zwłaszcza na głównych kierunkach powiązań z otaczającymi cennymi przyrodniczo obszarami sąsiednimi, uwzględniając korytarze ekologiczne.

w rolnictwie:

- utrzymać dotychczasowy roślinno–hodowlany kierunek produkcji rolnej, wielkość obsady zwierząt dostosować do miejscowej bazy paszowej;
- na terenach rolnych i łąkach utrzymywać i wprowadzać zadrzewienia śródpolne i przydrożne;
- w produkcji rolnej stosować nowoczesne metody agrotechniczne oraz biologiczne z ograniczeniem stosowania środków chemicznych.

w gospodarce wodnej:

- zabezpieczyć odcinki cieków wodnych od źródeł do obszarów Parku przed możliwością przedostania się zanieczyszczenia;
- stosować odbudowę biologiczną cieków wodnych przebiegających przez obszary rolne;
- uporządkować gospodarkę wodno–ściekową w zieleni rzek przepływających przez obszar Parku.

w budownictwie:

- lokalizacja obiektów budowlanych nie może kolidować z przeznaczeniem obszarów przyległych do Parku na cele zaplecza turystycznego i wypoczynkowego;
- stosować w budownictwie mieszkaniowym i ogólnym we wsiach otaczających Park Krajobrazowy regionalne cechy architektoniczne i wystroju ludowego;
- starannie rekultywować wszelkie czasowo zdewastowane obszary związane z prowadzeniem robót budowlanych.

w rekreacji i turystyce:

- przeznaczyć teren strefy przyległej do Parku na lokalizację ośrodków obsługi ruchu turystycznego;

- wsie położone w pobliżu Parku w obszarze o dużych walorach krajobrazowych przeznaczyć na wsie letniskowe;
- wielkość ośrodków turystyczno-rekreacyjnych dostosować do lokalnych warunków środowiska.

Na obszarach rezerwatów „Jastkowice” i „Imielty Ług” zgodnie z aktami prawa ustanawiającymi rezerваты (Zarządzenie MLiPD z dnia 19.04.1959 r. (M. P. Nr 89 poz. 482) i Zarządzenie MOSZNiL z dnia 18.01.1988 r. (M. P. Nr 15 poz. 48).

Zabrania się:

- pozyskiwania, niszczenia lub uszkodzania drzew i innych roślin, z wyjątkiem przypadków uzasadnionych potrzebami gospodarstwa rezerwatowego, ujętych w planie ochrony;
- zbioru wszystkich dziko rosnących roślin, a w szczególności owoców, nasion i grzybów, z wyjątkiem zbioru nasion na potrzeby hodowli lasu;
- polowania, chwytania, płoszenia i zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia nor i legowisk zwierzęcych, gniazd ptasich i wybierania jaj;
- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, innego zanieczyszczania wód i gleby oraz powietrza;
- zakłócania ciszy;
- palenia ognisk;
- stosowania środków chemicznych w gospodarce leśnej;
- zmiany stosunków wodnych;
- umieszczania tablic, napisów ogłoszeń reklamowych i innych znaków nie związanych z ochroną porządku i bezpieczeństwa;
- wstępu na teren rezerwatu, poza miejscami wyznaczonymi przez wojewodę, z wyjątkiem służb leśnych oraz służb ochrony przyrody;
- ruchu pojazdów, z wyjątkiem pojazdów służb leśnych oraz służb ochrony przyrody.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody parki krajobrazowe i rezerваты wymagają opracowania planów ochrony. Z chwilą ustanowienia planu ochrony jego ustalenia są wiążące dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania. Aktualnie jest opracowywany plan ochrony „Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie”.

Dla rezerwatów „Jastkowice” i „Imielty Ług” były opracowane plany ochrony na lata 1990–1999, ich okresy obowiązywania zostały wydłużone do 31.12.2009 r. (pismo MOSZNiL znak: OP: p/I/4074/95/3–86 z dnia 30.11.1995 r.).

W styczniu 2001r., z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 07 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody, zgodnie z art. 13.a. powstał obowiązek sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów objętych planem ochrony wyż. wym. rezerwatów.

Do obiektów przyrodniczych podlegających ochronie, z mocy ustawy o ochronie przyrody należą **pomniki przyrody** (4 obiekty).

W stosunku do pomników przyrody zgodnie z normami prawa lokalnego ustanawiającymi te formy ochrony zabrania się w odległości 15 m dokonywania wszelkich, istotnych zmian bez zgody Wojewody. W stosunku do samych drzew zabrania się ich wycinania, niszczenia, wznoszenia budowli w zasięgu korzeni i korony.

Na terenach objętych ochroną w formie użytków ekologicznych (2 użytki nad rzeką Bukowa i potokiem Dębowiec) zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym zabrania się:

- pozyskiwania, niszczenia lub uszkodzania drzew, krzewów i innych roślin;

- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości;
- niszczenia gleb lub zmiany sposobu jej użytkowania;
- wzniesienia ognia.

Ponadto na terenie gminy występuje wiele cennych przyrodniczo obiektów i obszarów, które w celu zachowania, jak również zwiększenia atrakcyjności gminy w ofercie turystycznej wymagają wprowadzenia ochrony prawnej.

Na podstawie koncepcji opracowanej w ramach „Programu działań nad rozwojem ochrony przyrody i krajobrazu w woj. podkarpackim” przez BULiGL Oddział Przemysł 1999 r. oraz projektu Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego **proponuje się utworzenie Zaklikowsko – Ulanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu** z uwagi na występowanie wyróżniających się krajobrazowo terenów o różnych typach ekosystemów w celu zapewnienia zachowania względnej równowagi ekologicznej.

Projekt Zaklikowsko – Ulanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny gmin: Zaklików, Radomyśl n/Sanem, Pysznica, Ulanów, Harasiuki i Jarocin włączając otulinę Parku Krajobrazowego „Lasy Janowskie” w jego obręb bez jej prawnej likwidacji, tym samym niemal cała powierzchnia gminy Pysznica, pod drogę powiatową Nr 42737 na wschodzie objęta zostałaby ochroną w formie obszaru chronionego krajobrazu.

Projekt Zaklikowsko – Ulanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu stanowi część Wielkoprzestrzennego Systemu Obszarów Chronionych. Ustanowienie OChK zgodnie z ustawą o ochronie przyrody pozostaje w gestii Wojewody lub Rady Gminy.

Ponadto proponuje się objęcie ochroną w formie **4 pomników przyrody żywej**, okazałych, sędziwych drzew – dębów szypułkowych, położonych na terenie leśnictwa Rzeczyca w oddziałach leśnych 229d i 229h oraz leśnictwa Ludian w oddziale 238c i 238g. Ustanowienie pomników przyrody pozostaje w gestii Wojewody lub Rady Gminy.

14.7. Ochrona klimatu akustycznego

W zakresie uniknięcia uciążliwości związanej z hałasem komunikacyjnym za niezbędne określa się:

- poprawę nawierzchni dróg od jakości której zależy poziom emisji hałasu;
- egzekwowanie przepisów prawa o ruchu drogowym zarówno w zakresie przestrzegania dopuszczalnej prędkości jak i odpowiedniego stanu technicznego pojazdów.

W przypadku pojawienia się uciążliwości związanej z hałasem przemysłowym (usługi tartaczne), potwierdzonej pomiarami natężenia hałasu niezbędna będzie jej eliminacja poprzez zastosowanie wyciszeń. Pozytywny skutek w tym zakresie wynikać będzie z obowiązku sporządzenia kompleksowych ocen wpływu na środowisko (w tym na klimat akustyczny) projektowanych obiektów.

14.8. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym ustala się zasadę honorowania ograniczeń określonych stosownymi przepisami, wynikającymi z lokalizacji istniejących i projektowanych źródeł promieniowania tj. urządzeń elektromagnetycznych, w szczególności linii NN i WN, stacji bazowych telefonii komórkowej.

14.9. Ochrona przed zagrożeniem powodziowym

W zakresie ochrony przed powodzią ustala się konieczność pilnego przeprowadzenia modernizacji prawego wału rzeki San i uzupełnienia obwałowań Sanu na południe od miejscowości Sudół oraz budowy obustronnych obwałowań rzeki Bukowej od ujścia do

miejsowości Jastkowice – ulica Mickiewicza. Ponadto niezbędna jest realizacja projektowanych zbiorników retencyjnych „Targowisko” na rzece Bukowa oraz zbiornika na rzece Gilówka w rejonie miejscowości Studzieniec.

15. Polityka w zakresie ochrony środowiska kulturowego

15.1. Waloryzacja i ochrona zabytkowego krajobrazu kulturowego

Analiza opracowania „Ochrona zabytkowego krajobrazu kulturowego województwa tarnobrzeskiego” pozwoliła na poznanie sposobu podejścia do tego problemu i dokonania waloryzacji krajobrazu kulturowego.

Problematyka ochrony wartości kulturowych zawiera kolejno:

- 1) określenie zasobów, na które składają się elementy materialne i tradycyjne elementy niematerialne tworzące środowisko kulturowe lub naturalne;
- 2) waloryzację wartości materialnych i niematerialnych danej jednostki, charakter krajobrazu oraz stopień zachowania wartości kulturowych;
- 3) sformułowanie wytycznych konserwatorskich dotyczących kierunków działań umożliwiających ochronę tych wartości na wyznaczonych obszarach;
- 4) wykonanie planu stref ochrony konserwatorskiej, określenie zakresu interwencji konserwatorskiej w obrębie jednostek.

Po naniesieniu na plan terenu objętego zainteresowaniem:

- regionów geograficznych;
- jednostek ukształtowania (JU) określających cechy terenu;
- jednostek pokrycia (JP) wyróżniających formy oraz intensywność pokrycia naturalnego (roślinność) i kulturowego (zabudowa);
- jednostek tradycyjnych (JT) i historycznych (JH) obejmujących tereny charakteryzujące się śladami zagospodarowania w przeszłości;

uzyskano siatkę obszarów, czyli jednostek architektoniczno–krajobrazowych, o cechach określonych kodowymi oznaczeniami, która stała się podstawą do dalszej analizy i waloryzacji celem ustalenia wytycznych konserwatorskich i określenia zakresu interwencji konserwatorskiej. W obszarze zainteresowania tj. na terenie gminy Pysznica występują następujące jednostki architektoniczno–krajobrazowe: 309, 321, 323, 347, 349.

JARK Nr 309 – obejmuje wieś Jastkowice;

JARK Nr 321 – obejmuje wieś Studzieniec;

JARK Nr 323 – obejmuje wieś Kłyżów;

JARK Nr 347 – obejmuje wieś Chłopska Wola;

JARK Nr 349 – obejmują wieś Pysznica.

Tabela

Określenie zasobu jednostek dla obszaru gminy Pysznica.

Nr Z-jark	oznaczenie kodowe jednostki ukształtowania		kod literowo-cyfrowy jednostek pokrycia	kod literowy jednostek tradycyjnych
309	512.47	AO	IIIS	aN
321	512.47	AO	IB	aN
323	512.47	BO	IB	aN
347	512.46	AU	IIIS	aC
349	512.46	AU	IIS	aC

aC – jednostki historyczne (tradycyjne) o formach czytelnych, cywilizacyjnych;

aN – jednostki historyczne (tradycyjne) o formach czytelnych, dominujące innego rodzaju;

AO – jednostki historyczne (tradycyjne) o formach czytelnych, komponowanych;

AU – jednostki historyczne (tradycyjne) o formach czytelnych, cywilizacyjnych;

BO – teren sfalowany bez cech dodatkowych rodzaju;
 512.46 – Dolina Dolnego Sanu;
 512.47 – Równina Biłgorajska;
 S – zabudowa skupiona;
 III – zadrzewienia luźne, rozproszone.

Przystępując do sformułowania wytycznych konserwatorskich założono pięć modeli ochrony wartości kulturowych w zależności od wartości chronionego terenu:

- A – ochroną rezerwatową z pełną ochroną treści historycznych, form (np. linii zabudowy, stopnia skupienia), substancji (np. zabudowy) i funkcji (uprawowe, handlowe);
- B – ochronę częściową obejmującą przede wszystkim formy oraz w możliwym zakresie treści, substancję i funkcje;
- E – ochronę elementów oraz pełną ochronę ekspozycji i treści historycznych, w odniesieniu do formy, ogólne zachowanie charakteru krajobrazowego, w tym ochronę określonych elementów
- AR – archeologiczną;
- K – ochronę krajobrazową i zabezpieczenie otuliny w drodze do zachowania dominacji form tradycyjnych i harmonijnego nawiązania do nich (na zasadzie sąsiedztwa) oraz zabezpieczenia właściwej ekspozycji dla stref A i B.

Zgodnie z tym założeniem cały obszar gminy Pysznica objęty został strefą ochrony krajobrazowej (K).

Pogrupowanie jednostek według walorów na strefy ochrony konserwatorskiej wymaga dokładniejszego określenia koniecznych działań konserwatorskich w granicach JARK-ów, obejmujących najcenniejsze kulturowo obszary. Działania takie dzielą się na:

- 1) ochronne (OCHR) – zmierzające do zabezpieczenia wartości kulturowych, w tym prawne (jak wpisy do rejestru zabytków);
- 2) (INTE) – interwencyjne, określające zakres niezbędnej interwencji konserwatorskiej i dotyczą wsi Chłopska Wola.

Tabela

Waloryzacja zasobu jednostek i wytyczne konserwatorskie z określeniem zasobu interwencji konserwatorskiej w obrębie jednostki dla obszaru gminy Pysznica.

waloryzacja zasoby jednostek dla obszaru gminy			wytyczne konserwatorskie i określenie zakresu interwencji konserwatorskiej w obrębie jednostki	
nr Z-jark	kategoria krajobrazu (K, NK, N)	stopień waloryzacji (I–VI)	zakres ochrony konserwatorskiej (A, B, E, AR, K)	zakres interwencji konserwatorskiej (OCHR, KONS, INTE, REKN, RKOM)
309	NK	III	K	
321	P	II	K	
323	P	IV	K	
347	NK	II	K	OCHR, INTE
349	NK	III	K	

Ochronie powinny podlegać wszystkie związane z dawnym układem elementy krajobrazu naturalnego. Czyli obok zachowanych obiektów kościelnych, układów urbanistycznych (ruralistycznych i ulicówek), zabudowy dawnej – składającej się wraz z dopełniającymi ją elementami małej architektury (kapliczkami, krzyżami) na krajobraz kulturowy, stanowisk archeologicznych elementy krajobrazu naturalnego i obszar chronionego krajobrazu. Działania w tych strefach określone są w przepisach szczególnych, a polegają głównie na założeniu bezwzględnego priorytetu wymagań konserwatorskich,

które winny zmierzać do możliwie najpełniejszej rewaloryzacji historycznego założenia i zapewnić właściwą ekspozycję tych obiektów.

Na terenie gminy ochroną konserwatorską należy objąć elementy charakterystyczne dla układów urbanistycznych najwcześniej założonych wsi, tj. szczególnie Jastkowice z Chłopską Wolą.

Należy dążyć do zachowania skali i brył nowo powstałych budynków we wsiach, odpowiedniej – względem budynków o tradycyjnym charakterze, celem zachowania odpowiedniej ich ekspozycji. Nowe obiekty należy lokalizować z zachowaniem historycznej linii zabudowy.

Również kościół parafialny w Pysznicy godny jest objęcia ochroną poprzez wprowadzenie strefy, w miejscowości tej jednak – ze względu na lokalizację w ścisłej dość zabudowie wsi wprowadzenie strefy ochronnej wydaje się mało możliwe.

Ochroną konserwatorską obejmuje się również obiekty wpisane do rejestru zabytków (w części Uwarunkowania wymienione w pkt. „Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków”), oraz ujęte w wykazie zabytków architektury i budownictwa, cmentarze, stanowiska archeologiczne, układy przestrzenne i tereny z punktami widokowymi. Zachowanie i utrzymanie wymienionych obiektów w należyтым stanie nakłada na gminę ustawa o ochronie dóbr kultury z 15.02.1962 r. – Dz. U. nr 98, poz. 1150 z 1999 r.

Zgodnie z waloryzacją JARK proponuje się objęcie ochroną krajobrazu obszar wsi Jastkowice–Chłopska Wola.

Działalność konserwatorska w tej strefie winna zmierzać do:

- zachowania zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego, ewentualnie częściowym ich odtworzeniu;
- konserwacji krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z dawną zabudową;
- ochrony obszaru przed zabudową dysharmonizującą z tradycyjną zabudową i naturalnym otoczeniem;
- rekultywacji fragmentów zniszczonych;
- wprowadzenia nowych elementów krajobrazowych, podnoszących estetyczne wartości tych terenów (skablowanie, czy choćby zmniejszenie, dużej liczby linii energetycznych biegnących wzdłuż rzeki);
- wprowadzenia funkcji ogólnospołecznych (rekreacyjnych) w oparciu o rzekę.

15.2. Stanowiska archeologiczne

Na obszarze gminy zewidencjonowano 57 stanowisk archeologicznych. Obecnie z racji intensywnej uprawy roli, eksploatacji kopalin, możliwości rozbudowy wsi niemal wszystkie stanowiska archeologiczne są narażone na zniszczenie.

W związku z tym wydaje się konieczne wpisanie niektórych z nich do rejestru dóbr kultury, a w przypadku kolizji z decyzją lokalizacyjną należy dążyć do przeprowadzenia na nich badań sondażowych. Do takich zaliczono stanowiska (liczba porządkowa z wykazu stanowiska archeologicznych) 4, 5, 12 w Jastkowicach, 22, 23, 35, 37 w Kłyżowie.

Dla pozostałych stanowisk archeologicznych należy regularnie przeprowadzać inspekcje terenowe. Niezależnie od doraźnych czynności urzędowych (wpis do rejestru zabytków, inspekcje konserwatorskie) wszystkie stanowiska archeologiczne wymagają stałej opieki, wykraczającej poza możliwości służby konserwatorskiej. Zadania te mogą i powinny być spełniane przez samorząd terytorialny i organizacje pozarządowe, we współpracy ze służbą konserwatorską.

15.3. Układy urbanistyczne wraz z zabytkową zabudową, figurami, i pomnikami

Na terenie gminy sieć osadnicza rozwinęła się stosunkowo późno. W XIX i XX w. nie uległa istotnym zmianom. Stąd też historyczne układy urbanistyczne występują właściwie na obszarze wszystkich wsi gminy, układ osadniczy jest dość chaotyczny i charakterystyczny dla tego regionu. Większość miejscowości zlokalizowana jest w pobliżu dróg, są jednak i takie, które zostały założone w znacznym od nich oddaleniu, czy zupełnie leśne (Studzieniec, Kochany). Nie występują założenia warte objęciem specjalną ochroną. Atrakcyjna krajobrazowo jest dolina rzeki Bukowa, malowniczo położona – w oparciu o rzekę San.

Ochroną należy objąć krzyże przydrożne, figury i pomniki. Niezbędna jest bieżąca kontrola władz gminy i konsultacje ze służbą konserwatorską przy każdorazowym podejmowaniu prac renowacyjnych tych obiektów.

Ze stanowiska konserwatorskiego wskazana jest też ochrona tradycyjnej, drewnianej zabudowy wiejskiej tak mieszkalnej, rzemieślniczej i gospodarczej, szczególnie będącej w dobrym stanie technicznym. Należy remontować ją zgodnie z zasadami określonymi wcześniej.

Na terenie gminy powstały w ostatnich kilkudziesięciu latach obiekty dysharmonizujące z dotychczasową, tradycyjną architekturą, nie zupełnie wkomponowane w otaczający krajobraz kulturowy i naturalny. Architektura tych obiektów winna być skorygowana z czasem najbliższego remontu, aby dostosować ją do tradycyjnych rozwiązań (m.in. poprzez pokrycie ich symetrycznymi dachami, zastosowanie odpowiedniego detalu architektonicznego, podziału elewacji i odpowiedniej jej kolorystyki). W przypadku, gdy taka korekta jest niemożliwa do wykonania (istniejący, nietradycyjny dach, zbyt duża kubatura) należy ją odpowiednio wkomponować w zielenią wysoką.

15.4. Punkty i ciągi widokowe

Charakterystyczny dla Równiny Biłgorajskiej krajobraz gminy jest mało urozmaicony. Równina wprawdzie zróżnicowana jest zagłębionymi dolinami rzek ale sięgają one 10–40 m i poprzez otoczenie lasami są trudno zauważalne. Lasy są zalesione głównie świerkiem, jodłą i bukiem, stanowią Puszcę Solską w granicach której znajduje się park krajobrazowy „Lasy Janowskie”, rezerwat przyrodniczy „Jastkowice” i „Imielty Ług”. Tereny leśne posiadają duże walory krajobrazowe i przyrodnicze, stanowi to o dużej ich atrakcyjności. Niestety jest to jednocześnie utrudnieniem w wyznaczeniu rzeczywiście ciekawych ciągów widokowych, nie mówiąc już o punktach widokowych, wyznaczenie których jest praktycznie bezcelowe. Tym bardziej jeśli pamiętamy o ścisłej zabudowie ulic. W związku z tym określa się i wyznacza, w studium, następujące ciągi widokowe:

- 1) Pysznica – widok z drogi za mostem na Sanie na panoramę wsi;
- 2) Olszowiec – ciąg widokowy z drogi Kłyżów-Jastkowice na miejscowość Rędziny i rzekę San;
- 3) Jastkowice – ciąg widokowy z drogi, na wysokości mostu na Bukowej, w kierunku wschodnim – na dolinę Bukowej, w kierunku zachodnim – na pola, w oddali zabudowę wsi Chłopska Wola i rzekę San;
- 4) Jastkowice – ciąg widokowy w kierunku Sanu, którego wprawdzie nie widać – przysłonięty wałem przeciwpowodziowym, ale widać zarys Rozwadowa z dominantą widokową w postaci wieży kościelnej.

Zalecenia konserwatorskie:

- w rejonie najlepszej widoczności nie należy wprowadzać zabudowy poza istniejącym zainwestowaniem oraz nasadzeń wysokich zadrzewień i mogących przysłonić panoramę i wgląd na interesujące nas obiekty;
- natomiast na dalszym planie widokowym dopuszcza się lokalizację budynków parterowych o niewielkiej kubaturze z dachami tradycyjnymi dwu i czterosпадowymi, symetrycznymi, pokrytymi dachówką ceramiczną lub innymi materiałami o wysokiej estetyce zaakceptowanymi przez służbę konserwatorską;

16. Polityka i kierunki rozwoju w odniesieniu do rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Rolnictwo dla gminy jest jedną z podstawowych funkcji. Na podstawie diagnozy stanu istniejącego należy stwierdzić, że cechuje go niska efektywność. Wynika ona przede wszystkim z mało korzystnych warunków glebowych, niewielkiego udziału użytków rolnych oraz małej skali produkcji wynikającej z rozdrobnienia gospodarstw oraz ich przeciążenia zbędną siłą roboczą.

O słabej przydatności gleb do użytkowania rolniczego świadczy udział gleb klasy V i VI, a więc najślabszych bonitacyjnie, który wynosi 46,3% powierzchni użytków rolnych. Udział gleb klasy IV wynosi 27%, a gleby najlepsze w klasach od II–III stanowią 27% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Gleby mające dużą wartość rolniczą w klasach od II–IV położone są w zachodniej części gminy w dolinach rzek Sanu i Bukowej we wsiach: Brandwica, Chłopska Wola, Jastkowice, Pysznica. Pomimo dobrych warunków glebowych na tym obszarze, przy bardzo wysokich stanach wód istnieje zagrożenie powodzią, a na terenie wsi Chłopska Wola, Jastkowice dochodzi do podtopień.

Przewaga gleb klasy IV, V, VI, słabe warunki wodne oraz niewielki udział użytków rolnych nie pozwala na rozwój intensywnej produkcji rolnej.

W strukturze zasiewów największy udział posiadają zboża wraz z mieszankami zbożowymi tj. 76% ogólnej powierzchni zasiewów. Obok roślin zbożowych uprawiane są ziemniaki oraz w niewielkim procencie rośliny pastewne. Pomimo dużego udziału użytków zielonych w ogólnej powierzchni użytków rolnych obsada bydła i trzody chlewnej w gminie jest niska.

Kierunki produkcji roślinnej są wynikiem warunków glebowych. Dla podniesienia efektywności gospodarowania konieczne jest wprowadzenie pracochłonnych upraw, które są najbardziej optymalne ze względów ekonomicznych, a szczególnie biorąc pod uwagę średnią i małą przydatność gleb do użytkowania rolniczego oraz duże rozdrobnienie gospodarstw. Do nich możemy zaliczyć: warzywa korzeniowe, uprawa warzyw pod osłonami, kwiaty i krzewy ozdobne.

Z informacji Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale Oddział w Stalowej Woli z/s w Radomyślu n/Sanem wynika, że rolnicy – właściciele małych gospodarstw zainteresowani są uprawą warzyw na gruncie, warzyw wczesnych pod osłonami, produkcją szkółkarską, uprawą kwiatów i krzewów ozdobnych.

Bliskie sąsiedztwo miasta Stalowej Woli będzie sprzyjać tejże produkcji i przyczyni się do zaopatrzenia mieszkańców miasta w świeże warzywa, kwiaty. W miejscowościach:

- Sudoły (przysiółek);
- Pysznica;
- Brandwica;
- Jastkowice, rozwija się produkcja ogrodnicza, a zwłaszcza uprawa pomidorów, ogórków i papryki.

W produkcji zwierzęcej w związku z dużym udziałem w strukturze zasiewów zbóż oraz ziemniaków należy dążyć do zwiększenia trzody chlewnej. Kierunek ten będzie utrzymany ze względu na tradycję oraz bazę paszową. W latach wcześniejszych gminy istniał zakład zajmujący się hodowlą trzody chlewnej, który był filią Przedsiębiorstwa Przemysłowego w Nisku. W ostatnim czasie pomimo tendencji spadkowych w produkcji zwierzęcej na terenie gminy powstała ferma trzody chlewnej w Pysznicy na 2000 sztuk. Wśród gospodarstw współpracujących z Wojewódzkim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego większość gospodarstw specjalizuje się w hodowli trzody chlewnej, a tylko 1 gospodarstwo w hodowli bydła mlecznego.

Strukturę agrarną cechuje duże rozdrobnienie. Gospodarstw o powierzchni do 5 ha jest 89%. Największe obszarowo gospodarstwa znajdują się w Pysznicy i Jastkowicach. W strukturze obszarowej gminy na przestrzeni 15 lat zaszły niekorzystne zmiany. Zmniejszyła się liczba gospodarstw większych powyżej 10 ha, które uległy podziałowi na gospodarstwa mniejsze, niektóre uległy likwidacji.

Gospodarstwa rolne wykazują nadwyżki siły roboczej, co w konsekwencji przejawia się bezrobociem.

Podstawowym celem polityki przestrzennej dotyczącej rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy w oparciu o przedstawione uwarunkowania jest:

- Stworzenie strukturalnych i przestrzennych warunków do utrzymania i umacniania gospodarstw rolnych.
- Zmiany struktury użytkowania ziemi rolniczej w kierunku wzrostu liczby gospodarstw obszarowo większych kosztem gospodarstw mniejszych małoefektywnych.
- Powstanie większej grupy gospodarstw specjalistycznych i produkujących na sprzedaż w celu wzrostu opłacalności produkcji rolnej.
- Ukierunkowanie produkcji rolnej na gospodarkę rynkową w dostosowaniu do obecnie istniejących zapotrzebowań na rynku krajowym.

Ze względu na warunki naturalne kształtowanie produkcji będzie przebiegać w następujących kierunkach:

- produkcja roślinna – kierunek zbożowo-okopowy, zwiększenie udziału warzyw, produkcja krzewów ozdobnych, krzewów jagodowych;
- produkcja zwierzęca – chów trzody chlewnej, bydła, a także produkcja pszczelarska.

Bogactwem ekonomicznym gminy są lasy położone w północno-wschodniej i wschodniej części gminy. Lasy w znacznej mierze dają zatrudnienie pewnej grupie mieszkańców dzięki czemu zwiększają ich dochód. W lasach prowadzi się gospodarkę leśną związaną z zadrzewieniami, pielęgnacją, pozyskiem drewna.

Lasy mają korzystny wpływ na klimat lokalny, warunki glebowe i stosunki wodne oraz na kształtowanie się równowagi biologicznej w środowisku przyrodniczym. Część gminy położona jest w Otulinie Parku Krajobrazowego „Lasy Janowskie”. Występowanie atrakcyjnych krajobrazowo terenów tj. malowniczej doliny rzeki Bukowej tworzącej liczne zakola stwarzają możliwość rozwoju turystyki i agroturystyki na tych terenach.

W polityce dotyczącej kierunków zagospodarowania przestrzennego rolniczej przestrzeni produkcyjnej wydzielone zostały następujące tereny:

- O ograniczonych warunkach rozwoju rolnictwa – obejmują tereny rolne w klasach od II–IV położone w zachodniej części gminy w dolinach rzek: Sanu oraz Bukowej. Pomimo dobrych warunków glebowych, położenie w strefie zalewowej Sanu i Bukowej powoduje, ryzyko zbioru plonów. W terenach tych znajdują się wsie – zachodnia część Pysznicy, Chłopska Wola, zachodnia część Brandwicy, Sudół.
- Tereny wyłączone spod zabudowy obejmują obszary gleb organicznych oraz obszary zmeliorowane.
- Pozostałe tereny gminy obejmują niewielką część gruntów wsi Brandwicy, Chłopskiej Woli oraz Pysznicy. Są to tereny produkcji rolnej z dużym udziałem zbóż oraz warzyw. Wzrost powierzchni uprawy warzyw zaznaczył się w ostatnim czasie. Na pozostałych terenach gminy również podstawowym kierunkiem jest uprawa zbóż, roślin okopowych oraz warzyw.

- Tereny proponowane do rozwoju produkcji zdrowej żywności położone są w otulinie Parku Krajobrazowego „Lasy Janowskie”. Są to wsie: Kłyżów, wschodnia część Pysznicy, część Jastkowic i Brandwicy.
- Warunki do rozwoju agroturystyki proponuje się w miejscowościach położonych wśród lasów tj.: Studzieniec, Jastkowice, Pysznica oraz w miejscowościach położonych w dolinie rzeki Bukowej, która tworzy malownicze zakola.

Wskazuje się do zalesienia tereny nieużytków i gruntów rolnych niskich klas bonitacyjnych o powierzchni 375 ha w tym:

Brandwica	– 2,5 ha;
Jastkowice	– 140,0 ha;
Kłyżów	– 8,5 ha;
Studzieniec	– 52,5 ha;
Pysznica	– 154,0 ha.

Niepokojącym zjawiskiem w gminie jest wzrastająca powierzchnia gruntów odłogujących i ugorów, których powierzchnia w roku 2000 wyniosła 1500 ha. Należy dążyć do zmniejszenia tych powierzchni i znaleźć instrumenty do zapewnienia opłacalności produkcji rolnej i tym samym uprawy ziemi rolniczej.

17. Polityka rozwoju społeczno-gospodarczego

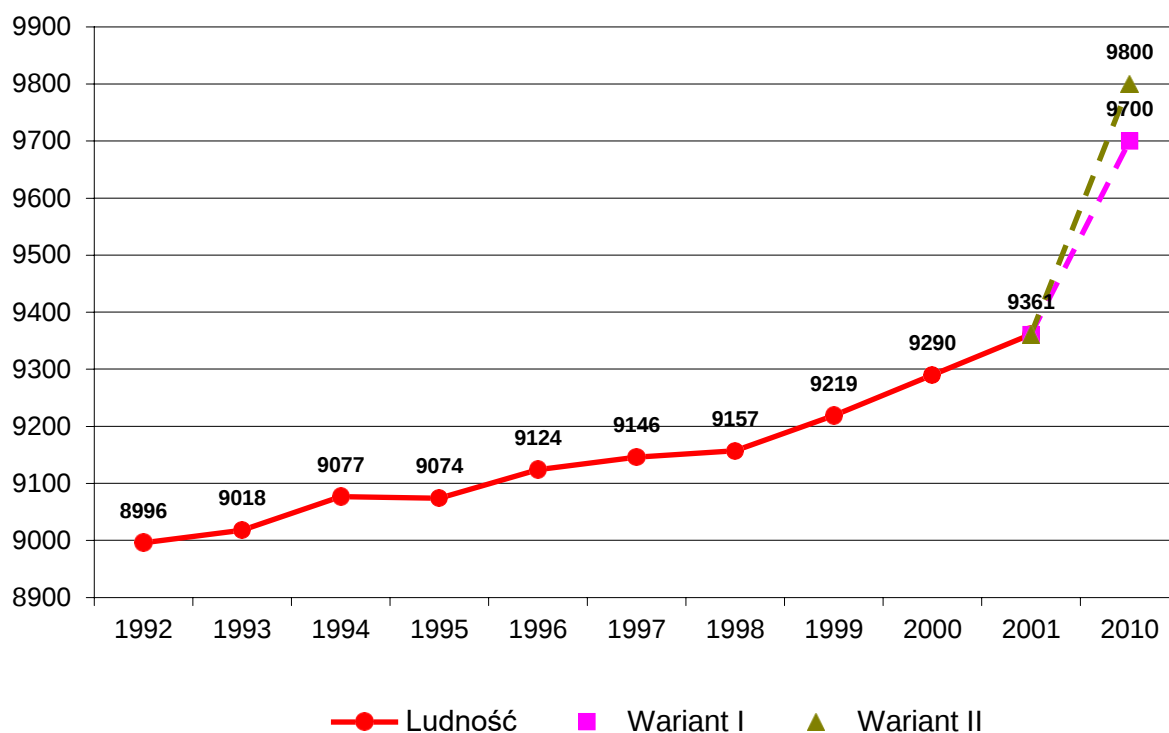
17.1. Prognoza rozwoju demograficznego

17.1.1. Liczba ludności, gęstość zaludnienia

Z dostępnych danych dotyczących ludności gminy, a więc GUS i Ewidencja Ludności Urzędu Gminy w Pysznicy wynika, iż w 2010 roku liczba ludności gminy może osiągnąć liczbę około 9700–9800 osób. Gęstość zaludnienia przy zakładanej liczbie ludności nieznacznie wzrośnie – do 66 osób/km².

Perspektywiczną liczbę ludności określono na podstawie „Prognozy ludności Polski według województw i powiatów na lata 1999–2030” opracowanej przez GUS. „Prognoza...” zakłada do 2010 roku wzrost liczby mieszkańców powiatu stalowowolskiego o około 1,04%. Przyrost liczby ludności gminy ilustruje niżej zamieszczony wykres.

Prognoza demograficzna dla gminy Pysznica do 2010 roku.

Źródło: Rocznik statystyczny Tarnobrzeg, Rocznik statystyczny województwa podkarpackiego 1999 i 2000, Prognoza ludności Polski według województw i powiatów na lata 1999–2030, GUS 1999 r., Urząd gminy w Pysznicy

17.1.2. Struktura wieku

Strukturę wieku ludności gminy do 2010 r. przyjęto za GUS-owską „Prognozą ludności Polski według województw i powiatów 1999–2030”. Szacunkowe wskaźniki przyjęte dla powiatu stalowowolskiego określają odsetek ludności w poszczególnych grupach wiekowych w wymiarze:

- wiek przedprodukcyjny – 21,5%;
- wiek produkcyjny – 62,5%;
- wiek poprodukcyjny – 16,0%.

Szacunkowa liczba ludności odpowiadająca przyjętym wskaźnikom w poszczególnych grupach wiekowych w 2010 r. może wynosić:

	Wariant I	Wariant II
Wiek przedprodukcyjny	2080	2100
Wiek produkcyjny	6070	6150
Wiek poprodukcyjny	1550	1550
Razem:	9700	9800

W strukturze ludności według ekonomicznych grup wiekowych, prognozowany jest wzrost grupy wieku produkcyjnego (do 62,5%) i wieku poprodukcyjnego (16,0%).

Obniżeniu powinien ulec wskaźnik obciążenia demograficznego, czyli relacja grupy ludności w wieku produkcyjnym i nie produkcyjnym. Szacunkowa wielkość wskaźnika obciążenia demograficznego wynieść może około 60.

17.2. Prognoza zmian jakości życia mieszkańców

17.2.1. System obsługi ludności gminy

Na podstawie udokumentowanych zasobów i uwarunkowań rozwoju tych zasobów oraz celów rozwojowych gminy, formułuje się następujące działania służące poprawie jakości obsługi w dziedzinie:

Oświata

- utrzymać istniejącą sieć szkół wszystkich typów, które zapewniają obsługę przewidywanej liczby uczniów zreformowanych szkół;
- podejmować działania w kierunku modernizacji lub rozbudowy wszystkich obiektów oświatowych w gminie;
- kontynuować prace budowlane przy nowym obiekcie gimnazjum w Pysznicy;
- zapewnić placówkom oświatowym odpowiedni teren i urządzenie placów sportowo-rekreacyjnych;
- istniejąca sieć placówek wychowania przedszkolnego (przedszkole, ogniska przedszkolne) zapewni potrzeby w zakresie opieki nad dzieckiem w wieku przedszkolnym.

Kultura

- utrzymać istniejącą sieć placówek upowszechniania kultury w gminie;
- dążyć do poprawy warunków lokalowych i rozbudowy Domu Kultury w Pysznicy – głównego ośrodka życia kulturalnego w gminie;
- kultywować tradycje lokalnej kultury ludowej, a w jej rozwoju i upowszechnianiu bazować na współpracy z organizacjami społecznymi i zawodowymi oraz placówkami oświatowymi;
- uwzględniać w programie rozwoju turystyki i rekreacji propagowanie dorobku lokalnego środowiska kulturalnego;
- pogłębiać współpracę twórców kultury z placówkami oświatowymi;
- dążyć do większego eksponowania dorobku kulturalnego i lokalnych tradycji w połączeniu z rozwojem rekreacji i wypoczynku (wystawy plenerowe, przedstawienia regionalne).

Ochrona zdrowia i opieka społeczna

- utrzymać ukształtowaną strukturę urządzeń obsługi w zakresie ochrony zdrowotnej mieszkańców;
- przyspieszyć działania zmierzające do przebudowy i modernizacji ośrodka zdrowia w Pysznicy w myśl wymogów ustawy z 1992 r. o zakładach opieki zdrowotnej;
- umożliwić świadczenie usług medycznych innym podmiotom medycznym posiadającym umowy z Regionalną Kasą Chorych;

- obejmować opieką w ramach pomocy społecznej osoby i rodziny pozbawionych środków utrzymania;
- kontynuować współpracę w zakresie pomocy społecznej z instytucjami pozarządowymi, oświatowymi i służbami porządkowymi.

Handel, gastronomia, rzemiosło

- wspierać działania właścicieli lokali handlowych zmierzających do podnoszenia standardu obsługi;
- zachęcać i wspomagać inwestorów zamierzających rozwijać sieć gastronomiczną, handlową i usług rzemieślniczych w powiązaniu z ośrodkami rekreacji;
- koordynować działania w kierunku rozwoju wielofunkcyjnego gminnego ośrodka handlowo-usługowego;
- umożliwiać lokalizację usług w sąsiedztwie większych skupisk miejsc pracy;
- zapewnić w rejonach lokalizacji usług publicznych liczby miejsc parkingowych, odpowiadających programowi usług;
- pobudzać i wspierać aktywność gospodarczą mieszkańców gminy (głównie bezrobotnych) w kierunku rozwoju działalności usługowej;
- dążyć do pozyskiwania inwestorów w kierunku rozwoju usług i drobnej wytwórczości;
- wspierać starania inwestorów tworzących nowe miejsca pracy w pozyskiwaniu tanich kredytów i ulg inwestycyjnych.

Sport i rekreacja

- wspierać inicjatywy zmierzające do zwiększania bazy urządzeń sportowych (głównie powiększenie liczby boisk sportowych);
- dążyć do reaktywowania terenów sportowych przy dawnych szkołach;
- podejmować działania zmierzające do poprawy standardu obiektów i urządzeń sportowych;
- wykorzystać walory przyrodnicze gminy dla rozwoju rekreacji i turystyki;
- przygotować tereny, wyposażone w odpowiednie wyposażenie w odpowiednie urządzenia infrastruktury technicznej, umożliwiające lokalizację obiektów i urządzeń rekreacyjnych oraz towarzyszących urządzeń usługowych;
- wspierać inicjatywy wykorzystania gospodarstw rolnych do rozwoju agroturystyki;
- przygotować tereny dla lokalizacji budownictwa letniskowego przez mieszkańców ośrodków miejskich (głównie Stalowej Woli);
- zmierzać do wyznaczenia i urządzenia ścieżek rowerowych w najbardziej atrakcyjnych terenach gminy.

17.3. Prognoza rynku pracy

Szacuje się, że zasoby pracy w 2010 r. wynosić będą około 6100 osób, natomiast zasoby siły roboczej około 6200 osób. Gmina Pysznica posiada duże nadwyżki siły roboczej w rolnictwie, które w przyszłości, w większości powinny znaleźć zatrudnienie w działach pozarolniczych. Ograniczenie liczby pracujących w rolnictwie do poziomu średniej krajowej wynoszącej 22 os./100 ha UR, pozwoliłoby na zatrudnienie w rolnictwie około 1200–1300 osób. Oznaczałoby to konieczność przejścia do pracy ponad 1500 osób. Wydaje się uzyskanie takiego wskaźnika w tak krótkim okresie mało realne.

Przewidywany rozwój warzywnictwa, kwiaciarstwa, upraw krzewów ozdobnych (co wynika z coraz większych lokalnych zainteresowań rolników), spowoduje, że rozwój pracochłonnych kierunków produkcji rolnej powstrzyma nadmierny odpływ ludności wiejskiej. Przewiduje się, że proces obniżania wskaźnika zatrudnienia w rolnictwie na

100 ha UR może przebiegać wolniej i nie osiąga zakładanego wskaźnika do około 30–35 osób/100 ha UR i zakładanej transformacji gruntów niższych klas bonitacyjnych w wielkości około 375 ha na cele zalesień, może dać zatrudnienie w rolnictwie około 1500–1650 osobami. Dla pozostałej liczby 1300–1400 osób należy przewidywać możliwość zatrudnienia w działach pozarolniczych, jak również wyjazdy do pracy do ośrodków miejskich.

Zagospodarowanie zwolnionej z rolnictwa nadwyżki siły roboczej, wymagać będzie utworzenia miejsc pracy w sferze pozarolniczej poprzez:

- programowanie rozwoju przedsiębiorczości w gminie;
- rozwój systemu szkolenia i doskonalenia kadr dla przedsiębiorczości pozarolniczej;
- opracowanie systemu zachęt dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości;
- utworzenie „klubu pracy”, zajmującego się poszukiwaniem i gromadzeniem ofert pracy;
- pozyskiwanie kredytów na działalność gospodarczą;
- edukację bezrobotnych pod potrzeby rynku pracy;
- współpracy z Urzędem Pracy w organizowaniu prac publicznych dla bezrobotnych;
- możliwość lokalizacji nowych zakładów produkcyjno-usługowych w terenach określonych w rysunku studium jak również na własnych działkach;
- tworzenie zachęt dla inwestorów (nowe tereny, ulgi inwestycyjne, pomoc w pozyskiwaniu tanich kredytów).

17.4. Rozwój budownictwa mieszkaniowego

17.4.1. Rozwój mieszkalnictwa

Szacuje się, że około 3–4% istniejących zasobów mieszkaniowych, tj. około 90–100 budynków mieszkalnych znajduje się w złym stanie technicznym, które powinny ulec likwidacji lub wymianie.

Przy zakładanym wzroście liczby ludności do około 9800 mieszkańców i możliwości obniżenia wskaźnika zagęszczenia osób/1 mieszkanie do 4,0, liczba mieszkań powinna osiągać wielkość około 2450.

Z uwagi na bliskość Pysznicy od Stalowej Woli, istnieje duże zainteresowanie mieszkańców tego miasta lokalizacją zabudowy mieszkaniowej właśnie w Pysznicy. Gmina dysponuje aktualnie opracowanymi planami zagospodarowania przestrzennego budownictwa mieszkaniowego dla 3 osiedli w Pysznicy:

Tabela.

Nazwa osiedla	Liczba działek	Powierzchnia ha.
Podborek	110	21,5
Pod Lasem	159	23,5
Ziarny	294	70,0
Razem:	563	110,0

Źródło: Urząd Gminy – Pysznica

Szacuje się, że tereny zabudowy w obrębie powyższych osiedli wykorzystane są w około 20%. Powyższe osiedla stanowią grunty należące do osób fizycznych. Gmina dysponuje terenem o powierzchni około 25 ha (Pysznica – Słotwina), który stanowić będzie rezerwę terenów mieszkaniowych wspólnoty samorządowej.

Dominującą formą budownictwa mieszkaniowego będzie rozciągająca się wzdłuż ciągów komunikacyjnych, przemieszana zabudowa zagrodowa i jednorodzinna oraz w wyznaczonych terenach zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Uzupełnieniem funkcji mieszkaniowej pozostaną usługi zlokalizowane na działkach wydzielonych lub jako wbudowane.

W celu racjonalnego wykorzystania walorów przyrodniczych gminy oraz zapewnienia ładu przestrzennego wskazano w studium tereny dla potrzeb lokalizacji budownictwa rekreacyjnego.

17.4.2. Polityka mieszkaniowa

Formułuje się następujące działania służące poprawie funkcjonowania i standardu życia mieszkańców gminy:

- podejmować przeciwdziałania rozpraszaniu zabudowy;
- koncentrowanie zabudowy mieszkaniowej dla ludności nierolniczej w wyznaczonych terenach budownictwa jednorodzinnego;
- wzmożenie działań zmierzających do pełnego uzbrojenia terenów mieszkaniowych w sieci infrastruktury technicznej;
- tworzenie warunków do poprawy standardu mieszkań w starszych budynkach i ich otoczenia poprzez m.in. docieplanie, remonty, poprawę estetyki budynków;
- tworzenie warunków dla rozwoju budownictwa dla ludności pozarolniczej poprzez m. in. pozyskiwanie terenów, uzbrojenie, itp.;
- utworzenie zasobu terenów mieszkaniowych, będącego w dyspozycji samorządu gminy;
- rozszerzenie terenów budowlanych we wsiach rozwojowych;
- przystąpić do opracowania stosownych planów zagospodarowania przestrzennego, określających sposób realizacji terenów budownictwa rekreacyjnego.

18. Polityka rozwoju systemu transportowego

18.1. Komunikacja drogowa

18.1.1. Układ komunikacyjny docelowy

Proponowany, docelowy układ komunikacyjny uwzględnia:

- zapewnienie powiązań układu komunikacyjnego gminy z układem zewnętrznym;
- uzyskanie walorów funkcjonalno-przestrzennych (możliwych do osiągnięcia przy istniejących uwarunkowaniach) przez dobór parametrów techniczno-użytkowych i kształtowanie układu;
- wskazanie do modernizacji istniejących dróg odnośnie, których przewiduje się wzrost ich znaczenia w układzie komunikacyjnym.

18.1.2. Drogi krajowe

Decyzja o kształcie sieci autostrad i dróg ekspresowych wydana została 29 września 2001 roku (Dz. U. Nr 120 poz. 1283). Istotnymi rozstrzygnięciami nowego rozporządzenia dla gminy dotyczącymi przebiegu dróg krajowych są:

- zachowanie w sieci dróg ekspresowych dotychczasowej drogi krajowej Nr 19 i docelowo jako drogi ekspresowej S-19 (Grodno) – granica państwa – Kuźnia Białostocka – Lublin – Stalowa Wola – Rzeszów – Barwinek – granica państwa (Preszov);
- wyłączenie z sieci dróg ekspresowych S-74 z uzasadnieniem, że na odcinku Sulejów – Kielce – Opatów – Tarnobrzeg – Nisko wielkości ruchu na wielu odcinkach tej drogi nie wskazuje na potrzebę realizacji tej trasy w pierwszej kolejności.

Odłożenie w czasie przebudowy istniejącej drogi krajowej Nr 74 wraz z budową nowego odcinka Sandomierz – Stalowa Wola jako drogi ekspresowej S-74 nie przesądza o całkowitym zaniechaniu zadania lecz przesunięciu do czasu, gdy potrzeby ruchowe taką przebudowę uzasadnią i będą dostępne środki na dalszy rozwój układu.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego w kierunkach polityki przestrzennej układu dróg uwzględnia przebieg drogi ekspresowej S-74 zgodnie z dotychczasowymi ustaleniami trasy.

Na zlecenie Generalnej Dyrekcji Dróg Publicznych w Warszawie „Drogprojekt” – Lublin opracował koncepcję programową nowego przebiegu drogi krajowej Nr 77 Sandomierz – Stalowa Wola – Nisko, która wykorzystuje odcinek Trasy Podkarpowej w Stalowej Woli i przez most na Sanie (rozwiązanie dwuwariantowe B i C) łączy się na terenie gminy Pysznica z odcinkiem uprzednio planowanej drogi ekspresowej S-74 (wariant A). Zaproponowane rozwiązanie nowego układu dróg krajowych eliminuje konieczność realizacji obwodnicy Niska jako przedłużenia Trasy Podkarpowej ze Stalowej Woli do włączenia w drogę krajową Nr 19.

18.1.3. Droga wojewódzka

Prognoza ruchu dla drogi wojewódzkiej Nr 855 (dawna droga krajowa) opracowana została dla horyzontów czasowych 2000, 2005, 2010, 2015 przy założeniu, że do roku 2015 nie zajdą zmiany oraz nie wystąpią inne czynniki mogące mieć wpływ na zachowania komunikacyjne

Tabela.**Prognoza ruchu do roku 2015.**

Nr drogi	Badany odcinek	Średni dobowy ruch (pojazdy)				Procentowy udział w ruchu samochodowym (%)											
						Samochody osobowe				Samochody ciężarowe				Autobusy			
		2000	2005	2010	2015	2000	2005	2010	2015	2000	2005	2010	2015	2000	2005	2010	2015
855	Zaklików – Dąbrowa Rzeczycka	2502	3084	3663	4240	77,9	80,1	81,5	82,3	7,8	7,3	7,2	7,2	3,2	2,6	2,2	1,9

Prognoza na 2005 r. sporządzona na podstawie pomiaru z 1995 r. przewidywała średni dobowy ruch o wielkości:

Nr drogi	Badany odcinek	2000 r. (poj./dobę)		Uwagi
		prognoza	pomiar	
855	Zaklików – Dąbrowa Rzeczycka	2502	1517	Spadek natężenia ruchu w stosunku do przewidywanego

18.1.4. Drogi powiatowe

Zgodnie z ustawą o drogach publicznych, od początku 1999 r. sieć podzielona została na cztery kategorie dróg. Określone zostały kryteria i procedury zaliczania dróg do danej kategorii. Ze względu na brak możliwości przeprowadzenia takich procedur do końca 1998 r., ustawa wprowadzająca umożliwiła wyjściowe zaliczenie dróg do poszczególnych kategorii w drodze Rozporządzenia Rady Ministrów. Obowiązujący do 1999 r. układ dróg wojewódzkich z wyróżnikiem numerowym województwa tarnobrzeskiego „42” stał się w całości układem dróg powiatowych. Dalsze korekty, sposób numeracji oraz zakres, treść i sposób prowadzenia ewidencji, jak również obiektów mostowych określa Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 28 lutego 2000 r.

Drogi powiatowe stanowią mają połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami powiatów z siedzibami gmin między sobą. W obszarze gminy Pysznica układ spełnia kryteria ustawowe. W „Studium...” nie przewiduje się zmian odnośnie kierunków tras i zakresu powiązań komunikacyjnych. Ostateczną weryfikację i układ docelowy ustali w przewidywanym terminie Rada Powiatu.

Drogi powiatowe wymagają modernizacji pod względem uzyskania parametrów technicznych odpowiednich dla klasy techniczno-funkcjonalnej Z (zbiorcza) lub wyjątkowo dla dróg o mniejszym znaczeniu komunikacyjnym w układzie klasy L (lokalna).

18.1.5. Drogi gminne

Układ dróg gminnych jako układ funkcjonalny na ogół nie wymaga weryfikacji. Ujednolicenia nazewnictwa i trasy przebiegu wymaga jedynie droga o dotychczasowym numerze 4238005 Pysznica – Kaczyłów – Podlesie. Korekty trasy wymaga droga Nr 4238016 Ruda Jastkowska – Moskale – Kuziory w związku z projektowanym zbiornikiem wodnym „Targowisko”. Pozostałe drogi gminne w przyjętym układzie funkcjonalnym spełniają kryterium kwalifikacji przewidziane „Ustawą o drogach publicznych i stanowią:

- drogi łączące poszczególne sołectwa i stanowiące powiązania zewnętrzne z gminami sąsiednimi;
- drogi użytkowane przez większość mieszkańców gminy, przy której znajdują się obiekty użyteczności publicznej i zabudowa mieszkaniowa;
- drogi obsługujące lokalną zabudowę.

Sporządzenie wykazu dróg gminnych wraz z nadaniem nowych numerów winno nastąpić w formie Uchwały Rady Gminy w terminie ustalonym Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej.

Drogi gminne wymagają modernizacji i zgodnie z warunkami technicznymi jakimi powinny odpowiadać drogi publiczne, docelowo osiągnąć klasę techniczno-funkcjonalną L (lokalna) lub D (dojazdowa).

18.1.6. Drogi transportu rolniczego

Charakter dróg rolniczych obsługujących tereny upraw nie wykazuje cech przypadkowości i odznacza się wyjątkową regularnością. Na ogół tworzy lokalne układy rusztowe (prostokątne) zapewniając tym samym najbardziej efektywną obsługę transportową przy minimalnej zajętości terenu. Układ nie wymaga korekty przestrzennej. Proponuje się jedynie przyporządkowanie istniejących dróg rolniczych klasyfikacji funkcjonalnej, która może stać się pomocna dla właściwego projektowania sieci z uporządkowaniem jej na obszarach wiejskich oraz podejmowaniu decyzji odnośnie kolejności modernizacji wraz z doбором odpowiednich parametrów techniczno-użytkowych.

Klasyfikacja funkcjonalna dróg rolniczych:

- główne drogi rolnicze: drogi publiczne powiatowe i gminne pełniące funkcję zbiorczych dróg rolniczych;
- drogi zbiorcze: drogi publiczne (gminne), nie publiczne, zbiorcze niższego rzędu, przejmujące ruch z dróg pomocniczych;
- drogi pomocnicze: tzw. technologiczne, umożliwiające dojazd bezpośrednio do pól.

Ustalane funkcje pozwolą na dostosowanie geometrii, (głównie przekroju poprzecznego) do przewidywanego natężenia ruchu i parametrów korzystających z nich pojazdów, a także na ustalenie rodzaju nawierzchni.

Wymagania techniczne jakim powinny odpowiadać poszczególne odcinki sieci dróg transportu rolniczego, zapewniające warunki dojazdu do pól zmechanizowanego sprzętu i maszyn rolniczych oraz przystosowanie ładowności środków transportowych.

Tabela.

Wymagania techniczne dróg transportu rolniczego.

Klasa funkcjonalna	Klasa techniczna	Przekrój drogi	Szerokość jezdni (m)	Obciążenie nawierzchni (kN/oś)	Rodzaj nawierzchni
główne	Z lub L	dwupasowa	5,5	80	twarde ulepszone
zbiorcze	L lub D	dwupasowa	5,0	60	utwardzona
		jednopusowa	3,5 z zatokami mijania		
pomocnicze	D	jednopusowa	3,0 lub 3,5	nie określa się	gruntowa ulepszona

Koszt budowy nowych dróg przy niewielkim ruchu lokalnym (sezonowe obciążenie ruchem) powodują, że planowanie rozwoju dróg obsługujących rolnictwo powinno odbywać się w oparciu o istniejącą sieć połączeń. Program modernizacji winien uwzględniać kolejność zgodną z klasą funkcjonalną:

- drogi główne – położone w ciągu dróg powiatowych i gminnych;
- drogi zbiorcze (obsługa rolnictwa);
- drogi pomocnicze (wewnętrzne) – bezpośredniej obsługi pól.

Wskazane jest dla dróg obsługujących transport rolniczy stosowanie tanich konstrukcji nawierzchni z materiałów odpadowych i miejscowych oraz określenie trwałości nawierzchni mając na uwadze sezonowość obciążenia ruchem. Warunkiem takiego działania jest przeprowadzenie remontów w czasie nasilenia prac polowych i po sezonie.

Drogi pomocnicze, ze względu na to, że obsługują niewielkie powierzchnie użytków rolnych i mogą być czasowo zmieniane, w zasadzie nie powinny być trwale umocnione. Prace utrzymaniowe na tych drogach będą wystarczające, jeżeli sprowadzą się do profilowania z odwodnieniem i ewentualnym ulepszeniem nawierzchni gruntowej przez stabilizację mechaniczną. Wymagane jest, aby wszystkie drogi rolnicze, bezpośrednio połączone z drogami publicznymi miały na odcinkach co najmniej 50 m nawierzchnię twardą powodującą wstrząsowe oczyszczanie kół pojazdu oblepionych ziemią.

Wiele dróg można wykonać sposobem gospodarczym, tym bardziej, że w rolnictwie istnieją ku temu pewne możliwości techniczne (np. mechaniczna stabilizacja gruntu) pod warunkiem zapewnienia fachowego, kontrolowanego wykonawstwa tych robót.

Racjonalne ukształtowanie sieci dróg transportu rolniczego i poprawa ich stanu technicznego przyczyni się do osiągnięcia szeregu korzyści:

- obniżenie kosztów eksploatacji pojazdów i maszyn rolniczych przez zmniejszenie zużycia ilości paliwa, ogumienia, zwiększenie trwałości i niezawodności pojazdów, obniżenie kosztów i częstotliwości napraw;
- oszczędności czasu, ludzi, sprzętu i przewozu ładunków dzięki zwiększeniu prędkości jazdy;
- oszczędności na kosztach przewozu wynikających z wykorzystania nominalnej ładowności pojazdów;
- zmniejszenie strat w uprawach przez likwidację stałych lub czasowych objazdów nieprzejezdnych odcinków dróg;
- zwiększenie intensywności produkcji rolnej na terenach trudno dostępnych.

18.1.7. Potrzeby parkingowe na obszarze gminy

Przyspieszony w ostatnich latach rozwój motoryzacji indywidualnej wskazuje rosnące zapotrzebowanie na miejsca postojowe. Zapewnienie miejsc postojowych powinno stanowić integralną część programu użytkowego każdej inwestycji budowlanej.

Tabela.

Wskaźniki dla określenia potrzeb ilościowych.

Rodzaj obiektu	Podstawa odniesienia	Liczba stanowisk na jednostkę odniesienia
Budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne	–	na własnej posesji
Biura, Banki, Urzędy	1000 m ² powierzchni użytkowej	25
Obiekty handlowe lokalne	1000 m ² powierzchni handlowej	30
Zakłady produkcyjne i rzemieślnicze	100 zatrudnionych	25
Hotele, motele, pensjonaty	100 łóżek	30
Restauracje, kawiarnie	100 miejsc konsumpcyjnych	25
Obiekty sportowe	100 miejsc widowiskowych 100 użytkowników	25 + 0,5 stanowisk postojowych dla autobusów
Szkoły, przedszkola	100 zatrudnionych (personel)	25
Przychodnie zdrowia	1000 m ² powierzchni użytkowej	25
Kina, sale widowiskowe, domy kultury	100 miejsc widowiskowych	25

18.1.8. Bezpieczeństwo ruchu

Podjąć należy działania doraźne mające na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa zarówno pieszych jak i pojazdów przez realizację następujących zadań:

- segregacja ruchu pojazdów i pieszych – budowa chodników przy wszystkich kategoriach dróg na odcinkach przechodzących przez tereny zabudowane;
- do każdego przystanku autobusowego należy umożliwić wymagane dojście po wypływanym chodniku – jest to szczególnie ważne dla przystanków poza terenami zabudowanymi – brak chodników powoduje zbiorowe chodzenie po jezdni;

- usuwanie wszelkiego rodzaju przeszkód ograniczających widoczność na wlotach skrzyżowań, wjazdach, przejazdach.

18.1.9. Ścieżki i trasy rowerowe

Ścieżki rowerowe gminne

Popularność ruchu rowerowego w podróżach codziennych, wskazuje na celowość budowy ścieżek rowerowych. Potrzeba wprowadzenia w pas drogowy ścieżek rowerowych jako bezpiecznej i najbardziej efektywnej komunikacji lokalnej ujawnia się głównie w miejscowościach o charakterystycznej, pasmowej zabudowie wzdłuż drogi. Dotyczy to przede wszystkim miejscowości Kłyżów – Olszowiec – Pysznica – Jastkowiec usytuowanych wzdłuż drogi powiatowej na długości około 10 km i skierowanie ruchu w kierunku Stalowej Woli. W sezonie nasila się natężenie ruchu rowerowego jako dojazdu do pracy do Stalowej Woli. Pozyskanie terenu bez naruszania szerokości pasa drogowego (istniejące ogrodzenia posesji) upatrywane jest w zamianie przekroju drogowego na przekrój uliczny. Wiąże się to przede wszystkim z zastąpieniem odwodnienia rowami przez kanalizację deszczową, co dałoby możliwość realizacji obustronnych ciągów pieszych i rowerowych.

Poza ścieżkami o charakterze ściśle użytkowym (jako komunikacja lokalna) proponuje się reakcyjny szlak rowerowy po trasie drogi powiatowej Jastkowiec – Studzieniec (około 3 km) i dalej na północ trasą dróg leśnych w kierunku rezerwatu „Jastkowiec” do połączenia z powiatowym szlakiem rowerowym w Lipowcu.

Trasy rowerowe obsługujące gminę oznaczone zostały na planszy „Kierunki i zasady polityki przestrzennej – struktura funkcjonalno – przestrzenna” i pokazane kolorem zielonym.

Ścieżki rowerowe powiatowe wchodzące w skład międzywojewódzkiego szlaku rowerowego

Z inicjatywy Europejskiej Federacji Rowerzystów powstał program europejskich tras rowerowych Euro Velo. Program przewiduje stworzenie dwunastu międzynarodowych tras, z których cztery mają prowadzić przez Polskę w tym trasa Nr 4: Odessa (Morze Czarne) – Lwów – Kraków – Brno – Frankfurt – Havr – Roscoff (Kanał La Manche). Na terenie województwa podkarpackiego trasa przebiegać będzie przez powiaty: (Tarnów) – Dębica – Ropczyce – Rzeszów – Łańcut – Przeworsk – Jarosław – Lubaczów. Propozycja poprzednia jako trasa Nr 6 przebiegać miała przez powiaty (Staszów) – Tarnobrzeg – Stalowa Wola – Nisko – (Janów Lubelski). W projekcie „Rowerem do Europy” utrzymuje się ją nadal jako trasę krajową.

Zadanie utworzenia tras rowerowych o charakterze turystycznym nie musi polegać na specjalnym przygotowaniu (utworzeniu) tras, lecz na odpowiednim skierowaniu użytkowników na właściwe trasy, zależnie od indywidualnych możliwości kondycyjnych i sprzętu. W krajobrazie otwartym istnieje wiele możliwości poruszania się na rowerze siecią dróg polnych (w znacznej części gruntowych) i ścieżek jak również dróg leśnych. Zasadniczą rolę odgrywa jedynie czytelne oznakowanie tras odpowiednim kolorem w zależności od stopnia trudności pokonywania terenu. Przebieg tras rowerowych przez miejscowości pociąga za sobą konieczność wykonania odcinków nawierzchni wydzielonych

z chodników wzdłuż ulic lub dopuszczenie ruchu mieszanego (pieszy, rowerowy i pojazdów) na ulicach o niewielkim natężeniu. Zakłada się również występowanie miejsc, w których rowerzysta powinien zsiąść z roweru.

Jako wytyczne do oznakowania szlaku drogowskazowo i informacyjnie służy instrukcja Zarządu Głównego PTTK z 1995 r. wraz z „Aneksiem do instrukcji znakowania szlaków turystycznych” wydanym przez Komisję Turystyki Kolarskiej Zarządu Głównego PTTK w kwietniu 1997 r.

W Starostwie Powiatowym w Stalowej Woli – Wydział ds. Promocji Powiatu i Informacji Europejskiej opracowana została trasa powiatowego szlaku rowerowego. Przebieg trasy został wyznaczony w drodze konsultacji z Urzędami Gmin, lokalnymi instytucjami zajmującymi się wspieraniem rozwoju turystyki i nadleśnictwem. Ma on łączną długość około 120 km i obejmuje wszystkie gminy powiatu.

Przebieg trasy: Maziarnia – Kołodzieje – Bojanów – Stany – Przyszów – Ciemny Kąt – Stalowa Wola – Agatówka – Kotowa Wola – Zbydniów – Skowierzyn – Wrzawy – Chwałowice – Łązek Chwałowski – Baraki Stare – Zaklików – Gielnia – Lipa – Goliszowiec – Lipowiec – Szwedzi – Studzieniec – Słomiana – Krzaki – Kłyżów – Stalowa Wola. Na planszy „Kierunki i zasady polityki przestrzennej – struktura funkcjonalno – przestrzenna” szlak pokazano kolorem różowym.

Szlak rowerowy przebiega przez atrakcyjne tereny oraz miejsca szczególnie godne zobaczenia. Uwzględnia również możliwość zaopatrzenia – sklepy nie rzadziej niż co 30 km, noclegi w promieniu około 50 km oraz dostęp do transportu publicznego nie rzadziej niż co 50 km.

Turystyczny szlak rowerowy zaproponowany przez Starostwo Powiatowe w Stalowej Woli wyznaczony został po trasie istniejących dróg publicznych, polnych i leśnych. Poza koniecznością oznakowania jest przedsięwzięciem prawie bezinwestycyjnym. W Studium proponuje się jako działanie docelowe wykorzystanie nieczynnego torowiska kolejki wąskotorowej o przebiegu Lipa – Gwizdów – Łązek Ordynacki – Szklarnia – Szewce – Bukowa. Prowadzenie szlaku rowerowego śladem torowiska kolejki wąskotorowej wymagać będzie przystosowania nawierzchni do jazdy na rowerze oraz uzupełnienie zdewastowanych elementów infrastruktury na trasie takich jak mosty, przepusty itp. Na planszy „Kierunki i zasady polityki przestrzennej – struktura funkcjonalno–przestrzenna” szlak pokazano kolorem żółtym. Z Bukowej międzywojewódzki szlak rowerowy przez powiaty biłgorajski, zamojski, tomaszowski, miejscowości Biłgoraj – Osuchy – Józefów – Susiec – Narol – Bełzec – Hrebenne – Rawa Ruska – połączy się w Lwowie z europejską trasą rowerową Morze Czarne – Kanał La Manche.

18.2. Komunikacja kolejowa

Zgodnie z dokonany podziałem linii kolejowych na państwowe i lokalne (Dz. U. Nr 13/2001 r.), linia Stalowa Wola Południe – Zwierzyniec, przypisana została do grupy linii o znaczeniu lokalnym. Dokonany podział warunkuje działalność inwestycyjną i utrzymanie linii. Dotacje z budżetu państwa kierowane będą na finansowanie budowy i modernizacji linii o państwowym znaczeniu, natomiast linie o znaczeniu lokalnym, zgodnie z „Ustawą o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego PKP” mogą być przekazywane nieodpłatnie jednostką samorządu terytorialnego lub sprzedawane przedsiębiorstwom.

Ustawa umożliwia wdrożenie w życie tak zwanej regionalizacji przewozowej, czyli zawieranie umów w pionie Dyrekcji Przewozów Pasażerskich PKP S.A. z samorządami poszczególnych województw na dofinansowanie regionalnych przewozów pasażerskich

w granicach jednego województwa lub przewozy realizujące połączenia z województwami sąsiednimi.

19. Polityka rozwoju systemów infrastruktury technicznej

19.1. Elektroenergetyka

Polskie Sieci Elektroenergetyczne – Wschód Spółka z o.o. nie przewidują na terenie gminy budowy żadnych urządzeń Najwyższych Napięć. Przebiegająca tranzytem linia Najwyższych Napięć 220 kV „Stalowa Wola – Abramowice” pozostaje bez zmian. Rzeszowski Zakład Energetyczny S.A. zgodnie z „Koncepcją Rozwoju Sieci Wysokich i Średnich Napięć” opracowaną przez „Energoprojekt” – Kraków i zatwierdzoną w czerwcu 2000 roku nie planuje na terenie gminy żadnych nowych inwestycji w zakresie Wysokich Napięć 110kV.

W najbliższej perspektywie RZE S.A. planuje remont i modernizację GZP I Stalowa Wola Miasto, z którego zasilany jest między innymi obszar gminy (opracowany projekt techniczny). Zostanie zdemontowanych część urządzeń i teren GPZ–tu zmniejszony w celu zwiększenia odległości jego od bloków mieszkalnych.

W perspektywie kilkunastu lat nadal Podstawowymi Głównymi Punktami Zasilania będą:

- GPZ I 110/15 kV „Stalowa Wola Miasto”;
- GPZ II 110/15 kV „Stalowa Wola – Posań”;;
- GPZ 110/15 kV Nisko.

Energia elektryczna wyprowadzona będzie z w/w GPZ–ów liniami napowietrznymi:

- 15 kV „Stalowa Wola GPZ II Posań – Brandwica”;
- 15 kV „Stalowa Wola I Miasto – Pysznica I”;
- 15 kV „Stalowa Wola GPZ II Posań – Pysznica II”;
- 15 kV „Stalowa Wola – Piskorowy Staw”.

do stacji transformatorowych 15/0,4 kV znajdujących się w poszczególnych miejscowościach gminy, które są głównym źródłem zasilania odbiorców bytowo–komunalnych, drobnego przemysłu, handlu, rzemiosła i oświetlenia ulicznego.

W zakresie średnich napięć Rzeszowski Zakład Energetyczny planuje budowę 2–ch linii średniego napięcia tzw. „domknięć” między stacjami transformatorowymi 15/04 kV „Ruda Jastkowska 2 – Ruda Jastkowska 8” oraz „Bąków 5 – Jastkowice 10” w celu zwiększenia pewności zasilania.

Perspektywiczny wzrost zapotrzebowania mocy przez nowych odbiorców energii elektrycznej, jak również zapewnienie dostaw energii istniejącym odbiorcom o właściwych parametrach i spełnienia wymogów z zakresu ochrony przeciwporażeniowej realizowane będzie poprzez:

- budowę stacji transformatorowych napowietrznych 15/0,4 kV na obszarach wiejskich;
- budowę stacji transformatorowych wntęrzowych 15/0,4 kV na obszarach intensywnej zabudowy;
- budowę linii średniego napięcia, kablowych do zasilania stacji wntęrzowych, napowietrznych do zasilania stacji napowietrznych;
- budowę linii niskiego napięcia kablowych, napowietrznych do zasilania poszczególnych odbiorców i oświetlenia ulicznego;
- budowę i modernizację istniejącej sieci średniego i niskiego napięcia, która jest przestarzała o zaniżonych parametrach napięciowych, zbyt długie obwody nie spełniają warunków skutecznej ochrony przeciwpożarowej.

Rzeszowski Zakład Energetyczny planuje w najbliższej perspektywie dla poprawy warunków zasilanie i projektowanego osiedla w Pysznicy budowę stacji

transformatorowych wraz z liniami kablowymi i napowietrznymi do zasilania tych stacji. Projektowane stacje to:

- Pysznica 16 – zasilanie linią kablową;
- Pysznica 19 – zasilanie linią kablową;
- Pysznica 20 – zasilanie linią kablową;
- Pysznica 22 – zasilanie linią napowietrzną;
- Pysznica – zasilanie linią kablową;
- Pysznica Wysypisko – zasilanie linią kablową;
- Kłyżów 6 – zasilanie linią napowietrzną.

„Lokalizacja projektowanej zabudowy w stosunku do istniejących urządzeń elektroenergetycznych i projektowanych urządzeń elektroenergetycznych w stosunku do istniejącej zabudowy winna odpowiadać aktualnym przepisom budowy urządzeń elektroenergetycznych i polskim normom”.

W przypadku wystąpienia kolizji projektowanych obiektów z istniejącymi sieciami elektroenergetycznymi należy sieci te przygotować do nowych warunków pracy – wymagane jest oddzielne porozumienie Inwestorów obiektów z RZE S.A. (RE–Stalowa Wola). Prace te może wykonać RZE S.A. na koszt zainteresowanego.

Dla linii elektroenergetycznych napowietrznych w terenach przewidzianych do zasilania przewidzieć pasy bez zadrzewień o szerokościach:

- linie 220 kV – 24m (po 12 m od osi linii);
- linie 110 kV – 20m (po 10 m od osi linii);
- linie 15 kV – 11m (po 5,5 m od osi linii).

***[System elektroenergetyczny Gminy zostanie uzupełniony o nowy przebieg napowietrznej linii elektroenergetycznej 220kV, wraz z pasem technologicznym, wyznaczonym na rysunku zmiany Studium.*

Modernizacja Elektrowni „Stalowa Wola” pociąga za sobą konieczność rozbudowy istniejącej sieci przesyłowej 220 kV, polegającej na przebudowie istniejącej linii oraz budowie nowych odcinków linii 220 kV.

Przebudowa sieci przesyłowej 220kV spowoduje likwidację połączenia gwiazdowego 220kV Abramowice – Stalowa Wola – Chmielów. W jego miejscu natomiast powstaną dwie niezależne linie elektroenergetyczne 220kV Stalowa Wola – Abramowice i Stalowa Wola – Chmielów. Konieczne będzie wybudowanie nowej linii 220kV o długości około 10 km biegnącej od nowej rozdzielni 220kV do miejsca istniejącego punktu gwiazdowego położonego w Rzeczycy Długiej w gminie Radomyśl nad Sanem. Planowana linia w Gminie Pysznica, w znacznej części przebiegać będzie równolegle, po prawej stronie istniejącej linii 220kV Abramowice – Stalowa Wola – Chmielów z wyjątkiem krótkich odcinków.

Na terenie objętym zmianą studium ustala się:

- 1) w granicach pasa technologicznego napowietrznej linii elektroenergetycznej 220 kV, zakazuje się zagospodarowania terenu zielenią wyższą niż 3m oraz lokalizacji budynków,*
- 2) wysokość słupów linii elektroenergetycznej 220 kV nie może przekraczać 60,0 m ponad poziom istniejącego terenu.]*

****[Na terenie objętym III zmianą studium:*

- 1) *w granicach pasa technologicznego napowietrznej linii elektroenergetycznej 220 kV Stalowa Wola – Abramowice / Chmielów, zakazuje się zagospodarowania terenu zielenią wyższą niż 3m oraz lokalizacji budynków,*
- 2) *wysokość słupów linii elektroenergetycznej 220 kV nie może przekraczać 60,0 m ponad poziom istniejącego terenu.]*

19.2. Telekomunikacja

Telekomunikacja Polska S.A.

Obszar Telekomunikacji w Tarnobrzegu planuje zapewnienie łączności telefonicznej i dostęp do wszelkich usług dodanych o standardzie światowym wszystkim mieszkańcom gminy poprzez:

- rozbudowę istniejących central cyfrowych w:
Pysznicy;
Jastkowicach;
Kłyżowie;
- rozbudowę sieci rozdzielczej dla wszystkich zgłaszających się klientów.

Przebiegające przez teren gminy kable

- światłowód TKD „Stalowa Wola – Kraśnik”;
- światłowód „Stalowa Wola – Dąbrowa Rzeczycka” z odgałęzieniem do Jastkowic pozostają bez zmian;
- kabel światłowodowy „Stalowa Wola – Pysznica”, „Pysznica – Kłyżów” zostanie przebudowany i zmodernizowany na trasie „Stalowa Wola – Pysznica – Kłyżów” z kabla podwieszonego na doziemny i włączony do pętli zwiększającej pewność zasilania central po wybudowaniu odcinka kabla światłowodowego „Zarzecze – Jarocin” (opracowany jest projekt techniczny na budowę tego odcinek kabla).

TP S.A. planuje zainstalowanie aparatu zrzutowego ogólnodostępnego w Jastkowicach.

Pilicka Telefonia S.A. nie planuje w najbliższym czasie inwestycji ponieważ wybudowana sieć pokrywa zapotrzebowanie mieszkańców. Istnieją techniczne możliwości (stacja bazowa i centrala w Stalowej Woli) pozwalające na podłączenie nowych abonentów.

Liberalizacja rynku telekomunikacyjnego i zmiany w Prawie Telekomunikacyjnym obowiązujące od 1 stycznia 2001 roku oznaczają, że usługi telekomunikacyjne w gminie będą mogły świadczyć różne podmioty gospodarcze dysponujące odpowiednim kapitałem i zapleczem.

Dla pełnego zasięgu działania cyfrowej telefonii komórkowej Era GSM i Centertel IDEA w gminie należy wybudować stacje bazowe cyfrowej telefonii komórkowej lub przekaźniki.

Gwałtowny rozwój telekomunikacji przewodowej i bezprzewodowej spowodował, że jakość obsługi klienta będzie priorytetowym celem operatorów działających na rynku.

19.3. Zaopatrzenie w gaz

Istniejący układ sieci średnioprężnych we wszystkich sołectwach z wyjątkiem Studzienca i Słomiana–Krzaki stwarza możliwość zabezpieczenia perspektywiczny potrzeb mieszkańców całej gminy.

19.4. Zaopatrzenie w wodę

Pełne pokrycie bilansowych potrzeb jest możliwe w oparciu o udokumentowane zasoby wód wglębnych na GZWP Nr 425 z utworów czwartorzędowych.

Ujęcie Pysznica–Podborek o zatwierdzonych zasobach w wysokości 120 m³/h pozostanie jako ujęcie podstawowe zabezpieczające potrzeby mieszkańców sołectw Pysznica, Jastkowice, Kłyżów, Krzaki, Chłopska Wola, Studzieniec. Istniejący układ poboru wody i uzdatniania należy kierunkowo rozbudowywać do wielkości zabezpieczającej potrzeby bilansowe mieszkańców całej gminy.

19.5. Gospodarka ściekowa

Podstawowym zadaniem na okres perspektywny będzie stworzenie systemu odbioru i zagospodarowania ścieków z obszaru całej gminy. Istniejący potencjał w postaci rozpoczętych działań projektowych obejmujących P.T.–oczyszczalnia ścieków Kolonia Jastkowice oraz P.T.–kanalizacja dla sołectw Pysznica, Jastkowice i Chłopska Wola stanowią dobrą podstawę dla rozwiązań kierunkowych.

Ogólna charakterystyka oczyszczalni ścieków

Projektowana grupowa oczyszczalnia ścieków dla gminy Pysznica zlokalizowana będzie w Kolonii Jastkowice na terenie o powierzchni około 0,5 ha. Proponowane rozwiązanie zostanie tak zaprojektowane, aby nie było uciążliwe dla środowiska. Strefa ochronna oczyszczalni zamyka się w granicach ogrodzenia działki oczyszczalni ścieków. Wszystkie procesy oczyszczania biologicznego ścieków przebiegają w warunkach tlenowych, a obiekty w których istnieje możliwość powstawania nieprzyjemnych zapachów (np. punkt zlewny, komora krat, komora beztlenowa) będą hermetyczne i wentylowane przez filtr gruntowy.

Jest to mechaniczno–biologiczna oczyszczalnia ścieków z usuwaniem związków biogennych, zapewniająca wysoką niezawodność działania. Do oczyszczania ścieków zastosowano trzyfazowy porcjowy reaktor z osadem czynnym, w którym osad czynny okresowo jest przemieszczany w systemie komór oczyszczania, napowietrzany przy pomocy rusztu napowietrzającego (wysokowydajny system drobno pęcherzykowy–dyfuzory z elastyczną membraną). W reaktorze zachodzą procesy usuwania związków organicznych i biogennych (azotu i fosforu). Predenitryfikacja osadu zachodzi w fazie spustu ścieków i częściowo w fazie sedimentacji.

Oczyszczalnia ma za zadanie przejąć i oczyścić ścieki gospodarczo–bytowe dopływające z systemu kanalizacyjnego i dowożone transportem asenizacyjnym. Średnia wydajność oczyszczalni w pierwszym etapie wyniesie 300 m³/d, będzie ona przyjmować ścieki dowożone w ilości 16 m³/d. Oczyszczalnia ma dwa niezależne ciągi technologiczne o wydajności po 150 m³/d, może prawidłowo pracować od 10% do 130% założonej wydajności.

Docelowa wydajność oczyszczalni wyniesie 1200 m³/d. Osiągnięcie tej wydajności wymagać będzie dobudowania trzech reaktorów o wymiarach i przepustowości takiej samej jak w pierwszym etapie. W celu uruchomienia oczyszczalni w pierwszym etapie wymagana ilość ścieków wynosić będzie 10% ładunku nominalnego zanieczyszczeń, czyli od 257 RLM to jest około 30m³/d.

W przypadku gdy z chwilą wybudowania oczyszczalni nie będzie osiągnięty założony dopływ ścieków do oczyszczalni (300 m³/d), można będzie uruchomić tylko jeden ciąg technologiczny o wydajności 150 m³/d.

Wyznacza się dwa podstawowe obszary, na których będą stosowane grupowe systemy oczyszczania ścieków:

- Obszar systemowy zlewni oczyszczalni Kolonia Jastkowice bazujący na projektowanej oczyszczalni mechaniczno–biologicznej o docelowej przepustowości $Q_{\text{śrd}} = 1200 \text{ m}^3/\text{d}$ ze zrzutem do rzeki Bukowa, w pierwszym etapie 300 m³/d – dwa ciągi technologiczne 2 x

150 m³/d obejmujący bilansowo sołectwa: Pysznica, Jastkowice, Brandwica, Chłopska Wola, Kłyżów, Krzaki.

- Obszar systemowy obejmujący osiedle Sudóły, z którego ścieki wspólnie ze ściekami z osiedla Zasanie zostaną przetłoczone na oczyszczalnię miejską w Stalowej Woli.
- Ze względu na konfigurację terenu, wysoki poziom wód gruntowych, rozciągniętą zabudowę preferuje się realizację systemu kanalizacji sanitarnej w układzie grawitacyjno-ciśnieniowym.

Dla obszarów nie objętych grupowym systemem gdzie istniejąca zabudowa jest znacznie oddalona od oczyszczalni lub istniejąca zabudowa ma charakter zabudowy rozproszonej, występuje brak tendencji rozwojowych głównie ze względów ekonomicznych przewiduje się możliwość realizacji indywidualnych systemów gromadzenia ścieków z dowozem do punktów zlewnych lub realizację lokalnych systemów oczyszczania.

19.6. Gospodarka odpadami

Jako podstawowe zadania uznaje się wykreowanie systemu gospodarki odpadami na obszarze gminy. Zachowując istniejące wysypisko jako strategiczne mienie komunalne należy poszukiwać takich form organizacyjnych, które przy minimalnych kosztach pozwolą na:

- takie zorganizowanie systemu gromadzenia i obsługi wywozu aby 100% mieszkańców pozbywało się odpadów w sposób legalny;
- dysponując na terenie składowiska boksami na odpady użytkowe należy wprowadzić selektywną zbiórkę odpadów „u źródła” za pomocą kolorowych worków (szkło, metal, tworzywa, makulatura). Uzupełniając wprowadzić selektywną zbiórkę odpadów użytkowych (szkło, tworzywa, makulatura) systemem „kontener w sąsiedztwie” za pomocą trzykolorowych pojemników rozstawionych minimum jeden zestaw w każdej miejscowości;
- Należy stymulować racjonalne zagospodarowanie odpadów poprzez szerzenie świadomości ekologicznej oraz edukację i eksponowanie pozytywnych wzorców.

Systemy gromadzenia odpadów

Gminny system zbiórki odpadów komunalnych w zbiorczych – wiejskich punktach gromadzenia w pojemnikach 1100 litrów, poprzez zabezpieczenie niezbędnej liczby pojemników, aby ich rozstawienie umożliwilo dostęp i korzystanie z nich przez 100% mieszkańców gminy. Uzupełnić na terenach zurbanizowanych indywidualnych system zbiórki odpadów za pośrednictwem pojemników 110 l., aby zagęścić ich rozstawienie. Dysponując już na terenie składowiska boksami na odpady użytkowe, wprowadzić pilotażowo selektywną zbiórkę odpadów „u źródła” za pomocą kolorowych worków (szkło, tworzywo, metal i ewentualnie makulatura). Uzupełniając wprowadzić selektywną zbiórkę odpadów użytkowych (szkło, tworzywa, metal) system „kontener w sąsiedztwie” za pomocą zestawów 3–pojemnikowych – kolorowe pojemniki o pojemności 1100 l., rozstawienie – minimum 1 zestaw w każdej miejscowości.

Systemy wywozu odpadów

Proponuje się aby gminny system zbiórki odpadów komunalnych realizować w oparciu o pojemniki 110 l. i 1100 l. i specjalistyczną śmieciarkę. Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów użytkowych w workach foliowych i pojemnikach kolorowych spowoduje konieczność odbioru tych odpadów. Ponieważ zakłada się, że zakres tej obsługi będzie lokalny – wewnątrz gminy – do tego celu można będzie wykorzystywać typowy tabor

(ciągnik z przyczepą), jednostek uspołecznionych lub prywatnych, wynajmowanych przez gminę.

Elementem, który wykreuje wspólne formy organizacyjne i uruchomi nowe źródła finansowania samorządu może być zawarte w dniu 6.12.01. porozumienie międzygminne pod patronatem samorządu powiatu stalowowolskiego.

19.7. Regulacja stosunków wodnych

Jako główne zadania w zakresie melioracji szczegółowych uznaje się:

- renowacja sieci drenarskich na obiektach Chodźca–Pyszynka I i Chodźca–Pyszynka II około 360 ha w sołectwach Pyszynka, Kłyżów i Słomiana–Krzaki;
- odbudowa istniejącego układu rowów odwadniających w Rudzie Jastkowskiej ze względu na wysoki poziom wód gruntowych i bijące źródła naturalne;
- wykonanie melioracji na obiekcie Studzieniec–Gilówka.

W ramach tego przedsięwzięcia proponuje się realizację następujących zbiorników:

- Zbiornik – Targowisko.
Powierzchnia 18,5 ha. Programuje się lateralny, z ujęciem wody z nowego jazu piętrzącego na rzece Gilówce. Warunki terenowe wymuszają zastosowanie dość wysokiego piętrzenia na rzece, stąd przewiduje się wykonanie ogroblowań wstecznych w rejonie cofki oraz odpowiednich urządzeń melioracyjnych, likwidujących ujemne oddziaływanie na tereny przyległe.
Lokalizacja zbiornika w dolnej części partii zlewni rzeki Gilówki umożliwia dowolną gospodarkę zasobami wodnymi- możliwe jest coroczne napełnianie zalewu i eksploataowanie w sposób właściwy stawom rybnym. Zbiornik służyłby jednak głównie poprawie uwilgotnienia na przyległym terenie leśnym, poprawie lokalnego klimatu, rekreacji i pośrednio ograniczeniu erozji w rzece Gilówce (chodzi o wpływ jazu na wyerodowane koryto rzeki).
Wpływ zbiornika na środowisko byłby zdecydowanie pozytywny, zaś w programowanym zbiorniku ze względu na możliwą wielokrotną w sezonie wymianę, możliwe byłoby utrzymanie wód w dobrej jakości.
- Zbiornik – Studzieniec o powierzchni 8,3 ha.
- Zbiornik – Pyszanka o powierzchni 1,5 ha w rejonie ulicy Sosnowej jako rozbudowa istniejącego zbiornika.

W zakresie obwałowań przeciwpowodziowych przewiduje się:

- realizację obwałowań rzeki Bukowa na długości 3,4 km;
- realizację prawego wału rzeki San na odcinku około 6 km.

Regulacja koryta rzeki Bukowa w tym wykonanie trzech sztuk stopni wodnych w km 0+550, 2+130, 3+085. Regulacja całego koryta rzeki Bukowej polega na redukcji istniejącego zbyt dużego spadku podłużnego koryta rzeki, który w stanie istniejącym waha się około 1% i wykonania robót zabezpieczających. W ostatnich latach obserwuje się tendencję do pogłębiania się koryta rzeki San i zarazem koryta rzeki Bukowej. Obwałowanie rzeki Bukowej w stanie istniejącym bez zabezpieczenia dna przed erozją może prowadzić do jej dalszego pogłębiania i ciągłego obniżania zwierciadła wód w przyległych użytkach rolnych.

W tym celu przewiduje się trzy stopnie żelbetowe trwałe o wysokości 1 m i świetle 8 m zlokalizowane na istniejącym korycie w miejscach koncentracji spadku istniejącego

koryta. Spadek dna po wykonaniu stopni w km 0+000 do 3+630 wynosił będzie $J=0,4\%$ między stopniami.

20. Polityka w zakresie ochrony ludności przed zagrożeniami żywiołowymi

20.1. Zagrożenia żywiołowe i katastrofalne

„Studium” uwzględnia wpływ i skutki zagrożeń żywiołowych i katastrofalnych na proces rozwoju przestrzennego obszaru. Gmina należy do rejonu o średnim natężeniu czynników zagrażających życiu i zdrowiu ludności. Zagrożenia dla ludności mogą nastąpić na skutek awarii, uszkodzeń lub zniszczeń zbiorników (magazynów) i instalacji z toksycznymi środkami przemysłowymi, awarii elektrowni jądrowych lub ładunków jądrowych rozmieszczonych na obszarach państw sąsiadujących, zagrożenia powodziowe w okresach wysokich stanów wody na rzekach, pożary przestrzenne lasów oraz skażenia środowiska naturalnego w związku z transportem niebezpiecznych substancji chemicznych.

Zagrożenia powodziowe

W okresie wysokich stanów wód (roztopy wiosenne, nasilenie opadów letnich) wody rzek nie występują poza obręb koryta. Jak wynika z operatu przeciwpowodziowego na prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi w warunkach katastrofalnych (zasięg wód stuletnich) narażone są tereny najniżej położone w dolinie rzeki San z miejscowościami Chłopska Wola, część Jastkowic, Sudół, przysiółek Isep i w dolinie Bukowej część przysiółka Moskale, Kuziory, Kolonii Zarzecze.

W czasie ostatnich powodzi katastrofalnych w 1997 r. i 2001 r. na terenie gminy podtopione zostały tereny obniżen o wysokim poziomie wód gruntowych w miejscowościach Jastkowice i Chłopska Wola.

Zagrożenia pożarowe

Zagrożenie pożarowe stwarza zwartość zabudowy budynków drewnianych i budynków o pokryciu łatwopalnym. Na terenach kompleksów leśnych w rejonach zagrożonych pożarami przestrzennymi prowadzony jest monitoring zagrożeń, sprawowany przez służby nadleśnictw będących w kontakcie z jednostkami straży pożarnej. Do tego celu wykorzystywane są wieże obserwacyjne.

W ostatnich latach w zakładach pracy wprowadzane są nowoczesne formy ochrony, polegające na wprowadzeniu systemu zabezpieczeń i czujników. Systemy zabezpieczeń posiadają łączność z jednostkami straży pożarnej.

Zagrożenia chemiczne

Awaryjne skażenia chemiczne o zasięgu lokalnym mogą powstawać w zakładach gromadzących znaczne ilości niebezpiecznych substancji chemicznych z racji wykorzystywania ich w procesach technologicznych.

Szczególne zagrożenie substancjami chemicznymi niebezpiecznymi dla życia i zdrowia ludzi i zwierząt oraz skażenia środowiska stanowią przewozy substancji toksycznych w transporcie kołowym. O skali i charakterze tego zagrożenia stanowi klasa ich toksyczności, a przede wszystkim znikoma przewidywalność wystąpienia sytuacji awaryjnych i związane z tym trudności podejmowania natychmiastowych dobrze zorganizowanych przedsięwzięć ratunkowych. W sytuacjach powyższych może nastąpić konieczność doraźnej ewakuacji ludności, którą kieruje Szef OC województwa lub szefowie OC gmin i powiatu.

Skażenia promieniotwórcze

Mogą wystąpić w razie awarii elektrowni jądrowych poza granicami kraju. Największe zagrożenie stwarzają elektrownie jądrowe w:

- miejscowościach Równe – 280 km, Chmielnicki – 400 km, na Ukrainie;

- miejscowościach Bohunice i Mochovce około 230 km w Słowacji;
- miejscowościach Dukowany – 360 km, Temelin – 400 km w Czechach.

Nie przewiduje się by skażenia osiągnęły wielkość stanowiącą bezpośrednie zagrożenie życia ludzi, należy jednak liczyć się z możliwością skażenia upraw warzyw i owoców, wody i koniecznością wprowadzenia „rygorów” w ich wykorzystaniu do spożycia oraz potrzebą zabezpieczenia preparatów jodu stabilnego i zapewnienia do celów konsumpcyjnych wody z zakrytych ujęć.

20.2. Aspekty obrony cywilnej

W zakresie budownictwa ochronnego

W rejonach budownictwa jednorodzinnego przewidzieć ukrycia wykonywane w podpiwniczeniach budynków przez mieszkańców we własnym zakresie, w okresie podwyższonej gotowości obronnej państwa. Dla zakładów pracy nie posiadających budowli ochronnych należy zarezerwować tereny pod doraźną realizację budowli na podstawie typowej lub powtarzalnej dokumentacji budowlanej. Dla nowo budowanych zakładów pracy i obiektów użyteczności publicznej, które będą kontynuować działalność w czasie wojny przewidywać budowę schronów dla załóg.

W zakresie alarmowania

Dążyć do pokrycia terenu gminy syrenami elektrycznymi dla celów alarmowania i powiadamiania mieszkańców w przypadku zagrożeń (słyszalność syreny do 300 m w zabudowie zagęszczonej). Zainstalowane syreny włączyć do obowiązującego w województwie systemu radiowego sterowania.

W zakresie zaciemniania

W razie prowadzenia modernizacji, rozbudowy lub budowy nowej instalacji elektrycznej oświetlenia zewnętrznego przysposabiać ją do potrzeb zaciemniania i wygaszania.

W zakresie zaopatrzenia w wodę

Zarezerwować tereny pod budowę awaryjnych studni wody pitnej lub wytypować je z już istniejących. Odległość studni wody pitnej od miejsc zamieszkania ludności powinna wynosić nie więcej niż 800 m i posiadać wydajność min. 7,5 l na jedną osobę na dobę. Istniejące ujęcia wody przysposobić do funkcjonowania w warunkach specjalnych według obowiązujących przepisów.

W zakresie urządzeń specjalnych

Nowo budowane obiekty sanitarne (łazienki, pralnie, myjnie samochodowe) przystosować do potrzeb prowadzenia zabiegów specjalnych – likwidacji skażeń.

W zakresie energetyki

Dążyć do bezawaryjnego zasilania w energię elektryczną zakładów i wszystkich obiektów ważnych dla zapewnienia warunków do przetrwania ludności.

W zakresie formy przestrzennej i struktury wewnętrznej

Sytuować strefy budownictwa mieszkaniowego z dala od obiektów zagrożonych TSP oraz od terenów zalewowych zagrożonych przez powódzie. Unikać nadmiernego zagęszczania budynków w celu zminimalizowania możliwości rozprzestrzeniania się pożarów oraz powstawania zawałów ciągłych. Sytuować budynki po obu stronach ulic tak, aby odległość między nimi nie była mniejsza niż suma ich wysokości – 10 metrów. Sieć ulic i terenów zielonych wraz z drogami wylotowymi powinno stanowić jednolity system ciągów komunikacyjnych promienistych i pierścieniowych, powinien on zapewniać pełną przelotowość umożliwiającą sprawną ewakuację ludności oraz manewr sił ratowniczych.

21. Polityka realizacji przedsięwzięć publicznych gminy

21.1. Gospodarowanie mieniem komunalnym

Szeroko rozumiana gospodarka w gminie staje się niewątpliwie przedmiotem publicznego zainteresowania. Wśród różnych narzędzi gospodarki przestrzennej zwrócić tutaj należy szczególną uwagę na planowanie przestrzenne i gospodarkę nieruchomościami komunalnymi.

Istnieje cały szereg obustronnych związków pomiędzy planowaniem przestrzennym, a gospodarką gruntami. Należy tutaj mieć na uwadze zarówno zależności ustawowe (zasoby gruntów, wywłaszczenia nieruchomości, zobowiązania gminy i wpływy do budżetu gminy z tytułu zmniejszenia lub wzrostu wartości nieruchomości) jak i faktyczne oddziaływanie rozstrzygnięć planistycznych na wartość gruntów i na rynek nieruchomości.

Tabela.

Wpływy z majątku komunalnego do budżetu gminy w latach 1997 – 2001 r.

Rok	Dochody w mln zł budżetu ogółem	Wpływy z majątku komunalnego	%
1997	8.632.834	31.717	0,37
1998	8.553.826	170.567	1,99
1999	9.176.245	54.347	0,59
2000	9.389.677	263.144	2,80
2001	10.955.097	34.766	0,32

Źródło: Urząd Gminy Pysznica

Majątek gminy obejmuje następujący zakres rzeczowy:

- a) nieruchomości gruntowe;
- b) budynki i lokale mieszkalne;
- c) lokale usługowe;
- d) obiekty użyteczności publicznej;
- e) drogi.

Gospodarowanie tym majątkiem wymaga podejmowania rozważnych decyzji, które z jednej strony przynoszą korzyści dla gminy, a z drugiej nie powodują zbyt dużych obciążeń dla użytkowników.

Przedmiotem odpłatnego gospodarowania objęty jest w zasadzie majątek gminy wymieniony pod pozycjami od a) do c). Może przybierać różną formę: sprzedaż na własność, wieczystego użytkowania lub dzierżawy.

Z dotychczasowego doświadczenia wynika, że preferowaną i obustronnie akceptowaną formą zbywania budynków i lokali mieszkalnych jest sprzedaż na własność.

Gospodarowanie nieruchomościami gruntowymi rządzi się trochę innymi prawami. Popyt na nieruchomości nie zawsze idzie w parze z kapitałem niezbędnym na kupno terenów. Dlatego dla wielu inwestorów zarówno małych jak i wielkich firm, alternatywą jest pozyskanie gruntów w formie dzierżawy, użytkowania. Obniża ono koszty początkowe inwestycji, gdyż nie wymaga angażowania kapitału na kupno terenów, a jednocześnie nie wyklucza w przyszłości jego kupienia.

Użytkowanie wieczyste służyć może zintensyfikowaniu budownictwa – głównie mieszkaniowego – stanowiąc ułatwienie dostępu do gruntów. Używając tej formy władze

gminy mogą zapobiegać spekulacji gruntami oraz realizować założenia planów zagospodarowania terenów.

Nie bez znaczenia jest fakt, że dla gminy bardziej opłacalne jest oddanie gruntów w wieczyste użytkowanie niż sprzedanie. Sprzedając ziemię, gmina pozbywa się nie tylko kontroli nad jej wykorzystaniem ale także stałych wpływów finansowych. Jest to tylko pozorna sprzeczność. Gmina żądając stosunkowo większych opłat rocznych (w porównaniu z sumą jaką należałoby zapłacić kupując działkę) rekompensuje to sobie dzięki wzrostowi wartości gruntów w następstwie inwestycji jakie poczynili na nich i w okolicy użytkownicy wieczyści. W przyszłości, gdy dzięki temu wartość gruntów znacznie wzrośnie, gmina może je sprzedać za dużo wyższą cenę użytkownikowi wieczystemu.

Za szczególnie istotne w gospodarowaniu mieniem gminnym uważa się następujące działania:

- a) dokonywanie sprzedaży w drodze przetargu gruntów nie stwarzających dla gminy perspektyw aktywnego gospodarowania, w tym użytków rolnych oraz pojedynczych niewielkich działek w ramach terenów istniejącego lub przewidywanego zainwestowania;
- b) dokonywanie sprzedaży w drodze przetargów gruntów przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele mieszkaniowe lub mieszkań z zasobu komunalnego, a uzyskane środki przeznaczając na uzbrojenie terenów i zapewnienie dostępności komunikacyjnej nowych obszarów mieszkaniowych (szczególnie tych, które stanowią mienie gminne);
- c) nabywanie gruntów przyległych do terenów stanowiących mienie gminne oraz pojedynczych działek dla realizacji ustalonych celów publicznych;
- d) szerokie korzystanie z prawa pierwokupu we wszystkich korzystnych dla gminy przypadkach;
- e) stosowanie instrumentu scaleń w warunkach niekorzystnego układu przestrzennego własności (w tym nabywanie gruntów dla uzyskania wymaganego udziału gruntów gminnych w procesie scalania) oraz dokonywanie dobrowolnej wymiany gruntów z podmiotami uspołecznionymi i prywatnymi dające wspólne korzyści;
- f) gromadzenie środków finansowych na udział w wykupie terenów, które mogą stanowić ofertę dla inwestycji strategicznych (nowe miejsca pracy, stały dopływ środków z podatków i dzierżawy);
- g) przeznaczanie lub dokonywanie zmian w zapisach planów miejscowych dla obszarów, na których występują grunty mienia gminnego dla umożliwienia realizacji celów publicznych oraz inwestycji istotnych dla rozwoju gminy (dotyczy sytuacji braku istotnych przeciwwskazań z zakresu ochrony dóbr kultury i środowiska naturalnego oraz uwarunkowań lokalnych).

W konkretnych uwarunkowaniach proponuje się zróżnicowanie przestrzenne polityki gospodarowania mieniem gminy w dostosowaniu do występujących uwarunkowań i ustalonych stref polityki przestrzennej. Szczególnie aktywna polityka gospodarowania mieniem gminnym winna następować w obszarach przewidzianych do urbanizacji.

W obszarze tym pożądaną są działania związane z pomnażaniem mienia gminnego (dotyczy działań określonych w punktach: c., d., e., f., g.) dla zapewnienia stałych dochodów do budżetu gminy. W pozostałych obszarach, a szczególnie w obszarach związanych z utrzymaniem funkcji rolniczych i leśnych, gospodarowanie mieniem winno dotyczyć sprzedaży (działania określone w punktach: a., b.) oraz zabezpieczenia celów publicznych.

21.2. Realizacja przedsięwzięć publicznych

W trakcie sporządzania projektu „Studium” Wojewoda Podkarpacki nie przedstawił wykazu zadań wpisanych do wojewódzkiego rejestru zadań o charakterze ponadlokalnym.

Niemniej jednak na podstawie analizy dokumentów planistycznych dla województwa podkarpackiego wyartykułowano zadania istotne w rozwoju społeczno-gospodarczym i strukturze przestrzennej gminy.

Należą do nich:

Środowisko przyrodnicze i kulturowe

- 1) Objęcie ochroną prawną zasobów środowiska przyrodniczego, poprzez włączenie części terenu gminy w granice Zaklikowsko-Ulanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.
- 2) Sukcesywne zalesianie terenów odłogowanych i zdegradowanych.
- 3) Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.

Komunikacja

Trasa międzywojewódzkiego szlaku rowerowego.

Elektroenergetyka

W zakresie średnich napięć RZE S.A. planuje budowę 2-ch linii średniego napięcia tzw. „domknięć” między stacjami transformatorowymi 15/0,4 kV „Ruda Jastkowska 2 – Ruda Jastkowska 8” oraz „Bąków 5 – Jastkowice 10” w celu zwiększenia pewności zasilania. Dla poprawy warunków zasilania i projektowanego osiedla w Pysznicy projektuje się budowę stacji transformatorowych, linii średniego i niskiego napięcia:

- Pysznica 16 – zasilanie linią kablową;
- Pysznica 19 – zasilanie linią kablową;
- Pysznica 20 – zasilanie linią kablową;
- Pysznica 22 – zasilanie linią napowietrzną;
- Pysznica 23 – zasilanie linią kablową;
- Pysznica Wysypisko – zasilanie linią kablową;
- Kłyżów 6 – zasilanie linią napowietrzną.

Telekomunikacja

- rozbudowanie central cyfrowych;
- przebudowa i modernizacja kabla światłowodowego relacji „Stalowa Wola – Pysznica” i „Pysznica – Kłyżów” z kabla podwieszonego na ziemny na trasie „Stalowa Wola – Pysznica – Kłyżów”;
- rozbudowa sieci rozdzielczej przez TP S.A. i Pilicką Telefonię S.A. w miarę potrzeb
- zainstalowanie aparatu zrzutowego ogólnodostępnego w Jastkowicach.

Zaopatrzenie w gaz

Gazyfikacja sołectw Studzieniec, Słomiana – Krzaki.

Gospodarka ściekowa

- Budowa oczyszczalni ścieków w Koloni Jastkowice $Q_{\text{śrd}} = 1200 \text{ m}^3/\text{d}$;
- Budowa sieci kanalizacyjnej w poszczególnych sołectwach.

Regulacja stosunków wodnych

Jako główne zadania w zakresie melioracji szczegółowych uznaje się:

- renowacja sieci drenarskich na obiektach Chodźca–Pyszynka I i Chodźca–Pyszynka II około 360 ha w sołectwach Pysznica, Kłyżów i Słomiana–Krzaki;

- odbudowa istniejącego układu rowów odwadniających w Rudzie Jastkowskiej ze względu na wysoki poziom wód gruntowych i bijące źródła naturalne;
- wykonanie melioracji na obiekcie Studzieniec–Gilówka.

W zakresie melioracji podstawowych główne zadania to realizacja:

- zbiorników wodnych:
Targowisko 18,5 ha;
Pyszanka 1,5 ha;
Studzieniec 8,3 ha;
- regulacja rzeki Bukowa i Gilówka;
- obwałowanie rzeki Bukowa 3,4 km;
- obwałowanie rzeki San 6 km.

21.3. Promocja gminy

Zanim inwestor trafi do gminy, władze samorządowe mogą i powinny prowadzić aktywną promocję gminy i akwizycję inwestycji. Na tym bowiem etapie gmina może sama wybierać i decydować, kogo zainteresować swoją ofertą. Istotnym elementem w strategii pozyskiwania inwestycji bezpośrednich jest wybór takiego przedsięwzięcia, które będzie zgodne ze średnio i długoterminowymi celami rozwoju gminy.

Dążąc do zapewnienia sobie jak największego zysku (a więc realizacji celów wyznaczonych w strategii rozwoju gminy, utworzenia nowych miejsc pracy, zwiększenia wpływów z podatków i podniesienia prestiżu regionu), władze samorządowe mogą wykorzystywać techniki marketingowe, powszechnie stosowane na rynku dóbr konsumpcyjnych i inwestycyjnych. Wychodząc z założenia, że najważniejszą częścią marketingu nie jest wcale sprzedaż i działania promocyjne, ale „poznanie i zrozumienie klienta tak dobrze, aby produkt lub usługa odpowiadała mu i sama się sprzedawała”, pierwszym i najważniejszym zadaniem gminy staje się identyfikacja potrzeb inwestora.

Podejmując decyzję o wejściu na nowy rynek, inwestor musi dokonać starannego wyboru lokalizacji, stwarzającej największe szanse na sukces przedsięwzięcia. Znajomość procedur i kryteriów wyboru, którymi kieruje się inwestor, pomaga w przygotowaniu profesjonalnej oferty.

Na wybór konkretnej lokalizacji wpływa wiele elementów, między innymi natury emocjonalnej. Japońskie firmy chętnie inwestują w małych gminach (zależy im na bliskim kontakcie z lokalnymi władzami). Koncerny amerykańskie natomiast preferują duże miasta (zwalnia je to w pewnym stopniu od odpowiedzialności za otoczenie socjalne inwestycji). Nie są to jednak powody o podstawowym znaczeniu.

O wyborze lokalizacji inwestycji decydują:

- bliskość rynku;
- bliskość bazy surowcowej;
- brak możliwości rozbudowy produkcji w dotychczasowej lokalizacji (na przykład ze względów politycznych, ekologicznych i innych);
- dostępność wykwalifikowanej siły roboczej;
- koszty produkcji;
- koszty osobowe.

Najważniejszymi elementami przyciągającymi obcy kapitał do Polski są: duży rynek nabywców, tania i wykwalifikowana siła robocza, przynależność naszego kraju do zachodniego kręgu kulturowego, przewidywalne ryzyko, infrastruktura sprzyjająca inwestycjom oraz możliwość eksportu do krajów ościennych, z którymi Polska utrzymuje bardzo dobre stosunki.

Należy jednak pamiętać, iż inwestorzy mają do wyboru alternatywne lokalizacje. Poza tym fakt, iż podaż (liczba gmin zainteresowanych przyciągnięciem inwestycji) zdecydowanie przewyższa popyt (liczba potencjalnych inwestorów) powinien mobilizująco wpływać na oferujące lokalizacje.

W odniesieniu do nowego zamierzenia inwestycyjnego i opracowywanych w związku z nim planów (produkcyjnych, osobowych, logistycznych, finansowych) i harmonogramu realizacji przedsięwzięcia, przedsiębiorca określa wymagania wobec: poszukiwanej nieruchomości, rynku pracy, położenia nieruchomości i gminy, infrastruktury nieruchomości i gminy, sytuacji prawnej i podatkowej oraz możliwości uzyskania wsparcia finansowego (dotacje, ulgi) przy realizacji przedsięwzięcia.

Ważną sprawą stają się elastyczność i współdziałanie władz gminy we wszystkich kwestiach planowania i wydawania zezwoleń.

Nie bez znaczenia są też wymagania, które trudno obiektywnie skalkulować, na przykład: sytuacja mieszkaniowa (możliwość kupna lub wynajęcia domu lub mieszkania), możliwość kształcenia dzieci i doskonalenia zawodowego, oferta kulturalna i możliwości spędzania czasu wolnego.

Przed podjęciem decyzji inwestorzy zestawiają wymienione wyżej wymagania (zwane determinantami) z oferowanymi im warunkami. Im bardziej oferowane warunki odpowiadają „determinantom”, tym większa szansa na pozyskanie inwestycji. Przygotowując ofertę, należy zawrzeć w niej te informacje, które ułatwią inwestorowi podjęcie decyzji.

21.4. Polityka lokalizacyjna

Na każdym poziomie planowania rozwoju i na każdym poziomie zarządzania – na obszarze kraju, regionu i gminy występują oczywiste odniesienia do przestrzeni. Jeszcze tak niedawno rozstrzygnięcia planistyczne nie wywoływały szerszego oddźwięku. Przede wszystkim nie odczuwano, jak mocno, nawet bardzo drobne, wąskie interesy indywidualne uzależnione są od przesądzeń planu.

Plan zagospodarowania przestrzennego może rozwój gminy zahamować, może rozwój utrudniać ale może również rozwój ułatwić. Nieruchomości gruntowe i budynkowe są bardzo często podstawowym składnikiem majątku osób i podmiotów gospodarczych. Nieraz jest to dobra lokata kapitału. Każde zagrożenie stanu posiadania rodzi odruchy obronne. Zagrożeniem mogą być również ustalenia planów miejscowych. Nikt nie może się dziwić, że zagrożony broni się wszelkimi sposobami. Nie wolno się obrażać, nie wolno nie przewidywać takich sytuacji. Szczególnego znaczenia nabiera więc jednoznaczność zapisywanych w planach podziałów przestrzeni.

Korzyści gminy (z tytułu wzrostu wartości gruntu), zobowiązania gminy (z tytułu zmniejszenia wartości gruntu), a przede wszystkim postępowania wywłaszczeniowe muszą być odniesione do konkretnych jednoznacznie wyodrębnionych wycinków przestrzeni.

Plan miejscowy musi więc precyzyjnie rozgraniczać obszary poddane określonym oddziaływaniom prawa.

Uzasadnione, z innych względów, tendencje do konstruowania „planów elastycznych”, unikających jednoznacznych sformułowań, nie mogą usprawiedliwiać stosowania „orientacyjnych linii rozgraniczających” wydzielających np. korytarze komunikacyjne. Nie należy wykonywać planów miejscowych w skalach nie pozwalających na prawidłowe wyniesienie podziałów do fizycznej przestrzeni.

21.5. Określenie obszarów, dla których sporządzenie planów miejscowych jest obowiązkowe

Stosownie do wymogów art. 6 ust. 5 pkt. 7 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 15, poz. 139 z 1999 r. – tekst jednolity) w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy określa się m.in. „obszary, dla których sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów szczególnych lub ze względu na istniejące uwarunkowania”. Wspomniana wyżej ustawa stanowi również w art. 13, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się obowiązkowo:

- a. jeżeli przepisy szczególne tak stanowią;
 - b. dla obszaru, na którym przewiduje się realizację programów służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych określonych przez ministrów i centralne organy administracji rządowej (art. 58.1) oraz przez sejmiki wojewódzkie (art. 54 d.);
 - c. dla obszarów, na których przewiduje się zadania dla realizacji lokalnych celów publicznych;
 - d. dla obszarów określonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, ze względu na istniejące uwarunkowania.
- Ad.a. Przepisem szczególnym nakładającym na gminę obowiązek sporządzenia planu miejscowego jest ustawa z 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96 z późniejszymi zmianami). Ustawa ta w art. 53 stanowi, że „Dla terenu górniczego sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru funkcjonalnego w trybie określonym odrębnymi przepisami, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej”. Z ustępu 6 artykułu wynika, że sporządzanie planu miejscowego dla terenu górniczego jest obligatoryjne w odniesieniu do terenów górniczych, na których prowadzona jest eksploatacja kopalin podstawowych (w rozumieniu art. 5 ust. 1 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze). Na obszarze gminy brak takich terenów, dla których winien być sporządzony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zgodnie z postanowieniami ustawy Prawo geologiczne i górnicze. W przypadku eksploatacji terenów kopalin pospolitych można odstąpić od sporządzania takiego planu, jeżeli nie przewiduje się ujemnych wpływów na środowisko. W studium nie analizowano raportów oddziaływania na środowisko (nie zostały udostępnione) dla terenów, o których mowa w rozdziale 2.3.
- Ad.a. Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody, parki krajobrazowe i rezerваты wymagają opracowania planów ochrony. Z chwilą ustanowienia planu ochrony jego ustalenia są wiążące dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania. Aktualnie jest opracowywany plan ochrony „Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie”. Dla rezerwatów „Jastkowice” i „Imielity Ług” opracowane zostały plany ochrony na okres 1990–1999, Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa pismem: OP:p/1/4074/95/3–86 przedłużył ich ważność do 31.12.2009 r. Na podstawie art. 13 ust. 1 pkt. 7–9 zmiany ustawy o ochronie przyrody z 7 grudnia 2000 r. (Dz. U. Nr 3/2001, poz. 21) ustala się obowiązek sporządzania mpzp dla w/w rezerwatów.
- Obowiązek sporządzenia planu miejscowego istnieje również w przypadku obszarów, dla których Rada Gminy wprowadziła lub wprowadzi formę ochrony przyrody na mocy art. 34 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody poprzez:
- wyznaczenie obszarów chronionego krajobrazu;

wprowadzenie ochrony indywidualnej w drodze uznania danego obszaru za zespół przyrodniczo – krajobrazowy.

Zaznacza się jednak, że wymóg ten istnieje tylko w przypadku wprowadzenia ochrony przez Radę Gminy, a nie przez Wojewodę. W chwili sporządzania niniejszego „Studium” nie ma innych przepisów szczególnych, z których wynikałby obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, niemniej jednak w ramach „Studium” w rozdziale 14 wskazuje się tereny które winny stanowić przedmiot ochrony i konsekwencją tej propozycji może być podjęcie stosownych uchwał wprowadzających formy ochrony przyrody, a więc i obowiązku opracowania planu miejscowego.

Ad.b. Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym nałożyła na organy administracji rządowej obowiązek sporządzenia programów zadań rządowych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych. Programy te sporządzają: ministrowie i centralne organy administracji rządowej (art. 58.1.); sejmiki wojewódzkie (art. 54 d.).

Zadania rządowe i samorządu wojewódzkiego wynikające z w/w programów Wojewoda zamieszcza w tzw. „wojewódzkim rejestrze”, co stanowi podstawę ich wprowadzania do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Stosownie do powyższego w „Studium” przyjmuje się określone obszary związane z realizacją tych inwestycji, jako obszary dla których będą sporządzane plany miejscowe zagospodarowania przestrzennego. Zaznaczyć jednak należy, że obowiązek podjęcia sporządzenia planów miejscowych dla tych obszarów powstanie z chwilą wprowadzenia zadań do rejestru wojewódzkiego i przeprowadzenia negocjacji pomiędzy gminą, a wojewodą na temat warunków wprowadzenia tych zadań do planu miejscowego. W przypadku braku zgody na wprowadzenie inwestycji jako zadań rządowych, istnieje możliwość rozważenia ich podjęcia jako zadań związanych z realizacją celów publicznych (patrz punkt poniżej), jeżeli przewidywany byłby częściowy udział gminy w finansowaniu przedsięwzięcia (lub udział aportowy).

Ad.c. Zadaniem dla realizacji celów publicznych, w tym celów publicznych lokalnych jest w rozumieniu ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, każda działalność gminy wynikająca z ustaw, o ile wymaga ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu i jest finansowania w całości lub części z budżetu gminy. Zgodnie z tymi ustaleniami dla obszarów przewidywanych dla realizacji lokalnych celów publicznych, o których mowa w rozdziale 21.2., gmina ma obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Należy przy tym pamiętać, że przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne dokonuje się zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych wyłącznie w trybie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Ad.d. W odróżnieniu od wcześniej omówionych przypadków określenie obszarów wymagających sporządzenia planów miejscowych ze względów na istniejące uwarunkowania jest wyrazem celów i kierunków polityki przestrzennej gminy, wyrażonej w „Studium” i ma charakter suwerennej decyzji.

Po rozpoznaniu uwarunkowań w gminie Pysznica wyznaczono w „Studium” obszary, dla których ustala się obowiązek opracowania m.p.z.p.:

- 1) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Ludian” w Jastkowicach;
- 2) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Pysznicy (przysiółki Podlesie i Piskorowy Staw).

22. Standardy urbanistyczne

Standardy urbanistyczne służą realizacji polityki przestrzennej w części dotyczącej interesu publicznego a także zwiększeniu skuteczności działań administracji, są ustalane w zmianie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pysznica jako wytyczne do planów miejscowych a także w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu. Ustalono parametry, wskaźniki urbanistyczne i wytyczne ich określania na obszarach objętych niniejszą zmianą studium.

22.1. Mieszkalnictwo

Jedną z podstawowych funkcji jest mieszkalnictwo. Położenie gminy w bliskim sąsiedztwie Stalowej Woli powoduje, że wzrasta zainteresowania jej mieszkańców osiedlaniem się na terenach wiejskich. W związku, z tym należy dążyć do powiększania terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w racjonalny sposób nie powodujący rozproszenia i chaosu przestrzennego z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań. Ogólne kierunki rozwoju można ująć następująco:

- powiększanie terenów zabudowy mieszkaniowej kosztem terenów rolnych,
- lokalizacja zabudowy mieszkaniowej na terenach dogodnych pod względem fizjograficznym, uwzględniając nasłonecznienie, poziom wód gruntowych, strefy zagrożenia powodziowego, przewietrzanie,
- dążenie do rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- sytuowanie zabudowy mieszkaniowej poza strefami uciążliwości komunikacyjnych i przemysłowych (hałas, zanieczyszczenia),
- sukcesywne przekształcanie terenów zabudowy zagrodowej silnie zurbanizowanych na tereny zabudowy jednorodzinnej,
- rozwój układu komunikacyjnego wraz z powiększaniem terenów mieszkaniowych.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne

Niekorzystne ze względów krajobrazowych i komunikacyjnych jest wprowadzenie zabudowy rozproszonej, wykorzystującej tereny bardzo oddalone zarówno od siebie, jak i od istniejącej jednostki osadniczej. Dlatego też nowa zabudowa powinna skupiać się wokół istniejących układów przestrzennych drogą porządkowania, uzupełniania i kontynuacji.

W zabudowie jednorodzinnej należy przyjąć również wskaźnik miejsc parkingowych na 1 dom - około 1,5 chociaż warto już w miarę możliwości przyjmować nawet 2,0.

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne:

- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej dla zwartej zabudowy, stanowiącej uzupełnienie istniejącej - 30%, dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położonej w otulinie Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie - 40%, dla zabudowy peryferyjnej na pojedynczych działkach – 60%,
- maksymalna intensywność zabudowy - 0,25,
- maksymalna wysokość zabudowy – dwie kondygnacje nadziemne dla zabudowy peryferyjnej na pojedynczych działkach, trzy kondygnacje nadziemne w terenach zwartej zabudowy.

22.2. Usługi

Funkcja usługowa związana jest z obsługą mieszkańców gminy i regionu (handel detaliczny, podstawowe usługi).

Ogólne kierunki rozwoju można ująć następująco:

- rozwój jakościowy usług, odnoszący się do wzrostu różnorodności i standardu,
- wzmacnianie rangi i funkcji gminy poprzez rozwój usług dla ludności,
- lokalizacja usług: handlu w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- zapewnienie obiektom usługowym wystarczającej liczby miejsc parkingowych,
- dostosowanie obiektów usługowych i przestrzeni wokół nich dla potrzeb osób niepełnosprawnych,
- wprowadzanie zieleni urządzonej jako funkcji towarzyszącej usługom.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenów usług publicznych, komercyjnych (U)

Ważnym wskaźnikiem, który należy uwzględniać na terenach usługowych jest liczba miejsc postojowych dla samochodów osobowych.

Ogólnie można przyjąć, że na 100 m² powierzchni użytkowej usług należy przyjmować 2 – 3 miejsca postojowe. Jednocześnie należy zapewnić dostosowanie przestrzeni i obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Ważnym czynnikiem podnoszącym atrakcyjność terenów usługowych są wysokie walory architektoniczne obiektów, udział terenów zieleni, organizacja wewnętrznej komunikacji pieszej, wprowadzanie małej architektury. Wymaga się, aby obiekty usługowe posiadały reprezentacyjne wejścia lub elewacje od strony głównych ciągów komunikacyjnych, przestrzeni publicznych.

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne:

- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 10% dla każdej działki budowlanej,
- maksymalna intensywność zabudowy: 0,8,
- maksymalna wysokość zabudowy: 12,0 m.

22.3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenów usług sportu i rekreacji (US)

Na terenie usług sportu i rekreacji (US) ustala się priorytet dla lokalizacji obiektów i urządzeń sportowych, w tym sportu kwalifikowanego, sportu dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych, oraz obiektów i urządzeń rekreacji i rehabilitacji ruchowej.

Kierunek zagospodarowania obszaru to:

- wykorzystanie terenów pod lokalizację urządzeń i obiektów rekreacyjnych oraz usług towarzyszących,
- wyposażenie terenów w infrastrukturę techniczną i trasy komunikacyjne oraz parkingi,
- adaptacja istniejących obiektów dla potrzeb obsługi ruchu turystycznego i rekreacji.

22.4. Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenów działalności produkcyjnej (P)

- powierzchnia terenu zabudowanego do 70% całkowitej powierzchni terenu przeznaczonego dla działalności gospodarczych,
- wydzielenie miejsc postojowych na terenie własnym inwestora, przyjmując, że na 2 stanowiska pracy przypada średnio 1 miejsce postojowe.

22.5. Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenów działalności produkcyjnej – eksploatacji piasku (PE)

Eksploatacja piasku winna być prowadzona zgodnie z warunkami wynikającymi z koncesji na jego wydobywanie.

Dla terenów eksploatacji piasku:

- dopuszcza się eksploatację pod warunkiem zapewnienia odpowiedniego dojazdu,
- po ustaniu eksploatacji wyrobisko należy zrehabilitować,
- warunki włączenia do dróg publicznych należy uzgodnić z zarządcą drogi,
- pozostałe zasady i warunki zagospodarowania terenu – zgodnie z przepisami odrębnymi.

22.6. Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenów leśnych (ZL)

Tereny lasów oznaczono na rysunku zmiany studium symbolem ZL.

Istniejące lasy i zadrzewienia pozostawia się bez większych zmian, wymaga się ochrony jako istotnego czynnika kształtującego lokalne warunki klimatyczne oraz naturalną ostoję flory i fauny. Proponuje się, by udział lasów i zadrzewień w ogólnej powierzchni gminy zwiększył się, zwłaszcza na terenach występowania słabych gleb.

Dla terenów lasów ustala się:

- zakaz zabudowy, z wyjątkiem obiektów związanych z produkcją i obsługą gospodarki leśnej;
- obowiązek przestrzegania zakazów i nakazów wynikających z przepisów odrębnych;
- dopuszcza się przeznaczenie terenu na cele nieleśne dla realizacji obiektów ochrony przeciwpożarowej i obsługi gospodarki leśnej;

Dla lasów nie określa się parametrów i wskaźników urbanistycznych.

22.7. Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenów objętych II zmianą studium.

**** [Na terenie objętym II zmianą wyznacza się:**

- 1) *obszar, na którym rozmieszczona będzie inwestycja celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu województwa. Ustalenia Planu Województwa Podkarpackiego zakładają modernizację i rozbudowę Elektrowni „Stalowa Wola”, która pociąga za sobą konieczność przebudowy istniejącej sieci przesyłowej 220 kV,*
- 2) *w powyższym obszarze ustala się lokalizację napowietrznej linii elektroenergetycznej 220 kV, w wyznaczonym na rysunku studium pasie technologicznym.*

Na terenach objętym II zmianą - dopuszcza się:

- 1) *przebudowę sieci infrastruktury technicznej oraz budowę nowych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej pod warunkiem, że nie wykluczy to możliwości zagospodarowania terenów zgodnie z ich przeznaczeniem w studium,*
- 2) *prowadzenie ciągów komunikacyjnych - dróg publicznych i wewnętrznych, ciągów pieszo – jezdnych, ciągów pieszych i rowerowych, nie wyznaczonych na rysunku zmiany Studium,*

- 3) zmiany granic obszarów o różnych kierunkach zagospodarowania, pod warunkiem, iż nie spowodują likwidacji sąsiednich obszarów funkcjonalnych,
- 4) sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów mniejszych niż wyznaczone w Studium, po dokonaniu stosownej analizy urbanistycznej – uwzględniającej uwarunkowania stanu istniejącego i powiązania funkcjonalno - przestrzenne z terenami sąsiednimi.

Na terenie objętym II zmianą należy uwzględnić położenie w:

- 1) obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów” określonego w dokumentacji hydrogeologicznej zatwierdzonej decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18.07.1997 r. znak KDH-I/013/6037/97, poprzez zapewnienie ochrony czystości gruntu oraz wód podziemnych i powierzchniowych,
- 2) Obszarze Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020, funkcjonującego na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny, poprzez zapewnienie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności i spójności sieci Natura 2000;
- 3) obszarze Otuliny Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie, poprzez zapewnienie ochrony wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych oraz walorów krajobrazowych,
- 4) obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, poprzez spełnienie wymogów określonych w ustawie Prawo wodne oraz zgodnie z opracowaniem: „Wyznaczenie obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w zlewni Sanu, jako integralny element studium ochrony przeciwpowodziowej”, stanowiącym I etap studium ochrony przeciwpowodziowej.]

**** [Obszar oznaczony na rysunku studium symbolem 1WS obejmuje teren wód śródlądowych stojących:**

- dopuszcza się lokalizowanie murów oporowych i pomostów.

Obszar oznaczony na rysunku studium symbolem 1ZI/WS obejmuje teren zieleni izolacyjnej oraz wód śródlądowych płynących.

- dopuszcza się zagospodarowanie terenu zielenią nie wyższą niż 3 m,
- dopuszcza się lokalizowania murów oporowych i pomostów.

Obszary oznaczone na rysunku studium symbolami 1R – 8R obejmują tereny rolne:

- teren należy użytkować rolniczo,
- na terenie 6.R w odległości 50 m stopy wału po stronie odpowietrznej - zakazuje się lokalizacji studni, sadzawek, dołów, rowów oraz obiektów budowlanych, za wyjątkiem sieci infrastruktury technicznej.

Obszar oznaczony na rysunku studium symbolem 1KDS obejmuje drogę ekspresową S-74 (fragment). Szerokość w liniach rozgraniczających nie mniej niż 50 m.

Obszar oznaczony na rysunku studium symbolem 1KDG obejmuje drogę klasy głównej (fragment). Szerokość w liniach rozgraniczających nie mniej niż 35 m.

Obszary oznaczone na rysunku studium symbolami **1KDL i 2KDL** obejmują drogi klasy lokalnej (fragmenty). Szerokość w liniach rozgraniczających nie mniej niż 12 m.

Obszary oznaczone na rysunku studium symbolami **1KDW i 2KDW** obejmują drogi wewnętrzne (fragmenty). Szerokość w liniach rozgraniczających nie mniej niż 6 m.

Tereny wyznaczone w II zmianie studium, wskazuje się jako obszary, dla których zamierza się sporządzić miejscowe plany zagospodarowania. Przy sporządzaniu mpzp, fragmenty powyższych terenów będą wymagały uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.]

22.8. Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenów objętych III zmianą studium.

*** [Obszar oznaczony na rysunku studium symbolem **1UP** obejmuje **tereny zabudowy usługowej oraz obiektów produkcyjnych, składów i magazynów.**

Obowiązują następujące zasady zagospodarowania terenu oraz cechy zabudowy:

- a) należy zapewnić zachowanie ładu przestrzennego przy lokalizacji zabudowy w dostosowaniu do ukształtowania terenu oraz ciągów komunikacyjnych,
- b) udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniej niż 20 % powierzchni działki,
- c) wielkość powierzchni zabudowy co najwyżej 60 % powierzchni działki,
- d) wskaźnik intensywności zabudowy nie większy niż 1,
- e) poziom lokalizacji kalenicy głównej lub szczytu dachu do 20 m,
- f) dachy płaskie oparte na łuku i spadziste, o nachyleniu połaci dachowych do 40⁰,
- g) dopuszcza się zagospodarowanie terenu w dowolnych proporcjach dla realizacji funkcji usługowych, produkcyjnych, składowych i magazynowych,
- h) należy zapewnić ilość miejsc postojowych w ilości dostosowanej do programu usług i produkcji,
- i) obiekty budowlane (z wyłączeniem budynków) i urządzenia techniczne związane z podstawowym przeznaczeniem terenu o wysokości nie większej niż 35 m,
- j) na terenach **UP** dopuszcza się **lokalizowanie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko**, w rozumieniu przepisów dotyczących ochrony środowiska, za wyjątkiem:
 - składowisk odpadów, w tym niebezpiecznych, instalacji związanych z odzyskiem lub unieszkodliwianiem odpadów niebezpiecznych,
 - zakładów o zwiększonym lub o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na terenie objętym III zmianą - dopuszcza się:

- 1) przebudowę sieci infrastruktury technicznej oraz budowę nowych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej pod warunkiem, że nie wykluczy to możliwości zagospodarowania terenów zgodnie z ich przeznaczeniem w studium,
- 2) prowadzenie ciągów komunikacyjnych - dróg publicznych i wewnętrznych, ciągów pieszo – jezdnych, ciągów pieszych i rowerowych, nie wyznaczonych na rysunku zmiany Studium.

Na terenie objętym III zmianą należy uwzględnić położenie w:

- 1) obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów” określonego w dokumentacji hydrogeologicznej zatwierdzonej decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18.07.1997 r. znak KDH-I/013/6037/97, poprzez zapewnienie ochrony czystości gruntu oraz wód podziemnych i powierzchniowych,*
- 2) obszarze Otuliny Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie, poprzez zapewnienie ochrony wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych oraz walorów krajobrazowych,*
- 3) obszarze zagrożonym zalaniem wodami powodziowymi rzeki San o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na 100 lat w przypadku całkowitego zniszczenia obwałowania rzeki, poprzez spełnienie wymogów określonych w ustawie Prawo wodne oraz zgodnie z mapami zagrożenia powodzią opracowanych przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.]*

Teren wyznaczony w III zmianie studium, wskazuje się jako obszar, dla którego zamierza się sporządzić miejscowy plan zagospodarowania. Przy sporządzaniu mpzp, część powyższego terenu będzie wymagać uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.]

IV[22.9. Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenu objętego IV zmianą studium.

Obszar oznaczony na rysunku Studium symbolem 5US obejmuje teren usług sportu i rekreacji.

Obowiązują następujące zasady zagospodarowania terenu oraz cechy zabudowy:

- a) poziom lokalizacji kalenicy głównej lub szczytu dachu do 20 m,*
- b) dachy płaskie i spadziste, o nachyleniu połaci dachowych do 45⁰,*
- c) dopuszcza się zastosowanie dachów o kształcie opartym na kole, elipsie lub łuku,*
- d) udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniej niż 30% powierzchni działki,*
- e) wskaźnik intensywności zabudowy od 0,04 do 2 powierzchni działki budowlanej,*
- f) maksymalny wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki budowlanej – 50%,*
- g) dopuszcza się lokalizowanie do 30% usług nie związanych ze sportem i rekreacją.*

Na terenie objętym IV zmianą - dopuszcza się:

- 1) przebudowę sieci infrastruktury technicznej oraz budowę nowych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej pod warunkiem, że nie wykluczy to możliwości zagospodarowania terenów zgodnie z ich przeznaczeniem w studium,*
- 2) prowadzenie ciągów komunikacyjnych - dróg publicznych i wewnętrznych, ciągów pieszo – jezdnych, ciągów pieszych i rowerowych, nie wyznaczonych na rysunku zmiany Studium.*

Na terenie objętym IV zmianą należy uwzględnić:

- 1) *położenie w obszarze Otuliny Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie, poprzez zapewnienie ochrony wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych oraz walorów krajobrazowych,*
- 2) *przebiegi istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, poprzez zachowanie wymaganych przepisami odległości od tych sieci i urządzeń.]*

22.9. Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenu objętego VII zmianą studium.

Na rysunku studium wyznacza się następujące obszary:

1. Usług oznaczone symbolem U/VII, w granicach którego ustala się następujące zasady zagospodarowania terenu oraz cechy zabudowy:

- 1) minimalną intensywność zabudowy: 0,01;
- 2) maksymalną intensywność zabudowy: 0,9;
- 3) teren biologicznie czynny: min. 30%;
- 4) wskaźnik powierzchni zabudowy: do 60%;
- 5) wysokości budynków: do 15 m;
- 6) geometria dachów: dachy jednospadowe, dwuspadowe lub wielospadowe o nachyleniu połaci dachowych do 45⁰ oraz dachy płaskie.

2. zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oznaczony symbolem MN/VII, w granicach którego ustala się następujące zasady zagospodarowania terenu oraz cechy zabudowy:

- 1) minimalna intensywność zabudowy: 0,001;
- 2) maksymalna intensywność zabudowy: 0,5;
- 3) powierzchnia biologicznie czynna: min. 45%;
- 4) powierzchnia zabudowy: do 40%;
- 5) wysokość budynków: do 10 m;
- 6) geometria dachów: dachy jednospadowe, dwuspadowe lub wielospadowe o nachyleniu połaci dachowych do 45⁰ oraz dachy płaskie.

Na terenie objętym VII zmianą - dopuszcza się:

- przebudowę sieci infrastruktury technicznej oraz budowę nowych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej pod warunkiem, że nie wykluczy to możliwości zagospodarowania terenów zgodnie z ich przeznaczeniem w studium,
- prowadzenie ciągów komunikacyjnych - dróg publicznych i wewnętrznych, ciągów pieszo – jezdnych, ciągów pieszych i rowerowych, nie wyznaczonych na rysunku zmiany Studium.

Na terenie objętym VII zmianą należy uwzględnić:

- położenie w obszarze Otuliny Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie, poprzez zapewnienie ochrony wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych oraz walorów krajobrazowych,
- przebiegi istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, poprzez zachowanie wymaganych przepisami odległości od tych sieci i urządzeń.

Ponadto stwierdza się, że w granicach VII zmiany studium nie znajdują się obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji oraz obszary zdegradowane.

23. Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pysznica uchwalonej uchwałą Nr XXI/127/2012 z dnia 10 sierpnia 2012 r.

Podstawą opracowania zmiany Studium jest uchwała Rady Gminy Pysznicy Nr X/67/2007 z dnia 31 października 2007 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy a dotycząca wskazania dodatkowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej, produkcyjnej i terenów leśnych w miejscowości Jastkowie i Pysznica.

Granice obszaru objętego zmianą zostały określone w załączniku graficznym do uchwały i zasięg opracowania zmiany Studium obejmuje część terenów miejscowości Pysznica i Jastkowice o powierzchni ok. 29,4 km². Teren opracowania na zachodzie jest ograniczony wyznaczonym w obowiązującym Studium przebiegiem projektowanej drogi ekspresowej S-74 relacji Piotrków Trybunalski – Nisko, na północnym - wschodzie granicą Parku Krajobrazowego „Lasy Janowskie”, natomiast pozostałe granice to głównie odcinki dróg gminnych i cieków powierzchniowych. Tereny zmian są rozproszone w granicach powyżej określonych.

Projekt zmiany studium uwzględnia obszary wskazane w opracowanym w 2010 roku przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie dokumencie pt.

„Wyznaczenie obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w zlewni Sanu, jako integralnego elementu studium ochrony przeciwpowodziowej”, stanowiącego I etap studium ochrony przeciwpowodziowej, w którym zostały określone obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wyznaczone linią zalewu Q1% (wody powodziowe mogące pojawić się nie częściej niż raz na 100 lat, tzw. woda stuletnia), oraz wody Q0,5% (tzw. woda dwustuletnia).

Jednak z uwagi na fakt, iż uchwała Rady Gminy Pysznicy Nr X/67/2007 z dnia 31 października 2007 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w sposób bardzo precyzyjny określiła zakres przedmiotowej zmiany, w projekcie zmiany studium w części graficznej pn. „Kierunki polityki przestrzennej – struktura funkcjonalno – przestrzenna” nie można było wprowadzić granic obszarów wskazanych w dokumencie opracowanym przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Opracowany projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pysznica uwzględnia ograniczenia wynikające ze studium ochrony przeciwpowodziowej i nie dopuszcza żadnej zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczonych przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Zmiana studium obejmuje łącznie 184 obszary o powierzchni ok. 387,44 ha, w tym:

- 116 obszarów MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni ok. 303,28 ha,
- 51 obszary ZL – tereny leśne o łącznej powierzchni ok. 46,02 ha,
- 3 obszary P – tereny działalności produkcyjnej o łącznej powierzchni ok. 24,38 ha,
- 4 obszarów US – tereny usług sportu i rekreacji o łącznej powierzchni ok. 6,85 ha,
- 9 obszarów U – tereny usług publicznych, komercyjnych o łącznej powierzchni ok. 5,23 ha,

- 1 obszar PE – teren działalności produkcyjnej – eksploatacja piasku o powierzchni ok. 1,68 ha.

W miejscowości Jastkowie dotyczy wskazania terenów:

- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN (od 1MN do 62 MN) o łącznej powierzchni ok. 95,57 ha,
- terenów leśnych ZL (od 1 ZL do 45 ZL) o łącznej powierzchni ok. 43,95 ha,
- terenów działalności produkcyjnej P (1P) o powierzchni ok. 1,0 ha,
- terenów usług sportu i rekreacji US (1 US) o powierzchni 2,36 ha,
- teren działalności produkcyjnej – eksploatacja piasku PE (1 PE) o powierzchni ok. 1,68 ha,
- teren usług publicznych, komercyjnych U (9 U) o powierzchni ok. 0,68 ha.

W miejscowości Pysznica dotyczy wskazania terenów:

- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN (od 63 MN do 116 MN) o łącznej powierzchni ok. 207,71 ha,
- terenów leśnych ZL (od 46 ZL do 51 ZL) o łącznej powierzchni ok. 2,07 ha,
- terenów działalności produkcyjnej P (od 2 P do 3 P) o łącznej powierzchni ok. 23,38 ha,
- terenów usług sportu i rekreacji US (od 2 US do 4 US) o łącznej powierzchni ok. 4,49 ha,
- terenów usług publicznych, komercyjnych U (od 1 U do 8 U) o łącznej powierzchni ok. 4,55 ha.

Według obowiązującego dokumentu obszary objęte zmianą znajdują się w terenach określonych jako tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej (tereny proponowane do rozwoju produkcji zdrowej żywności), tereny zalesień, tereny udokumentowanych złóż surowców (piaski).

Nie wskazano żadnej lokalizacji dla rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400m².

W związku z powyższym przedmiotowe obszary otrzymują nowe preferowane przeznaczenie oznaczone symbolem cyfrowo – literowym.

Ogólnie przyjęte kierunki zagospodarowania przestrzennego terenów i polityka przestrzenna określona w Studium obowiązują dla terenów objętych niniejszą zmianą w takim zakresie jak dla pozostałych terenów o tym samym preferowanym przeznaczeniu. Zmiana Studium wprowadza dodatkowo uszczegółowienie ustaleń dla poszczególnych terenów, które będą stanowiły wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Przedmiotowa zmiana Studium poszerza możliwości inwestowania i stwarza warunki dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy usługowej, zarówno usług publicznych, komercyjnych, jak i usług sportu i rekreacji, jako nowych form działalności gospodarczej. Wynika z konieczności uściślenia polityki przestrzennej gminy i dostosowania jej do realnych potrzeb i możliwości rozwoju z uwzględnieniem nowych uwarunkowań i możliwości rozwoju przestrzennego gminy.

Przyjęte w zmianie Studium rozwiązania wynikają w większości ze złożonych indywidualnych wniosków i z koncepcji władz Gminy. Powiązane są bezpośrednio z istniejącymi uwarunkowaniami przestrzennymi i predyspozycjami terenów z jednoczesnym uwzględnieniem zasad ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu.

Tereny najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym objęte ochroną prawną oraz obszary i obiekty najcenniejsze pod względem kulturowym objęte ochroną konserwatorską zostały wyłączone z rozwoju osadnictwa, bądź zostały ograniczone stosownie do potrzeb ochrony.

Natomiast obszary rozwoju osadnictwa związane z historycznymi jednostkami osadniczymi rozwijającymi się wzdłuż ciągów komunikacyjnych zostały jeszcze wzmocnione terenami stanowiącymi naturalną kontynuację istniejącej zabudowy posiadającej dostęp do istniejącej infrastruktury technicznej uzbrojenia terenu. Zgodnie z koncepcją władz Gminy zasadniczo i głównie wzmocnione zostały tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Obszary działalności gospodarczej wyznaczono w sąsiedztwie głównych tras komunikacyjnych, jednakże w oddalaniu od terenów mieszkaniowych pozwalających na swobodny rozwój. Ze względu na istniejące uwarunkowania i bliskie sąsiedztwo Stalowej Woli nowe tereny usługowe to wręcz pojedyncze działki, które mają na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb mieszkańców a wyznaczenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej stanowi zaplecze dla ludności pracującej w pobliskich miastach.

SYNTEZA

Zmiany wprowadzone zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pysznica zawarte są w:

- załączniku tekstowym Nr I do Uchwały do Uchwały Nr XXXI/275/02 Rady Gminy w Pysznicy z dnia 29 sierpnia 2002 r., stanowiącym jednolity tekst Studium, w którym zmiany oznaczono czcionką koloru czerwonego,
- załączniku graficznym Nr II plansza Nr 1 pn. „KIERUNKI I ZASADY POLITYKI PRZESTRZENNEJ. STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA” w skali 1:10 000, w którym oznaczono granice opracowania, wprowadzono symbole preferowanego oznaczenia terenów, wprowadzono oznaczenia (legendę) zmiany Studium,
- załączniku graficznym Nr II plansza Nr 2 pn. „KIERUNKI I ZASADY POLITYKI PRZESTRZENNEJ – INFRASTRUKTURA TECHNICZNA” w skali 1:10 000, w którym oznaczono granice opracowania, wprowadzono oznaczenia (legendę) zmiany Studium,
- załączniku graficznym Nr II plansza Nr 3 pn. „UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNE” w skali 1:10 000, w którym oznaczono granice opracowania, wprowadzono oznaczenia (legendę) zmiany Studium,

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego sporządzona została na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 647) oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (Dz. Nr 18 z 2004r. poz. 1233).

Zgodnie z powołanymi przepisami zmianę studium sporządza się w formie jednolitego tekstu i rysunku studium i uchwała się zarówno części uwarunkowań jak i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Ponieważ w obowiązującym dokumencie studium nie została uchwalona część studium dotycząca uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy, diagnoza stanu i uwarunkowania dotyczące terenów objętych zmianą studium wraz z częścią graficzną zostały wprowadzone i uzupełnione w zakresie wymaganym obowiązującymi przepisami. Zmiana studium wprowadza dodatkowo uszczegółowienie ustaleń dla obszarów objętych zmianą, w tym wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Przyjęte w projekcie zmiany studium rozwiązania mają na celu pogodzenie w sposób optymalny wnioskowanych przez właścicieli gruntów zagospodarowania terenów i występujących uwarunkowań środowiska przyrodniczego i kulturowego.

24. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ II ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PYSZNICA

Podstawą opracowania II zmiany Studium jest uchwała Rady Gminy Pysznica w sprawie przystąpienia do sporządzenia II zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pysznica, Nr XXXVI/210/2013 z dnia 29 listopada 2013r.

Przedmiotem zmiany studium stanowi obszar planowanego przebiegu linii elektroenergetycznej 220kV Stalowa Wola – punkt nacięcia linii Chmielów – Abramowice.

Długość odcinka linii na terenie gminy Pysznica wynosi ok. 5,5 km.

Zmiana ww. studium wynika z korzystnego położenia przedmiotowych terenów w ogólnej strukturze funkcjonalno - przestrzennej gminy. Wprowadzenie nowych ustaleń w kierunkach zagospodarowania przestrzennego, pozwoli na możliwość opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod planowany przebieg linii 220kV oraz obszarów funkcjonalnych, położonych w pasie technologicznym linii.

Znaczącą przesłanką uzasadniającą projektowane przeznaczenie wnioskowanego terenu na cele określone w projekcie II zmiany studium jest fakt, że teren ten posiada dogodne warunki przyrodniczo – przestrzenne, umożliwiające lokalizację linii elektroenergetycznej 220kV.

Formułując ustalenia przedmiotowej zmiany studium wzięto pod uwagę przeprowadzoną ocenę stanu istniejącego zagospodarowania, rozpoznane uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego oraz wnioski do studium.

Zmiany wprowadzone II zmianą w dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pysznica zawarte są w:

– części tekstowej:

- Załącznik nr I, stanowiący jednolity tekst Studium, w którym wprowadzone zmiany oznaczono czcionką koloru niebieskiego;*

– części graficznej:

- załącznik Nr II plansza Nr 1 – „Kierunki i zasady polityki przestrzennej - Struktura funkcjonalno-przestrzenna” w skali 1:10 000 – wprowadzone zmiany polegają na oznaczeniu zasięgu II zmiany Studium oraz wskazaniu zgodnie z legendą następujących terenów:*
 - teren wód śródlądowych stojących - 1WS,*
 - teren zieleni izolacyjnej oraz wód śródlądowych płynących- 1ZI/WS,*
 - tereny rolne – 1R - 8R;*
 - teren drogi drogę ekspresowej S-74 - 1KDS,*
 - teren drogi publicznej, klasy głównej – 1KDG,*
 - tereny dróg klasy lokalnej - 1KDL i 2KDL,*
 - tereny dróg wewnętrznych - 1KDW i 2KDW.*

- załącznik Nr II plansza Nr 2 – „Kierunki i zasady polityki przestrzennej - Infrastruktura techniczna” w skali 1:10 000 – wprowadzone zmiany oznaczono zgodnie z legendą.
- załącznik Nr II plansza Nr 3 – „Uwarunkowania przestrzenne” w skali 1:10 000 – wprowadzone informacje oznaczono zgodnie z legendą;

Projekt II zmiany studium został opracowany zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 poz. 647 z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Nieujęte w II zmianie studium zagadnienia, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie występują na terenie Gminy Pysznica, w granicach objętych zmianą studium. Dotyczy to w szczególności zagadnień, które nie występowały jako obowiązkowy zakres ustaleń studium zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym, a są to:

- *obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² oraz obszary przestrzeni publicznej,*
- *obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,*
- *obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 z późn. zm.),*
- *obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji,*
- *granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.*

25. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ III ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PYSZNICA

Podstawą opracowania III zmiany Studium jest uchwała Rady Gminy Pysznica w sprawie przystąpienia do sporządzenia III zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pysznica, Nr XIII/72/2015 z dnia 9 listopada 2015r.

Przedmiotowa zmiana studium dotyczy wskazania terenu pod realizację zabudowy usługowo - produkcyjnej w m. Brandwica.

Teren objęty zmianą stanowi ok. 1,64 ha.

Zmiana ww. studium wynika z korzystnego położenia przedmiotowego terenu w ogólnej strukturze funkcjonalno - przestrzennej gminy. Wprowadzenie nowych ustaleń w kierunkach zagospodarowania przestrzennego, pozwoli na możliwość opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę usługowo - produkcyjną.

Znaczącą przesłanką uzasadniającą projektowane przeznaczenie wnioskowanego terenu na cele określone w projekcie III zmiany studium jest fakt, że teren ten posiada dogodne warunki przyrodniczo – przestrzenne, umożliwiające lokalizację usług, obiektów produkcyjnych, składów i magazynów.

Formułując ustalenia przedmiotowej zmiany studium wzięto pod uwagę przeprowadzoną ocenę stanu istniejącego zagospodarowania, rozpoznane uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego oraz wnioski do studium.

Zmiany wprowadzone III zmianą w dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pysznica zawarte są w:

– części tekstowej:

- Załącznik nr I, stanowiący jednolity tekst Studium, w którym wprowadzone zmiany oznaczono czcionką koloru zielonego;*

– części graficznej:

- załącznik Nr II plansza Nr 1 – „Kierunki i zasady polityki przestrzennej - Struktura funkcjonalno-przestrzenna” w skali 1:10 000 – wprowadzone zmiany polegają na oznaczeniu zasięgu III zmiany Studium oraz wskazaniu zgodnie z legendą terenu:
– teren usług, obiektów produkcyjnych, składów i magazynów – 1UP.*
- załącznik Nr II plansza Nr 3 – „Uwarunkowania przestrzenne” w skali 1:10 000 – wprowadzone informacje oznaczono zgodnie z legendą;*

Projekt III zmiany studium został opracowany zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2017 poz. 1073) oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Nieujęte w III zmianie studium zagadnienia, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie występują na terenie Gminy Pysznica, w granicach objętych zmianą studium. Dotyczy to w szczególności zagadnień, które nie występowały jako obowiązkowy zakres ustaleń studium zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym, a są to:

- obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² oraz obszary przestrzeni publicznej,*
- obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,*
- obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 z późn. zm.),*
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji,*
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.*

26. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ IV ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PYSZNICA

Podstawą opracowania IV zmiany Studium jest uchwała Rady Gminy Pysznica w sprawie przystąpienia do sporządzenia IV zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pysznica, Nr XXIII/149/2020 z dnia 30 września 2020r.

Przedmiotem zmiany studium jest obszar położony w centralnej części gminy w miejscowości Pysznica u zbiegu ulic Krętej i Kwiatowej.

Zmiana ww. studium wynika z korzystnego położenia przedmiotowego terenu w ogólnej strukturze funkcjonalno - przestrzennej gminy. Wprowadzenie nowych ustaleń w kierunkach zagospodarowania przestrzennego, pozwoli na możliwość opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod usługi sportu i rekreacji.

Znaczącą przesłanką uzasadniającą projektowane przeznaczenie wnioskowanego terenu na cele określone w projekcie IV zmiany studium jest fakt, że teren ten posiada dogodne warunki przyrodniczo – przestrzenne, umożliwiające lokalizację planowanej funkcji.

Formułując ustalenia przedmiotowej zmiany studium wzięto pod uwagę przeprowadzoną ocenę stanu istniejącego zagospodarowania, rozpoznane uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego oraz wnioski do studium.

Zmiany wprowadzone IV zmianą w dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pysznica zawarte są w:

– części tekstowej:

- Załącznik nr 1 - jednolity tekst Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pysznica, w którym wprowadzone zmiany oznaczono czcionką koloru niebieskiego;*

– części graficznej:

- Załącznik Nr 2 - jednolity rysunek w skali 1:10 000 pn. „Kierunki i zasady polityki przestrzennej - Struktura funkcjonalno-przestrzenna”, w skali 1:10 000 – wprowadzone zmiany polegają na oznaczeniu zasięgu IV zmiany Studium oraz wskazaniu zgodnie z legendą terenu: usług sportu i rekreacji - 5US;*
- Załącznik Nr 3 - jednolity rysunek w skali 1:10 000 pn. „Kierunki i zasady polityki przestrzennej - Infrastruktura techniczna” w skali 1:10 000 - wprowadzone zmiany polegają na aktualizacji w zakresie sieci infrastruktury technicznej w zasięgu IV zmiany Studium;*
- załącznik Nr 4 w skali 1:10 000 Nr 3 pn. „Uwarunkowania przestrzenne” - wprowadzone informacje oznaczono zgodnie z legendą;*
- Załącznik Nr 5 – dane przestrzenne aktu.*

Projekt IV zmiany studium został opracowany zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 poz. 741 z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Nieujęte w IV zmianie studium zagadnienia, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie występują na terenie Gminy Pysznica, w granicach objętych zmianą studium. Dotyczy to w szczególności zagadnień, które nie występowały jako obowiązkowy zakres ustaleń studium zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym, a są to:

- obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² oraz obszary przestrzeni publicznej,*
- obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,*
- obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 z późn. zm.),*
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji,*
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.*

27. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ VII ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PYSZNICA

Podstawą opracowania VII zmiany Studium jest uchwała Rady Gminy Pysznica w sprawie przystąpienia do sporządzenia V zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pysznica, Nr XXXVIII/258/2020 z dnia 24 listopada 2021 r.

Zmiana ww. studium wynika z korzystnego położenia przedmiotowego terenu w ogólnej strukturze funkcjonalno - przestrzennej gminy. Wprowadzenie nowych ustaleń w kierunkach zagospodarowania przestrzennego, pozwoli na możliwość opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usług.

Znaczącą przesłanką uzasadniającą projektowane przeznaczenie wnioskowanego terenu na cele określone w projekcie VII zmiany studium jest fakt, że teren ten posiada dogodne warunki przyrodniczo – przestrzenne oraz komunikacyjne, umożliwiające lokalizację planowanej funkcji.

Formułując ustalenia przedmiotowej zmiany studium wzięto pod uwagę przeprowadzoną ocenę stanu istniejącego zagospodarowania, rozpoznane uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego oraz wnioski do studium.

Zmiany wprowadzone VII zmianą w dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pysznica zawarte są w:

części tekstowej:

Załącznik nr 1 - jednolity tekst Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pysznica, w którym wprowadzone zmiany oznaczono czerwoną

koloru pomarańczowego;

części graficznej:

załącznik Nr 2 - jednolity rysunek w skali 1:10 000 pn. „Kierunki i zasady polityki przestrzennej - Struktura funkcjonalno-przestrzenna”, w skali 1:10 000 – wprowadzone zmiany polegają na oznaczeniu zasięgu VII zmiany Studium oraz wskazaniu zgodnie z legendą terenu: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - MN/VII, tereny zabudowy usługowej - U/VII, tereny wód powierzchniowych śródlądowych - WS/VII, tereny zieleni - ZN/VII oraz teren rolniczy - R/VII;

załącznik Nr 3 - jednolity rysunek w skali 1:10 000 pn. „Kierunki i zasady polityki przestrzennej - Infrastruktura techniczna” w skali 1:10 000;

załącznik Nr 4 w skali 1:10 000 pn. „Uwarunkowania przestrzenne”;

załącznik Nr 5 – dane przestrzenne aktu.

Projekt VII zmiany studium został opracowany zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 poz. 503 ze zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Nieujęte w VII zmianie studium zagadnienia, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie występują na w granicach objętych zmianą studium. Dotyczy to w szczególności zagadnień, które nie występowały jako obowiązkowy zakres ustaleń studium zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, a są to:

- obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² oraz obszary przestrzeni publicznej,
- obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,
- obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 z późn. zm.),
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji,
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

VII ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PYSZNICA

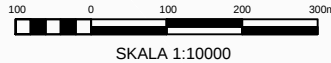
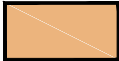
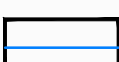
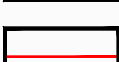
ZAŁĄCZNIK NR 4

DO UCHWAŁY NR

RADY GMINY PYSZNICA

Z DNIA

OZNACZENIA:

-
- GRANICA OBSZARU OBJĘTEGO ZMIANĄ STUDIUM
 - OBSZARY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ
 - OBSZAR USŁUG
 - Obszar rolniczy
 - Wody powierzchniowe śródlądowe płynące
 - Linia elektroenergetyczna średniego napięcia 15kV

